

Rocznik Statystyczny Województwa Pomorskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W GDAŃSKU
STATISTICAL OFFICE
IN GDAŃSK

Statistical Yearbook Pomorskie Voivodship

2013

ZESPÓŁ REDAKCYJNY *EDITORIAL BOARD*

Przewodniczący *President*

Jerzy Auksztol

Redaktor główny *Editor-in-chief*

Małgorzata Buńko

Członkowie *Members*

Beata Bojarska, Barbara Brzezińska, Arkadiusz Grzenia
Jacek Maślankowski, Aleksandra Sarnowska, Alicja Smoleń

Opracowanie merytoryczne *Editorial supervision*

Zespół pracowników Urzędu Statystycznego
w Gdańsku

Team of the Statistical Office in Gdańsk

**Redakcja techniczna, tłumaczenie,
grafika i skład komputerowy**

*Technical supervision, translation, computer
graphics and typesetting*

Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Referat Analiz i Opracowań Zbiorczych

*Pomeranian Centre for Regional Surveys
Department of Analyses and Aggregated Studies*

Projekt okładki *Cover design*

Lidia Motrenko-Makuch

Druk okładki *Printing of cover*

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Warszawie

Statistical Publishing Establishment in Warsaw

WYDAWCA *EDITOR*

Urząd Statystyczny w Gdańsku

Statistical Office in Gdańsk

ul. Danusi 4, 80-434 Gdańsk
tel. 58 768-31-00, 58 768-31-30
fax 58 768-32-70,

e-mail: SekretariatUSGDK@stat.gov.pl
<http://www.stat.gov.pl/gdansk>

**Przy publikowaniu danych US
prosimy o podanie źródła**

***When publishing SO data
please indicate source***

ISSN 1640-0046

Druk: Urząd Statystyczny w Olsztynie, 10-959 Olsztyn, ul. Kościuszki 78/82

Nakład: 120 egz. Format B-5. Cena 27,00 zł.

Oddano do druku: grudzień 2013 r.

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Gdańsku przekazuje Państwu kolejne wydanie **Rocznika Statystycznego Województwa Pomorskiego**. Publikacja prezentuje obszerny zestaw informacji statystycznych charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą oraz stan środowiska naturalnego województwa.

Dane statystyczne pogrupowane zostały w 23 działach tematycznych. Poprzedzają je uwagi ogólne (zawierające obszerne wyjaśnienia metodyczne i zakresowe) oraz tablice przeglądowe. Całość wzbogacona została wykresami.

Publikacja, poza wydaniem książkowym, dostępna jest na płycie CD oraz na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/gdansk>.

Oddając do rąk Państwa publikację **Rocznik Statystyczny Województwa Pomorskiego 2013** dziękuję wszystkim osobom i instytucjom za przekazane informacje, które stanowią cenną inspirację do kształtowania i wzbogacania jego treści.

Mam nadzieję, że zaprezentowane informacje okażą się interesujące i zachęcą Państwa do analizy i obserwacji przemian zachodzących w społeczno-gospodarczej strukturze naszego województwa. Czytelnikom zainteresowanym danymi według podregionów, powiatów i gmin polecam wydawaną przez Urząd Statystyczny w Gdańsku równocześnie z Rocznikiem pozycję – *Województwo Pomorskie 2013 – Podregiony, Powiaty, Gminy*.

Jerzy Auksztol
Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Gdańsku

Gdańsk, grudzień 2013 r.

Preface

*The Statistical Office in Gdańsk presents a successive edition of **The Statistical Yearbook of the Pomorskie Voivodship**. The publication comprises a wide range of statistical information characterizing the social and economic situation, as well as the condition of the natural environment in the voivodship.*

Statistical data are grouped in 23 thematic chapters. They are preceded by general notes (including detailed explanation of methodology and scope of the study) and the review tables. The publication is enriched with graphs.

This publication, apart from printed edition, is also available on CD-ROM and on the website of the Office <http://www.stat.gov.pl/gdansk>.

*Presenting the publication **The Statistical Yearbook of the Pomorskie Voivodship 2013** I would sincerely like to thank all persons and institutions for their information and suggestions which have provided valuable inspiration for shaping and enriching the content of the Yearbook.*

I hope that the information presented here will raise interest and encourage readers to analyze and observe the changes taking place in the socio-economic structure of our voivodship. To the readers interested in acquiring data by subregions, powiats and gminas, I recommend a separate, issued simultaneously with the Yearbook, publication Pomorskie Voivodship 2013 – Subregions, Powiats, Gminas.

*Jerzy Auksztol
Director
of Statistical Office
in Gdańsk*

Gdańsk, December 2013

SPIS RZECZY

CONTENTS

	Str. <hr/> Page
Przedmowa	Preface 3-4
Spis tablic i wykresów	List of tables and charts 6-23
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	Symbols. Abbreviations 24-25
Uwagi ogólne	General notes 26-31
Tablice przeglądowe	Review tables
I. Województwo na tle kraju w 2012 r.	<i>Voivodship on the background of the country in 2012</i> 32-37
II. Ważniejsze dane o województwie	<i>Major data on the voivodship</i> 38-55
Działy	Chapters
I. Geografia	<i>Geography</i> 56-59
II. Stan i ochrona środowiska	<i>Environmental protection</i> 60-83
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny	<i>Administrative division and territorial self-government</i> 84-88
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości	<i>Public safety. Justice</i> 89-99
V. Ludność. Wyznania religijne	<i>Population. Religious denominations</i> 100-132
VI. Rynek pracy	<i>Labour market</i> 133-174
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	<i>Wages and salaries. Social security benefits</i> 175-186
VIII. Budżety gospodarstw domowych	<i>Household budgets</i> 187-193
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszkania	<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i> 194-209
X. Edukacja i wychowanie	<i>Education</i> 210-243
XI. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	<i>Health care and social welfare</i> 244-261
XII. Kultura. Turystyka. Sport	<i>Culture. Tourism. Sport</i> 262-277
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne	<i>Science and technology. Information society</i> 278-293
XIV. Ceny	<i>Prices</i> 294-297
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	<i>Agriculture, hunting and forestry</i> 298-330
XVI. Przemysł i budownictwo	<i>Industry and construction</i> 331-343
XVII. Transport i łączność. Gospodarka morską	<i>Transport and communications. Maritime economy</i> 344-374
XVIII. Handel i gastronomia	<i>Trade and catering</i> 375-379
XIX. Finanse przedsiębiorstw	<i>Finances of enterprises</i> 380-392
XX. Finanse publiczne	<i>Public finance</i> 393-400
XXI. Inwestycje. Środki trwałe	<i>Investments. Fixed assets</i> 401-409
XXII. Rachunki regionalne	<i>Regional accounts</i> 410-413
XXIII. Prywatyzacja. Podmioty gospodarki narodowej	<i>Privatization. Entities of the national economy</i> 414-424

SPIS TABLIC

LIST OF TABLES

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ I	CHAPTER I		
GEOGRAFIA	GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	56
Powierzchnia i granice w 2012 r.	<i>Area and borders in 2012</i>	2	56
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	57
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	4	57
Większe i głębsze jeziora	<i>Larger and deeper lakes</i>	5	58
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures</i>	6	59
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, uśłonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness</i>	7	59
DZIAŁ II	CHAPTER II		
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	60
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wy- korzystaniu powierzchni województwa	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use</i>	1(8)	68
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne	<i>Agricultural land designated for non- -agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes.....</i>	2(9)	70
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospoda- rowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land</i>	3(10)	70
Pobór wody na potrzeby gospodarki naro- dowej i ludności	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population</i>	4(11)	71
Zużycie wody na potrzeby gospodarki naro- dowej i ludności	<i>Water consumption for needs of the na- tional economy and population</i>	5(12)	71
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds</i>	6(13)	72
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia w 2012 r.	<i>Quality of water from waterworks supplied to the population for consumption in 2012</i>	7(14)	72
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub do ziemi	<i>Industrial and municipal wastewater dis- charged into waters or into the ground</i>	8(15)	73
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed</i>	9(16)	73
Oczyszczalnie ścieków	<i>Wastewater treatment plants</i>	10(17)	74
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality</i>	11(18)	75
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	<i>Air pollution reduction systems in plants of significant nuisance to air quality</i>	12(19)	76

	Tabl. Table	Str. Page
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania	<i>Waste generated and landfilled up to now (accumulated) as well as their storage yards areas</i>	13(20) 77
Odpady według rodzajów w 2012 r.	<i>Waste by type in 2012</i>	14(21) 78
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona	<i>Legally protected areas possessing unique environmental value</i>	15(22) 78
Parki narodowe	<i>National parks</i>	16(23) 79
Rezerваты przyrody	<i>Nature reserves</i>	17(24) 79
Parki krajobrazowe	<i>Landscape parks</i>	18(25) 80
Pomniki przyrody	<i>Monuments of nature</i>	19(26) 80
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (ceny bieżące)	<i>Outlays on fixed assets in environmental protection and water management (current prices)</i>	20(27) 81
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Tangible effects of investments in environmental protection and water management</i>	21(28) 82
Kierunki finansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Financing directions of the voivodship environmental protection and water management fund</i>	22(29) 83
Wpływy z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Receipts from fees and fines for environmental protection and water management funds</i>	23(30) 83
DZIAŁ III	CHAPTER III	
PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 84
Jednostki administracyjne województwa	<i>Administrative units of voivodship</i>	1(31) 86
Gminy w 2012 r.	<i>Gminas in 2012</i>	2(32) 86
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2012 r.	<i>Powiats and cities with powiat status in 2012</i>	3(33) 87
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2012 r.	<i>Councillors of organs of local self-government entities in 2012</i>	4(34) 87
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej	<i>Paid employment and wages and salaries in the public administration</i>	5(35) 88
DZIAŁ IV	CHAPTER IV	
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI.	PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Bezpieczeństwo publiczne	Public safety	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 89
Przestępstwa stwierdzone przez policję i prokuraturę w zakończonych postępowaniach przygotowawczych	<i>Ascertained crimes by the police and prosecutor's office in completed preparatory proceedings</i>	1(36) 92
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję i prokuraturę	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police and prosecutor's office</i>	2(37) 94
Zarejestrowana działalność Straży Pożarnej	<i>Registered activity of the Fire Service</i>	3(38) 94

	Tabl. Table	Str. Page
Wymiar sprawiedliwości		
Wpływ spraw do sądów powszechnych	<i>Incoming cases in the common courts</i>	4(39) 95
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2012 r.	<i>Incoming cases in the common courts in 2012</i>	5(40) 96
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego	<i>Adults validly sentenced by common courts for crimes prosecuted by public accusation</i>	6(41) 97
Załatwione sprawy rodzinne	<i>Resolved family cases</i>	7(42) 98
Sprawy rodzinne załatwione w 2012 r.	<i>Family cases resolved in 2012</i>	8(43) 98
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym	<i>Entities in the National Judicial Register</i>	9(44) 99
DZIAŁ V	CHAPTER V	
LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE	POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS	
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x 100
Ludność	<i>Population</i>	1(45) 105
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym	<i>Population at working and non-working age</i>	2(46) 105
Ludność według płci i wieku	<i>Population by sex and age</i>	3(47) 107
Miasta i ludność w miastach	<i>Towns and urban population</i>	4(48) 107
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską	<i>Gminas and rural population</i>	5(59) 108
Mediana wieku według płci	<i>Median age by sex</i>	6(50) 108
Ludność w wieku 15 lat i więcej według stanu cywilnego faktycznego	<i>Population aged 15 and more by de facto marital status</i>	7(51) 109
Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia	<i>Population aged 13 and more by educational level</i>	8(52) 110
Ludność według struktury identyfikacji narodowo-etnicznej w 2011 r.	<i>Population by the structure of the national-ethnic identities in 2011</i>	9(53) 110
Ludność według głównego źródła utrzymania	<i>Population by main source of maintenance</i>	10(54) 111
Gospodarstwa domowe według liczby osób	<i>Households a by number of persons</i>	11(55) 111
Gospodarstwa domowe według składu rodzinnego	<i>Households by family composition</i>	12(56) 112
Osoby niepełnosprawne	<i>Disabled persons</i>	13(57) 112
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics</i>	14(58) 113
Małżeństwa zawarte i rozwiązane	<i>Marriages contracted and dissolved</i>	15(59) 114
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages contracted by age of bridegrooms and brides in 2012</i>	16(60) 115
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2012 r.	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides in 2012</i>	17(61) 117
Małżeństwa wyznaniowe	<i>Church or religious marriages</i>	18(62) 117
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2012 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling petition for divorce in 2012</i>	19(63) 118
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage</i>	20(64) 119
Urodzenia	<i>Births</i>	21(65) 119

		Tabl. Table	Str. Page
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki	<i>Live births by birth order and age of mother</i>	22(66)	120
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności	<i>Female fertility and reproduction rates of population</i>	23(67)	121
Zgony według płci i wieku zmarłych	<i>Deaths by sex and age of deceased</i>	24(68)	121
Zgony według wybranych przyczyn	<i>Deaths by selected causes</i>	25(69)	123
Zgony niemowląt według płci i wieku	<i>Infant deaths by sex and age</i>	26(70)	124
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn	<i>Infant deaths by selected causes</i>	27(71)	125
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję	<i>Suicides registered by the police</i>	28(72)	125
Przeciętne dalsze trwanie życia	<i>Life expectancy</i>	29(73)	126
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały	<i>Internal and international migration of population for permanent residence</i>	30(74)	127
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction</i>	31(75)	128
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants</i>	32(76)	129
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants</i>	33(77)	129
Niektóre wyznania religijne	<i>Selected religious denominations</i>	34(78)	130
DZIAŁ VI	CHAPTER VI		
RYNEK PRACY	LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	133
Aktywność ekonomiczna ludności	<i>Economic activity of the population</i>		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age on the basis of the census in 2011</i>	1(79)	141
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według poziomu wykształcenia na podstawie spisu w 2011 r.	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by educational level on the basis of the census in 2011</i>	2(80)	143
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis</i>	3(81)	145
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2012 – on the LFS basis</i>	4(82)	146

	Tabl. Table	Str. Page
Pracujący		
Pracujący		
Pracujący według statusu zatrudnienia		
Przeciętne zatrudnienie		
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni		
Przyjęcia do pracy		
Zwolnienia z pracy		
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy pod- jęli pracę po raz pierwszy		
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2012 r.		
Bezrobocie		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy		
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyre- jestrowani		
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozos- tawiania bez pracy oraz stażu pracy		
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy		
Wydatki Funduszu Pracy		
Warunki pracy		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)		
Wydarzenia i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidu- alnymi w rolnictwie)		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie		
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia		
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawo- dowego w 2012 r.		
Choroby zawodowe		
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych		
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych		
Employment		
Employed persons	5(83)	147
Employed persons by employment status	6(84)	149
Average paid employment	7(85)	150
Full- and part-time paid employment	8(86)	151
Hires	9(87)	152
Terminations	10(88)	153
Graduates of tertiary schools, vocational and general secondary schools starting work for the first time	11(89)	155
Vacancies, newly created and liquidated jobs in 2012	12(90)	157
Unemployment		
Registered unemployed persons, unem- ployment rate as well as job offers	13(91)	159
Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls	14(92)	160
Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority	15(93)	160
Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers	16(94)	162
Expenditures of Labour Fund	17(95)	162
Working conditions		
Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture)	18(96)	163
Contact-mode of injury and causes of ac- cidents at work (excluding private farms in agriculture)	19(97)	166
Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture	20(98)	168
Persons working in hazardous conditions	21(99)	169
Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2012	22(100)	171
Occupational diseases	23(101)	172
Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions	24(102)	173
Occupational accidents and occupational diseases benefits	25(103)	174

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ VII	CHAPTER VII		
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	175
Wynagrodzenia	Wages and salaries		
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto	<i>Average monthly gross wages and salaries Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012</i>	1(104)	177
Zatrudnieni według wysokości wynagro- dzenia brutto za październik 2012 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2012</i>	2(105)	178
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodze- nia brutto według grup zawodów wyko- nywanych za październik 2012 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2012</i>	3(106)	180
Przeciętne wynagrodzenia brutto za paź- dziernik 2012 r.	<i>The highest monthly gross wages and salaries in paid employment deciles by major occupational groups for October 2012</i>	4(107)	183
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyż- sze (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	<i>Social security benefits</i>	5(108)	185
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Retirees and pensioners	6(109)	186
Emeryci i renciści	<i>Gross retirement pay and pension benefits</i>	7(110)	186
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto			
DZIAŁ VIII	CHAPTER VIII		
BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	HOUSEHOLD BUDGETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	187
Gospodarstwa domowe	<i>Households</i>	1(111)	191
Przeciętny miesięczny dochód rozporzą- dzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych	<i>Average monthly per capita available income of households</i>	2(112)	191
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych	<i>Average monthly per capita expenditures of households</i>	3(113)	192
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households</i>	4(114)	192
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytko- wania	<i>Households furnished with selected durable goods</i>	5(115)	193
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych	<i>At-risk-of-poverty rates in households</i>	6(116)	193

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ IX	CHAPTER IX		
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA.	MUNICIPAL INFRASTRUCTURE.		
MIESZKANIA	DWELLINGS		
Uwagi ogólne	General notes	x	194
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure		
Wodociągi i kanalizacja	Water supply and sewerage systems	1(117)	200
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	Consumers and consumption of electricity in households	2(118)	201
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych ...	Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas sup- ply system in households	3(119)	201
Ogrzewnictwo	House-heating	4(120)	202
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej	Population using water supply, sewerage and gas supply systems	5(121)	202
Odpady komunalne	Municipal waste	6(122)	203
Nieczystości ciekłe	Liquid waste	7(123)	203
Składowiska odpadów komunalnych	Landfill sites with municipal waste	8(124)	204
Komunikacja miejska	Urban transport	9(125)	204
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej	Generally accessible and estate area green belts	10(126)	205
Mieszkania	Dwellings		
Zasoby mieszkaniowe	Dwelling stocks	11(127)	205
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje	Dwellings in dwelling stocks fitted with installations	12(128)	206
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2012 r.	Housing allowances paid out in 2012	13(129)	207
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe	Administration of grounds for dwelling construction	14(130)	207
Mieszkania, których budowę rozpoczęto w 2012 r.	Dwellings in which construction has begun in 2012	15(131)	208
Mieszkania oddane do użytkowania	Dwellings completed	16(132)	208
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb	Dwellings completed by number of rooms	17(133)	209
DZIAŁ X	CHAPTER X		
EDUKACJA I WYCHOWANIE	EDUCATION		
Uwagi ogólne	General notes	x	210
Dane zbiorcze	Aggregate data		
Edukacja według szczebli kształcenia	Education by level	1(134)	215
Szkoły według organów prowadzących	Schools by school governing authority	2(135)	218
Uczniowie według grup wieku	Pupils and students by age groups	3(136)	220
Współczynnik skolaryzacji	Enrolment rate	4(137)	221
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	Computers in schools for children and youth and in post-secondary schools	5(138)	222

	Tabl. Table	Str. Page
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych	6(139)	223
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych	7(140)	225
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	8(141)	226
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze	9(142)	226
Wychowanie pozaszkolne	10(143)	227
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	11(144)	228
Domy i stołówki studenckie	12(145)	228
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia	13(146)	229
Szkoły dla dzieci i młodzieży		
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	14(147)	229
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych)	15(148)	231
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	16(149)	232
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	17(150)	232
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	18(151)	233
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	19(152)	233
Technika dla młodzieży (bez szkół specjalnych)	20(153)	233
Uczniowie i absolwenci techników dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	21(154)	234
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży	22(155)	234
Szkoły policealne		
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych)	23(156)	235
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia	24(157)	235
<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools</i>		
<i>Students studying foreign languages in schools for adults</i>		
<i>Education for people with special educational needs</i>		
<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres</i>		
<i>Extracurricular education</i>		
<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools)</i>		
<i>Student dormitories and canteens</i>		
<i>Students of higher education institutions receiving scholarships</i>		
<i>Schools for children and youth</i>		
<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools)</i>		
<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools)</i>		
<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools)</i>		
<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>		
<i>General secondary schools for youth (excluding special schools)</i>		
<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools)</i>		
<i>Technical secondary schools for youth (excluding special schools)</i>		
<i>Students and graduates of technical secondary schools for youth (excluding special schools) by fields of education</i>		
<i>Art schools for children and youth</i>		
<i>Post-secondary schools</i>		
<i>Post-secondary schools (excluding special schools)</i>		
<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education</i>		

	Tabl. Table	Str. Page
Szkoły wyższe		
Szkoły wyższe	25(158)	236
Filie, zamiejscowe podstawowe jednostki organizacyjne oraz zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych według lokalizacji w roku akademickim 2012/13	26(159)	236
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	27(160)	238
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół	28(161)	238
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych	29(162)	239
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół	30(163)	239
Studia podyplomowe i doktoranckie	31(164)	240
Studia podyplomowe według podgrup kierunków studiów	32(165)	241
Szkoły dla dorosłych		
Szkoły dla dorosłych	33(166)	242
Wychowanie przedszkolne		
Wychowanie przedszkolne	34(167)	243
DZIAŁ XI		
OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA		
Uwagi ogólne	x	244
Pracownicy medyczni w 2012 r.	1(168)	250
Lekarze specjaliści w 2012 r.	2(169)	250
Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2012 r.	3(170)	252
Stacjonarna opieka zdrowotna w 2012 r.	4(171)	252
Szpitala ogólne w 2012 r.	5(172)	254
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna	6(173)	255
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne	7(174)	255
Krwiodawstwo	8(175)	256
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia	9(176)	256
Żłobki i kluby dziecięce	10(177)	258
Placówki wsparcia dziennego	11(178)	258
Rodzinna piecza zastępcza	12(179)	259
Instytucjonalna piecza zastępcza	13(180)	259
Pomoc społeczna stacjonarna	14(181)	260
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej według grup mieszkańców	15(182)	260
Świadczenia pomocy społecznej	16(183)	261

Tertiary education (university level)

Higher education institutions 25(158) 236

Branches sections, basic organizational units and centres in another location of higher education institutions in the 2012/13 academic year by place of residence 26(159) 236

Students of higher education institutions by study system and type of schools 27(160) 238

Graduates of higher education institutions by study system and type of schools 28(161) 238

Academic teachers in higher education institutions 29(162) 239

Foreigners – students and graduates by study system and type of schools 30(163) 239

Postgraduate and doctoral studies 31(164) 240

Postgraduate studies by fields of education 32(165) 241

Schools for adults

Schools for adults 33(166) 242

Pre-primary education

Pre-primary education 34(167) 243

CHAPTER XI**HEALTH CARE
AND SOCIAL WELFARE**

General notes x 244

Medical personnel in 2012 1(168) 250

Doctors specialists in 2012 2(169) 250

Out-patient health care in 2012 3(170) 252

In-patient health care in 2012 4(171) 252

General hospitals in 2012 5(172) 254

Emergency medical services and first aid 6(173) 255

Generally available pharmacies and pharmaceutical outlets 7(174) 255

Blood donation 8(175) 256

Incidence of infectious diseases and poisonings 9(176) 256

Nurseries and children's clubs 10(177) 258

Day-support centres 11(178) 258

Family foster care 12(179) 259

Institutional foster care 13(180) 259

Stationary social welfare 14(181) 260

Stationary social welfare facilities by groups of residents 15(182) 260

Social assistance benefits 16(183) 261

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XII	CHAPTER XII		
KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	262
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane	<i>Books and pamphlets published</i>	1(184)	265
Gazety i czasopisma wydane	<i>Newspapers and magazines published</i>	2(185)	265
Biblioteki publiczne (z filiami)	<i>Public libraries (with branches)</i>	3(186)	266
Muzea	<i>Museums</i>	4(187)	266
Instytucje paramuzealne	<i>Museum-related institutions</i>	5(188)	266
Galerie sztuki	<i>Art galleries</i>	6(189)	267
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe	<i>Theatres, music institutions, entertainment enterprises</i>	7(190)	267
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice	<i>Cultural centres and establishments, clubs and community centres</i>	8(191)	268
Kina stałe	<i>Fixed cinemas</i>	9(192)	269
Abonenci telewizji kablowej	<i>Cable television subscribers</i>	10(193)	269
Abonenci radiowi i telewizyjni	<i>Radio and television subscribers</i>	11(194)	269
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki	<i>Tourist accommodation establishments</i> ...	12(195)	270
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments</i>	13(196)	272
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments</i>	14(197)	273
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments</i>	15(198)	273
Hotele według kategorii	<i>Hotels by category</i>	16(199)	274
Sport	Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe	<i>Physical education organizations and sports clubs</i>	17(200)	275
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2012</i>	18(201)	275
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	<i>Selected sports facilities in 2010</i>	19(202)	277
DZIAŁ XIII	CHAPTER XIII		
NAUKA I TECHNIKA.	SCIENCE AND TECHNOLOGY.		
SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	278
Nauka i technika	Science and technology		
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej	<i>Units and paid employment in research and development activity</i>	1(203)	282
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia	<i>Employment in research and development activity by educational level</i>	2(204)	283
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące)	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices)</i>	3(205)	284

	Tabl. Table	Str. Page
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące)	4(206)	285
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące)	5(207)	285
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące)	6(208)	285
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej	7(209)	286
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2012 r.	8(210)	286
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2010-2012	9(211)	288
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące)	10(212)	290
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące)	11(213)	292
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe	12(214)	293
Spółczeństwo informacyjne		
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne	13(215)	293
Cele wykorzystania internetu w przedsiębiorstwach	14(216)	293
DZIAŁ XIV		
CENY		
Uwagi ogólne	x	294
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	1(217)	295
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług	2(218)	295
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych	3(219)	297
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach	4(220)	297

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XV	CHAPTER XV		
ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	298
Rolnictwo	Agriculture		
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie	<i>Trends and major economic and production results in agriculture</i>	1(221)	306
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków	<i>Agricultural land area by land type</i>	2(222)	308
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych	<i>Farms by area groups</i>	3(223)	308
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices)</i>	4(224)	309
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe)	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices)</i>	5(225)	309
Powierzchnia zasiewów	<i>Sown area</i>	6(226)	311
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów ...	<i>Selected crop production and yields</i>	7(227)	312
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw gruntowych	<i>Area, production and yields of ground vegetables</i>	8(228)	313
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew	<i>Area, production and yields of tree fruit</i>	9(229)	314
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owocowych i plantacji jagodowych	<i>Area, production and yields of fruit bushes and berry fruit</i>	10(230)	315
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie	<i>Cattle, pigs, sheep and horses</i>	11(231)	316
Drób	<i>Poultry</i>	12(232)	317
Produkcja żywca rzeźnego	<i>Production of animals for slaughter</i>	13(233)	317
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów ...	<i>Production of meat, fats and pluck</i>	14(234)	318
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzych ...	<i>Production of cows' milk and hen eggs</i>	15(235)	318
Ciągniki rolnicze	<i>Agricultural tractors</i>	16(236)	319
Zużycie nawozów mineralnych lub che- micznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient</i>	17(237)	319
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżące)	<i>Value of agricultural products procurement (current prices)</i>	18(238)	320
Skup ważniejszych produktów rolnych	<i>Procurement of major agricultural products</i>	19(239)	321
Ekologiczne gospodarstwa rolne	<i>Organic farms</i>	20(240)	322
Łowiectwo	Hunting		
Ważniejsze zwierzęta łowne	<i>Major game species</i>	21(241)	322
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych ...	<i>Shoot of main game species</i>	22(242)	323
Koła i członkowie Polskiego Związku Łowieckiego oraz obwody łowieckie	<i>Clubs and members of the Polish Hunting Association and hunting districts</i>	23(243)	323

		Tabl. <i>Table</i>	Str. <i>Page</i>
Leśnictwo	Forestry		
Powierzchnia gruntów leśnych	<i>Forest land</i>	24(244)	324
Powierzchnia lasów	<i>Forest areas</i>	25(245)	325
Zasoby drzewne na pniu	<i>Growing stock of standing wood</i>	26(246)	326
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work</i>	27(247)	328
Pozyskanie drewna	<i>Removals</i>	28(248)	329
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrzewień	<i>Trees and shrubs outside the forest and removals</i>	29(249)	330
Pożary w lasach	<i>Forest fires</i>	30(250)	330
DZIAŁ XVI	CHAPTER XVI		
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	331
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu	<i>Sold production of industry</i>	1(251)	334
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące)	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices)</i>	2(252)	336
Produkcja wybranych wyrobów	<i>Production of selected products</i>	3(253)	336
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle	<i>Average paid employment in industry</i>	4(254)	337
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry</i>	5(255)	338
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżące)	<i>Construction and assembly production (current prices)</i>	6(256)	339
Produkcja budowlano-montażowa według rodzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące)	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices)</i>	7(257)	339
Budynki oddane do użytkowania	<i>Buildings completed</i>	8(258)	341
Budynki oddane do użytkowania według rodzajów budynków	<i>Buildings completed by type of buildings</i> ...	9(259)	342
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction</i>	10(260)	343
DZIAŁ XVII	CHAPTER XVII		
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ. GOSPODARKA MORSKA	TRANSPORT AND COMMUNICATIONS. MARITIME ECONOMY		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	344
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane	<i>Railway lines operated</i>	1(261)	351
Drogi publiczne o twardej nawierzchni	<i>Hard surface public roads</i>	2(262)	351

	Tabl. Table	Str. Page
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane	<i>Registered road vehicles and tractors</i>	3(263) 352
Linie regularnej komunikacji autobusowej	<i>Regular bus communication lines</i>	4(264) 352
Transport samochodowy zarobkowy	<i>Hire or reward road transport</i>	5(265) 353
Wypadki drogowe i ich ofiary	<i>Road traffic accidents and their casualties</i>	6(266) 353
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów	<i>Road accidents by culprits, major causes and types of vehicles</i>	7(267) 354
Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Gdańsk	<i>Passenger traffic at Gdańsk Airport</i>	8(268) 355
Przeładunek ładunków w Porcie Lotniczym Gdańsk	<i>Freight loaded and unloaded at Gdańsk Airport</i>	9(269) 355
Łączność	Communications	
Podstawowe usługi pocztowe	<i>Basic postal services</i>	10(270) 355
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne	<i>Telephone subscribers and telephone sets</i>	11(271) 356
Gospodarka morska	Maritime economy	
Gospodarka morska województwa pomorskiego na tle kraju	<i>Maritime economy of pomorskie voivodship on the background of Poland</i>	12(272) 356
Statki wchodzące i wychodzące z portów morskich	<i>Ships arriving at and departing from seaports</i>	13(273) 357
Statki wchodzące do portów morskich według bander	<i>Ships arriving at seaports by flags</i>	14(274) 357
Obroty ładunkowe w portach morskich według grup ładunków	<i>Cargo turnover in seaports by cargo groups</i>	15(275) 360
Międzynarodowy obrót morski według grup ładunków, relacji przeładunkowych i portów w 2012 r.	<i>International sea turnover by cargo groups, handling directions and ports in 2012 ...</i>	16(276) 361
Obrót ładunków tranzytowych według grup ładunków i relacji przeładunkowych	<i>Turnover of transit cargoes by cargo groups and handling directions</i>	17(277) 362
Obrót ładunków tranzytowych według wybranych krajów tranzytujących	<i>Turnover of transit cargoes by selected transit countries</i>	18(278) 362
Kontenery w międzynarodowym obrocie morskim	<i>Containers in international sea turnover ...</i>	19(279) 363
Wahania sezonowe obrotów ładunkowych w portach morskich według miesięcy w 2012 r.	<i>Seasonal fluctuations of freight turnover in seaports by months in 2012</i>	20(280) 365
Międzynarodowy ruch pasażerów w portach morskich.....	<i>International passenger traffic in seaports</i>	21(281) 365
Morska flota transportowa według wieku statków	<i>Maritime transport fleet by age of ships</i>	22(282) 366
Morska flota transportowa według wielkości statków	<i>Maritime transport fleet by deadweight tonnage of ships</i>	23(283) 366
Przewozy ładunków morską flotą transportową według rodzajów żeglugi i zasięgów pływania	<i>Transport of cargoes by maritime transport fleet by kind of shipping and range</i>	24(284) 367
Przewozy ładunków morską flotą transportową według relacji przewozów	<i>Transport of cargoes by maritime transport fleet by cargo relations</i>	25(285) 367
Przewozy ładunków morską flotą transportową według grup towarowych	<i>Transport of cargoes by maritime transport fleet by cargo groups</i>	26(286) 368
Przewozy pasażerów morską flotą transportową w komunikacji międzynarodowej	<i>Transport of passengers by maritime transport fleet in international transport</i>	27(287) 368

		Tabl. Table	Str. Page
Zamówienia i produkcja statków	<i>Orders and production of sea vessels</i>	28(288)	369
Morska flota przybrzeżna według wieku statków	<i>Maritime coastal fleet by age of ships</i>	29(289)	369
Przewozy pasażerów żeglugą przybrzeżną	<i>Transport of passengers by coastal shipping</i>	30(290)	370
Morska flota rybacka	<i>Sea fishing fleet</i>	31(291)	370
Kutry według portów macierzystych	<i>Cutters by home ports</i>	32(292)	370
Łodzie rybackie według baz rybackich	<i>Fishing boats by fishing bases</i>	33(293)	371
Połowy ryb i innych organizmów morskich według obszarów morskich i sektorów własności	<i>Fishing and catching other sea water creatures by sea regions and ownership sectors</i>	34(294)	372
Połowy ryb i innych organizmów morskich według wybranych gatunków	<i>Fishing and catching other sea water creatures by selected species</i>	35(295)	373
Biologiczna zabudowa brzegów morskich	<i>Biological management of coasts</i>	36(296)	373
Hydrotechniczne umocnienia brzegów morskich	<i>Hydrotechnical stabilization of coasts</i>	37(297)	373
DZIAŁ XVIII	CHAPTER XVIII		
HANDEL I GASTRONOMIA	TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	375
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące)	<i>Retail sales (current prices)</i>	1(298)	377
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące)	<i>Retail sales by groups (current prices)</i>	2(299)	378
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące)	<i>Wholesale in trade enterprises (current prices)</i>	3(300)	378
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw	<i>Shops by organizational form and petrol stations</i>	4(301)	378
Gastronomia	<i>Catering</i>	5(302)	379
Magazyny handlowe	<i>Trade warehouses</i>	6(303)	379
Targowiska	<i>Marketplaces</i>	7(304)	379
DZIAŁ XIX	CHAPTER XIX		
FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	380
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors</i>	1(305)	384
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by sections</i>	2(306)	385
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych	<i>Enterprises by obtained financial results ...</i>	3(307)	386
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach	<i>Economic relations in enterprises</i>	4(308)	387
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw	<i>Current assets of enterprises</i>	5(309)	388
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw	<i>Share equity (funds) of enterprises</i>	6(310)	390
Kapitał zakładowy spółek	<i>Share capital of companies</i>	7(311)	391
Zobowiązania przedsiębiorstw	<i>Liabilities of enterprises</i>	8(312)	392

		Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XX	CHAPTER XX		
FINANSE PUBLICZNE	PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	393
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Revenue of local self-government entities budgets by type</i>	1(313)	395
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	<i>Revenue of local self-government entities budgets by divisions in 2012</i>	2(314)	397
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by type</i>	3(315)	398
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2012 r.	<i>Expenditure of local self-government entities budgets by divisions in 2012</i>	4(316)	399
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	<i>Revenue and costs of self-government budgetary establishments</i>	5(317)	400
DZIAŁ XXI	CHAPTER XXI		
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	401
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	<i>Investment outlays (current prices)</i>	1(318)	405
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące)	<i>Investment outlays in enterprises (current prices)</i>	2(319)	406
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące)	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices)</i>	3(320)	407
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne)	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices)</i>	4(321)	408
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne)	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices)</i>	5(322)	409
DZIAŁ XXII	CHAPTER XXII		
RACHUNKI REGIONALNE	REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	410
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące)	<i>Gross domestic product (current prices)</i>	1(323)	412
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące)	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices)</i>	2(324)	413
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych	<i>Nominal income in the households sector</i>	3(325)	413

	Tabl. Table	Str. Page
DZIAŁ XXIII		
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ		
Uwagi ogólne	x	414
Prywatyzacja		
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	1(326)	415
Przedsiębiorstwa państwowe sprywatyzowane metodą bezpośrednią i zlikwidowane w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	2(327)	416
Spółki powstałe w wyniku komercjalizacji przedsiębiorstw państwowych i ich prywatyzacja w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	3(328)	416
Spółki powstałe na bazie majątku sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych w okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.	4(329)	417
Przedsiębiorstwa państwowe według stanu prawnego-organizacyjnego w 2012 r.	5(330)	417
Podmioty gospodarki narodowej		
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	6(331)	418
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji	7(332)	418
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji	8(333)	420
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	9(334)	421
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji	10(335)	423
CHAPTER XXIII		
PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
<i>General notes</i>	x	414
Privatization		
<i>State owned enterprises included in the privatization process from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012</i>	1(326)	415
<i>State owned enterprises privatized by the direct method and liquidated from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012</i>	2(327)	416
<i>Companies established as a result of the commercialization of state owned enterprises and their privatization from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012</i>	3(328)	416
<i>Companies established on the basis of the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises from 1 VIII 1990 to 31 XII 2012</i>	4(329)	417
<i>State owned enterprises by legal and organizational status in 2012</i>	5(330)	417
Entities of the national economy		
<i>Entities of the national economy in the REGON register</i>	6(331)	418
<i>Entities of the national economy in the REGON register by legal forms and sections</i>	7(332)	418
<i>Commercial companies by legal status and sections</i>	8(333)	420
<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections</i>	9(334)	421
<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections</i>	10(335)	423

SPIS WYKRESÓW

Podział administracyjny województwa pomorskiego w 2012 r.
Podział województwa pomorskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS) w 2012 r.
Ludność według płci i wieku w 2012 r.
Ruch naturalny ludności
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat
Struktura pracujących według sekcji
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach od przeciętnego wynagrodzenia w województwie
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2012 r.
Mieszkania oddane do użytkowania według form budownictwa
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2012/13
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2012 r.
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2011 r. (ceny stałe 2010 r.)
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące) ...
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2012 r.

LIST OF CHARTS

<i>Administrative division of pomorskie voivodship in 2012</i>	425
<i>Division of the pomorskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS) in 2012</i>	426
<i>Population by sex and age in 2012</i>	427
<i>Vital statistics</i>	428
<i>Life expectancy at age of 0</i>	428
<i>Structure of employed persons by sections</i>	429
<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level</i>	429
<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected sections from the average wages and salaries in voivodship</i>	430
<i>Dwellings fitted with installations in 2012</i>	431
<i>Dwellings completed by type of construction</i>	431
<i>Education by educational levels in the 2012/13 school year</i>	432
<i>Land use in agricultural holdings in 2012</i>	433
<i>Structure of market agricultural output in 2011 (constant prices 2010)</i>	433
<i>Structure of construction and assembly production (current prices)</i>	434
<i>Revenue and expenditure of local self-government entities budgets per capita</i>	435
<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices)</i>	435
<i>Structure of entities of the national economy in 2012</i>	436

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH

SYMBOLS

- Kreska (-) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
(0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
- Kropka (•) – zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 18 na str. 30.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 18 on page 30.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym”
“Of which” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
indicates that not all elements of the sum are given.
- Comma (,) – used in figures represents the decimal point.

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc = <i>thousand</i>	l	= litr <i>litre</i>
mln	= milion <i>million</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty = <i>zloty</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka = <i>piece</i>	m	= metr <i>metre</i>
kpl.	= komplet	m/s	= metr/sekunda <i>metre/second</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin = <i>volume</i>	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
g	= gram <i>gram</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	ha	= hektar <i>hectare</i>
ml	= mililitr <i>millilitre</i>	p u	= powierzchnia użytkowa

poj.	= pojemność	cd.	= ciąg dalszy
dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>	cont.	= <i>continued</i>
hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	dok.	= dokończenie
h	= godzina <i>hour</i>	cont.	= <i>continued</i>
d	= doba	tabl.	= tablica <i>table</i>
24h	= 24 hours	nr (Nr)	= numer
r.	= rok	No.	= <i>number</i>
t/r	= ton rocznie	art.	= artykuł
t/y	= <i>tons per year</i>	Art.	= <i>Article</i>
pas•mila	= pasażeromila	ust.	= ustęp
pass•mile	= <i>passenger•mile</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
kW	= kilowat <i>kilowatt</i>	Dz. Urz.	= Dziennik Urzędowy
kWh	= kilowatogodzina <i>kilowatt•hour</i>	itp.	= i tym podobne
GWh	= gigawatogodzina <i>gigawatt•hour</i>	etc.	= <i>and the like</i>
TJ	= teradžul <i>terajoule</i>	itd.	= i tak dalej
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	m.in.	= między innymi
DWT	= tona nośności całkowitej ładunku i zapasów statku <i>dead weight ton</i>	i.a.	= <i>among others</i>
NT	= pojemność statku netto <i>net tonnage</i>	np.	= na przykład
GT	= pojemność brutto statku <i>gross tonnage</i>	e.g.	= <i>for example</i>
CGT	= skompensowana pojemność statku <i>compensated gross tonnage</i>	tj.	= to jest
kk	= Kodeks karny	i.e.	= <i>that is</i>
kks	= Kodeks karny skarbowy	tzn.	= to znaczy
poz.	= pozycja	i.e.	= <i>that is</i>
pkt	= punkt	tzw.	= tak zwany
str.	= strona	ww.	= wyżej wymienione
		GUS	= Główny Urząd Statystyczny
		CSO	= <i>Central Statistical Office</i>
		ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczonych
		UN	= <i>United Nations</i>
		UE	= Unia Europejska
		EU	= <i>European Union</i>
		WE	= Wspólnoty Europejskie
		EC	= <i>European Communities</i>
		EUROSTAT	= Urząd Statystyczny Unii Europejskiej <i>Statistical Office of the European Union</i>
		OECD	= Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju <i>Organization for Economic Cooperation and Development</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta i wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „**miasta**” rozumie się obszar położony w granicach administracyjnych tych jednostek, przez „**wieś**” – pozostałe terytorium województwa.

3. Dane prezentowane są w układzie **Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS)**, opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS), obowiązującej w krajach Unii Europejskiej. NTS obowiązująca od 1 I 2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 XI 2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573, z późniejszymi zmianami) w miejsce obowiązującej do 31 XII 2007 r.

4. Dane prezentuje się:

1) w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007, wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007, w stosunku do klasyfikacji PKD 2004, wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności, a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi; zmiany te spowodowały brak porównywalności danych, również przy niezmiennych nazwach niektórych poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook – unless otherwise indicated – concern the **entire national economy**.

2. Information on voivodship as well as by **urban areas and rural areas** is presented according to administrative division in a given period. The term “**urban areas**” is understood as an area located within the administrative borders of these units, while the term “**rural areas**” is understood as the remaining territory of the voivodship.

3. Data are presented in accordance with the **Nomenclature of Territorial Units for Statistical Purposes (NTS)**, compiled on the basis of the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obligatory in countries of the European Union. NTS valid since 1 I 2008 was introduced by the decree of the Council of Ministers of 14 XI 2007 (Journal of Laws No. 214, item 1573, with later amendments) replacing the NTS valid until 31 XII 2007.

4. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) and replaced the Polish Classification of Activities – PKD 2004/NACE Rev. 1.1.

PKD 2007/NACE Rev. 2 differs from PKD 2004/NACE Rev. 1.1 classification in the fact that it introduced scope-related changes, i.e. new groupings of activity types as well as transfers of some types of activities between individual classification levels. In some cases these changes result in the lack of comparability of data, also if the names of classification levels remain unchanged.

The item “**Industry**” was introduced as an additional grouping, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

Pod pojęciem „**Pozostałe usługi**” ujęte są sekcje: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Działalność z zakresu usług administrowania i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

3) według **sektorów własności**:

- **sektor publiczny** – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorewej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

5. Prezentowane informacje zostały przedstawione stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- powyżej 49 osób.

6. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym** gospodarki narodowej.

7. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD 2007 opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

The item “**Other services**” was introduced including sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) according to **ownership sectors**:

- **public sector** – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of public sector entities,
- **private sector** – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

5. Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, considering entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and – unless otherwise indicated – include entities employing:

- up to 9 persons,
- from 10 to 49 persons,
- more than 49 persons.

6. Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.

7. Data according to NACE Rev. 2 sections, divisions and groups are compiled – unless otherwise indicated – using the enterprise method.

In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.

8. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD 2007 – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego oraz zatrudnionych i ich wynagrodzeń; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537), w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;
- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług - PKWiU 2008**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293, z późniejszymi zmianami) w miejsce PKWiU stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316, z późniejszymi zmianami);
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2011 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 XII 2010 r. (Dz. U. Nr 242, poz. 1622), w miejsce stosowanej do 31 XII 2010 r.

8. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own-account in order to earn a profit.*

9. *Other than NACE Rev. 2, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:*

- 1) *the **Occupations and Specializations Classification**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities as well as paid employees and their wages and salaries are grouped; the classification compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537), replacing the classification valid until 30 VI 2010;*
- 2) *the **Polish Classification of Products and Services - PKWiU 2008**, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by the decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;*
- 3) *the **Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)**, on the basis of which final consumption of products (goods and services) of the households sector as well as expenditure on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;*
- 4) *the **Polish Classification of Types of Construction (PKOB)**, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by the decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316, with later amendments);*
- 5) *the **Classification of Fixed Assets (KŚT)**, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2011 by the decree of the Council of Ministers, dated 10 XII 2010 (Journal of Laws No. 242, item 1622), in place of the classification used until 31 XII 2010.*

10. Dane w cenach bieżących odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji i wartości dodanej – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**, zastępując stosowaną poprzednio kategorię ceny producenta.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług - VAT (od produktów krajowych i z importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób autobusami zarejestrowanymi za granicą).

11. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 1995 r. (średnie ceny bieżące 1995 r.) w 2000 r.,
 - ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) w latach 2001-2005,
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych.

Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

10. Data in current prices correspond to obtained revenue, incurred expenditure or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production and value added, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented, which replaced the producer's price category used previously.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (include trade entities) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: value added tax - VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including excise tax) as well as other taxes on products, such as excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, lump sum tax on goods and services from occasional transport of passengers in buses with foreign registration).

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the surveyed year, with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry:
 - 1995 constant prices (1995 average current prices) in 2000,
 - 2000 constant prices (2000 average current prices) in years 2001-2005,
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) in years 2006-2010,
 - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

12. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods – are calculated in comparable conditions.

Single base indices are calculated using the chain-base index method.

13. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności faktycznie zamieszkałej według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja) – według stanu w dniu 30 VI.

Dla lat 2000-2009 do przeliczeń przyjęto liczbę ludności zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. – liczbę ludności zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (za wyjątkiem danych dotyczących Rachunków Regionalnych, patrz uwagi do działu „Rachunki Regionalne” ust. 13 na str. 412).

14. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

15. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

16. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania i zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić nieznacznie od podanych wielkości „ogółem”.

17. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

18. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

13. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g., beds in hospitals, fixed assets), the actually living population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production) – as of 30 VI.

For the years 2000-2009, the number of population, applied in calculations, was balanced on the basis of the results of the National Population and Housing Census 2002 and since 2010 – the number of population was balanced on the results of the National Population and Housing Census 2011 (excluding data concerning Regional Accounts - see general notes in chapter "Regional Accounts" item 13 on page 412).

14. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

15. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

16. Due to the electronic method of processing and rounding of data, in some cases sums of components can slightly differ from the amount given in the item "total".

17. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

18. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót abbreviation

pełna nazwa full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)

INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych
<i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe
<i>Congenital anomalies</i>	<i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane
<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	<i>Symptoms, signs and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

skrót	abbreviation	pełna nazwa	full name
--------------	---------------------	--------------------	------------------

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
 STATISTICAL CLASSIFICATION OF ECONOMIC ACTIVITIES
 IN THE EUROPEAN COMMUNITY – NACE Rev. 2

sekcje **sections**

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicle and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

działy **divisions**

Produkcja skór i wyrobów skórzanych	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	<i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
<i>Manufacture of metal products</i>	<i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki można odnaleźć w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series “Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (“Methodologies and Classifications”).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R.

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY – stan w dniu 31 XII				
<i>AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION – as of 31 XII</i>				
Powierzchnia w km ²	312679	18310	5,9	<i>Area in km²</i>
Powiaty	314	16	5,1	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu	65	4	6,2	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy	2479	123	5,0	<i>Gminas</i>
Miasta	908	42	4,6	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie	52577	2868	5,5	<i>Rural localities</i>
Sołectwa	40571	1614	4,0	<i>Village administrator's offices</i>
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA				
<i>ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>				
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>
pyłowych	52,4	2,8	5,3	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	1626,6	33,8	2,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
Oczyszczalnie ścieków komunalnych ^a (stan w dniu 31 XII)	3191	188	5,9	<i>Municipal wastewater treatment plants ^a (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne	2316	141	6,1	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów	820	44	5,4	<i>with increased biogene removal</i>
Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t	123123,5	2909,1	2,4	<i>Generated waste (excluding municipal waste) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^b w tys. t	9580,9	646,0	6,7	<i>Municipal waste collected ^b in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące): służące ochronie środowiska:				<i>Outlays on fixed assets (current prices): in environmental protection:</i>
w milionach złotych	10127,8	526,9	5,2	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	4,3	3,5	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>in water management:</i>
w milionach złotych	2787,9	270,6	9,7	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem	1,2	1,8	x	<i>in % of total investment outlays</i>
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE				
<i>PUBLIC SAFETY</i>				
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych	1119803	63292	5,7	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności	290,6	276,8	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	67,8	60,2	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe.

a Working on sewage network. b Estimated data.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
LUDNOŚĆ				
POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	38533,3	2290,1	5,9	Population (as of 31 XII) in thous.
miasta	23336,4	1497,5	6,4	urban areas
wieś	15196,9	792,6	5,2	rural areas
w tym kobiety	19884,0	1173,5	5,9	of which females
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	125	101,6	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	56,6	56,6	100,0	Population at non-working age per 100 persons at working age (as of 31 XII)
Przyrost naturalny na 1000 ludności ...	0,0	2,0	x	Natural increase per 1000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,2	0,9	x	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA				
LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13850,5	741,1	5,4	Employed persons ^{ab} (as of 31 XII) in thous.
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł	3530,47	3455,09	97,9	Average monthly gross wages and salaries in zł
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2136,8	114,6	5,4	Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	13,4	13,4	x	Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII) in %
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA				
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				Network (as of 31 XII) in km:
wodociągowej rozdzielczej	283102,5	14633,2	5,2	water supply distribution
kanalizacyjnej ^c	125580,6	8826,8	7,0	sewerage ^c
gazowej rozdzielczej	137371,3	5758,2	4,2	gas supply distribution
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 XII):				Dwelling stocks ^d (as of 31 XII):
mieszkania: w tysiącach	13722,8	804,3	5,9	dwellings: in thousands
na 1000 ludności	356,1	351,2	x	per 1000 population
izby: w tysiącach	52332,4	3056,0	5,8	rooms: in thousands
na 1000 ludności	1358,4	1334,5	x	per 1000 population
powierzchnia użytkowa mieszkań:				usable floor space of dwellings:
w tysiącach m ²	999659,5	57230,5	5,7	in thousands m ²
na 1000 ludności w m ²	25942,7	24990,7	x	per 1000 population in m ²

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z kolektorami. d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

a By actual workplace and kind of activity. b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. c Including collectors. d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) <i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)</i>				
Mieszkania oddane do użytkowania:				<i>Dwellings completed:</i>
w tysiącach	152,9	14,2	9,3	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	4,0	6,2	x	<i>dwellings</i>
izby	16,6	22,9	x	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	406,2	560,7	x	<i>usable floor space of dwellings in m²</i>
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego <i>EDUCATION^a – as of beginning of the school year</i>				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in thous.:</i>
podstawowych	2160,8	139,5	6,5	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1161,7	72,3	6,2	<i>lower secondary</i>
zasadniczych zawodowych ^c	207,9	14,7	7,1	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	579,7	31,9	5,5	<i>general secondary^d</i>
liceach profilowanych	14,7	0,3	2,4	<i>specialized secondary</i>
technikach ^e	522,5	30,5	5,8	<i>technical secondary^e</i>
artystycznych ogólnokształcących ^f	12,8	0,8	6,2	<i>general art^f</i>
policealnych	344,3	22,5	6,7	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary education establishments^g:</i>
w tysiącach	1216,5	74,7	6,1	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	716	665	x	<i>per 1000 children aged 3-6</i>
OCHRONA ZDROWIA^h – stan w dniu 31 XII <i>HEALTH CARE^h – as of 31 XII</i>				
Pracownicy medyczni ⁱ :				<i>Medical personnelⁱ:</i>
lekarze	85025	4492	5,3	<i>doctors</i>
lekarze dentyści	12491	647	5,2	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^k	211628	12570	5,9	<i>nurses^k</i>
Przychodnie	19412	891	4,6	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	913	51	5,6	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	188,8	9,1	4,8	<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^l	11999	682	5,7	<i>Generally available pharmacies^l</i>

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 210. b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. c-e Łącznie z uczniami: c - szkół specjalnych przysposabiających do pracy, d - uzupełniających liceów ogólnokształcących, e - techników uzupełniających. f Dających uprawnienia zawodowe. g Bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą. h Dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. i Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. k Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. l Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna”, ust. 13 na str. 246.

a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 210. b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. c-e Including students: c - special job-training schools, d - supplementary general secondary schools, e - supplementary technical secondary schools. f Leading to professional certification. g Excluding pre-primary education in the units performing health care activities. h Data include health care: of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency. i Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical and nurses practice registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. k Including master nurses. l See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 13 on page 246.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
	ogółem		Polska = 100	
	total		Poland = 100	
KULTURA. TURYSTYKA				
CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8182	323	3,9	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	131616,5	5472,6	4,2	Public library collections (including branches; as of 31 XII) in thous. vol.
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	768	59	7,7	Museums with branches (as of 31 XII)
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	26709,5	1754,5	6,6	Museum and exhibition visitors in thous.
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	447	22	4,9	Fixed cinemas (as of 31 XII)
Widzowie w kinach stałych w tys.	37474,3	3014,8	8,0	Audience in fixed cinemas in thous.
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.	9,5	1,3	13,4	Tourist accommodation establishments ^a in thous.
miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	675,4	92,5	13,7	number of bed places (as of 31 VII)
korzystający z noclegów	22635,4	1872,6	8,3	tourists accommodated
ROLNICTWO I LEŚNICTWO				
AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej ^b (stan w czerwcu) w tys. ha	14529,4	733,7	5,0	Agricultural land in good agricultural condition ^b (as of June) in thous. ha
pod zasiewami ^c	10431,6	575,3	5,5	sown area ^c
grunty ugorowane	439,9	19,5	4,4	fallow land
uprawy trwałe	398,0	5,4	1,4	permanent crops
w tym sady	368,4	4,7	1,3	of which orchards
ogrody przydomowe	53,5	1,5	2,7	kitchen gardens
łąki i pastwiska	3206,5	132,0	4,1	meadows and pastures
Powierzchnia zasiewów ^c (stan w czerwcu) w tys. ha:				Sown area ^c (as of June) in thous. ha:
zboża	7704,3	415,4	5,4	cereals
ziemniaki	358,8	23,3	6,5	potatoes
warzywa gruntowe ^d	175,5	7,6	4,3	ground vegetables ^d
Zbiory w tys. t:				Production in thous. t:
zboża	28543,8	1528,1	5,4	cereals
ziemniaki	8740,4	596,3	6,8	potatoes
warzywa gruntowe ^d	4555,2	134,0	2,9	ground vegetables ^d
Plony z 1 ha w dt:				Yields per 1 ha in dt:
zboża	37,0	36,8	x	cereals
ziemniaki	244	256	x	potatoes
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9163,8	664,4	7,3	Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO				
INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące):				Sold production of industry (current prices):
w milionach złotych	1178303,6	84431,1	7,2	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	30578	36922	120,7	per capita in zł
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące):				Sales of construction and assembly production ^e (current prices):
w milionach złotych	170643,8	11398,8	6,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4428	4985	112,6	per capita in zł

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). d Łącznie z ogrodami przydomowymi. e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. c Excluding permanent crops, kitchen gardens and crop area intended for ploughing (green fertilizers). d Including kitchen gardens. e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (cd.)

VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Województwo		SPECIFICATION
	Poland	Voivodship		
		ogółem	Polska = 100	
		total	Poland = 100	
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII				
<i>TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km	280719	12575	4,5	Hard surface public roads (urban and non-urban) in km
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	91,4	x	of which improved in %
Samochody zarejestrowane ^a w tys. szt.:				Registered cars ^a in thous. units:
osobowe	18744,4	1107,3	5,9	passenger cars
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3178,0	191,3	6,0	lorries and road tractors ^b
Placówki dla usług pocztowych ^c	8459	499	5,9	Postal service offices ^c
Telefoniczne łącza główne ^d :				Fixed main line ^d :
w tys.	6177,0	370,8	6,0	in thous.
w tym standardowe łącza główne	5182,0	308,9	6,0	of which standard main line
na 1000 ludności	160,3	161,9	x	per 1000 population
HANDEL – stan w dniu 31 XII				
<i>TRADE – as of 31 XII</i>				
Sklepy	357289	21754	6,1	Shops
Liczba ludności na 1 sklep	108	105	x	Number of population per 1 shop
Targowiska stałe	2215	89	4,0	Permanent marketplaces
FINANSE PUBLICZNE				
<i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin ^e:				Budgets of gminas ^e:
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	78407,5	4671,5	6,0	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3022	3235	107,0	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	78491,4	4755,5	6,1	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	3025	3293	108,8	per capita in zł
Budżety miast na prawach powiatu:				Budgets of cities with powiat status:
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	61247,0	4798,9	7,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	4865	5695	117,1	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	63730,8	4942,0	7,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	5062	5865	115,9	per capita in zł
Budżety powiatów:				Budgets of powiats:
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	22522,9	1288,1	5,7	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	868	892	102,7	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	22476,5	1316,5	5,9	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	866	912	105,2	per capita in zł
Budżety województw:				Budgets of voivodships:
Dochody:				Revenue:
w milionach złotych	15236,1	887,1	5,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	395	388	98,1	per capita in zł
Wydatki:				Expenditure:
w milionach złotych	15760,5	919,8	5,8	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	409	402	98,3	per capita in zł

a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. c Dane dotyczą poczty publicznej i operatorów niepublicznych. d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. b Including vans. c Data concern operators of the public post office and operators of the non-public. d Data concern operators of the public telecommunication network. e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2012 R. (dok.)
VOIVODSHIP ON THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska Poland	Województwo Voivodship		SPECIFICATION
	ogółem total	Polska = 100 Poland = 100		
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE <i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS</i>				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych	237627,3	14855,1	6,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	6167	6496	105,3	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych	2877957,5	163301,8	5,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	74688	71309	95,5	<i>per capita in zł</i>
PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ <i>PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY</i>				
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem prywatyzacji ^a	5901	300	5,1	<i>State owned enterprises included in the privatization process ^a</i>
skomercjalizowane	1761	79	4,5	<i>commercialized</i>
objęte prywatyzacją bezpośrednią ...	2196	133	6,1	<i>included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	2118	130	6,1	<i>of which privatized</i>
poddane likwidacji	1944	88	4,5	<i>subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	1127	50	4,4	<i>of which liquidated</i>
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^b (stan w dniu 31 XII)	3975334	265033	6,7	<i>Entities of the national economy in the REGON register ^b (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny	123506	7954	6,4	<i>public sector</i>
sektor prywatny	3851828	257079	6,7	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2011 R. <i>REGIONAL ACCOUNTS IN 2011</i>				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych	1528127	86206	5,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	39665	37822	95,4	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych	1342386	75727	5,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł	96262	99214	103,1	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych	934354	52983	5,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł	24253	23246	95,8	<i>per capita in zł</i>

a W okresie od 1 VIII 1990 r. do 31 XII 2012 r.; bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. b Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a From 1 VIII 1990 to 31 XII 2012; excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury. b Excluding persons tending private farms in agriculture.

U w a g a. Przeliczeń danych na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) za 2000 r. oraz lata 2005-2009 dokonano przy przyjęciu *N o t e. Calculations of data per capita (1000 population, etc.) for 2000 as well as 2005-2009 are based on the revised*

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
POWIERZCHNIA						
1	Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	18293	18293	18314	18310	18310
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA						
2	Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele: produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	41,7	53,5	51,3	52,6	49,2
3	eksploatacji sieci wodociągowej ^b	47,2	43,3	44,6	43,6	46,5
4	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	13,1	13,6	13,2	13,2	12,5
5	w tym do produkcji przemysłowej	6,0	8,0	7,0	7,6	6,7
7	Ścieki przemysłowe i komunalne ^c odprowa- dzone do wód lub do ziemi: oczyszczane w % wymagających oczyszczania	92,6	92,3	92,8	90,2	90,0
8	nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,6	0,6	0,5	0,8	0,8
9	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^d	74,3	78,4	78,8	79,9	80,7
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:						
11	pyłowych	5,4	3,5	3,5	3,5	3,3
12	gazowych (bez dwutlenku węgla)	48,3	41,7	40,3	40,4	34,9
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z za- kładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:						
13	pyłowych	98,3	98,9	98,8	98,9	98,9
14	gazowych (bez dwutlenku węgla)	39,4	47,6	52,4	51,6	56,4
15	Odpady wytworzone (z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^e na 1 km ² w t	108,0	120,1	138,7	134,7	135,9
16	Odpady komunalne zebrane ^f na 1 miesz- kańca w kg	350	267	281	300	307
Nakłady ^g na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:						
17	służące ochronie środowiska	4,6	3,1	3,3	2,8	3,4
18	służące gospodarce wodnej	0,8	0,7	1,0	1,0	0,6
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):						
19	w % powierzchni ogólnej	32,5	32,6	32,5	32,5	32,6
20	na 1 mieszkańca w m ²	2736	2711	2699	2696	2691
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE						
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:						
21	w liczbach bezwzględnych	102114	99594	90182	74297	75171
22	na 10 tys. ludności	470,9	453,3	409,7	336,7	339,4
23	Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	48,0	56,9	61,5	62,4	63,6

a Z ujęć własnych. b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. c Od 2010 r. dane nieporównywalne – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów. e Patrz uwagi ogólne do działu „Stan i ochrona nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów. g Według lokalizacji inwestycji.

a From own intakes. b Water withdrawal by intakes before entering the water network. c Since 2010 data are not using – estimated data, the total population – based on balances. e See general notes to the chapter “Environmental comparable with data for previous years due to a change in the catalogue of waste. g By investment’s location.

skorygowanej liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002.
number of population, which considers the results of the Population and Housing Census 2002.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
AREA					
18310	18310	18310	18310	Area in km ² (as of 31 XII)	1
ENVIRONMENTAL PROTECTION					
43,2	43,9	48,6	44,7	Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of: production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing)	2
52,3	52,1	47,6	51,4	exploitation of water supply network ^b	3
10,8	11,0	12,1	11,0	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³	4
5,2	5,3	6,4	5,5	of which for industrial production	5
Industrial and municipal ^c wastewater discharged into waters or into the ground:					
98,8	99,5	99,6	99,6	treated in % of requiring treatment	7
0,1	0,0	0,0	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³	8
80,5	79,3	80,8	81,8	Population using wastewater treatment plants in % of total population ^d	9
Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:					
2,6	3,4	2,8	2,8	particulates	11
30,2	35,3	36,3	33,8	gases (excluding carbon dioxide)	12
Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:					
99,1	99,1	99,1	99,2	particulates	13
57,3	66,7	73,0	76,2	gases (excluding carbon dioxide)	14
144,6	99,5	131,1	158,9	Generated waste (excluding municipal waste) ^e per 1 km ² in t	15
314	300	296	282	Municipal waste collected ^f per capita in kg	16
Outlays ^g on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:					
3,9	6,4	5,4	3,5	in environmental protection	17
0,9	1,9	1,4	1,8	in water management	18
Legally protected areas possessing unique environmental value (as of 31 XII):					
32,7	32,7	32,7	32,7	in % of total area	19
2682	2670	2620	2612	per capita in m ²	20
PUBLIC SAFETY					
Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:					
90751	81849	74488	63292	in absolute numbers	21
407,9	360,5	326,8	276,8	per 10 thous. population	22
71,5	70,6	65,4	60,2	Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %	23

z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. d Ludność korzystająca środowiska”, ust. 7 na str. 64. f Dane szacunkowe; w 2000 r. określane jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane

comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater. d Population protection”, item 7 on page 64. f Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
LUDNOŚĆ ^a						
1	Ludność (stan w dniu 31 XII)	2172284	2199043	2203595	2210920	2219512
2	miasta	1485414	1480133	1477253	1474874	1475104
3	wieś	686870	718910	726342	736046	744408
4	w tym kobiety	1113630	1129438	1132645	1136776	1141313
5	Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	105	106	106	106	106
6	Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	119	120	120	121	121
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):						
7	przedprodukcyjnym	553444	479005	469304	462243	456963
8	produkcyjnym	1334114	1414914	1422192	1428555	1433493
9	poprodukcyjnym	284726	305124	312099	320122	329056
10	Małżeństwa na 1000 ludności	5,8	5,5	6,3	7,0	7,2
11	Rozwody na 1000 ludności	1,4	1,8	2,0	2,0	1,9
12	Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,8	10,7	11,0	11,6	12,4
13	Zgony ^b na 1000 ludności	8,4	8,4	8,5	8,9	8,9
14	Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,5	2,2	2,5	2,7	3,6
15	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych	7,7	6,0	5,5	6,4	5,5
16	Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,2	0,5	-0,4	0,6	0,6
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:						
17	mężczyźni	70,56	71,69	71,65	71,55	72,14
18	kobiety	78,06	79,76	79,83	79,59	79,88
RYNEK PRACY						
Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII):						
19	w tysiącach	740,3	667,0	690,8	721,7	736,3
20	w tym kobiety	342,4	309,5	319,0	330,3	336,6
21	na 1000 ludności	341	303	313	326	332
22	w sektorze prywatnym w %	70,1	72,9	73,4	74,7	75,7
według rodzajów działalności w %:						
23	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	•	9,3	9,0	8,7	8,3 ^e
24	przemysł i budownictwo	•	28,0 ^e	31,2 ^e	31,7 ^e	31,7 ^e
25	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ ; transport i gospo- darka magazynowa; zakwatero- wanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja	•	30,2 ^e	27,6 ^e	27,6 ^e	28,5 ^e
26	działalność finansowa i ubezpiecze- niowa; obsługa rynku nierucho- mości ^Δ oraz pozostałe usługi ^f	•	32,5	32,2	32,0	31,5

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Ludność. Wyznania religijne” na str. 100. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Według w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^e Dane zmieniono w stosunku PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ”, „Administracja publiczna związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

^a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations” on page 100. ^b Including infant deaths. ^c farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005-2009 2010. ^e Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. ^f The term “other service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”, “Human health and social

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
POPULATION ^a					
2230099	2275494	2283500	2290070	Population (as of 31 XII)	1
1476586	1499210	1498435	1497479	urban areas	2
753513	776284	785065	792591	rural areas	3
1146960	1165773	1169964	1173494	of which females	4
106	105	105	105	Females per 100 males (as of 31 XII)	5
122	124	125	125	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)	6
Population at age (as of 31 XII):					
452881	457007	453664	451206	pre-working	7
1439523	1469161	1467217	1462174	working	8
337695	349326	362619	376690	post-working	9
6,9	6,0	5,4	5,3	Marriages per 1000 population	10
1,9	1,6	1,7	1,4	Divorces per 1000 population	11
12,3	11,8	11,0	11,0	Live births per 1000 population	12
8,8	8,5	8,5	9,0	Deaths ^b per 1000 population	13
3,5	3,3	2,5	2,0	Natural increase per 1000 population	14
5,0	4,5	4,1	4,4	Infant deaths per 1000 live births	15
1,3	1,2	1,0	0,9	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	16
Life expectancy at the moment of birth:					
72,46	72,97	73,42	73,29	males	17
80,07	80,75	80,96	80,91	females	18
LABOUR MARKET					
Employed persons ^{cd} (as of 31 XII):					
736,8	744,9	744,3	741,1	in thousands	19
339,2	344,4	346,8	350,7	of which women	20
330	327	326	324	per 1000 population	21
76,2	76,6	77,0	76,9	in private sector in %	22
by kind of activities in %:					
8,3	8,9	8,9	9,0	agriculture, forestry and fishing	23
31,0	30,0	29,3	28,7	industry and construction	24
28,2	28,2	27,8	27,7	trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	25
32,5	32,9	34,0	34,7	financial and insurance activities; real estate activities and other services ^f	26

faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). ^d Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących Spisu Rolnego 1996, w latach 2005-2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. ^f Pod pojęciem „pozostałe usługi” należy rozumieć następujące sekcje i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność

^c By actual workplace and kind of activity (since 2004). ^d Data are compiled considering employed persons on private – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census services” refers to the NACE Rev. 2 sections: “Professional, scientific and technical activities”; “Administrative and support work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
RYNEK PRACY (dok.)						
	Przeciętne zatrudnienie:					
	w przemyśle:					
1	w tysiącach	•	148,7 ^a	153,1 ^a	162,9 ^a	168,4 ^a
2	na 1000 ludności	•	67,7 ^a	69,6 ^a	73,8 ^a	76,0 ^a
	w budownictwie:					
3	w tysiącach	•	28,6 ^a	31,4 ^a	36,1 ^a	42,1 ^a
4	na 1000 ludności	•	13,0 ^a	14,3 ^a	16,3 ^a	19,0 ^a
5	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	147,2	159,9	126,0	86,9	67,8
6	2000 = 100	100,0	108,6	85,6	59,0	46,0
	W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):					
7	kobiety	57,5	56,5	61,1	64,6	62,4
8	w wieku 24 lata i mniej	28,7	22,3	21,0	19,5	21,7
9	pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	40,6	50,0	48,3	43,2	45,9
10	Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	333	137	79	22	32
11	Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	16,6	19,2	15,3	10,7	8,4
WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH						
12	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	1826,36	2350,25	2472,38	2667,61	2928,24
13	2000 = 100	100,0	128,7	135,4	146,1	160,3
14	w tym: w przemyśle	•	2388,70 ^a	2513,97 ^a	2733,93 ^a	2997,56 ^a
15	w budownictwie	•	1905,94 ^a	2064,91 ^a	2284,60 ^a	2480,77 ^a
16	Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys. pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych rolników indywidualnych	443,4	447,5	448,5	452,5	457,4
17	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:					
18	wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	387,3	397,5	400,1	405,7	412,1
19	rolników indywidualnych ^c	56,1	50,0	48,4	46,8	45,3
20	Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	849,49	1123,46	1210,28	1245,63	1364,96
21	rolników indywidualnych ^c	606,69	758,41	801,38	812,17	859,04
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA						
	Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:					
22	wodociągowej rozdzielczej	10319,3	12381,9	12637,5	12909,5	13379,2
23	kanalizacyjnej ^d	3698,5	5612,0	5956,4	6295,9	6764,3
	Zużycie w gospodarstwach domowych: wody z wodociągów:					
24	w hektometrach sześciennych	81,2	75,2	74,2	73,8	75,3
25	na 1 mieszkańca w m ³	37,4	34,2	33,7	33,5	34,0
	energii elektrycznej w miastach ^e :					
26	w gigawatogodzinach	1082,0	1173,5 ^a	1181,2	1184,7	1211,7
27	na 1 mieszkańca w kWh	729	792	799	803	822

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Do wyliczenia przyjęto liczbę uwzględnienia wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005-2009 – Narodowego Spisu Rolnego 2010. c Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia z kolektorami. e W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. b The number of estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005-2009 – of the Population and Housing from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits was income from a private farm in agriculture.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
LABOUR MARKET (cont.)					
				<i>Average paid employment:</i>	
				<i>in industry:</i>	
159,1	153,3	146,2	141,9	<i>in thousands</i>	1
71,5 ^a	67,5	64,2	62,1	<i>per 1000 population</i>	2
				<i>in construction:</i>	
46,7	44,6	45,5	42,3	<i>in thousands</i>	3
21,0 ^a	19,6	20,0	18,5	<i>per 1000 population</i>	4
				<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII)</i>	5
100,3	104,7	106,7	114,6	<i>in thous.</i>	
68,1	71,1	72,5	77,9	<i>2000 = 100</i>	6
				<i>In % of registered unemployed persons</i>	
				<i>(as of 31 XII):</i>	
52,8	53,3	56,8	54,8	<i>women</i>	7
23,3	22,7	22,1	20,6	<i>aged 24 years and less</i>	8
18,5	24,0	29,5	31,2	<i>out of work for longer than 1 year</i>	9
				<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII)</i>	10
65	63	93	102	<i>per a job offer</i>	
				<i>Registered unemployment rate ^b (as of 31 XII)</i>	11
11,9	12,3	12,5	13,4	<i>in %</i>	
WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS					
				<i>Average monthly gross wages and salaries</i>	12
3067,70	3138,25	3314,53	3455,09	<i>in zł</i>	
168,0	171,8	181,5	189,2	<i>2000 = 100</i>	13
3081,73	3181,39	3378,25	3506,43	<i>of which: in industry</i>	14
2583,48	2602,66	2711,05	2775,79	<i>in construction</i>	15
				<i>Average number of retirees and pensioners</i>	16
461,3	455,6	453,3	452,9	<i>in thous.</i>	
				<i>receiving retirement pay and pensions</i>	17
417,5	413,2	412,2	412,9	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	
43,8	42,5	41,1	39,9	<i>farmers</i>	18
				<i>Average monthly gross retirement pay and</i>	
				<i>pension in zł:</i>	
1480,70	1580,15	1660,58	1746,98	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>	19
911,17	955,08	986,42	1053,39	<i>farmers ^c</i>	20
MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS					
				<i>Network (as of 31 XII) in km:</i>	
13794,0	14163,2	14316,0	14633,2	<i>water supply distribution</i>	21
7308,1	7779,2	8291,8	8826,8	<i>sewerage ^d</i>	22
				<i>Consumption in households:</i>	
				<i>water from water supply systems:</i>	
75,0	74,8	74,9	73,8	<i>in cubic hectometre</i>	23
33,7	32,9	32,9	32,3	<i>per capita in m³</i>	24
				<i>electricity in urban areas ^e:</i>	
1234,9	1259,6	1238,2	1216,1	<i>in gigawatt*hour</i>	25
837	840	826	812	<i>per capita in kWh</i>	26

pracujących uwzględniając pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^d Łącznie gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

employed persons, including data of employed persons on private farms in agriculture used for calculation, Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^c Including payments from the Pension Fund. ^d Including collectors. ^e In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)						
	Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII): mieszkania:					
1	w tysiącach	640,2	719,7	728,8	739,0	752,4
2	na 1000 ludności	295,0	327,0	331,0	334,0	339,0
3	izby na 1000 ludności	1051,0	1216,2	1228,5	1241,7	1259,2
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
5	na 1000 ludności	17791,9	22239,7	22552,0	22896,8	23354,9
6	przeciętna 1 mieszkania	60,4	67,9	68,2	68,5	68,9
	Mieszkania oddane do użytkowania: mieszkania:					
7	w tysiącach	5,7	9,8	10,0	11,7	14,4
8	na 1000 ludności	2,6	4,5	4,6	5,3	6,5
9	izby na 1000 ludności	10,2	17,9	17,1	20,5	24,6
	powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² :					
10	na 1000 ludności	224,8	434,0	413,6	497,5	604,1
11	przeciętna 1 mieszkania	86,0	96,9	90,9	94,1	93,3
EDUKACJA ^b I WYCHOWANIE						
	Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:					
12	podstawowych ^d	191,9	157,9	151,7	146,0	142,5
13	gimnazjach	69,4	95,9	91,6	86,6	82,8
14	zasadniczych zawodowych ^e	35,2	16,3	16,3	16,7	17,1
15	liceach ogólnokształcących ^f	52,0	40,7	40,5	39,3	38,0
16	liceach profilowanych	x	12,5	9,5	5,9	3,2
17	technikach ^f	49,2	27,4	29,1	30,9	31,9
18	artystycznych ogólnokształcących ^g	1,1	1,0	1,0	0,9	0,8
19	policealnych	12,3	18,8	19,7	19,5	22,6
	Absolwenci szkół ^{ch} w tys.:					
20	podstawowych	71,3 ⁱ	29,7	28,4	27,4	25,6
21	gimnazjów	x	31,6	31,4	30,6	28,5
22	zasadniczych zawodowych ^e	11,7	5,1	5,2	4,8	4,6
23	liceów ogólnokształcących ^k	10,4	13,0	12,8	13,1	12,8
24	liceów profilowanych	x	5,0	4,3	3,6	2,6
25	techników ^k	9,0	9,0	5,3	5,5	5,5
26	artystycznych ogólnokształcących ^g	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
27	policealnych	5,0	5,6	6,4	5,5	5,0
28	Absolwenci szkół zasadniczych zawodowych, liceów ogólnokształcących, techników oraz artystycznych ogólnokształcących dających uprawnienia zawodowe ^{hkl} (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	14	15	13	12	12

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 210. c Bez szkół przedszkolnego. d Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: e – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, h Z poprzedniego roku szkolnego. i Dane obejmują absolwentów klasy VIII i VI. k łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

a Based on balances. b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 210. c Excluding schools of Since the 2004/05 school year including: e – special job-training schools, f – supplementary schools: general secondary and graduates of 8th and 6th grade. k Including supplementary schools: general secondary since the 2005/06 school year secondary schools as well as special job-training schools.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)</i>					
				<i>Dwelling stocks^a (in 2000 - inhabited; as of 31 XII):</i>	
				<i>dwellings:</i>	
765,7	781,1	791,5	804,3	<i>in thousands</i>	1
343,0	341,0	344,0	351,0	<i>per 1000 population</i>	2
1275,8	1306,7	1318,6	1334,5	<i>rooms per 1000 population</i>	3
				<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
23796,8	24260,2	24586,4	24990,7	<i>per 1000 population</i>	5
69,3	70,7	70,9	71,2	<i>average per dwelling</i>	6
				<i>Dwellings completed:</i>	
				<i>dwellings:</i>	
14,4	11,8	11,9	14,2	<i>in thousands</i>	7
6,5	5,2	5,2	6,2	<i>per 1000 population</i>	8
24,7	20,6	19,8	22,9	<i>rooms per 1000 population</i>	9
				<i>usable floor space of dwellings in m²:</i>	
600,1	504,6	497,6	560,7	<i>per 1000 population</i>	10
93,1	97,0	95,4	90,3	<i>average per dwelling</i>	11
<i>EDUCATION^b</i>					
				<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>	
140,2	139,0	140,1	139,5	<i>primary^d</i>	12
79,5	76,8	74,4	72,3	<i>lower secondary</i>	13
17,0	16,2	15,6	14,7	<i>basic vocational^e</i>	14
36,3	34,5	33,0	31,9	<i>general secondary^f</i>	15
1,4	0,8	0,7	0,3	<i>specialized secondary</i>	16
32,3	32,3	31,3	30,5	<i>technical secondary^f</i>	17
0,8	0,8	0,8	0,8	<i>general art^g</i>	18
18,9	19,9	21,5	22,5	<i>post-secondary</i>	19
				<i>Graduates in schools^{ch} in thous.:</i>	
24,8	24,7	23,3	22,8	<i>primary</i>	20
27,0	26,5	24,8	23,8	<i>lower secondary</i>	21
5,0	5,3	5,1	4,9	<i>basic vocational^e</i>	22
12,6	12,1	11,4	10,9	<i>general secondary^k</i>	23
1,8	0,7	0,3	0,2	<i>specialized secondary</i>	24
6,2	6,8	7,3	6,9	<i>technical secondary^k</i>	25
0,1	0,1	0,2	0,2	<i>general art^g</i>	26
4,8	4,7	4,8	5,4	<i>post-secondary</i>	27
				<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^{hkl} (excluding schools for adults) per 1000 population</i>	28
12	11	11	10		

dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. d Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania f – z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. g Dające uprawnienia zawodowe. liceami ogólnokształcącymi od roku szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. I Od roku szkolnego

for adults, except post-secondary schools. d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments technical secondary, respectively. g Leading to professional certification. h From the previous school year. i Data include and technical secondary since 2006/07 school year, respectively. I Since the 2004/05 school year including specialized

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (dok.)						
1	Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	75,1	97,4	98,5	99,4	101,3
2	Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	12,4	18,7	19,5	20,2	22,6
3	Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	24,5	21,2	18,7	17,9	19,5
4	Absolwenci szkół dla dorosłych ^d w tys.	5,0	5,5	6,5	4,4	3,9
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):						
5	miejsca w przedszkolach w tys.	37,0	35,5	36,3	36,6	39,6
6	dzieci ^e w tys.	50,3	49,2	49,9	51,7	54,1
7	w przedszkolach	35,4	35,0	35,9	37,9	40,5
8	w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych	14,9	14,1	14,0	13,7	13,3
9	Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3-6 lat	331	367	383	403	432
OCHRONA ZDROWIA ^f						
Pracownicy medyczni ^g (stan w dniu 31 XII):						
10	lekarze	4863	4106	4302	4286	4284 ^h
11	lekarze dentyści	567	657	602	574	587
12	pielęgniarki ⁱ	9735	9242	9307	9341	9336 ^h
13	Łóżka w szpitalach ogólnych ^k (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności	44,2	38,9	38,1	37,4	39,3
14	Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności	1506	1495	1553	1508	1659
15	Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	292	499	594	628	664
16	Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII)	528	579 ^h	571	644	621
17	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę	4114	3798 ^h	3859	3433	3574
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:						
18	lekarskie	5,3	5,9	6,1	6,6	6,6
19	stomatologiczne	0,8	0,7	0,8	0,8	0,7
20	Dzieci w żłobkach ^l i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^m	17	20	21	21	21
KULTURA. TURYSTYKA						
21	Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	374	346	346	338	336
22	Księgozbiór bibliotek publicznych (łącznie z filiami stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol.	2983	2753	2733	2717	2662
23	Czytelnicy bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi) na 1000 ludności	175	166	158	152	141
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych (łącznie z filiami i punktami bibliotecznymi, bez wypożyczeń międzybibliotecznych) w wol.:						
24	na 1000 ludności	3665	3282	3066	2910	2728
25	na 1 czytelnika	21,0	19,8	19,4	19,2	19,3
26	Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	2,0	2,5	2,5	2,5	2,4
27	Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ⁿ na 1000 ludności	291	284	280	323	330
28	Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	50	52	52	51	57
29	Zwiedzający muzea i wystawy na 1000 ludności	867	877	864	929	852

a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 210. b Łącznie z filiami, zamiejscowymi siedzibę jednostki macierzystej poza województwem pomorskim; bez szkół resortu obrony narodowej oraz resortu d Z poprzedniego roku szkolnego. e Od 2008 r. łącznie z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do 2011 r. określanych jako zakłady opieki zdrowotnej). od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. k Bez miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a See general notes to the chapter "Education", item 1 and 2 on page 210. b Including branches, basic organizational outside the territory of pomorskie voivodship; excluding academies of the Ministry of National Defence and the Ministry the previous school year. e Since 2008 including – excluding in division according to type of establishments – pre-primary activities (until 2011 defined as health care institution). f In 2012 data include health care of: the Ministry of National including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. h Data have been changed in relation wards; since 2008 including beds and incubators for newborns. l Including nursery wards. m Until 2010 excluding children's

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>EDUCATION^a (cont.)</i>					
105,8	107,2	104,8	101,2	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.	1
23,3	23,9	27,4	28,0	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.	2
19,3	20,3	20,3	19,0	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.	3
4,4	4,4	4,7	5,0	Graduates of schools for adults ^d in thous.	4
42,6	45,2	48,1	51,6	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.	5
60,0	63,4	71,0	74,7	children ^e in thous.:	6
43,0	44,8	46,8	50,6	in nursery schools	7
15,2	16,3	21,5	20,9	in pre-primary sections in primary schools	8
447	438	432	449	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3-6	9
<i>HEALTH CARE^f</i>					
4509	4307	4169	4492	Medical personnel ^g (as of 31 XII):	10
578	691	625	647	doctors	11
9463	9089	9317	12570	dentists	12
39,8	38,3	37,4	39,6	nurses ⁱ	13
1669	1586	1683	1681	Beds in general hospitals ^k (as of 31 XII) per 10 thous. population	14
763	776	881	891	In-patients in general hospitals per 10 thous. population	15
589	618	654	682	Out-patients departments (as of 31 XII)	16
3786	3682	3492	3358	Generally available pharmacies (as of 31 XII)	17
6,7	6,5	6,6	6,8	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy	18
0,8	0,7	0,8	0,8	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita:	19
20	20 ^h	21	23	medical	20
				dental	21
				Children in nurseries ^l and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^m	22
<i>CULTURE. TOURISM</i>					
336	336	330	323	Public libraries (including branches; as of 31 XII)	23
2604	2503	2438	2390	Public library collections (including branches; as of 31 XII) per 1000 population in vol.	24
140	136	141	155	Public library borrowers (including branches and library service points) per 1000 population	25
2665	2512	2529	2556	Public library loans (including branches and library service points, excluding interlibrary lending) in vol.:	26
19,0	18,4	17,9	16,5	per 1000 population	27
2,3	2,4	3,4	2,9	per borrower	28
335	339	351	355	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population	29
59	57	59	59	Audience in theatres and music institutions ⁿ per 1000 population	30
805	747	705	767	Museums with branches (as of 31 XII)	31
				Museum and exhibition visitors per 1000 population	32

podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi szkół wyższych mających spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 – z roku kalendarzowego. placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami przedszkolnymi; od roku 2007 bez wychowania f W 2012 r. dane podaje się łącznie z MON, MSW i ABW. g Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; h Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. i łącznie z magistrami pielęgniarstwa. l łącznie z oddziałami żłobkowymi. m Do 2010 r. bez klubów dziecięcych. n Dane dotyczą działalności prowadzonej

units and teaching centres in another location of higher education institutions, which headquarters were located of Interior; excluding foreigners. c From the previous academic year, and in 2000 – from the calendar year. d From education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-primary education in the units performing health care Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency. g Since 2005 working directly with a patient; since 2006 to data published in the previous edition of the Yearbook. i Including master nurses. k Excluding day places in hospital clubs. n Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
					KULTURA. TURYSTYKA (dok.)	
1	Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	34	22	21	21	23
2	Miejsca na widowni w kinach stałych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	6,9	6,6	6,4	6,5	6,5
3	Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności	731	979	1197	1261	1295
	Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności:					
4	radiowi	244	236	214	204	198
5	telewizyjni	239	229	208	198	193
6	Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu 31 VII)	877	788	797	807	822
7	w tym hotele	74	94	102	112	115
8	Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII) na 10 tys. ludności	444,1	388,5	381,4	389,5	385,1
9	Korzystający z noclegów na 1000 ludności	602	612	647	715	720
					ROLNICTWO ^b I LEŚNICTWO	
10	Użytki rolne ^{cd} (stan w czerwcu) w tys. ha	906,8	778,7	785,3	770,1	762,3
11	w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	x	95,1	96,2
12	Powierzchnia zasiewów ^{de} (stan w czerwcu) w tys. ha	617,5	571,9	591,5	575,7	573,2
	w tym w %:					
13	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	73,0	70,2	69,5	69,2	70,5
14	w tym: pszenica	25,1	23,2	22,1	22,5	22,4
15	żyto	18,4	12,8	11,3	10,9	10,5
16	ziemniaki	6,5	5,2	5,3	5,4	5,0
17	buraki cukrowe	2,6	2,2	1,8	1,8	1,5
	Zbiory w tys. t:					
18	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	1214,1	1308,5	1233,1	1400,3	1293,6
19	w tym: pszenica	578,5	598,0	555,9	592,9	594,3
20	żyto	216,6	168,1	136,1	166,4	153,1
21	ziemniaki ^f	841,8	542,6	558,2	671,0	628,8
22	buraki cukrowe	560,9	520,7	509,5	511,7	402,8
	Plony z 1 ha w dt:					
23	zboża podstawowe (łącznie z mieszankami zbożowymi)	26,9	32,6	30,0	35,2	32,0
24	w tym: pszenica	37,3	45,0	42,5	45,9	46,3
25	żyto	19,1	23,0	20,4	26,5	25,2
26	ziemniaki ^f	208	183	178	217	218
27	buraki cukrowe	352	415	469	487	473
	Zwierzęta gospodarskie ^g :					
28	bydło (stan w czerwcu):					
	w tysiącach sztuk	247,2	189,2	194,6	198,2	199,1
29	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	28,5	24,3	24,8	25,7	26,1
	trzoda chlewna (stan w końcu lipca):					
30	w tysiącach sztuk	932,8	1049,8	1021,8	1007,9	891,6
31	na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	107,6	134,8	130,1	130,9	117,0
	Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :					
32	żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg	115,0	127,0	127,8	160,3	182,7
33	mleka krowiego w l	482	398	410	426	446

a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Dane według siedziby użytkownika posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne 2010 r. bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). f Od 2010 r. koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej.

a Since 2011 concern establishments possessing 10 and more bed places. b Data are presented according to the official and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see general notes to the 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers). f Since 2010 -slaughter warm weight.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
<i>CULTURE. TOURISM (cont.)</i>					
19	14	21	22	Fixed cinemas (as of 31 XII)	1
6,0	5,1	5,8	6,6	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population	2
1284	1108	1222	1318	Audience in fixed cinemas per 1000 population	3
192	180	179	180	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:	
187	175	173	174	radio	4
				television	5
832	802	1154	1275	Tourist accommodation establishments ^a (as of 31 VII)	6
135	144	149	170	of which hotels	7
366,1	353,1	377,0	404,7	Number of bed places (as of 31 VII) per 10 thous. population	8
724	717	760	819	Tourists accommodated per 1000 population	9
<i>AGRICULTURE ^b AND FORESTRY</i>					
772,3	750,2	739,4	747,3	Agricultural land ^{cd} (as of June) in thous. ha	10
97,7	97,5	98,5	98,2	of which in good agricultural condition in %	11
594,5	568,8	570,4	575,3	Sown area ^{de} (as of June) in thous. ha	12
				of which in %:	
71,1	69,0	70,1	69,9	basic cereals (including cereal mixed)	13
22,5	23,9	23,2	23,7	of which: wheat	14
10,4	9,9	10,8	10,8	rye	15
4,5	3,7	4,0	4,0	potatoes	16
1,8	1,7	1,8	1,9	sugar beets	17
				Crop production in thous. t:	
1531,2	1464,1	1417,3	1493,2	basic cereals (including cereal mixed)	18
647,7	645,7	636,8	657,3	of which: wheat	19
167,5	162,3	157,2	184,1	rye	20
610,5	513,5	573,6	596,3	potatoes ^f	21
488,4	508,1	553,9	595,3	sugar beets	22
				Yields per 1 ha in dt:	
36,2	37,3	35,5	37,2	basis cereals (including cereal mixed)	23
48,3	47,5	48,1	48,2	of which: wheat	24
27,1	28,9	25,5	29,6	rye	25
228	246	249	256	potatoes ^f	26
462	514	542	556	sugar beets	27
				Livestock ^g :	
180,3	195,6	194,7	198,5	cattle (as of June):	
23,3	26,1	26,3	26,6	in thousand heads	28
				per 100 ha of agricultural land ^e in heads	29
861,4	845,4	798,1	744,9	pigs (as of the end of July):	
111,5	112,7	107,9	99,7	in thousand heads	30
				per 100 ha of agricultural land ^e in heads	31
				Production per 1 ha of agricultural land ^e :	
229,4	289,9	324,8	321,4	of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^g in kg	32
395	381	415	441	of cows' milk in l	33

gospodarstwa. ^c Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytkowników rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299. ^d W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^e Od bez ogrodów przydomowych. ^g Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego,

residence of land user. ^c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities chapter „Agriculture, hunting and forestry”, item 3 and 4 na str. 298 and 299. ^d In 2010 data of the Agricultural Census. ^e Since excluding kitchen gardens. ^g Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO (dok.)						
1	Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :					
	ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszkankami zbożowymi) w kg	366,6	823,1	752,6	636,0	703,3
2	ziemniaki w kg	172,4	190,1	188,2	168,0	235,6
3	buraki cukrowe w kg	618,6	668,7	648,8	664,4	528,4
4	żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	55,7	97,3	93,8	122,8	145,9
5	mleko krowie w l	205,4	269,6	278,6	259,3	297,4
6	Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi)	131,1	124,9	132,3	126,8	130,4
7	wapniowych	72,5	81,2	73,3	38,3	46,1
8	Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. - stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{be} w szt.	5,1	5,8	•	6,3	6,6
9	Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	665,6	674,3	675,0	676,7	677,7
10	Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tys. hektarów	649,0	657,0	657,5	659,0	659,9
11	na 1 mieszkańca w ha	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
12	Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	35,5	35,9	35,9	36,0	36,0
13	Pozyskanie drewna (grubizny; bez zadrzewień) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	313,5	368,6	360,0	392,1	372,8
PRZEMYSŁ						
14	Produkcja sprzedana przemysłu: w milionach złotych (ceny bieżące)	29364,9	42280,0	49961,5	54451,8	59542,2
15	rok poprzedni =100 (ceny stałe) ^f	111,7	104,1	112,7	108,8	106,3
16	2005 = 100 (ceny stałe)	•	100,0	112,7	122,6	130,3
17	na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)	188546	284251	326318	334280	353645
18	na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	13541	19244	22699	24677	26880
BUDOWNICTWO						
19	Sprzedż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące): w milionach złotych	4696,9	4571,4	5766,6	8105,3	10481,9
20	w tym sektor prywatny w %	98,8	98,0	98,5	98,8	98,7
21	na 1 mieszkańca w zł	2166	2081	2620	3673	4732
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII						
22	Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h : w kilometrach	1490	1259	1259	1241	1245
23	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	8,1	6,9	6,9	6,8	6,8
24	Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie): w kilometrach	11519	11499	11582	11731	11826
25	na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	63,0	62,9	63,3	64,1	64,6
26	Samochody osobowe zarejestrowane ⁱ : w tysiącach sztuk	625,7	724,9	780,2	852,9	941,1
27	na 1000 ludności	288	330	354	386	424

a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne do działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299. c Dotyczy gospodarczym. e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. f Patrz uwagi ogólne, ust. 11 pkt 2, na str. 29. Polskich Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

a Data are presented according to the official residence of land user. b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter “Agriculture, hunting and forestry”, item 3 and 4 d In farming year. e In 2010 data of the Agricultural Census. f See general notes, item 11 point 2 on page 29. g Realized by as well as since 2005 of other entities which are administrators of railway infrastructure. i See general notes to the chapter

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
AGRICULTURE ^a AND FORESTRY (cont.)					
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land ^b:</i>	
922,2	884,0	1055,8	1099,4	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>	1
230,4	296,8	230,4	299,4	<i>potatoes in kg</i>	2
632,3	672,1	754,5	726,6	<i>sugar beets in kg</i>	3
192,6	239,4	289,3	281,0	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>	4
303,8	310,3	326,9	348,8	<i>cows' milk in l</i>	5
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land ^{bde} in kg:</i>	
129,2	131,4	139,3	138,5	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>	6
37,4	61,6	49,1	39,0	<i>lime</i>	7
6,5	6,3	•	•	<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 - as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land ^{be} in units</i>	8
679,1	680,5	681,1	682,1	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>	9
661,4	662,7	663,4	664,4	<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>	
0,3	0,3	0,3	0,3	<i>in thous. hectares</i>	10
36,1	36,2	36,2	36,3	<i>per capita in ha</i>	11
				<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>	12
383,6	409,3	430,9	432,8	<i>Removals (timber; excluding plantings) per 100 ha of forest area in m³</i>	13
INDUSTRY					
55623,9	63217,3	77902,1	84431,1	<i>Sold production of industry: in million zlotys (current prices)</i>	14
97,2	112,6	110,3	103,3	<i>previous year =100 (constant prices) ^f</i>	15
126,7	142,7	157,4	162,6	<i>2005 = 100 (constant prices)</i>	16
349622	412373	532773	594983	<i>per employee in zl (current prices)</i>	17
25000	27841	34179	36922	<i>per capita in zl (current prices)</i>	18
CONSTRUCTION					
10951,9	10976,8	12652,3	11398,8	<i>Sales of construction and assembly production ^g (current prices): in million zlotys</i>	19
98,8	98,6	98,8	98,4	<i>of which private sector in %</i>	20
4922	4834	5551	4985	<i>per capita in zl</i>	21
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII					
1233	1241	1238	1237	<i>Railway lines operated - standard gauge ^h: in kilometres</i>	22
6,7	6,8	6,8	6,8	<i>per 100 km² of total area in km</i>	23
11873	12224	12391	12575	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban): in kilometres</i>	24
64,8	66,8	67,7	68,7	<i>per 100 km² of total area in km</i>	25
966,1	1011,1	1066,5	1107,3	<i>Registered passenger cars ⁱ: in thousand units</i>	26
433	444	467	484	<i>per 1000 population</i>	27

nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. d W roku g Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. h Dane dotyczą sieci kolejowej i Patrz uwagi ogólne do działu „Transport i łączność. Gospodarka morska”, ust. 1 na str. 344.

agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct on page 298 and 299. c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight construction units – by place of performing works. h Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), "Transport and communications. Maritime economy", item 1 on page 344.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII (dok.)						
	Placówki dla usług pocztowych ^a :					
1	w liczbach bezwzględnych	468	476	491	498	505
2	na 100 tys. ludności	21,5	21,6	22,3	22,5	22,8
	Telefoniczne łącza główne ^b :					
3	w tys.	648,1	697,7	650,1	579,8	521,7
4	na 1000 ludności	298,3	317,2	295,1	262,3	235,1
HANDEL						
	Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):					
5	w milionach złotych	16858,1	19734,0	21690,9	24653,4	26563,7
6	na 1 mieszkańca w zł	7774	8982	9977	11173	11992
7	Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	24,7 ^c	21,4	24,3	20,9	23,0
8	Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	88 ^c	103	91	106	96
FINANSE PUBLICZNE						
	Budżety gmin ^d:					
	Dochody:					
9	w milionach złotych	1639,8	2601,0	3001,4	3391,4	3697,6
10	na 1 mieszkańca w zł	1253	1932	2219	2490	2692
	Wydatki:					
11	w milionach złotych	1720,4	2629,1	3114,8	3268,5	3748,0
12	na 1 mieszkańca w zł	1315	1953	2303	2399	2729
	Budżety miast na prawach powiatu:					
	Dochody:					
13	w milionach złotych	1692,0	2406,7	2771,0	3227,1	3247,8
14	na 1 mieszkańca w zł	1968	2828	3266	3822	3858
	Wydatki:					
15	w milionach złotych	1834,3	2346,1	2631,6	3145,1	3468,2
16	na 1 mieszkańca w zł	2134	2757	3102	3725	4120
	Budżety powiatów:					
	Dochody:					
17	w milionach złotych	713,8	788,3	840,2	908,5	1009,7
18	na 1 mieszkańca w zł	545	586	621	667	735
	Wydatki:					
19	w milionach złotych	716,4	805,0	865,2	900,3	1020,0
20	na 1 mieszkańca w zł	547	598	640	661	743
	Budżet województwa:					
	Dochody:					
21	w milionach złotych	185,7	391,1	548,1	630,8	750,1
22	na 1 mieszkańca w zł	86	178	249	286	339
	Wydatki:					
23	w milionach złotych	212,5	442,8	558,2	597,8	712,2
24	na 1 mieszkańca w zł	98	202	254	271	322

a Dane dotyczą poczty publicznej; w 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. b Dane dotyczą badania sklepów. d Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Data concern public post; in 2000 post offices and telecommunication service offices. b Data concern operators of d Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII (cont.)					
497	508	504	499	Postal service offices ^a :	1
22,3	22,3	22,1	21,8	in absolute numbers	2
				per 100 thous. population	
495,4	506,6	411,5	370,8	Fixed main line ^b :	3
222,2	222,6	180,2	161,9	in thous.	4
				per 1000 population	
TRADE					
26742,1	28395,8	31219,2	33299,4	Retail sales of goods (current prices):	5
12019	12505	13697	14562	in million zlotys	6
24,1	21,6	20,3	21,8	per capita in zł	7
92	105	112	105	Shops (as of 31 XII) in thous.	8
				Number of population (as of 31 XII) per 1 shop	
PUBLIC FINANCE					
3754,7	4244,3	4560,1	4671,5	Budgets of gminas^d:	9
2712	2978	3177	3235	Revenue:	10
				in million zlotys	
				per capita in zł	
4038,6	4672,2	4809,2	4755,5	Expenditure:	11
2917	3278	3351	3293	in million zlotys	12
				per capita in zł	
Budgets of cities with powiat status:					
3209,8	3780,1	3806,8	4798,9	Revenue:	13
3819	4472	4510	5695	in million zlotys	14
				per capita in zł	
3675,4	4117,0	4427,9	4942,0	Expenditure:	15
4373	4870	5246	5865	in million zlotys	16
				per capita in zł	
Budgets of powiatów:					
1162,6	1277,8	1404,5	1288,1	Revenue:	17
840	896	979	892	in million zlotys	18
				per capita in zł	
1222,7	1353,3	1415,4	1316,5	Expenditure:	19
883	949	986	912	in million zlotys	20
				per capita in zł	
Budget of voivodship:					
1179,7	724,6	878,3	887,1	Revenue:	21
530	319	385	388	in million zlotys	22
				per capita in zł	
1276,7	872,0	954,1	919,8	Expenditure:	23
574	384	419	402	in million zlotys	24
				per capita in zł	

operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. c Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r. metody

the public telecommunication network. c Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)

MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2006	2007	2008
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE ^a						
	Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):					
1	w milionach złotych	7239,3	7403,7	8883,5	12415,5	13977,9
2	na 1 mieszkańca w zł	3338	3370	4031	5616	6310
	Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):					
3	w milionach złotych	79875,8	98275,9	104169,8	112842,2	122736,1
4	na 1 mieszkańca w zł	36770	44690	47273	51039	55299
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON ^b – stan w dniu 31 XII						
5	Ogółem	199265	226421	229010	232806	240496
6	na 10 tys. ludności	917,3	1029,6	1039,3	1053,0	1083,6
7	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej	45896	56968	59043	60760	62100
8	1999 = 100	110,8	137,6	142,6	146,7	150,0
	w tym:					
9	spółdzielnie	1145	1118	1118	1099	1060
10	spółki handlowe	13488	17724	18522	19321	20016
11	w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2897	3492	3664	3794	3928
12	spółki cywilne	15701	15111	15349	15702	15772
13	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	153369	169453	169967	172046	178396
14	1999 = 100	106,9	118,1	118,4	119,9	124,3
15	na 10 tys. ludności	706,0	770,6	771,3	778,2	803,8
RACHUNKI REGIONALNE						
	Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):					
16	w milionach złotych	41974	55825	60393	66962	70342
17	na 1 mieszkańca w zł	19355	25410	27438	30346	31756
18	Produkt krajowy brutto (ceny stałe) - rok poprzedni = 100	•	103,9	105,4	106,9	102,7
	Wartość dodana brutto (ceny bieżące):					
19	w milionach złotych	37341	49184	53052	58580	61576
20	na 1 mieszkańca w zł	17219	22387	24103	26548	27798
	Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:					
21	w milionach złotych	28590	35209	37793	41038	44497
22	na 1 mieszkańca w zł	13184	16026	17170	18598	20088
23	Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych - rok poprzedni = 100	•	101,8	106,6	106,2	104,3

a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. b Bez osób edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne do działu „Rachunki regionalne”, ust. 12 na str. 412.

a Data for 2000 are not comparable due to amendments of the Act of Accounting in 2002. b Excluding persons Yearbook; see general notes to the chapter "Regional accounts", item 12 on page 412.

2009	2010	2011	2012	SPECIFICATION	No.
INVESTMENTS. FIXED ASSETS ^a					
17583,7	13062,1	13943,3	14855,1	<i>Investment outlays (current prices):</i>	
7903	5753	6118	6496	<i>in million zlotys</i>	1
				<i>per capita in zl</i>	2
129361,9	139259,8	152216,5	163301,8	<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>	
58007	61200	66659	71309	<i>in million zlotys</i>	3
				<i>per capita in zl</i>	4
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER ^b – as of 31 XII					
249262	260202	258197	265033	<i>Total</i>	5
1117,7	1143,5	1130,7	1157,3	<i>per 10 thous. population</i>	6
63945	66347	68409	72417	<i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>	7
154,4	160,2	165,2	174,9	<i>1999 = 100</i>	8
				<i>of which:</i>	
1063	1062	1036	1039	<i>cooperatives</i>	9
20929	22027	23051	24565	<i>commercial companies</i>	10
				<i>of which with foreign capital participation</i>	11
4065	4151	4225	4382	<i>civil law partnerships</i>	12
15948	16304	16654	17012	<i>Natural persons conducting economic activity</i>	13
185317	193855	189788	192616	<i>1999 = 100</i>	14
129,1	135,1	132,3	134,2	<i>per 10 thous. population</i>	15
831,0	851,9	831,1	841,1		
REGIONAL ACCOUNTS					
76332 ^c	79602 ^c	86206		<i>Gross domestic product (current prices):</i>	
33771 ^c	35057 ^c	37822		<i>in million zlotys</i>	16
				<i>per capita in zl</i>	17
104,0	103,7	105,1	x	<i>Gross domestic product (constant prices) - previous year = 100</i>	18
67834 ^c	70109 ^c	75727		<i>Gross value added (current prices):</i>	
30011 ^c	30876 ^c	33225		<i>in million zlotys</i>	19
				<i>per capita in zl</i>	20
48953 ^c	50285 ^c	52983		<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>	
21658 ^c	22145 ^c	23246		<i>in million zlotys</i>	21
				<i>per capita in zl</i>	22
107,4	100,1	101,2	x	<i>Gross real disposable income in the households sector - previous year = 100</i>	23

prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^c Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej

tending private farms in agricultural. ^c Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Extreme points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna) – przylądek Rozewie	Władysławowo	54°50'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna) – Stare Gronowo.....	Debrzno	53°29'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
na zachód (długość geograficzna wschodnia) – Zalesin	Ustka	16°42'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia) – Piaski	Krynica Morska	19°39'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość: z południa na północ	-	1°21'	150	<i>Extent: from south to north</i>
z zachodu na wschód	-	2°57'	191	<i>from west to east</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Inspectorate of the Pomorskie Voivodship Office in Gdańsk.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

AREA AND BORDERS IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W % <i>In %</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	18310	x	<i>Area in km²</i>
Długość granic w km	948	100,0	<i>Length of borders in km</i>
lądowych	702	74,1	<i>land borders</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
warmińsko-mazurskim	195	20,6	<i>warmińsko-mazurskie</i>
kujawsko-pomorskim	248	26,2	<i>kujawsko-pomorskie</i>
wielkopolskim	66	7,0	<i>wielkopolskie</i>
zachodniopomorskim	192	20,2	<i>zachodniopomorskie</i>
z Rosją	1	0,1	<i>with Russian Federation</i>
morskich (bez półwyspu Helskiego)	246	25,9	<i>sea borders (without Hel Peninsula)</i>
Na 1000 km ² powierzchni przypada granic w km	51,8	x	<i>Borders in km per 1000 km² of area</i>

U w a g a. Powierzchnia ogólna województwa według podziału administracyjnego obejmuje obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych, tj. część Zalewu Wiślanego wraz z wodami portów oraz wody portów Zatoki Gdańskiej i portów graniczących z wodami morza terytorialnego.

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

N o t e. The total area of the voivodship by administrative division includes land area (including inland waters) as well as a part of internal seawaters, i.e. a part of the Wisła Bay including waters of ports and waters of the Gulf of Gdańsk and ports bordering on territorial sea waters.

S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Inspectorate of the Pomorskie Voivodship Office in Gdańsk.

TABL. 3. UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – Wieżycza ...	Stężycza	329	<i>The highest point – Wieżycza</i>
Najniżej położony punkt – rów w Cedrach Małych	Cedry Wielkie	-1,5	<i>The lowest point – ditch in Cedry Małe</i>

Ź r ó d ł o: dane Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

S o u r c e: data of the Geodesy and Cartography Inspectorate of the Pomorskie Voivodship Office in Gdańsk.

TABL. 4. WIĘKSZE RZEKI
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI ^a <i>RIVERS ^a</i>	Odbiornik ^b <i>Recipient ^b</i>	W tym na terenie województwa <i>Of which on the voivodship territory</i>	
		Długość całkowita <i>Total length</i>	w km <i>in km</i>
Wisła	Morze Bałtyckie	1047,5	95,5
Brda	Wisła	238,0	127,0
Wda (Czarna Woda)	Wisła	198,0	141,0
Wierzyca	Wisła	151,4	151,4
Słupia	Morze Bałtyckie	138,6	138,6
Łeba	Morze Bałtyckie	117,0	117,0
Wieprza	Morze Bałtyckie	111,7	58,4
Liwa	Nogat	111,4	80,6
Radunia	Motława	104,6	104,6
Łupawa z Obrówką	Morze Bałtyckie	98,7	98,7
Motława	Martwa Wisła	64,7	64,7
Nogat	Zalew Wiślany	62,0	62,0
Czernica	Gwda	53,2	50,2

^a Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^b Rzeka lub zbiornik wodny, do którego uchodzi dopływ.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

a Listed according to hydrographic order. b River or reservoir into which the water flows.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 5. WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA
LARGER AND DEEPER LAKES

JEZIORA <i>LAKES</i>	Gmina <i>Gmina</i>	Powierzchnia ^a w ha <i>Area ^a in ha</i>	Głębokość maksymalna w m <i>Maximum depth in m</i>
WEDŁUG POWIERZCHNI			
<i>BY AREA</i>			
Łebsko	Smoldzino, Wicko	7140,0	6,3
Gardno	Smoldzino	2468,1	2,6
Żarnowieckie	Gniewino	1431,6	19,4
Charzykowskie	Chojnice	1363,8	30,5
Wdzydze Płd.	Karsin, Dziemiany	918,8	68,0
Dzierzgoń	Prabuty	787,9	15,0
Raduńskie Dolne	Chmielno	737,2	35,4
Karsińskie	Chmielno	688,0	27,1
Sarbsko	Wicko	651,7	3,2
Szczytno	Rzeczenica, Przechlewo, Człuchów	645,2	21,4
Wdzydze Płn.	Kościerzyna, Dziemiany	536,8	18,8
Bobięcińskie Wielkie	Miastko	524,6	48,0
WEDŁUG GŁĘBOKOŚCI			
<i>BY DEPTH</i>			
Wdzydze Płd.	Karsin, Dziemiany	918,8	68,0
Bobięcińskie Wielkie	Miastko	524,6	48,0
Mausz Duży	Sulęczyno	386,4	45,0
Gwiazdy	Lipnica	210,0	43,7
Raduńskie Górne	Stężycza	387,2	43,0
Borzechowskie Wielkie	Zblewo	237,7	43,0
Ostrowite	Chojnice	280,7	43,0
Wielewskie	Karsin	156,1	40,5
Ocypel Wielki	Lubichowo	114,0	40,0

a Żwierciadła wody.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie.

a *Water lake level.*

S o u r c e: data of the Stanisław Sakowicz Inland Fishing Institute in Olsztyn.

TABL. 6. TEMPERATURY POWIETRZA
AIR TEMPERATURES

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy temperatur skrajnych amplitudes of extreme tempe- ratures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2012	maksimum maximum	minimum minimum	
		1971–2012						
Chojnice	164	7,3	7,6	7,9	7,8	36,3	-25,7	62,0
Hel	1	8,1	8,4	8,7	8,4	33,7	-18,2	51,9
Łeba	2	7,7	8,0	8,3	8,0	37,2	-25,0	62,2

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 7. OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIE NIE I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJA METEOROLOGICZNA METEOROLOGICAL STATION	Wzniesienie stacji nad poziom morza w m Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm			Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Ustonecz- nienie w h Insolation in h	Średnie zachmurzenie w oktantach ^a Average cloudiness in octants ^a	
		1971–2000	1991–2000	2001–2010				
		średnie ^b average ^b			2012			
Chojnice	164	547	574	670	684	3,8	1973	5,5
Hel	1	578	590	623	695	3,7	1951	5,3
Łeba	2	632	638	703	868	4,3	1867	5,5

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

Uwagi ogólne

1. Informacje o stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni województwa ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

Ewidencja ta wprowadziła od 2002 r. zmiany polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (poprzednio ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję).

Dane o gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst Dz. U. 2013 Nr 1205), która chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I-III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV-VI wytworzone z gleb organicznych. Do 2008 r., zgodnie z art. 12 ust. 15 ustawy, rada gminy mogła podjąć uchwałę o objęciu ochroną na jej obszarze również gruntów rolnych zaliczonych do klas bonitacyjnych IV, IVa, IVb wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytków rolnych pod względem przydatności do produkcji rolniczej; klasa I oznacza najwyższą wartość rolniczą, klasa VI – najniższą. Grunty przeznaczone pod zalesienia oznaczono symbolami: orne – RZ; pastwiska – PsZ.

2. Dane o gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

General notes

1. Information regarding the geodesic status and directions in voivodship land use is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454).

A land register introduced since 2002 changes primarily consisting in the inclusion of built-up agricultural land (which previously was included in the item “built-up and urbanized land”), land under ponds (included in the item “standing inland water”) as well as ditches (which accounted for a separate item) in agricultural land.

Data regarding agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text Journal of Laws 2013 No. 1205), which protects all agricultural land included in quality classes I-III, as well as agricultural land included in quality classes IV-VI, comprised of organic soils. Until 2008, in accordance with Art. 12 item 15 of the Law, a gmina council might also resolve to protect agricultural land of IV, IVa, IVb quality classes, originating from mineral-derived soils and located within the gmina. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

Quality classes of agricultural land describe the quality of land in terms of value to agricultural production; class I corresponds to the highest agricultural value and class VI to the lowest. Land designated for afforestation is given the following symbols: RZ – for arable land and PsZ – for pastures.

2. Data regarding devastated and degraded land requiring reclamation and management concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

3. Informacje o poborze i zużyciu wody dotyczą:

1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody powierzchniowej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków. Dane o poborze wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności nie obejmują wód pochodzących z odwadniania zakładów górniczych odprowadzonych do odbiornika bez wykorzystania.

Od 2003 r. uwzględnia się w województwach nadmorskich wielkość poboru z morskich wód wewnętrznych, które obejmują na terenie województwa pomorskiego:

- część Zatoki Gdańskiej zamkniętą linią łączącą określone punkty geograficzne na Mierzei Helskiej i Mierzei Wiślanej;
- część Zalewu Wiślanego, znajdującą się na południowy zachód od granicy państwowej między Rzeczypospolitą Polską a Federacją Rosyjską na tym Zalewie;
- wody portów określone od strony morza linią łączącą najdalej wysunięte w morze stałe urządzenia portowe, stanowiące integralną część systemu portowego;

2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni 20 ha i więcej oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni 10 ha i więcej;

3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

4. Informacje o ocenie jakości wody dostarczanej przez wodociągi opracowywane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 III 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia dla ludzi (Dz. U. Nr 61, poz. 417, z późniejszymi zmianami), na podstawie wyników badań przeprowadzanych przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej lub inne laboratoria o udokumentowanym systemie jakości prowadzonych badań, zatwierdzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

3. Information regarding water withdrawal and consumption concerns:

1) in the item “for production purposes (excluding agriculture, forestry and fishing)” – organizational entities making payments for the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of waste water annually. Data regarding water withdrawal for needs of the national economy and population do not include water coming from irrigation of mines, which is discharged to reservoir without further use.

Since 2003 is considered in seaside voivodships largeness withdrawal with internal seawaters, which include in pomorskie voivodship:

- a part of Gulf of Gdańsk enclosed by the line connecting specific geographical points on the Hel Peninsula and on the Wisła Peninsula;
- a part of Wisła Bay situated to the southern west of the national border between Republic of Poland and Russian Federation on the Bay;
- ports' waters defined from the sea side by a line connecting the furthest extended in the sea port stationary installations constituting an integral part of the port system;

2) in the item “irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fish ponds of 10 ha and more in area;

3) in the item “exploitation of water supply network” – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).

4. Information concerning the quality of water drawn from waterworks is compiled in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 29 III 2007 on the quality of drinking water intended for consumption (Journal of Laws No. 61, item 417, with later amendments), on the basis of the results of laboratory tests conducted by the State Sanitary Inspection laboratories or other laboratories with a documented quality system of water analyses recognized by the State Sanitary Inspection.

Kontrola wodociągów przeprowadzana jest w reprezentatywnych punktach charakterystycznych dla danego wodociągu, uzgodnionych między terenowo właściwym państwowym inspektorem sanitarnym a przedsiębiorstwem wodociągowo-kanalizacyjnym. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej.

Wodę dostarczaną ludności do spożycia uznaje się za odpowiadającą wymaganiom lub nieodpowiadającą wymaganiom określonym w ww. rozporządzeniu na podstawie wyników badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych oraz organoleptycznych.

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 3, pkt 1 i 3. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczenia** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Za **wody chłodnicze niewymagające oczyszczenia** uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód oddzielnym systemem kanalizacji,
- ilości zanieczyszczeń w wodach chłodniczych po procesie produkcyjnym nie są większe od ilości zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura wód chłodniczych odprowadzonych do jezior oraz ich odpływów nie przekracza 26°C, a do pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza 35°C.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

Monitoring of waterworks is conducted in representative points characteristic for particular waterworks, agreed between the territorially competent state sanitary inspector and the water and sewage company. The waterworks are divided into groups, according to their 24-hour capacity.

Water supplied to the population for consumption is qualified as meeting or not meeting requirements specified in the above mentioned decree on the basis of results of physicochemical, bacteriological and organoleptic tests.

5. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 3, points 1 and 3. Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground or sewerage system of entities engaged in production (including contaminated drainage water from mines and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Cooling water not requiring treatment is water which meets the following conditions:

- is discharged in waters by a separate sewerage system,
- the quantity of pollutants in cooling water after the production process is not greater than the amount of pollutants in water withdrawn for cooling purposes,
- the temperature of cooling water discharged into lakes and their inflows does not exceed 26°C as well as other waters, except territorial sea, does not exceed 35°C.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e. solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiającą zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **oczyszczalniach ścieków komunalnych** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni, jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie domowe (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano na podstawie badań Głównego Urzędu Statystycznego, w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej. W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

Przez **osady ściekowe** rozumie się pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza oraz o stanie wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40, z późniejszymi zmianami).

Biological treatment of wastewater occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fish ponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.

Increased biogene removal from sewage occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.

A few steps treatment mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).

Data regarding **municipal wastewater treatment plants** concern those of them, which are used to treat wastewater drained off to treatment plants by sewerage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewerage systems. Data do not include household treatment plants or treatment plants processing only transported wastewater (i.e. wastewater treatment plants not working within sewerage system).

Data regarding **population using wastewater treatment plants** is given on the basis of surveys of the Central Statistical Office based on estimates of the number of the population using wastewater treatment plants operating within a sewerage system. When urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of waste treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.

Sewage sludge from wastewater treatment plants are understood as sludge from sludge digesters and other installations, used for purifying wastewater.

6. Information regarding the sources and amounts of industrial air pollutants emission as well as the possession of systems to reduce such pollutants and the effects of their utilization concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40, with later amendments).

Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań, może być powiększona jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych (bez dwutlenku węgla).

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hał produkcyjnych itp.).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń ustalona została albo na drodze pomiarów, albo na podstawie obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń dla charakterystycznych procesów technologicznych.

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 IV 2001 r. o odpadach (tekst jednolity, Dz. U. 2010 Nr 185, poz. 1243, z późniejszymi zmianami), których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany.

Informacje o odpadach opracowywane są od 2002 r. zgodnie z katalogiem odpadów opartym o Listę Odpadów wprowadzoną do prawodawstwa Unii Europejskiej z dniem 1 I 2002 r., a za lata 2000-2001 – na podstawie klasyfikacji odpadów zgodnej z Europejskim Katalogiem Odpadów.

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania.

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się poddanie odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska.

The established group of surveyed entities maintained annually which i.a. assures comparability of data, may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

Data regarding particulate emission concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.

Data regarding gas emission concern: sulphur dioxide, carbon oxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants (excluding carbon dioxide).

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

The emission volumes of different pollutant types from various sources were estimated through measurements or on the basis of calculations of the raw material and fuel balance, based on pollutant emission indicators for the characteristic technological processes.

7. Waste shall mean any substance or object in one of the categories listed in Annex I to the Law on Waste, dated 27 IV 2001 (uniform text, Journal of Laws 2010 No. 185, item 1243, with later amendments), which the holder discards or intends or is required to discard.

Information regarding waste are compiled since 2002 on the basis of a catalogue of waste based on List of Waste introduced into legislation of the European Union on 1 I 2002 and for the years 2000-2001 – on the basis of the classification of waste in accordance with the European Waste Catalogue.

Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).

Recovery of waste shall mean any operations which do not endanger human life and health or the environment, consisting in the use of waste in whole or in part, or leading to extraction and use of substances, materials or energy.

Treatment of waste shall mean the submission of waste to the processes of biological, physical or chemical treatment as a result of which the nature of waste does not pose risks to human life and health or the environment.

Magazynowanie odpadów to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwieniem.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrehabilitowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerwy przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa z dnia 16 IV 2004 r. o ochronie przyrody (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Parki narodowe obejmują obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na których ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Parki narodowe tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów.

Waste storage shall mean temporary waste storage or collection prior to its transport, recovery or treatment.

Landfilled waste is understood as waste transferred to landfill areas (landfills, waste dumps, sludge tanks) of the plant generating it or to other areas.

Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.

Reclaimed waste disposal sites are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.

8. Nature protection consists in maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protections are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, documentation sites, ecological arable lands, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013 No. 151, item 627, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

National parks include protected areas distinguishing for particular natural, scientific, social, cultural and educational values, of the area of at least 1000 ha, where all nature elements and specific landscape features are protected.

National parks are created to preserve biodiversity, resources, formations and elements of inanimate nature and landscape features, restore a proper state of resources and elements of nature, reconstruct distorted natural habitats of plants, animals or fungi.

Rezerwy przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

Nature reserves include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

Landscape parks are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularisation and dissemination of these values in conditions of sustainable development.

Protected landscape areas include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.

Documentation sites are scientifically and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.

Ecological arable lands are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.

Landscape-nature complexes are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.

Monuments of nature are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.

9. Dane o nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną dotyczącą Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urządzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

Prezentowane dane dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie oraz osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów), jednostek prowadzących działalność zaklasyfikowaną według PKD 2007 do sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, a także spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę pracujących.

10. Fundusze ekologiczne – fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowy i wojewódzkie, a także do 2009 r. powiatowe i gminne) są to fundusze tworzone z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Narodowego i wojewódzkich) prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

Zgodnie z ustawą z dnia 20 XI 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 215, poz. 1664) z dniem 1 I 2010 r. powiatowe oraz gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej uległy likwidacji, a ich przychody z tytułu opłat i kar środowiskowych oraz środki pieniężne i zobowiązania przejęły budżety powiatów i gmin. Do zadań powiatów i gmin należy finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w wysokości nie mniejszej niż kwota wpływów z tytułu opłat i kar środowiskowych, stanowiących dochody budżetów powiatów i gmin, pomniejszona o nadwyżkę z tytułu tych dochodów przekazaną do wojewódzkich funduszy.

9. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the Collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

The presented data refer to: legal persons and organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity employing more than 9 persons (with the exception of private farms in agriculture as well as natural persons and partnerships conducting economic activity – keeping the so-called revenues and expenses books), budgetary entities conducting economic activity classified according to NACE Rev. 2 to the section "Public administration and defence; compulsory social security" as well as water and sewage companies, regardless of the number of employees.

10. Ecological funds – environmental protection and water management funds (National and voivodship as well as, until 2009, powiat and gmina) are funds created from income originating i.a. from: payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i. a. for: releasing air pollutants, landfilling waste as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or into the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning environmental protection and water management funds (National and voivodship) are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

According to the Law on Amending the Environmental Protection Law and some other laws, dated 20 XI 2009 (Journal of Laws No. 215, item 1664) as of 1 I 2010, the powiat and gmina environmental protection and water management funds were liquidated and their revenues from environmental payments and fines as well as cash and liabilities are assumed by the powiats and gminas budgets: the objective of powiat and gmina is to finance environmental protection and water management in the amount at least equal to the amount of income from environmental payments and fines, consisting powiat and gmina budgets incomes and reduced by surplus of these incomes that is transferred to voivodship funds.

TABL. 1 (8). STAN GEODEZYJNY ^a, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS ^a, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2013		2005	2013
		w ha in ha		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2012 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2012	na 1000 mieszkańców ^b w ha per 1000 population ^b in ha	
Powierzchnia ogólna ^c.....	1829288	1831034	1831034	0	834	800
Total area ^c						
Użytki rolne	942562	929232	922613	-2126	430	403
<i>Agricultural land</i>						
grunty orne	708075	707083	702732	-1395	323	307
<i>arable land</i>						
sady	5470	5008	4746	-74	2	2
<i>orchards</i>						
łąki trwałe	117055	112461	111781	-212	53	49
<i>permanent meadows</i>						
pastwiska trwałe	76147	71904	71194	-301	35	31
<i>permanent pastures</i>						
grunty rolne zabudowane	22144	20708	20226	-163	10	9
<i>agricultural built-up areas</i>						
grunty pod stawami	696	505	686	+34	0	0
<i>lands under ponds</i>						
grunty pod rowami	12976	11561	11248	-14	6	5
<i>lands under ditches</i>						
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	676976	685717	689185	+1148	309	301
<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>						
las	669274	677673	681014	+1116	305	297
<i>forests</i>						
grunty zadrzewione i zakrzewione	7702	8043	8171	+32	4	4
<i>woody and bushy land</i>						
Grunty pod wodami	70440	73925	74237	+9	32	32
<i>Lands under waters</i>						
morskimi wewnętrznymi	13092	15125	15118	-11	6	7
<i>internal seawaters</i>						
powierzchniowymi płynącymi	48180	49976	51435	-29	22	22
<i>surface flowing</i>						
powierzchniowymi stojącymi	9168	8824	7684	+49	4	3
<i>surface standing</i>						

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 60. b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. c Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz część morskich wód wewnętrznych.

a See general notes, item 1 on page 60. b Population as of 31 XII for years 2004 and 2012, respectively. c Land area (including inland waters) as well as part of internal seawaters.

TABL. 1 (8). STAN GEODEZYJNY ^a, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA (dok.)

Stan w dniu 1 I

GEODESIC STATUS ^a, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE (cont.)

As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2013		2005	2013
		w ha in ha		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do 2012 r. increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2012	na 1000 mieszkańców ^b w ha per 1000 population ^b in ha	
Grunty zabudowane i zurbanizowane	86203	91282	94734	+1202	39	41
<i>Built-up and urbanized areas</i>						
tereny mieszkaniowe	16169	17782	19367	+508	7	8
<i>residential areas</i>						
tereny przemysłowe	4348	5219	5660	+156	2	2
<i>industrial areas</i>						
tereny inne zabudowane	4573	7226	8173	+273	2	4
<i>other built-up areas</i>						
tereny zurbanizowane niezabudowane	5983	5733	5593	-56	3	2
<i>urbanized non-built-up areas</i>						
tereny rekreacji i wypoczynku	3641	3605	3544	-21	2	2
<i>recreational areas</i>						
tereny komunikacyjne						
<i>transport areas</i>						
drogi	43703	43972	44564	+217	20	19
<i>roads</i>						
kolejowe	6362	6261	6345	+100	3	3
<i>railway</i>						
inne ^c	657	708	746	+19	0	0
<i>others ^c</i>						
użytki kopalne	767	775	741	+6	0	0
<i>minerals</i>						
Użytki ekologiczne	1272	1765	1856	+8	1	1
<i>Ecological arable lands</i>						
Nieużytki	43094	42145	41649	-205	20	18
<i>Wasteland</i>						
Tereny różne ^d	8740	6968	6760	-35	4	3
<i>Miscellaneous land ^d</i>						

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 60. b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2012. c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

a See general notes, item 1 on page 60. b Population as of 31 XII for years 2004 and 2012, respectively. c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments not designated for car traffic.

Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (9). GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE ^a
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND
DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
O G Ó Ł E M	667	578	562	454	T O T A L
WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW BY TYPE OF LAND					
Użytki rolne	353	225	282	228	Agricultural land
klasy bonitacyjne:					quality classes:
Mineralne: I-II	4	4	12	6	Mineral: I-II
III	103	63	94	66	III
IV	206	143	159	151	IV
Organiczne: IV	5	7	14	4	Organic: IV
V-VI	35	8	3	1	V-VI
Inne grunty rolne	270	334	249	182	Other agricultural land
Grunty leśne	44	19	31	44	Forest land
WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA BY DIRECTIONS OF DESIGNATION					
Grunty wyłączone:					Designated for:
Na tereny osiedlowe	447	369	292	287	Residential areas
Na tereny przemysłowe	80	28	136	49	Industrial areas
Pod drogi i szlaki komunikacyjne	6	8	27	9	Roads and communication trails
Pod użytki kopalne	40	26	57	41	Minerals
Pod zbiorniki wodne	1	-	1	-	Water reservoirs
Na inne cele	93	147	49	67	Other purposes

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Ź r ó d ł o: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

^{S o u r c e:} in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (10). GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI
I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT
AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII)	2620	2924	2952	3050	Land requiring reclamation (as of 31 XII)
zdewastowane	2319	2374	2411	2445	devastated
zdegradowane	301	550	541	605	degraded
Grunty:					Land:
zrekultywowane	34	43	86	74	reclaimed
w tym na cele:					of which for purposes:
rolnicze	8	29	44	31	agricultural
leśne	17	14	37	41	forest
zagospodarowane	12	10	-	-	managed

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

^{S o u r c e:} data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (11). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w % in %	
OGÓŁEM	276,4	227,0	245,9	227,4	100,0	TOTAL
na cele:						for purposes of:
Produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych	147,9	99,6	119,4	101,7	44,7	Production ^a (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes
w tym wody:						of which waters:
powierzchniowe ^b	129,0	86,6	107,0	89,2	39,2	surface ^b
podziemne	16,9	13,0	12,3	12,5	5,5	underground
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych	8,8	9,0	9,3	8,9	3,9	Irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fish ponds
Eksploatacji sieci wodociągowej ^c :						Exploitation of water supply network ^c :
wody: powierzchniowe	8,5	10,6	7,2	4,7	2,1	waters: surface
podziemne	111,2	107,7	110,0	112,0	49,3	underground

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 61. b Łącznie z morskimi wodami wewnętrznymi. c Pobór wody na ujęciach przed włączeniem do sieci.

a See general notes, item 3 on page 61. b Including internal seawaters. c Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (12). ZUŻYCIĘ WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w % in %	
OGÓŁEM	249,1	201,1	221,3	201,9	100,0	TOTAL
Przemysł	145,8	97,6	117,9	99,9	49,5	Industry
w tym na cele produkcyjne	140,2	93,6	114,2	96,3	47,7	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	8,8	9,0	9,3	8,9	4,4	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	94,5	94,5	94,2	93,1	46,1	Exploitation of water supply network ^b

a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. b Excluding consumption of water for industrial purposes from water supply networks owned by gminas, voivodship waterworks and water companies.

**TABL. 6 (13). POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENÍ W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE
ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
*AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY
AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	7149	7149	7241	7259	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napelnianych stawów rybnych ^b w ha	28	95	95	95	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody w dam ³	8839	9024	9261	8929	Water withdrawal in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych ^c	7739	7274	7511	7179	for irrigation of agricultural and forest lands ^c
na 1 ha	1,1	1,0	1,0	1,0	per 1 ha
do napelniania i uzupełniania stawów rybnych	1100	1750	1750	1750	for filling and completing fish ponds
na 1 ha	39,3	18,4	18,4	18,4	per 1 ha

ab O powierzchni co najmniej: a – 20 ha; b – 10 ha. c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

ab Area of at least: a – 20 ha; b – 10 ha. c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (14). JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA ^a W 2012 R.
QUALITY OF WATER FROM WATERWORKS SUPPLIED TO THE POPULATION FOR CONSUMPTION ^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność ^b – w % ludności korzystającej z wodociągów – zaopatrywana w wodę <i>Population ^b – in % of population using waterworks – supplied with water</i>		SPECIFICATION
	odpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>meeting sanitary requirements</i>	nieodpowiadającą wymaganiom sanitarnym <i>not meeting sanitary requirements</i>	
Wodociągi ^c o wydajności w m ³ /d:			Waterworks ^c with a capacity of m ³ /24 h:
poniżej 100	89,8	10,2	below 100
100– 1000	92,6	7,4	100– 1000
1001– 10000	100,0	-	1001– 10000
10001–100000	100,0	-	10001–100000

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 61. b Według szacunków. c Prowadzące zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę. Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a See general notes, item 4 on page 61. b Estimated data. c Providing collective water supply of the population.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 8 (15). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL^a WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS
OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w % in %	
OGÓŁEM	225,1	171,4	184,9	168,5	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio						<i>discharged directly by plants^b</i>
z zakładów ^b	132,8	91,1	105,5	89,1	52,9	<i>of which cooling water</i>
w tym wody chłodnicze	85,2	46,1	60,5	43,2	25,6	<i>discharged by sewage network</i>
odprowadzone siecią kanalizacyjną	92,3	80,3	79,4	79,4	47,1	<i>Of which wastewater requiring treatment</i>
W tym ścieki wymagające oczyszczania	139,9	125,3	124,4	125,3	74,4	<i>treated</i>
oczyszczane	129,1	124,7	123,9	124,8	74,1	<i>mechanically</i>
mechanicznie	5,3	5,3	5,2	5,5	3,3	<i>chemically^c</i>
chemicznie ^c	2,1	2,6	2,4	2,6	1,5	<i>biologically</i>
biologicznie	57,8	49,5	49,2	49,9	29,6	<i>with increased biogene removal</i>
z podwyższonym usuwaniem						<i>untreated</i>
biogenów	63,9	67,3	67,1	66,8	39,6	<i>discharged directly by plants</i>
nieoczyszczane	10,8	0,6	0,5	0,5	0,3	<i>discharged by sewage network</i>
odprowadzone bezpośrednio						
z zakładów	0,4	0,6	0,5	0,5	0,3	
odprowadzone siecią kanalizacyjną	10,4	-	-	-	-	

a Od 2010 r. dane nieporównywalne z danymi za lata poprzednie ze względu na zmianę metodologii badania ścieków komunalnych. b Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. c Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

a Since 2010 data are not comparable with data for previous years due to change in the methodology of municipal wastewater survey. b Including cooling water and polluted waters from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. c Data concern only industrial wastewater.

TABL. 9 (16). ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA
ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	149	133	117	114	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	44	46	45	42	<i>Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment</i>
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	40	37	39	35	<i>possessing wastewater treatment plants</i>
o wystarczającej przepustowości	33	28	30	28	<i>with sufficient capacity</i>
o niewystarczającej przepustowości	7	9	9	7	<i>with insufficient capacity</i>
bez oczyszczalni ścieków	4	9	6	7	<i>not possessing wastewater treatment plants</i>
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	105	87	72	72	<i>Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewater treatment plants)</i>

a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 10 (17). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW

Stan w dniu 31 XII

WASTEWATER TREATMENT PLANTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Mechaniczne Mechanical	Chemiczne Chemical	Biologiczne Biological	Z podwyż- szonym usuwaniam biogenów With increased biogene removal
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych: Industrial wastewater treatment plants:						
Liczba Number	2005	38	7	4	23	4
	2010	40	10	4	22	4
	2011	40	12	4	20	4
	2012	33	8	4	17	4
Przepustowość w dam ³ /d Capacity in dam ³ /24 h	2005	242,9	25,7	11,5	203,7	2,0
	2010	228,1	17,3	7,3	202,5	1,0
	2011	227,0	17,4	7,3	201,4	1,0
	2012	222,2	12,5	7,3	201,4	1,0
Oczyszczalnie ścieków komunalnych ^a: Municipal wastewater treatment plants ^a:						
Liczba Number	2005	210	5	-	164	41
	2010	219	5	-	168	46
	2011	199	3	-	150	46
	2012	188	3	-	141	44
Przepustowość w dam ³ /d Capacity in dam ³ /24 h	2005	619,8	0,8	-	126,5 ^b	492,5
	2010	543,8	0,1	-	82,6 ^b	461,1
	2011	483,0	0,1	-	81,8	401,1
	2012	482,2	0,1	-	83,5	398,6
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	2005	78,4	0,2	-	19,7	58,5
	2010	79,3	0,0	-	14,6	64,6
Population using wastewater treatment plants in % of total population ^c	2011	80,8	0,0	-	14,8	66,0
	2012	81,8	0,0	-	15,2	66,6

a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 62.

a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. b Refers to equipment for biological treatment. c Population using wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances; see general notes, item 5 on page 62.

TABL. 11 (18). EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII)	76	81	82	81	<i>Plants of significant nuisance to air quality ^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych	59	56	57	54	<i>particulates</i>
gazowych	9	16	16	15	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów emisji:					<i>of which without the results of measurements of emission:</i>
pyłów	28	32	31	31	<i>particulates</i>
gazów	27	29	27	26	<i>gases</i>
emisji	70	74	77	156	<i>emission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych	3,5	3,4	2,8	2,8	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	2,7	2,4	2,0	1,9	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ...	41,7	35,3	36,3	33,8	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	25,2	18,1	19,6	16,8	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla	6,0	5,9	5,7	5,8	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	9,1	9,7	9,7	9,7	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	327,8	390,1	301,0	339,7	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla) ...	37,8	70,7	98,0	108,3	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych	98,9	99,1	99,1	99,2	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla)	47,6	66,7	73,0	76,2	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 12 (19). URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony Cyclones	Multicyklony Multicyclones	Filtry tkaninowe Fabric filters	Elektrofiltry Electrofilters	Urządzenia mokre Wet air cleaners	Inne Others
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	179	39	111	19	73	•
TOTAL	2010	163	49	123	19	86	40
	2011	164	52	136	19	100	40
	2012	153	54	115	19	71	38
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	8	-	8	-	21	•
low	2010	8	-	9	-	14	x
	2011	11	-	25	-	28	x
	2012	11	-	25	-	26	x
średnia	2005	72	20	55	-	28	•
moderate	2010	54	12	43	-	32	x
	2011	53	12	42	-	32	x
	2012	43	12	25	-	18	x
wysoka	2005	99	19	48	19	24	•
high	2010	101	37	71	19	40	x
	2011	100	40	69	19	40	x
	2012	99	42	65	19	27	x
PRZEPIY W GAZÓ W ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	4956	1410	1834	3567	552	•
TOTAL	2010	4473	1445	1478	3456	632	423
	2011	4479	1442	1475	2719	628	423
	2012	4604	1721	1402	2882	455	391
Skuteczność: Efficiency:							
niska	2005	99	-	5	-	135	•
low	2010	103	-	129	-	130	x
	2011	157	-	173	-	164	x
	2012	157	-	173	-	137	x
średnia	2005	1728	491	1001	-	52	•
moderate	2010	993	366	528	-	45	x
	2011	759	366	481	-	45	x
	2012	722	366	421	-	37	x
wysoka	2005	3129	919	828	3567	365	•
high	2010	3377	1079	821	3456	457	x
	2011	3563	1076	821	2719	419	x
	2012	3725	1355	808	2882	281	x

TABL. 13 (20). ODPADY ^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA

WASTE ^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII)	89	118	128	119	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	2198	1823	2401	2909	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi	1677	1482	2159	2652	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	449	261	168	134	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	355	153	119	72	<i>of which landfilled ^b</i>
magazynowane czasowo	72	79	74	122	<i>temporarily stored</i>
W % wytworzonych:					<i>In % of generated:</i>
poddane odzyskowi	76,3	81,3	89,9	91,2	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	20,4	14,3	7,0	4,6	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	16,1	8,0	4,9	2,5	<i>of which landfilled ^b</i>
magazynowane czasowo	3,3	4,3	3,1	4,2	<i>temporarily stored</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	22141	21828	4066	3784	<i>Waste landfilled up to now (accumulated ^c; as of end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	1	3	53	58	<i>Waste recovered from accumulated since 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	161	175	135	124	<i>non-reclaimed (as of end of year)</i>
zrekultywowane	2	-	39	15	<i>reclaimed</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b Na terenach własnych zakładów i na terenach obcych. c Na terenach własnych zakładów.

a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b On plant own grounds and other lands. c On plant own grounds.

TABL. 14 (21). ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2012 R.
WASTE^a BY TYPE IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; as of end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
w tys. t <i>in thous. t</i>				
O G Ó Ł E M	2909	2652	3784	T O T A L
w tym:				<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żużłowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	61	33	3687	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Mieszanki popiołów lotnych i odpadów stałych z wapieniowych metod odsiarczania gazów odlotowych	6	5	-	<i>Mixtures of fly ash and solid waste originating from limestone methods of desulphurisation of waste gases</i>
Popioły lotne z węgla	174	173	-	<i>Coal fly ash</i>
Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	42	41	-	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 64. b Na terenach własnych zakładów.
a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on page 64. b On plant own grounds.

TABL. 15 (22). POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a

Stan w dniu 31 XII

LEGALLY PROTECTED AREAS POSSESSING UNIQUE ENVIRONMENTAL VALUE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005	2010	2011	2012		
	<i>w ha in ha</i>			w % powierzchni ogólnej województwa <i>in % of total area of the voivodship</i>	na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>	
O G Ó Ł E M	596098	598064	598216	598230	32,7	2612
T O T A L						
Parki narodowe	26186	26186	26186	26186	1,4	114
<i>National parks</i>						
Rezerваты przyrody	7009	8737	8777	8784	0,5	38
<i>Nature reserves</i>						
Parki krajobrazowe ^b	152695	155070	155070	155070	8,5	677
<i>Landscape parks^b</i>						
Obszary chronionego krajobrazu ^b	394025	390361	390361	390361	21,3	1705
<i>Protected landscape areas^b</i>						
Stanowiska dokumentacyjne	30	30	30	30	0,0	0
<i>Documentation sites</i>						
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	13056	13675	13675	13675	0,7	60
<i>Landscape-nature complexes</i>						
Użytki ekologiczne	3097	4006	4117	4124	0,2	18
<i>Ecological arable lands</i>						

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 65. b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

a See general notes, item 8 on page 65. b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 16 (23). PARKI NARODOWE

Stan w dniu 31 XII
NATIONAL PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS PARKI NARODOWE ^a NATIONAL PARKS ^a	Powierzchnia ^b w ha Area ^b in ha					otuliny (strefy ochronnej) buffer (protective zones)
	parków narodowych national parks					
	ogółem grand total	w tym lasów of which forests	z liczby ogółem – pod ochroną ścisłą ^c of grand total number – strictly protected ^c			
			razem total	w tym lasów of which forests		
OGÓŁEM	2005	26186	10117	6253	2908	43201
TOTAL	2010	26186	10119	6253	2909	43201
	2011	26186	10119	6253	2909	43201
	2012	26186	10121	6253	2908	43201
Słowiński		21573 ^a	6185	5929	2630	30220
Bory Tucholskie		4613	3936	324	278	12981

a Bez wód przybrzeżnych Morza Bałtyckiego, których powierzchnia wynosi 11171 ha. b Powierzchnia parku w granicach województwa. c Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

a Excluding coastal waters of the Baltic Sea – 11171 ha. b Area of park in boundaries of the voivodship. c The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 17 (24). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ściśłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	118	7009	143	TOTAL
	2010	129	8737	73	
	2011	130	8777	73	
	2012	130	8784	73	
Faunistyczne	16	1718	-	-	Fauna
Krajobrazowe	13	1446	57	-	Landscape
Leśne	44	1118	-	-	Forest
Torfowiskowe	23	3300	16	-	Peat-bog
Florystyczne	18	777	-	-	Flora
Wodne	13	388	-	-	Water
Przyrody nieożywionej	1	5	-	-	Inanimate nature
Stepowe	1	4	-	-	Steppe
Stonoroślowe	1	28	-	-	Halophyte

a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest całkowicie zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.
a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 18 (25). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII
 LANDSCAPE PARKS
 As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a	Powierzchnia ^b Area ^b				
	ogółem total	w tym of which			
		lasów forests	użytków rolnych agricultural land	wód water	
w ha in ha					
OGÓŁEM	2005	167856	107793	38780	11820
TOTAL	2010	167855	107793	38780	11820
	2011	167855	107793	38780	11820
	2012	167855	107793	38780	11820
Dolina Słupii		37040	26560	7700	2330
Zaborski		34026	21541	8008	3575
Kaszubski		33202	11230	16712	3430
Trójmiejski		19930	18324	1323	145
Wdzydzki		17832	11370	2120	1915
Tucholski ^c		11323	9570	1400	210
Nadmorski		7452	3518	1285	-
Mierzeja Wiślana		4410	3330	186	-
Pojezierza Iławskiego ^c		2640	2350	46	215

a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. c Powierzchnia parków w granicach województwa.

a Listed according to decreasing total area in voivodship. b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks. c Area of parks in the area of voivodship.

TABL. 19 (26). POMNIKI PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
 MONUMENTS OF NATURE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2619	2784	2795	2809	TOTAL
w tym:					of which:
Pojedyncze drzewa	1965	2190	2185	2191	Individual trees
Grupy drzew	406	352	362	368	Tree clusters
Aleje	32	33	34	36	Alleys
Głazy narzutowe	167	162	167	167	Erratic boulders

TABL. 20 (27). NAKŁADY ^a NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ (ceny bieżące)
OUTLAYS ^a ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł		in thous. zł		
Ochrona środowiska	232914,8	835580,0	753785,9	526925,4	Environmental protection
w tym:					of which:
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	34232,6	111130,5	130774,9	99938,2	Protection of air and climate
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	27326,3	25337,9	12245,1	70698,5	of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants
Gospodarka ściekowa i ochrona wód ...	162428,0	472468,7	410642,3	307500,6	Wastewater management and protection of waters
w tym nakłady na:					of which outlays on:
oczyszczanie ścieków komunalnych	30449,5	107888,6	75690,6	63801,5	municipal wastewater treatment
sieć kanalizacyjną odprowadzającą ścieki i wody opadowe	115777,0	352265,5	318807,0	228265,2	sewage network discharging wastewater and precipitation water
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	27708,1	239990,9	177956,2	67346,9	Waste management, protection and recovery of soils, protection of underground water and surface water
w tym nakłady na:					of which outlays on:
zbieranie odpadów ^b i ich transport	3779,5	4994,8	3810,2	5088,2	waste collection ^b and transportation
w tym selektywne zbieranie odpadów	654,1	1723,2	870,2	2282,9	including selective waste collection
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b rekultywację hałd, stawów osadowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych	18478,7	164199,0	104416,9	32984,6	removal and treatment of waste ^b reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	29461,1	672,8	-	-	Protection of biodiversity and landscape
Zmniejszanie hałasu i wibracji	1794,0	1090,0	20010,7	21324,2	Noise and vibration reduction
Gospodarka wodna	50639,2	242291,0	189443,8	270645,2	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	28107,8	110746,7	81620,0	56207,5	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	6678,0	103733,2	48307,3	16561,0	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	4074,4	2187,5	2545,4	3373,7	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	362,9	1348,0	5432,4	9542,8	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	11416,1	24275,6	51538,7	184960,2	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investment's location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 21 (28). EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu:					Protection of air and climate:
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/y:
pyłowych	419	72	850	129	particulates
gazowych	400	-	2628	8	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód:					Wastewater management and protection of waters:
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	272,8	421,3	630,7	515,9	wastewater
wody opadowe	27,3	42,8	48,8	38,7	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	4	2	6	4	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	4	2	6	2	of which municipal
mechaniczne	-	-	-	1	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	4	2	6	1	biological (excluding fermentation tanks)
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	5669	1560	2964	1091	capacity of treatment plants in m ³ /24 h
w tym oczyszczalni komunalnych	5669	1560	2964	1031	of which municipal
mechanicznych	-	-	280	618	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	4512	720	2684	413	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	1157	840	-	-	with increased biogene removal ^a
Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków:					Individual wastewater treatment plants:
obiekty	•	10159	14688	11791	facilities
przepustowość w m ³ /d	•	19250	28492	22657	capacity in m ³ /24 h
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					Industrial waste pre-treatment plants:
obiekty	2	19 ^b	28 ^b	19	facilities
przepustowość w m ³ /d	107	7490 ^b	8652 ^b	4853	capacity in m ³ /24 h
Gospodarka odpadami:					Wastes management:
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					Waste treatment plants:
obiekty	2	1	3	1	facilities
wydajność w t/r	6500	1059	190004	12000	capacity in t/y
Składowiska dla odpadów komunalnych:					Landfills of municipal waste:
obiekty	1	1	-	1	facilities
powierzchnia w ha	9,7	12,0	14,2	4,6	area in ha
wydajność w t/r	135000	198687	177000	24000	capacity in t/y
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^c w t/r	383	-	-	-	Capacity of waste utilization systems ^c in t/y
GOSPODARKA WODNA WATER MANAGEMENT					
Wydajność ujęć wodnych ^d w m ³ /d	2077	18184	7669	6942	Capacity of water intakes ^d in m ³ /24 h
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3623	2167	6402	3063	Water treatment in m ³ /24 h
Sieć wodociągowa w km	215,1	279,3	310,9	283,9	Water supply network in km
Pojemność zbiorników wodnych w dam ³	-	131,1	65,2	0,0	Capacity of water reservoirs in dam ³
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km	0,2	0,0	21,1	0,2	Regulation and management of rivers and streams in km
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	0,7	0,1	15,6	7,2	Flood embankments in km

a W tym chemiczne. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. c Z wyłączeniem odpadów komunalnych. d Bez ujęć w energetyce zawodowej.

a Of which chemical. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. c Excluding municipal waste. d Excluding water intakes in the power industry.

TABL. 22 (29). KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	w % in %	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł					
O G Ó Ł E M	52896,4	84495,6	84757,3	104488,0	100,0	T O T A L
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	5238,8	8060,0	18088,7	17769,7	17,0	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	31774,0	58875,7	51418,0	46850,9	44,8	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	2345,3	5358,1	9896,2	20716,0	19,8	Waste management
Pozostałe	13538,3	12201,8	5354,4	19151,4	18,3	Others

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

S o u r c e: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABL. 23 (30). WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	55024,1	106838,8	104019,2	98974,1	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	20093,2	25730,5	25182,3	26310,3	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	24445,6	25773,0	28091,1	29389,2	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	9230,8	54631,9	50434,4	41489,6	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska ...	490,8	404,9	455,1	484,7	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	423,9	196,4	357,8	360,4	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza	31,1	159,5	13,7	3,0	Permissible emission of air pollutants

Ź r ó d ł o: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

S o u r c e: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów miast, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za 2012 r., aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności dla potrzeb rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

4. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczna”.

Do **administracji państwowej** zalicza się:

- 1) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
 - a) instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - b) terenowe organy administracji rządowej niezespołonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowe inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);

CHAPTER III ADMINISTRATIVE DIVISION AND TERRITORIAL SELF-GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-tier administrative division of the country (on the basis of Law of 24 VII 1998, Journal of Laws No. 96, item 603) was introduced, the entities of which are: gminas, powiats and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents of cities, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. The demographic and occupational characteristic of councillors in local self-government entities is based on reporting results for 2012, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 self-government elections.

The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Ministry of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (Journal of Laws No. 82, item 537).

4. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeals councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group "Public administration and economic and social policy" in the section "Public administration and defence; compulsory social security".

State administration comprises:

- 1) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
 - a) principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - b) territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit, and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);

- 2) terenowe organy administracji rządowej zespolonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. inspektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasiennictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);
- 3) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

Do administracji samorządu terytorialnego zalicza się:

- 1) gminy i miasta na prawach powiatu:
 - a) urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - b) urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- 2) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- 3) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urzędzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

5. Samorządowe kolegia odwoławcze są organami właściwymi do rozpatrywania m.in. odwołań od decyzji, zażaleń na postanowienia jednostek samorządu terytorialnego.

6. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

- 2) *territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade, construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);*
- 3) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernization of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

Local self-government administration comprises:

- 1) *gminas and cities with powiat status:*
 - a) *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - b) *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- 2) *powiats, i.e., powiat starost offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- 3) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

5. Self-government appeal councils are bodies competent for examining, i.e., appeals against concluding decisions, complaints against procedural decisions of entities of territorial self-government.

6. Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.

TABL. 3 (33). POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2012

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem Total	O powierzchni Area						
		poniżej 50,0 km ² below	50,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	2000,0 km ² i więcej and more
OGÓŁEM	20	2	2	1	7	5	1	2
TOTAL								
Poniżej 50000	3	1	-	-	2	-	-	-
<i>Below</i>								
50000– 74999	4	-	-	1	1	1	1	-
75000– 99999	6	1	-	-	2	1	-	2
100000–149999	4	-	-	-	2	2	-	-
150000 i więcej	3	-	2	-	-	1	-	-
<i>and more</i>								

TABL. 4 (34). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
OGÓŁEM	1875	106	327	33	TOTAL
W tym kobiety	519	31	65	9	Of which women

OGÓŁEM

TOTAL

OGÓŁEM	1875	106	327	33	TOTAL
W tym kobiety	519	31	65	9	Of which women

WEDŁUG WIEKU

BY AGE

18–29 lat	53	10	4	-	18–29
30–39	291	27	35	3	30–39
40–49	479	17	85	5	40–49
50–59	674	31	137	11	50–59
60 lat i więcej	378	21	66	14	60 and more

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

BY EDUCATIONAL LEVEL

Wyższe	677	99	267	31	Tertiary
Policealne i średnie	722	7	54	1	Post-secondary and secondary
Zasadnicze zawodowe	410	-	5	1	Basic vocational
Gimnazjalne i podstawowe	66	-	1	-	Lower secondary and primary

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.

^a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status.

TABL. 4 (34). RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2012 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city councils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	

WEDŁUG GRUP ZAWODÓW^b
BY OCCUPATIONAL GROUPS^b

Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	144	23	138	15	Managers
Specjaliści	450	47	105	14	Professionals Technicians and associate professionals
Technicy i inny średni personel	207	1	23	1	Clerical support workers
Pracownicy biurowi	140	19	22	1	Service and sales workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	202	15	16	-	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	386	-	11	1	Craft and related trades workers
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	121	-	-	1	Plant and machine operators, and assemblers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	77	-	3	-	Elementary occupations
Pracownicy przy pracach prostych	45	-	-	-	Armed forces occupations
Siły zbrojne	28	-	1	-	

a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 84; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

a Excluding councillors of city councils in cities with powiat status. b See general notes, item 3 on page 84; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (35). ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

PAID EMPLOYMENT AND WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	przeciętne zatrudnienie average paid employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				
O G Ó Ł E M	19992	22609	22351^b	22475	2879,06	3906,01	4043,99^b	4082,60	TOTAL
w tym:									of which:
Administracja państwowa	8708	8953	8913 ^b	8869	3136,08	4153,64	4223,65 ^b	4256,31	State administration
Administracja samorządu terytorialnego	11251	13609	13391	13557	2670,29	3734,81	3916,25 ^b	3962,05	Local self-government administration
gminy i miasta na prawach powiatu ...	8001	9415	9074	9237	2808,00	3772,55	4010,43 ^b	4066,77	gminas and cities with powiat status
powiaty	2573	2915	2973	2954	2140,70	3245,16	3366,74	3464,00	powiats
województwo	677	1279	1344	1366	3055,50	4573,00	4495,97	4327,77	voivodship

a Patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 2 na str. 175. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a See general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 2 on page 175. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

DZIAŁ IV BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne:

- o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
- o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

Bezpieczeństwo publiczne

1. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r., obowiązującego od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami), Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2007 Nr 111, poz. 765, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

2. Przestępstwo stwierdzone jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo:

- zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego,
- zgodnie z Kodeksem karnym skarbowym – jest to przestępstwo skarbowe.

Przestępstwo stwierdzone w zakończonym postępowaniu przygotowawczym, w którym ustalono przynajmniej jednego podejrzanego, jest to przestępstwo wykryte.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw pochodzą z policyjnych systemów informacyjnych.

3. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

CHAPTER IV PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

Public safety

1. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the Law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments), the Treasury Penal Code valid since 17 X 1999 (the Law dated 10 IX 1999, Journal of Laws 2007 No. 111, item 765, with later amendments) or other specific laws.

2. An ascertained crime is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. A crime:

- in connection with the Criminal Code of 1997 crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation,
- in connection with the Penal Fiscal Code – is a fiscal offence.

An ascertained crime in completed preparatory proceeding, in which least one suspect was found is a detected crime.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes come from police information systems.

3. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

Wymiar sprawiedliwości

1. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnego, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

2. **Wpływ spraw do sądów** oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe.

3. **Sądy apelacyjne** rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

4. **Sądy okręgowe** rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w tabl. 5(40) znak „x” oznacza, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości.

5. **Sprawą załatwioną** jest sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu.

W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Zgodnie ze zmianami w zasadach rejestracji spraw w sądach powszechnych, wprowadzonymi zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 XII 2003 r. w sprawie organizacji i zakresu działania sekretariatów sądowych oraz innych działów administracji sądowej (Dz. Urz. Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 31 XII 2003 r., z późniejszymi zmianami), sprawy zawieszono od dnia 1 I 2004 r. nie są już oznaczone (zakreślone) jako załatwione w sposób formalny.

Justice

1. *In regard to presenting statistical information, the term “justice” refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutor’s offices, the prison system and notarial services.*

2. **Incoming cases** are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceeding.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts.

3. **Appeal courts** consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

4. **Regional courts** consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in table 5(40), the “x” indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

5. **A resolved case** is a case with regard to which a sentence or order has been issued or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority.

A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

According to changes to the rules of registering cases in common courts, introduced by the decree of the Minister of Justice, dated 12 XII 2003 on organization and scope of activities of court secretariats and other departments of court administration (Official Gazette of the Ministry of Justice, dated 31 XII 2003, with later amendments), cases suspended since 1 I 2004 are no longer marked as formally finished.

6. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat;
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami).

7. Dorośli skazani – są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

8. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

6. Family cases include the following proceedings:

- 1) family and guardianship law;
- 2) regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;
- 3) with respect to juveniles concerning:
 - a) prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,
 - b) proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13-16,
 - c) execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21;
- 4) compulsory treatment of drug addicts;
- 5) supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

7. Adult convicts – are persons who at the time of committing the crime were at least 17 years old.

8. Court registers are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII.

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

Bezpieczeństwo publiczne

Public safety

TABL. 1 (36). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	99594	81849	74488	63292	T O T A L
w tym w miastach	81541	67093	59817	47763	of which urban areas
w tym:					of which:
Przeciwko życiu i zdrowiu – art. 148–162 kk	2099	2445	1881	2015	Against life and health – Art. 148–162 Criminal Code
w tym:					of which:
Zabójstwo – art. 148 kk	44	43	40	27	Homicide – Art. 148 Criminal Code
Uszczerbek na zdrowiu – art. 156 i 157 kk	1237	1598	1145	1284	Damage to health – Art. 156 and 157 Criminal Code
Udział w bójkę lub pobiciu – art. 158 i 159 kk	695	642	609	610	Participation in violence or assault – Art. 158 and 159 Criminal Code
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	11065	8448	8128	7792	Against public safety and safety in transport – Art. 163–180 Criminal Code
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a § 1 i 2 kk	9960	7566	7350	6881	Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a § 1 and 2 Criminal Code
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	2817	2093	1654	1884	Against freedom, freedom of conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności – art. 197–205 kk	348	326	247	239	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
W tym zgwałcenie – art. 197 kk	140	78	90	83	Of which rape – Art. 197 Criminal Code
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	1649	1555	1524	1436	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	877	695	707	678	Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	499	299	242	235	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk ^a	1434	2621	2067	1474	Against the activities of state institutions and local self-government – Art. 222–231 Criminal Code ^a
w tym:					of which:
Naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	211	435	350	366	Battery or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code
Wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	281	291	206	216	Exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local self-government or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code
Znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważenie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	500	848	699	706	Insulting a public official or belittling or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code
Przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	425	1029	798	189	Corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code

^a Łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (36). PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)

ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	1337	1645	1385	1377	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	260	224	204	591	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk	4533	4760	3049	2476	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk w tym:	63251	48491	43433	38395	Against property – Art. 278–295 Criminal Code of which:
Kradzież rzeczy – art. 278 kk	23152	14122	15314	15180	Property theft – Art. 278 Criminal Code
w tym kradzież samochodu	3946	1319	1306	1262	of which automobile theft
Krótkotwały zabór pojazdu – art. 289 kk	787	503	500	511	Wilful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code
Kradzież z włamaniem – art. 279 kk	15489	12198	9755	8892	Burglary – Art. 279 Criminal Code
Rozbój – art. 280 kk	2255	1155	853	715	Robbery – Art. 280 Criminal Code
Kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	100	60	63	57	Theft with assault – Art. 281 Criminal Code
Wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk	493	844	226	352	Criminal coercion – Art. 282 Criminal Code
Oszustwo – art. 286 i 287 kk	6106	7018	5967	4614	Fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk ^a	892	825	714	498	Against economic activity – Art. 296–309 Criminal Code ^a
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	513	258	312	246	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przestępstwa z ustaw szczególnych:					Crimes by specific laws:
O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 1356)	151	57	27	22	On Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)
O prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późniejszymi zmianami)	3123	3509	6142	525	On Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631, with later amendments)
O przeciwdziałaniu narkomanii – ustawy z dnia 24 IV 1997 r. (jednolity tekst Dz. U. 2003 r. Nr 24, poz. 198, z późniejszymi zmianami) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	4648	4533	2465	2272	On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198, with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)
Przestępstwa skarbowe – kks	53	37	8	31	Fiscal offences – Penal Fiscal Code
W tym akcyza	26	14	3	8	Of which excise

a Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 2 (37). WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ I PROKURATURĘ
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE AND PROSECUTOR'S OFFICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w %		in %		
O G Ó Ł E M	56,9	70,6	65,4	60,2	T O T A L
w tym przestępstw ^a :					<i>of which of crimes^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	83,3	89,2	87,1	86,3	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,0	98,8	99,2	98,7	<i>Against public safety and safety in transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	91,8	91,9	91,3	89,9	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	89,1	81,7	100,0	87,5	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	99,8	100,0	100,0	100,0	<i>Against the family and guardianship</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej	99,8	96,3	93,8	92,5	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	37,2	55,9	46,1	43,3	<i>Against property</i>

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1(36) na str. 92.

Ź r ó ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a See Criminal Code articles table 1(36) on page 92.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 3 (38). ZAREJESTROWANA DZIAŁALNOŚĆ STRAŻY POŻARNEJ
REGISTERED ACTIVITY OF THE FIRE SERVICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Liczba zdarzeń	26557	28160	29411	26405	<i>Number of events</i>
pożary	10451	9143	9490	8746	<i>fires</i>
miejscowe zagrożenia ^a	14997	17995	19002	16811	<i>local threats^a</i>
wyjazdy do fałszywych alarmów	1109	1022	919	848	<i>false alarms</i>
Ratownicy biorący udział w akcjach ratowniczych:					<i>Rescue personnel participating in rescue operations:</i>
przy pożarach	71758	66574	71104	67132	<i>during fires</i>
przy miejscowych zagrożeniach	79920	102563	111140	100709	<i>during local threats</i>
przy alarmach fałszywych	5144	5659	5712	5238	<i>during false alarms</i>
Przyczyny pożarów:					<i>Fires caused by:</i>
nieostrożność osób dorosłych	3117	2674	3067	2706	<i>carelessness of adults</i>
nieostrożność osób nieletnich	865	326	307	317	<i>carelessness of adolescents</i>
wady urządzeń i instalacji elektrycznej oraz nieprawidłowa ich eksploatacja	390	418	379	415	<i>defects of devices and electrical installation as well as incorrect exploitation of them</i>
nieprawidłowości techniczne i wady środków transportu	201	240	204	213	<i>technical irregularity and defects of means of transport</i>
podpalenia	2561	2315	2370	2191	<i>arsons</i>
pozostałe	3317	2982	3163	1996	<i>others</i>
Straty materialne ^b (ceny bieżące) w tys. zł	75125	185298	227839	213213	<i>Material losses^b (current prices) in thous. zł</i>

a Katastrofy naturalne, awarie techniczne, wypadki w komunikacji i inne zagrożenia życia i mienia. b Według szacunków przeprowadzonych bezpośrednio po akcji gaszenia, obejmujących wartość strat w mieniu nieruchomości i ruchomym.

Ź r ó ł o: dane Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gdańsku.

a Natural catastrophes, technical failures, transportation accidents and other threats to life and property. b By valuation conducted directly after extinction including value of losses of immovable or movable property.

S o u r c e: data of the Regional Headquarters of State Fire Service in Gdańsk.

Wymiar sprawiedliwości
Justice

TABL. 4 (39). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH

INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SĄDY REJONOWE - sądy pierwszej instancji					
<i>DISTRICT COURTS - courts of first instance</i>					
O G Ó Ł E M	653491	768814	718043	733959	T O T A L
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 120030	29729	25927	26020	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		50335	42236	51394	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		82655	83764	87088	<i>Other criminal and concerning petty offences ^a</i>
Cywilne	350972	435324	397687	392549	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowe ^b	176191	211516	210470	219955	<i>of which involving real estate registry ^b</i>
Rodzinne	91296	92678	90156	94376	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	10305	4935	5567	4760	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	3750	1489	1496	1609	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	35457	29274	29635	29872	<i>Commercial law ^c</i>
SĄDY OKRĘGOWE - sądy pierwszej instancji i odwoławcze					
<i>REGIONAL COURTS - courts of first instance and appeal</i>					
O G Ó Ł E M	53676	51630	55498	60761	T O T A L
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	} 21239	604	697	674	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		22997	23246	24717	<i>Other criminal and concerning petty offences ^a</i>
Cywilne ^{cd}	19690	18561	19014	23595	<i>Civil ^{cd}</i>
Z zakresu prawa pracy	1209	686	765	659	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych	7155	5675	8682	6886	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	4158	2945	3094	4032	<i>Commercial law</i>

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a. divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (40). WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2012 R.
INCOMING CASES IN THE COMMON COURTS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Okregi <i>Districts</i>		SPECIFICATION
		gdański	śląpski	
SĄDY REJONOWE - sądy pierwszej instancji				
<i>DISTRICT COURTS - courts of the first instance</i>				
O G Ó Ł E M	733959	583475	150484	T O T A L
w tym sprawy:				<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	26020	19425	6595	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	51394	26085	25309	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	87088	68623	18465	<i>Other criminal and concerning petty offences ^a</i>
Cywilne	392549	318212	74337	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	219955	178486	41469	<i>of which involving real estate registry ^b</i>
Rodzinne	94376	73669	20707	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	4760	3714	1046	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	1609	1193	416	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	29872	26263	3609	<i>Commercial law ^c</i>
SĄDY OKRĘGOWE - sądy pierwszej instancji i odwoławcze				
<i>REGIONAL COURTS - courts of the first instance and appeal</i>				
O G Ó Ł E M	60761	48746	12015	T O T A L
w tym sprawy:				<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	674	564	110	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	24717	18275	6442	<i>Other criminal and concerning petty offences ^a</i>
Cywilne ^{cd}	23595	19738	3857	<i>Civil ^{cd}</i>
Z zakresu prawa pracy	659	492	167	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	6886	5473	1413	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze	4032	4032	x	<i>Commercial law</i>

a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. b Łącznie ze zbiorami dokumentów. c Bez spraw rejestrowych. d Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. b Including collections of documents. c Excluding registry cases. d Including family cases (i.a. divorce).

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (41). DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO

ADULTS VALIDLY SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED BY PUBLIC ACCUSATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	28448	23809	22691	22362	T O T A L
w tym mężczyźni	26245	21883	20838	20475	<i>of which men</i>
w tym za przestępstwa ^a :					<i>of which for crimes ^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	2628	2210	2180	2194	<i>Against life and health</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Zabójstwo	18	32	29	29	<i>Homicide</i>
Uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1142	949	951	992	<i>Damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	8873	7100	6967	6437	<i>Against safety in transport</i>
W tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	8152	6635	6586	5385	<i>Of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajności	798	640	549	626	<i>Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals</i>
W tym zgwałcenie	59	57	40	48	<i>Of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	1391	1417	1164	1157	<i>Against the family and guardianship</i>
W tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	678	510	471	512	<i>Of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person</i>
Przeciwko mieniu	9911	7917	7998	8046	<i>Against property</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Kradzież rzeczy	2921	2657	2777	2933	<i>Property theft</i>
Kradzież z włamaniem	1549	1060	1179	1164	<i>Burglary</i>
Rozbój	693	492	378	373	<i>Robbery</i>

a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1(36) na str. 92.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See Criminal Code articles table 1(36) on page 92.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 7 (42). ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	24998	26801	26194	25068	T O T A L
O rozwód	4578	6201	5985	5691	<i>By divorce</i>
O separację	759	359	328	729	<i>By separation</i>
O alimenty	7944	8855	9109	8956	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					<i>Concerning juveniles ^a in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją	2683	2538	2566	2620	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	5413	5057	4733	4096	<i>involving punishable acts</i>
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					<i>Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b:</i>
w związku z demoralizacją	1299	1499	1463	1477	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	2322	2292	2010	1499	<i>involving punishable acts</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 91. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See general notes, item 6 on page 91. b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 8 (43). SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2012 R.
FAMILY CASES RESOLVED IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi Districts		SPECIFICATION
		gdański	śląpski	
O G Ó Ł E M	25068	19453	5615	T O T A L
O rozwód	5691	4483	1208	<i>By divorce</i>
O separację	729	663	66	<i>By separation</i>
O alimenty	8956	6716	2240	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:				<i>Concerning juveniles ^a in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją	2620	2161	459	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	4096	3108	988	<i>involving punishable acts</i>
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :				<i>Concerning juveniles ^a at session or hearing ^b:</i>
w związku z demoralizacją	1477	1152	325	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	1499	1170	329	<i>involving punishable acts</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 91. b Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a See general notes, item 6 on page 91. b Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 9 (44). PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM ^a

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców:					Register of Entrepreneurs:
Przedsiębiorstwa państwowe	29	6	5	4	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	4	3	3	3	Foreign enterprises:
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	12	11	11	11	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	570	574	572	571	Cooperatives
Spółki jawne	1294	1639	1691	1708	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	8228	12052	12992	14265	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej ^c:					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities ^c:
Stowarzyszenia ^d	2131	3038	3305	3462	Associations ^d
Związki zawodowe	207	233	237	239	Trade unions
Izby gospodarcze	16	18	18	18	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych:					Register of Insolvent Debtors:
Dłużnicy ogółem	8910	49076	55260	60673	Total debtors

^a Sądem prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejestrowy w Gdańsku. ^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a The court conducting the National Judicial Register on the territory of the voivodship is Registration Court in Gdańsk.

^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also includes other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ. WYZNANIA RELIGIJNE

Uwagi ogólne

1. Dane opracowano na podstawie:

- 1) do 2009 r. – wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, a od 2010 r. w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.
- 2) bilansów stanu i struktury **ludności faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (do 2005 r. – ponad 2 miesiące) na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy;
- 3) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji) – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały;
- 4) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- 5) sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, dla kobiet 18-59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku **mobilnym**, tj. w wieku 18-44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45-64 lata, kobiety – 45-59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

CHAPTER V POPULATION. RELIGIOUS DENOMINATIONS

General notes

1. Data were compiled on the basis of:

- 1) until 2009 – the results of the Population and Housing Census 2002, and since 2010 – on the basis of the Population and Housing Census 2011.
- 2) the balances of the size and structure of the **population actually living** in a gmina. Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) the difference between the number of people registered for temporary stay above 3 months (until 2005 – for a period of more than 2 months) in a gmina and the number of people temporarily absent, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina;
- 3) the registers of the Ministry of Interior (until 17 XI 2011 – the Ministry of Interior and Administration) on internal and international migration of population for permanent residence;
- 4) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
- 5) documentation of courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

2. The **working age population** refers to males, aged 18-64, and females, aged 18-59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18-44) and **non-mobility** (i.e. 45-64 for males and 45-59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. **Median age of population** is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. Stan cywilny faktyczny został określony wórníe na podstawie: stanu cywilnego prawnego, charakteru związku, w jakim żyje dana osoba, tj. w oparciu o informacje dotyczące relacji z reprezentantem gospodarstwa domowego oraz wzajemnych powiázani między osobami spisanyymi.

Ustalono następujące kategorie faktycznego stanu cywilnego:

- kawaler, panna,
- żonaty, zamężna – w świetle prawa świeckiego lub kanonicznego i pozostający w faktycznym małżeństwie,
- partner, partnerka (prowadzący wspólne gospodarstwo domowe – bez względu na ich stan cywilny prawny),
- wdowiec, wdowa,
- rozwiedziony, rozwiedziona,
- separowany, separowana – dotyczy osób:
 - pozostających w separacji prawnej i nietworzących związkw partnerskich z innymi osobami,
 - o stanie cywilnym prawnym żonaty, zamężna – niepozostających w związku małżeńskim i nietworzących związkw partnerskich z innymi osobami.

5. Poziom wykształcenia ludności określa najwyższy ukończony poziom kształcenia w szkole lub szkolenia w innym trybie i formie, uznany zgodnie z obowiązującym systemem szkolnictwa. Podstawą zaliczania wykształcenia do określonego poziomu było uzyskanie świadectwo (dyplom) ukończenia odpowiedniej szkoły.

Badaniem poziomu wykształcenia objęto osoby w wieku 13 lat i więcej.

W 2011 r. zastosowano następującą klasyfikację poziomów wykształcenia: wyższe, policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące), zasadnicze zawodowe, gimnazjalne, podstawowe ukończone, podstawowe nieukończone i bez wykształcenia szkolnego.

6. Narodowość – przynależność narodowa lub etniczna – jest deklaratywną, opartą na subiektywnym odczuciu, indywidualną cechą każdego człowieka, wyrażającą jego związek emocjonalny, kulturowy lub wynikający z pochodzenia rodziców, z określonym narodem lub wspólnotą etniczną. W spisie ludności w 2011 r. po raz pierwszy umożliwiono wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych.

7. Podziału ludności według głównego źródła utrzymania dokonano na podstawie kryterium wyłącznego lub głównego źródła dochodów – uzyskiwanego w ciągu roku (12 miesięcy) poprzedzającego moment spisu (tj. dla 2002 r. – 20 V, a dla 2011 r. – 31 III) i było ono ustalane niezależnie od stanu aktywności ekonomicznej tych osób w momencie spisów.

Ze względu na posiadane źródła utrzymania ludność dzieli się na dwie kategorie:

4. De facto marital status of persons has been defined as derivative, based on the: legal marital status, type of a relationship person lives in, i.e. based on information about the relations with the head of the household and mutual connection between the surveyed persons.

The following categories of de facto marital status has been defined:

- single,
- married – in the light of secular or canon law and in actual status of marriage,
- cohabitant (living in the same household – irrespective of their legal marital status),
- widowed,
- divorced,
- separated – it is related to persons:
 - remaining in a legal separation and not creating cohabitations with other persons,
 - legally married but not creating a marriage or cohabitation with other persons.

5. Educational level of population is defined by the highest level of education completed at school or trainings in other course or form, recognized in accordance with the education system in force. The basis for recognizing education level was a certificate (diploma) obtained upon graduation of the appropriate school.

The survey of educational level encompassed persons at the age of 13 and more.

In 2011 the following classification of educational level has been used: tertiary, post-secondary, secondary (vocational and general), basic vocational, lower secondary, completed primary, incompleted primary and without school education.

6. Nationality – national or ethnic identity – is a declared (based on a subjective impression) individual feature of each person expressing his/her emotional or cultural relationship, or the one following from his/her parents' origin, to a specific nation or ethnic community. The 2011 population census was the first to enable respondents to define their complex (multiple) national or ethnic identities.

7. Division of population according to the main source of maintenance was made on the basis of criteria of the exclusive or the main source of incomes – obtained within one year (12 months) before the moment of national census (i.e. for 2002 – 20 V and for 2011 – 31 III) and was settled irrespective of economic activity of these people in the moment of the national censuses.

In respect of the possessed source of maintenance population is divided into two categories:

- **posiadających własne źródła utrzymania**, tj. osoby utrzymujące się z dochodów uzyskiwanych z pracy osobiście wykonywanej, z niezarobkowych źródeł, a także z własności lub wynajmu oraz pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych,
- **utrzymywanych**, tj. osoby pozostające na utrzymaniu osób posiadających własne źródło dochodów.

Do ludności utrzymującej się z dochodów z pracy zaliczono pracujących najemnie i pracujących na własny rachunek.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy najemnej zaliczono zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, powołania, wyboru lub mianowania), osoby wykonujące pracę nakładczą oraz duchownych.

Do utrzymujących się z dochodów z pracy na rachunek własny zaliczono osoby (łącznie z pomagającymi członkami rodzin) prowadzące działalność gospodarczą, w tym prowadzące gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz osoby wykonujące wolne zawody (np. twórcy, adwokaci, lekarze), a także osoby utrzymujące się z dochodów z wynajmu.

Do ludności utrzymującej się z dochodu z wynajmu zalicza się osoby uzyskujące dochody z wynajmu mieszkania, pokoi, budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (np. garażu).

Do **ludności utrzymującej się z niezarobkowych źródeł** zaliczono osoby otrzymujące: emeryturę (łącznie z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych w 2011 r.), rentę (z tytułu niezdolności do pracy, rodzinną i socjalną) łącznie ze świadczeniem rehabilitacyjnym, zasiłek dla bezrobotnych, świadczenie i zasiłek przedemerytalny, zasiłek pomocy społecznej dla osób, które nie mają żadnych dochodów lub mają dochody niewystarczające.

Do **ludności utrzymującej się z dochodów z własności** zaliczono osoby utrzymujące się z dochodów z tytułu oddanych (w dzierżawę gruntów rolnych, z lokat kapitałowych (z obrotu akcjami, obligacjami, zysków kapitałowych itp.), z odsetek od oszczędności, z udziału w zyskach przedsiębiorstw (dywidendy).

Do **ludności utrzymującej się z pozostałych źródeł dochodów osobno niewymienionych** zaliczono osoby otrzymujące m.in. świadczenia rodzinne (w tym zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego, zasiłek pielęgnacyjny), alimenty oraz stypendia.

8. Przez gospodarstwo domowe rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się. Osoby samotne utrzymujące się samodzielnie tworzą jednoosobowe gospodarstwa domowe.

Przez **rodzinę** rozumie się zespół osób wyodrębnionych w ramach gospodarstwa domowego na podstawie kryteriów biologicznych. Rozróżnia się następujące typy rodzin: małżeństwa bez dzieci, małżeństwa z dziećmi, partnerzy bez dzieci, partnerzy z dziećmi, samotne matki z dziećmi i samotni ojcowie z dziećmi.

- **persons having own sources of maintenance**, i.e. people earning their living from incomes obtained from work performed personally, from non-earned sources, and also from property or from rent and the other sources of income not elsewhere specified,

- **persons maintained (dependents)**, i.e. people, who remain maintained by other persons with own source of income.

Population having incomes from work includes employees in paid employment and own-account workers.

Employees hired on the basis of an employment contract (a labour contract, commission contracts, postings, appointments), outworkers, clergy were considered as persons maintained incomes from paid employment.

Own-account workers (together with contributing family members) including persons managing private agriculture holdings and plots as well as professionals are considered as persons maintained from self-employed incomes; including also rent incomes.

Population which earns its living from rent income includes persons, who receive their income from rent of an apartment, rooms, residential and non-residential buildings (e.g. a garage).

Population, which earns its living from non-earned sources of maintenance, includes persons, who receive: retirement pay (including structural pension for farmers in 2011), pension (resulting from an inability to work, family and social pensions) including rehabilitation benefit, unemployment benefit, pre-retirement benefits, social assistance benefits for people, who do not have any incomes or have insufficient incomes.

Population, which earns its living from incomes from property, includes persons, who live from the following incomes: leased agricultural lands, capital investments (on trade of shares, bonds, capital gains etc.), interest rate on savings, share in profits of a company (dividends).

Population, which earns its living from the other sources of income not elsewhere specified includes persons who receive: i.a. family allowances (including family benefit and supplements to the family benefit, nursing benefit), alimonies and scholarships.

8. Household is a group of people living together in a housing unit and jointly maintaining themselves. Persons living alone and independently maintaining themselves constitute a one-person households.

Family is understood as a group of people in a household based on biological criteria. The following types of families are distinguished: married couples without children, married couples with children, partners (cohabitant couple) without children, partners (cohabitant couple) with children, lone mother with children and lone father with children.

9. Osobą niepełnosprawną jest osoba, która posiada odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony (osoba niepełnosprawna prawnie) lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiada, lecz odczuwa ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (osoba niepełnosprawna tylko biologicznie).

10. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o **małżeństwach** uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15-19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45-49 lat.

9. Disabled person is such person, who has appropriate judgment issued by a body, authorized to this (a person legally disabled) or a person, who does not have such judgment, but feels constrained in the ability of performing basic activities for his/her age (a person only biologically disabled).

10. Data regarding the vital statistics according to territorial division were compiled as follows:

- marriages – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in the cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- separations – according to the plaintiff's place of residence (in the case when person filling petition living abroad, place of residence of a spouse has been taken; in the cases of unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- divorces – according to the plaintiff's place of residence (in the case when person filling petition living abroad, the place of residence of a spouse has been taken);
- births – according to the mother's place of permanent residence;
- deaths – according to the place of permanent residence of the deceased.

Data regarding **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws, No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland are registered all marriages, including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law) are subject to Polish civil law and entail the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in only ten Churches and a Religious Association: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Methodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15-49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, which are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same groups of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15-19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45-49.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15-49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie;
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę, przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym (15-49 lat) będzie rodzić z częstością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności);
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

Dane dotyczące liczby i struktury zgonów mogą różnić się od danych prezentowanych w korelacji z przyczynami zgonów ze względu na 2-etapowy cykl opracowania informacji.

11. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

12. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

13. Dane o migracjach zagranicznych opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

14. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono do 2009 r. jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały, a od 2010 r. faktycznie zamieszkałej według stanu na połowę roku (30 VI).

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the average number of children who would be born by a woman during the course of her entire reproductive period (15-49), assuming that in particular phases of this period she would give birth with an intensity observed during a given year, i.e., assuming that age specific fertility rates for this period are constant;
- **gross reproduction rate** refers to the average number of daughters who would be born by a woman, assuming that the woman during her reproductive age (15-49) will give birth with a frequency which is characteristic for all women giving birth in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates);
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population means the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

Data concerning the number and structure of deaths may differ from data presented in connection with causes of deaths due to two-stage cycle of compilation.

11. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

12. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

13. Data regarding international migration were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as deregistration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

14. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events until 2009 to the number of population registered for permanent residence and, since 2010, actually living according to mid-year estimates (30 VI).

TABL. 1 (45). LUDNOŚĆ
POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
STAN W DNIU 30 VI						
AS OF 30 VI						
OGÓŁEM	2197005	2235511	2270686	2279240	2286746	TOTAL
mężczyźni	1068813	1085849	1107431	1111635	1115138	males
kobiety	1128192	1149662	1163255	1167605	1171608	females
Miasta	1481723	1477505	1499022	1499085	1497737	Urban areas
Wieś	715282	758006	771664	780155	789009	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII						
AS OF 31 XII						
OGÓŁEM	2199043	2240319	2275494	2283500	2290070	TOTAL
na 1 km ²	120	122	124	125	125	per 1 km²
mężczyźni	1069605	1088139	1109721	1113536	1116576	males
kobiety	1129438	1152180	1165773	1169964	1173494	females
na 100 mężczyzn	106	106	105	105	105	per 100 males
Miasta	1480133	1477693	1499210	1498435	1497479	Urban areas
w % ogółu ludności	67,3	66,0	65,9	65,6	65,4	in % of total population
Wieś	718910	762626	776284	785065	792591	Rural areas
w % ogółu ludności	32,7	34,0	34,1	34,4	34,6	in % of total population

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla lat 2000 i 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the years 2000 and 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (46). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM

Stan w dniu 31 XII

POPULATION AT WORKING AND NON-WORKING AGE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
OGÓŁEM	2199043	2240319	2275494	2283500	2290070	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	479005	450575	457007	453664	451206	Pre-working age
mężczyźni	245738	231729	234782	233064	231858	males
kobiety	233267	218846	222225	220600	219348	females
Miasta	283359	264057	265409	262804	261325	Urban areas
mężczyźni	145645	136010	136585	135316	134431	males
kobiety	137714	128047	128824	127488	126894	females
Wieś	195646	186518	191598	190860	189881	Rural areas
mężczyźni	100093	95719	98197	97748	97427	males
kobiety	95553	90799	93401	93112	92454	females

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla lat 2000 i 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the years 2000 and 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 2 (46). LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)

Stan w dniu 31 XII

POPULATION AT WORKING AND NON-WORKING AGE (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
W wieku produkcyjnym	1414914	1442598	1469161	1467217	1462174	Working age
w tym w wieku mobilnym	891498	909892	924163	926475	927401	of which of mobility age
mężczyźni	722687	750079	767269	768708	767633	males
w tym w wieku mobilnym	450005	459190	467121	468221	468742	of which of mobility age
kobiety	692227	692519	701892	698509	694541	females
w tym w wieku mobilnym	441493	450702	457042	458254	458659	of which of mobility age
Miasta	970059	953433	971658	963401	953428	Urban areas
mężczyźni	487664	489578	501089	498723	494726	males
kobiety	482395	463855	470569	464678	458702	females
Wieś	444855	489165	497503	503816	508746	Rural areas
mężczyźni	235023	260501	266180	269985	272907	males
kobiety	209832	228664	231323	233831	235839	females
W wieku poprodukcyjnym	305124	347146	349326	362619	376690	Post-working age
mężczyźni	101180	106331	107670	111764	117085	males
kobiety	203944	240815	241656	250855	259605	females
Miasta	226715	260203	262143	272230	282726	Urban areas
mężczyźni	74052	78601	79847	82965	86973	males
kobiety	152663	181602	182296	189265	195753	females
Wieś	78409	86943	87183	90389	93964	Rural areas
mężczyźni	27128	27730	27823	28799	30112	males
kobiety	51281	59213	59360	61590	63852	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM	55,4	55,3	54,9	55,6	56,6	POPULATION AT NON-WORKING AGE PER 100 PERSONS AT WORKING AGE
Mężczyźni	48,0	45,1	44,6	44,9	45,5	Males
Kobiety	63,2	66,4	66,1	67,5	69,0	Females

a Bilans ludności dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. opracowany w oparciu o wyniki spisu: A – z NSP'2002 – podobnie jak dla lat 2000 i 2005; B – z NSP'2011 – jak dla lat 2011 i 2012.

a Balance of population for 2010 is given in two approaches, i.e. considering results of national censuses: A – 2002 census – as for the years 2000 and 2005, B – 2011 census – as for the years 2011 and 2012.

TABL. 3 (47). LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU

Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

WIEK AGE	2005	2010	2011	2012					
				ogółem grand total	z liczby ogółem of grand total number				
					miasta urban areas		wieś rural areas		
					mężczyźni males	razem total	w tym mężczyźni of which males	razem total	w tym mężczyźni of which males
OGÓŁEM	2199043	2275494	2283500	2290070	1116576	1497479	716130	792591	400446
TOTAL									
0– 2 lata	68705	83969	80687	77486	39982	46250	23800	31236	16182
3– 6	92254	98757	104497	109213	56131	64692	33288	44521	22843
7–12	157061	140420	139110	139099	71338	79555	40983	59544	30355
13–15	94505	77377	75357	73449	37617	41245	21262	32204	16355
16–18	100657	86254	82794	79577	40916	45385	23221	34192	17695
19–24	228682	204833	198494	192439	97970	115184	58058	77255	39912
25–29	183117	196147	195612	192225	96534	125179	62109	67046	34425
30–34	164588	187949	188358	190486	95944	128134	64122	62352	31822
35–39	138316	166427	173148	178264	89890	118642	59333	59622	30557
40–44	142618	139037	142082	146369	74278	93765	46914	52604	27364
45–49	169535	142979	139502	137766	68980	86635	42446	51131	26534
50–54	172221	168597	162778	155491	76955	100797	48204	54694	28751
55–59	144414	168550	169603	170304	81744	118947	55074	51357	26670
60–64	80252	138175	146640	151566	71212	110633	50343	40933	20869
65–69	83264	74141	79791	89080	40262	67484	29849	21596	10413
70–74	72909	73791	72449	71266	29821	53244	21852	18022	7969
75–79	54942	60586	61418	61968	23959	46260	17778	15708	6181
80 lat i więcej	51003	67505	71180	74022	23043	55448	17494	18574	5549
<i>and more</i>									

TABL. 4 (48). MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH

Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	42	1480133	67,3
TOTAL	2010	42	1499210	65,9
	2011	42	1498435	65,6
	2012	42	1497479	65,4
Poniżej 2000		1	1349	0,1
<i>Below</i>				
2000– 4999		8	31629	1,4
5000– 9999		8	54600	2,4
10000–19999		10	131470	5,7
20000–49999		10	363285	15,9
50000–99999		3	205993	9,0
100000 i więcej		2	709153	31,0
<i>and more</i>				

TABL. 5 (49). GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ

Stan w dniu 31 XII

GMINAS AND RURAL POPULATION

As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION	Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population		
		w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population	
O G Ó Ł E M	2005	98	718910	32,7
T O T A L	2010	98	776284	34,1
	2011	98	785065	34,4
	2012	98	792591	34,6
2000–4999		32	120538	5,3
5000–6999		21	124855	5,5
7000–9999		21	179266	7,8
10000 i więcej		24	367932	16,1
<i>and more</i>				

a Wiejskie i miejsko-wiejskie.

a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (50). MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI

MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	35,3	36,7	37,1	37,5	T O T A L
mężczyźni	33,8	35,4	35,8	36,2	<i>males</i>
kobiety	37,1	38,2	38,5	38,8	<i>females</i>
Miasta	37,4	38,6	39,0	39,3	<i>Urban areas</i>
mężczyźni	35,2	36,8	37,1	37,5	<i>males</i>
kobiety	39,8	40,7	41,0	41,2	<i>females</i>
Wieś	31,5	33,3	33,6	34,0	<i>Rural areas</i>
mężczyźni	30,8	32,8	33,1	33,5	<i>males</i>
kobiety	32,1	33,8	34,1	34,5	<i>females</i>

TABL. 7 (51). LUDNOŚĆ W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STANU CYWILNEGO FAKTYCZNEGO ^a
 POPULATION AGED 15 AND MORE BY DE FACTO MARITAL STATUS ^a

P Ł E Ć STAN CYWILNY FAKTYCZNY	2002			2011			SEX DE FACTO MARITAL STATUS
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS							
OGÓŁEM	1763,3	1237,5	525,7	1903,1	1281,3	621,8	TOTAL
Kawalerowie, Panny	501,3	338,9	162,4	528,7	338,6	190,1	Single
Żonaci, Zameżne	993,4	690,6	302,7	1051,9	695,0	356,9	Married
Partnerzy, Partnerki	27,9	20,5	7,4	48,2	37,4	10,8	Cohabitants
Wdowcy, Wdowy	144,1	104,4	39,6	159,5	114,9	44,6	Widowed
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	64,4	55,7	8,7	88,1	72,2	15,9	Divorced
Separowani, Separowane	15,8	12,2	3,6	10,6	8,0	2,6	Separated
Nieustalony	16,3	15,1	1,2	16,2	15,3	0,9	Unknown
Mężczyźni	848,1	584,3	263,9	918,4	605,3	313,1	Males
Kawalerowie	277,5	180,7	96,8	295,9	183,1	112,8	Single
Żonaci	494,9	344,1	150,8	525,7	347,6	178,1	Married
Partnerzy	14,0	10,3	3,7	24,4	19,0	5,4	Cohabitants
Wdowcy	22,1	15,8	6,3	25,8	18,3	7,5	Widowed
Rozwiedzeni	24,6	20,6	4,0	34,5	26,9	7,5	Divorced
Separowani	6,7	5,1	1,6	4,3	3,1	1,2	Separated
Nieustalony	8,3	7,7	0,7	7,8	7,3	0,5	Unknown
Kobiety	915,1	653,3	261,8	984,7	676,0	308,8	Females
Panny	223,9	158,3	65,6	232,8	155,5	77,3	Single
Zameżne	498,5	346,5	151,9	526,1	347,4	178,8	Married
Partnerki	14,0	10,3	3,7	23,8	18,5	5,4	Cohabitants
Wdowy	121,9	88,6	33,3	133,7	96,5	37,2	Widowed
Rozwiedzone	39,8	35,1	4,7	53,6	45,2	8,4	Divorced
Separowane	9,1	7,1	2,0	6,2	4,9	1,4	Separated
Nieustalony	8,0	7,4	0,6	8,3	8,0	0,4	Unknown
W % IN %							
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Kawalerowie, Panny	28,4	27,4	30,9	27,8	26,4	30,6	Single
Żonaci, Zameżne	56,3	55,8	57,6	55,3	54,2	57,4	Married
Partnerzy, Partnerki	1,6	1,7	1,4	2,5	2,9	1,7	Cohabitants
Wdowcy, Wdowy	8,2	8,4	7,5	8,4	9,0	7,2	Widowed
Rozwiedzeni, Rozwiedzione	3,7	4,5	1,7	4,6	5,6	2,6	Divorced
Separowani, Separowane	0,9	1,0	0,7	0,6	0,6	0,4	Separated
Nieustalony	0,9	1,2	0,2	0,8	1,2	0,1	Unknown
Mężczyźni	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Males
Kawalerowie	32,7	30,9	36,7	32,2	30,2	36,0	Single
Żonaci	58,4	58,9	57,2	57,2	57,4	56,9	Married
Partnerzy	1,6	1,8	1,4	2,7	3,1	1,7	Cohabitants
Wdowcy	2,6	2,7	2,4	2,8	3,0	2,4	Widowed
Rozwiedzeni	2,9	3,5	1,5	3,8	4,4	2,4	Divorced
Separowani	0,8	0,9	0,6	0,5	0,5	0,4	Separated
Nieustalony	1,0	1,3	0,2	0,9	1,2	0,2	Unknown
Kobiety	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Females
Panny	24,5	24,2	25,1	23,6	23,0	25,0	Single
Zameżne	54,5	53,0	58,0	53,4	51,4	57,9	Married
Partnerki	1,5	1,6	1,4	2,4	2,7	1,7	Cohabitants
Wdowy	13,3	13,6	12,7	13,6	14,3	12,0	Widowed
Rozwiedzone	4,4	5,4	1,8	5,4	6,7	2,7	Divorced
Separowane	1,0	1,1	0,8	0,6	0,7	0,4	Separated
Nieustalony	0,9	1,1	0,2	0,8	1,2	0,1	Unknown

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
 a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 8 (52). LUDNOŚĆ W WIEKU 13 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA ^a
POPULATION AGED 13 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym z poziomem wykształcenia Of which by educational level					
		wyższym tertiary	policealnym i średnim post- -secondary and secondary	zasadniczym zawodowym basic vocational	gimnazjalnym lower secondary	podstawowym ukończonym completed primary	
W TYSIĄCACH IN THOUSANDS							
OGÓŁEM	2002	1830,7	199,9	580,6	437,8	x	522,1
TOTAL	2011	1953,8	344,1	611,5	427,3	97,5	337,3
W % IN %							
OGÓŁEM	2002	100,0	10,9	31,7	23,9	x	28,5
TOTAL	2011	100,0	17,6	31,3	21,9	5,0	17,3
mężczyźni		100,0	15,5	28,7	28,3	5,5	15,1
<i>males</i>							
kobiety		100,0	19,6	33,8	15,8	4,5	19,3
<i>females</i>							
Miasta		100,0	21,7	34,8	18,9	4,2	13,3
<i>Urban areas</i>							
mężczyźni		100,0	19,9	32,5	24,6	4,7	11,1
<i>males</i>							
kobiety		100,0	23,2	36,9	13,7	3,8	15,2
<i>females</i>							
Wieś		100,0	9,4	24,1	28,0	6,6	25,4
<i>Rural areas</i>							
mężczyźni		100,0	7,2	21,3	35,5	7,0	22,8
<i>males</i>							
kobiety		100,0	11,6	27,0	20,3	6,1	28,0
<i>females</i>							

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 9 (53). LUDNOŚĆ WEDŁUG STRUKTURY IDENTYFIKACJI NARODOWO-ETNICZNEJ W 2011 R. ^a
POPULATION BY THE STRUCTURE OF THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITIES IN 2011 ^a

IDENTYFIKACJA NARODOWO-ETNICZNA	W tysiącach In thousands	W % In %	THE NATIONAL-ETHNIC IDENTITY
OGÓŁEM	2276,2	100,0	TOTAL
Wyłącznie polska	1994,6	87,6	<i>Polish only</i>
Polska i niepolska	228,7	10,0	<i>Polish and non-Polish</i>
Wyłącznie niepolska	21,7	1,0	<i>Non-Polish only</i>
Nieustalona ^b	31,2	1,4	<i>Unknown ^b</i>

a Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. b Lub bez przynależności narodowo-etnicznej.

a Results of the Population and Housing Census 2011. b Or without national-ethnic identity.

TABL. 10 (54). LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA ^a
POPULATION BY MAIN SOURCE OF MAINTENANCE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem ^b Grand total ^b	Praca Work			Niezarobkowe źródła Non-earned sources			Pozostałe dochody osobno nie- wymie- nione ^f Other sources of income not else- where speci- fied ^f	Na utrzy- maniu Main- tained persons	Nie- ustalone źródło utrzy- mania Unknown source of main- tenance	
		razem total	najemna hired	na własny rachu- nek ^c own- -account workers ^c	razem total	w tym of which					
						emery- tura ^d retire- ment pay ^d	renta ^e pension ^e				zasiłki i świad- czenia benefits

W TYSIĄCACH

IN THOUSANDS

OGÓŁEM ...	2002	2179,9	711,7	585,6	126,1	555,7	258,1	188,0	54,4	-	873,9	37,0
TOTAL	2011	2276,2	865,1	724,0	141,1	527,1	359,3	118,0	49,8	46,4	721,8	113,9
Mężczyźni	2002	1061,7	396,7	314,6	82,1	240,5	113,1	73,5	30,8	-	405,2	18,1
<i>Males</i>	2011	1110,1	483,8	390,1	93,7	215,2	143,1	50,2	21,9	21,5	332,8	55,6
Kobiety	2002	1118,2	315,0	271,0	44,0	315,1	145,0	114,5	23,6	-	468,6	18,9
<i>Females</i>	2011	1166,1	381,4	333,9	47,5	311,9	216,2	67,8	27,9	24,9	389,0	58,3
Miasta	2002	1484,8	506,9	438,3	68,6	392,0	195,7	125,9	32,4	-	552,0	32,6
<i>Urban areas</i>	2011	1498,3	582,3	505,0	77,3	374,6	270,3	75,3	29,0	33,3	424,3	82,6
Wieś	2002	695,1	204,8	147,3	57,5	163,6	62,4	62,1	22,0	-	321,9	4,4
<i>Rural areas</i>	2011	777,9	282,8	219,0	63,8	152,6	89,1	42,7	20,8	13,2	297,5	31,2

W %

IN %

OGÓŁEM ...	2002	100,0	32,6	26,9	5,8	25,5	11,8	8,6	2,5	x	40,1	1,7
TOTAL	2011	100,0	38,0	31,8	6,2	23,2	15,8	5,2	2,2	2,0	31,7	5,0

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań. b Dochody z własności tylko w pozycji Ogółem. c-e Łącznie: c – z dochodami z wynajmu, d – z rentą strukturalną dla rolników indywidualnych, e – ze świadczeniem rehabilitacyjnym. f W 2002 r. zaliczone do niezarobkowych źródeł.

a Results of the Population and Housing Censuses. b Incomes from owning only in the position of Grand total. c-e Including: c – incomes from rent, d – structural pension for farmers, e – rehabilitation benefit. f In 2002 included into the non-earned sources.

TABL. 11 (55). GOSPODARSTWA DOMOWE ^a WEDŁUG LICZBY OSÓB
HOUSEHOLDS ^a BY NUMBER OF PERSONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Gospodarstwa domowe Households					Przeciętna liczba osób w gospo- darstwie domowym Average number of persons in household	
		ogółem total	o liczbie osób by number of persons					
			1	2	3	4		5 i więcej and more
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM	2002	755,2	181,6	173,9	153,8	140,3	105,6	2,86
TOTAL	2011	806,2	188,6	211,3	166,8	133,8	105,6	2,81
Miasta	2002	557,3	150,3	138,1	117,4	98,3	53,3	2,63
<i>Urban area</i>	2011	582,6	155,3	166,3	124,1	87,5	49,5	2,56
Wieś	2002	197,9	31,2	35,8	36,5	42	52,3	3,50
<i>Rural area</i>	2011	223,5	33,3	45,1	42,7	46,3	56,1	3,47

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.

a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 12 (56). GOSPODARSTWA DOMOWE ^a WEDŁUG SKŁADU RODZINNEGO
HOUSEHOLDS ^a BY FAMILY COMPOSITION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002			2011			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>						
O G Ó Ł E M	755,2	557,3	197,9	806,2	582,6	223,5	TOTAL
Jednorodzinne	531,5	380,0	151,4	539,8	381,4	158,5	<i>One-family</i>
Dwurodzinne	28,4	16,5	11,9	46,8	24,2	22,7	<i>Two-family</i>
Trzyrodzinne i większe	1,4	0,7	0,7	4,0	1,6	2,4	<i>Three-family and more</i>
Nierodzinne	194,0	160,2	33,8	215,5	175,5	40,0	<i>Non-family</i>
jednoosobowe	181,6	150,3	31,2	188,6	155,3	33,3	<i>one person</i>
wielooosobowe	12,4	9,8	2,6	26,9	20,2	6,7	<i>multipersonal</i>

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
 a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 13 (57). OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE ^a
DISABLED PERSONS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2002	2011	2002	2011	SPECIFICATION
	w tys. <i>in thous.</i>		na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>		
O G Ó Ł E M	301,6	284,5	138	125	TOTAL
mężczyźni	143,8	131,9	135	119	<i>males</i>
kobiety	157,8	152,6	141	131	<i>females</i>
Miasta	203,4	199,7	137	133	<i>Urban areas</i>
Wieś	98,2	84,8	141	109	<i>Rural areas</i>

a Wyniki Narodowych Spisów Powszechnych Ludności i Mieszkań.
 a Results of the Population and Housing Censuses.

TABL. 14 (58). RUCH NATURALNY LUDNOŚCI
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mażeństwa Marriages		Separacje Sepa- rations	Rozwody Divorces	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	
	ogółem total	w tym wyzna- niowe ^a of which religious ^a				ogółem total	w tym niemowląt of which infants		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH									
IN ABSOLUTE NUMBERS									
OGÓŁEM	2005	12081	8356	624	4027	23430	18502	141	4928
TOTAL	2010	13604	8914	145	3661	26890	19319	122	7571
	2011	12351	7586	135	3958	25059	19332	103	5727
	2012	12072	7193	100	3098	25052	20473	109	4579
Miasta	2005	7956	5213	429	3353	14149	13170	91	979
<i>Urban areas</i>	2010	8730	5326	110	3016	16242	13603	82	2639
	2011	7868	4488	106	3238	14905	13545	58	1360
	2012	7576	4169	76	2447	14887	14306	60	581
Wieś	2005	4125	3143	195	674	9281	5332	50	3949
<i>Rural areas</i>	2010	4874	3588	35	645	10648	5716	40	4932
	2011	4483	3098	29	720	10154	5787	45	4367
	2012	4496	3024	24	651	10165	6167	49	3998
NA 1000 LUDNOŚCI ^b									
PER 1000 POPULATION ^b									
OGÓŁEM	2005	5,5	3,8	28,5	1,8	10,7	8,4	6,0	2,2
TOTAL	2010	6,0	3,9	6,4	1,6	11,8	8,5	4,5	3,3
	2011	5,4	3,3	5,9	1,7	11,0	8,5	4,1	2,5
	2012	5,3	3,1	4,4	1,4	11,0	9,0	4,4	2,0
Miasta	2005	5,4	3,5	29,1	2,3	9,6	8,9	6,4	0,7
<i>Urban areas</i>	2010	5,8	3,6	7,3	2,0	10,8	9,1	5,0	1,8
	2011	5,2	3,0	7,1	2,2	9,9	9,0	3,9	0,9
	2012	5,1	2,8	5,1	1,6	9,9	9,6	4,0	0,4
Wieś	2005	5,7	4,4	27,1	0,9	12,9	7,4	5,4	5,5
<i>Rural areas</i>	2010	6,3	4,6	4,5	0,8	13,8	7,4	3,8	6,4
	2011	5,7	4,0	3,7	0,9	13,0	7,4	4,4	5,6
	2012	5,7	3,8	3,0	0,8	12,9	7,8	4,8	5,1

a Ze skutkami cywilnymi. b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

a With civil law consequences. b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 15 (59). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane Marriages dissolved						Różnica między małżeń- stwami zawartymi a rozwią- zanymi ^a Difference between contracted and dissolved marriages ^a	
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages			
			męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce		
OGÓŁEM	2005	12081	12269	5990	2252	4027	24,3	8,0	125
TOTAL	2010	13604	12116	6104	2351	3661	23,3	7,1	2144
	2011	12351	12372	5997	2417	3958	23,2	7,4	483
	2012	12072	11687	6166	2423	3098	21,9	5,8	821
Miasta	2005	7956	9201	4211	1637	3353	26,6	9,7	-1750
Urban areas	2010	8730	8889	4231	1642	3016	26,0	8,8	-1165
	2011	7868	9117	4176	1703	3238	26,0	9,2	-2155
	2012	7576	8415	4248	1720	2447	24,1	7,0	-2137
Wieś	2005	4125	3068	1779	615	674	19,2	4,2	1875
Rural areas	2010	4874	3227	1873	709	645	18,3	3,7	3309
	2011	4483	3255	1821	714	720	17,9	4,0	2638
	2012	4496	3272	1918	703	651	17,7	3,5	2958

a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim.

a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons.

TABL. 16 (60). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
O G Ó Ł E M TOTAL									
OGÓŁEM	12072	330	3909	4569	1591	659	500	341	173
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej and less	34	19	14	1	-	-	-	-	-
20–24	2297	217	1706	326	38	9	1	-	-
25–29	4926	81	1786	2699	315	38	7	-	-
30–34	2360	10	334	1177	699	116	24	-	-
35–39	981	3	50	274	361	235	54	4	-
40–49	741	-	17	79	150	218	235	41	1
50–59	409	-	2	12	22	37	145	165	26
60 lat i więcej and more	324	-	-	1	6	6	34	131	146
W tym małżeństwa wyznaniowe ^a	7193	170	2730	3087	800	227	76	60	43
Of which church or religious mar- riages ^a									
19 lat i mniej and less	9	6	3	-	-	-	-	-	-
20–24	1540	117	1180	224	18	1	-	-	-
25–29	3515	43	1308	1950	200	13	1	-	-
30–34	1419	3	214	756	388	54	4	-	-
35–39	407	1	21	130	150	93	12	-	-
40–49	176	-	4	26	41	61	39	5	-
50–59	59	-	-	1	2	4	17	29	6
60 lat i więcej and more	68	-	-	-	1	1	3	26	37
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	7576	121	1910	3134	1146	487	357	274	147
TOTAL									
19 lat i mniej and less	16	8	8	-	-	-	-	-	-
20–24	1044	76	765	176	22	5	-	-	-
25–29	3046	31	904	1853	224	28	6	-	-
30–34	1637	5	189	838	511	81	13	-	-
35–39	724	1	33	202	267	187	31	3	-
40–49	537	-	10	56	104	154	179	33	1
50–59	304	-	1	9	15	27	103	130	19
60 lat i więcej and more	268	-	-	-	3	5	25	108	127

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 16 (60). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2012 R. (dok.)
MARRIAGES CONTRACTED BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem <i>Total</i>	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							
		19 lat i mniej <i>and less</i>	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej <i>and more</i>
MIASTA (dok.) <i>URBAN AREAS (cont.)</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe ^a	4169	55	1229	2058	553	158	46	36	34
Of which church or religious mar- riages ^a									
19 lat i mniej	1	-	1	-	-	-	-	-	-
<i>and less</i>									
20–24	640	39	479	112	10	-	-	-	-
25–29	2097	15	619	1310	143	9	1	-	-
30–34	956	1	116	527	276	35	1	-	-
35–39	280	-	11	92	97	73	7	-	-
40–49	111	-	3	16	25	39	25	3	-
50–59	33	-	-	1	1	1	9	17	4
60 lat i więcej	51	-	-	-	1	1	3	16	30
<i>and more</i>									
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>									
RAZEM	4496	209	1999	1435	445	172	143	67	26
TOTAL									
19 lat i mniej	18	11	6	1	-	-	-	-	-
<i>and less</i>									
20–24	1253	141	941	150	16	4	1	-	-
25–29	1880	50	882	846	91	10	1	-	-
30–34	723	5	145	339	188	35	11	-	-
35–39	257	2	17	72	94	48	23	1	-
40–49	204	-	7	23	46	64	56	8	-
50–59	105	-	1	3	7	10	42	35	7
60 lat i więcej	56	-	-	1	3	1	9	23	19
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyznaniowe ^a	3024	115	1501	1029	247	69	30	24	9
Of which church or religious mar- riages ^a									
19 lat i mniej	8	6	2	-	-	-	-	-	-
<i>and less</i>									
20–24	900	78	701	112	8	1	-	-	-
25–29	1418	28	689	640	57	4	-	-	-
30–34	463	2	98	229	112	19	3	-	-
35–39	127	1	10	38	53	20	5	-	-
40–49	65	-	1	10	16	22	14	2	-
50–59	26	-	-	-	1	3	8	12	2
60 lat i więcej	17	-	-	-	-	-	-	10	7
<i>and more</i>									

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 17 (61). MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW W 2012 R.

MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND BRIDES IN 2012

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowy widows	rozwidzione divorced
OGÓŁEM TOTAL				
OGÓŁEM	15335	13572	324	1439
GRAND TOTAL				
Kawalerowie	13531	12779	79	673
Single				
Wdowcy	258	50	126	82
Widowers				
Rozwidzeni	1546	743	119	684
Divorced				
MIASTA URBAN AREAS				
RAZEM	10104	8732	235	1137
TOTAL				
Kawalerowie	8656	8119	45	492
Single				
Wdowcy	197	33	93	71
Widowers				
Rozwidzeni	1251	580	97	574
Divorced				
WIEŚ RURAL AREAS				
RAZEM	5231	4840	89	302
TOTAL				
Kawalerowie	4875	4660	34	181
Single				
Wdowcy	61	17	33	11
Widowers				
Rozwidzeni	295	163	22	110
Divorced				

TABL. 18 (62). MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE ^a
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES ^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas
OGÓŁEM	8356	5213	3143
TOTAL			
	2005	8914	5326
	2010	7586	4488
	2011	7193	4169
	2012		3024
w tym: of which:			
Kościół Katolicki	7161	4144	3017
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny	9	7	2
Kościół Ewangelicko-Augsburski	5	4	1
Kościół Chrześcijan Baptystów	5	4	1
Kościół Zielonoświątkowy	12	9	3

a Ze skutkami cywilnymi.

a With civil law consequences.

TABL. 19 (63). ROZWOODY WEDŁUG WIEKU MAŁŻONKÓW W MOMENCIE WNIESIENIA POWÓDZTWA W 2012 R.
DIVORCES BY AGE OF SPOUSES AT THE MOMENT OF FILING PETITION FOR DIVORCE
IN 2012

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej and less	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
OGÓŁEM									
TOTAL									
OGÓŁEM	3098	4	211	487	637	596	695	366	102
GRAND TOTAL									
19 lat i mniej and less									
20–24	77	4	59	12	1	1	-	-	-
25–29	348	-	106	192	37	8	5	-	-
30–34	607	-	35	221	289	54	7	1	-
35–39	604	-	6	48	231	268	51	-	-
40–49	849	-	5	13	71	247	473	36	4
50–59	451	-	-	1	8	17	146	262	17
60 lat i więcej and more	162	-	-	-	-	1	13	67	81
MIASTA									
URBAN AREAS									
RAZEM	2447	2	145	373	495	479	557	304	92
TOTAL									
19 lat i mniej and less									
20–24	54	2	41	9	1	1	-	-	-
25–29	262	-	75	147	28	7	5	-	-
30–34	482	-	23	171	238	45	5	-	-
35–39	474	-	2	36	175	217	44	-	-
40–49	659	-	4	9	47	194	372	30	3
50–59	376	-	-	1	6	14	123	217	15
60 lat i więcej and more	140	-	-	-	-	1	8	57	74
WIEŚ									
RURAL AREAS									
RAZEM	651	2	66	114	142	117	138	62	10
TOTAL									
19 lat i mniej and less									
20–24	23	2	18	3	-	-	-	-	-
25–29	86	-	31	45	9	1	-	-	-
30–34	125	-	12	50	51	9	2	1	-
35–39	130	-	4	12	56	51	7	-	-
40–49	190	-	1	4	24	53	101	6	1
50–59	75	-	-	-	2	3	23	45	2
60 lat i więcej and more	22	-	-	-	-	-	5	10	7

TABL. 20 (64). ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
OGÓŁEM	4027	3661	3958	3098	TOTAL
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	1360	1496	1555	1275	Marriages without children
Z dziećmi	2667	2165	2403	1823	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	1552	1342	1487	1118	1
2	806	677	728	560	2
3	206	118	151	106	3
4 i więcej	103	28	37	39	4 and more
Miasta	3353	3016	3238	2447	Urban areas
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	1196	1261	1327	1058	Marriages without children
Z dziećmi	2157	1755	1911	1389	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	1332	1117	1216	886	1
2	638	542	566	416	2
3	131	79	109	69	3
4 i więcej	56	17	20	18	4 and more
Wieś	674	645	720	651	Rural areas
rozwoody małżeństw:					divorces:
Bez dzieci	164	235	228	217	Marriages without children
Z dziećmi	510	410	492	434	Marriages with children
o liczbie dzieci:					by number of children:
1	220	225	271	232	1
2	168	135	162	144	2
3	75	39	42	37	3
4 i więcej	47	11	17	21	4 and more

a Poniżej 18 lat.

a Below the age of 18.

TABL. 21 (65). URODZENIA
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Urodzenia żywe	23430	26890	25059	25052	14887	10165	Live births
chłopcy	12114	13995	12900	12910	7621	5289	males
dziewczęta	11316	12895	12159	12142	7266	4876	females
Małżeńskie	17572	19893	18385	17969	10633	7336	Legitimate
chłopcy	9085	10337	9416	9339	5484	3855	males
dziewczęta	8487	9556	8969	8630	5149	3481	females
Pozamałżeńskie	5858	6997	6674	7083	4254	2829	Illegitimate
chłopcy	3029	3658	3484	3571	2137	1434	males
dziewczęta	2829	3339	3190	3512	2117	1395	females
Urodzenia martwe	137	116	112	96	49	47	Still births
Chłopcy	70	55	64	39	21	18	Males
Dziewczęta	67	61	48	57	28	29	Females

TABL. 22 (66). URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki Birth order					
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH							
IN ABSOLUTE NUMBERS							
OGÓŁEM 2005	23430	11657	7461	2518	958	405	431
TOTAL 2010	26890	13101	9317	2954	881	312	324
2011	25059	11781	8928	2875	882	317	275
2012	25052	11696	9111	2816	865	308	254
19 lat i mniej and less	1236	1113	118	5	-	-	-
20–24	5122	3430	1382	254	46	9	1
25–29	8710	4596	3135	714	193	50	21
30–34	6640	1997	3196	1001	292	90	64
35–39	2816	499	1149	689	252	120	106
40–44	507	60	128	147	80	36	56
45 lat i więcej and more	21	1	3	6	2	3	6
W %							
IN %							
OGÓŁEM 2005	100,0	49,8	31,8	10,8	4,1	1,7	1,8
TOTAL 2010	100,0	48,7	34,6	11,0	3,3	1,2	1,2
2011	100,0	47,0	35,6	11,5	3,5	1,3	1,1
2012	100,0	46,7	36,4	11,2	3,5	1,2	1,0
19 lat i mniej and less	100,0	90,0	9,5	0,4	-	-	-
20–24	100,0	67,0	27,0	5,0	0,9	0,2	0,0
25–29	100,0	52,8	36,0	8,2	2,2	0,6	0,2
30–34	100,0	30,1	48,1	15,1	4,4	1,4	1,0
35–39	100,0	17,7	40,8	24,5	8,9	4,3	3,8
40–44	100,0	11,8	25,2	29,0	15,8	7,1	11,0
45 lat i więcej and more	100,0	4,8	14,3	28,6	9,5	14,3	28,6

a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
 a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 23 (67). PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKCJI LUDNOŚCI
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	40,7	47,2	44,2	44,3	40,8	50,6
15–19 ^a	17,0	19,9	18,1	18,7	15,8	22,5
20–24	66,3	66,5	61,0	62,7	46,6	88,4
25–29	93,5	98,1	89,5	90,1	82,1	105,8
30–34	61,4	75,5	71,7	70,7	71,1	69,9
35–39	25,9	33,3	32,1	32,3	31,8	33,4
40–44	5,9	6,6	7,5	7,1	6,5	8,3
45–49 ^b	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,359	1,490	1,392	1,398	1,256	1,636
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,656	0,714	0,675	0,678	0,613	0,785
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	1,266	1,392	1,296	1,224	1,041	1,648
<i>Demographic dynamics</i>						

ab Łącznie z urodzeniami z matek w wieku: a – poniżej 15 lat, b – 50 lat i więcej.

ab Including births from mothers aged: a – below 15, b – 50 and more.

TABL. 24 (68). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	18502	9994	8508	13170	6942	6228	5332	3052	2280
TOTAL	2010	19319	10319	9000	13603	7124	6479	5716	3195	2521
	2011	19332	10247	9085	13545	7035	6510	5787	3212	2575
	2012	20473	10809	9664	14306	7348	6958	6167	3461	2706
0 lat		109	68	41	60	40	20	49	28	21
1– 4 lata		26	19	7	14	10	4	12	9	3
5– 9		15	10	5	7	5	2	8	5	3
10–14		14	11	3	6	6	0	8	5	3
15–19		61	46	15	26	19	7	35	27	8
20–24		99	84	15	52	46	6	47	38	9
25–29		125	104	21	82	69	13	43	35	8
30–34		138	107	31	92	68	24	46	39	7
35–39		217	175	42	128	103	25	89	72	17
40–44		327	246	81	214	160	54	113	86	27
45–49		534	361	173	349	229	120	185	132	53
50–54		990	674	316	642	408	234	348	266	82
55–59		1567	1049	518	1050	676	374	517	373	144
60–64		2108	1366	742	1468	926	542	640	440	200
65–69		1666	1088	578	1211	763	448	455	325	130
70–74		2130	1293	837	1511	898	613	619	395	224
75–79		2754	1462	1292	1947	1009	938	807	453	354
80–84		3114	1343	1771	2221	963	1258	893	380	513
85 lat i więcej and more		4479	1303	3176	3226	950	2276	1253	353	900

TABL. 24 (68). ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH (dok.)

DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED (cont.)

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Grand total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	
NA 100 tys. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU PER 100 thous. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP										
OGÓŁEM	2005	844	937	756	894	985	811	741	843	638
TOTAL	2010	851	932	774	907	993	829	741	820	660
	2011	848	922	778	904	981	833	742	815	667
	2012	895	969	825	955	1025	891	782	868	693
0 lat ^a		435	527	338	403	525	275	482	529	431
1– 4 lata		24	33	13	21	29	13	27	39	14
5– 9		13	16	9	10	14	6	16	20	12
10–14		12	18	5	9	17	0	15	19	12
15–19		45	66	23	34	48	19	60	89	28
20–24		60	99	18	51	90	12	72	113	29
25–29		64	107	22	65	110	20	64	102	24
30–34		73	112	33	72	106	38	75	124	23
35–39		123	197	48	110	176	43	151	238	59
40–44		227	336	114	232	347	117	218	318	108
45–49		385	520	250	399	535	269	361	495	216
50–54		622	857	393	617	821	430	632	919	314
55–59		922	1287	586	880	1225	583	1022	1415	595
60–64		1414	1951	939	1343	1859	910	1611	2177	1025
65–69		1973	2853	1248	1893	2696	1256	2223	3302	1223
70–74		2966	4314	2000	2819	4094	1936	3398	4915	2200
75–79		4465	6125	3417	4236	5700	3319	5135	7348	3707
80–84		7249	9016	6311	6943	8595	6053	8140	10293	7048
85 lat i więcej		15107	17091	14421	14439	16143	13829	17153	20299	16170
<i>and more</i>										

a Na 100 tys. urodzeń żywych.

a Per 100 thous. live births.

TABL. 25 (69). ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYŃ^a
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

PRZYCZYNY ZGONÓW		Ogółem	Męż-	Kobiety	Miasta	Wieś	CAUSES OF DEATHS
		Total	czyźni Males	Females	Urban areas	Rural areas	
		na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
OGÓŁEM	2005	844	938	755	894	741	TOTAL
	2010	851	932	774	907	741	
	2011	848	922	778	904	742	
w tym:							<i>of which:</i>
Choroby zakaźne i pasożytnicze		12	13	11	14	8	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy		2	3	1	2	2	<i>of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>
Nowotwory		251	283	221	274	209	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe		245	276	215	267	203	<i>of which malignant neoplasms</i>
w tym:							<i>of which:</i>
nowotwór złośliwy żołądka		13	18	9	14	12	<i>malignant neoplasm of stomach</i>
nowotwór złośliwy trzustki		12	13	11	14	9	<i>malignant neoplasm of pancreas</i>
nowotwór złośliwy tchawicy, oskrzela i płuca		64	90	39	68	56	<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>
nowotwór złośliwy sutka		15	0	29	16	13	<i>malignant neoplasm of breast</i>
nowotwór złośliwy szyjki macicy		5	x	9	5	3	<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>
nowotwór złośliwy gruczołu krokowego		10	20	x	11	7	<i>malignant neoplasm of prostate</i>
białaczka		7	7	6	7	6	<i>leukemia</i>
Choroby krwi i narządów krwiotwórczych		1	1	2	1	1	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs</i>
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany meta- bolicznej		20	15	24	20	19	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>
w tym cukrzyca		18	14	22	18	18	<i>of which diabetes mellitus</i>
Zaburzenia psychiczne		9	16	2	10	7	<i>Mental and behavioural disorders</i>
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów		13	12	15	15	11	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>
Choroby układu krążenia		334	345	323	353	298	<i>Diseases of the circulatory system</i>
w tym:							<i>of which:</i>
choroba nadciśnieniowa		4	3	5	4	4	<i>hypertensive diseases</i>
choroba niedokrwienne serca		102	118	87	109	89	<i>ischemic heart disease</i>
w tym ostry zawał serca		33	41	27	35	31	<i>of which acute myocardial infarction</i>
choroby naczyń mózgowych		74	68	79	79	63	<i>diseases of cerebrovascular</i>
miażdżycy		18	11	24	18	16	<i>atherosclerosis</i>
Choroby układu oddechowego		55	64	47	58	51	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego		37	43	32	42	28	<i>Diseases of the digestive system</i>
w tym zwłóknienie i marskość wątroby		7	10	5	9	5	<i>of which fibrosis and cirrhosis of liver</i>
Choroby układu kostno-stawowego, mięśni i tkanki łącznej		2	1	2	2	1	<i>Diseases of the musculoskeletal system and connective tissue</i>
Choroby układu moczowo-płciowego		14	11	17	16	11	<i>Diseases of the genitourinary system</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym		2	3	1	2	3	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
Wady rozwojowe wrodzone		3	3	3	3	4	<i>Congenital malformations</i>
Objawy, cechy chorobowe i niepra- widłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych		35	19	50	39	26	<i>Symptoms and ill-defined conditions Injuries and poisonings by external cause</i>
Zewnętrzne przyczyny zgonu		59	92	28	55	67	
w tym:							<i>of which:</i>
wypadki komunikacyjne		11	17	5	9	15	<i>transport accidents</i>
samobójstwa		16	28	4	14	19	<i>intentional self-harm</i>

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 26 (70). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Fema- les	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas			
				razem total	chłopcy males	dziew- częta females	razem total	chłopcy males	dziew- częta females	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH										
IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	141	72	69	91	50	41	50	22	28
TOTAL	2010	122	73	49	82	50	32	40	23	17
	2011	103	62	41	58	40	18	45	22	23
	2012	109	68	41	60	40	20	49	28	21
0–27 dni <i>days</i>		78	51	27	45	29	16	33	22	11
0– 6		53	37	16	29	20	9	24	17	7
w tym 0 <i>of which</i>		34	22	12	16	11	5	18	11	7
7–13		11	7	4	6	5	1	5	2	3
14–20		7	3	4	7	3	4	-	-	-
21–27		7	4	3	3	1	2	4	3	1
28–29 dni <i>days</i>		1	1	-	1	1	-	-	-	-
1 miesiąc <i>month</i>		11	7	4	6	5	1	5	2	3
2		3	2	1	-	-	-	3	2	1
3		1	1	-	-	-	-	1	1	-
4		2	1	1	1	1	-	1	-	1
5		2	1	1	1	1	-	1	-	1
6		2	-	2	2	-	2	-	-	-
7		3	2	1	1	1	-	2	1	1
8		1	-	1	1	-	1	-	-	-
9		3	1	2	1	1	-	2	-	2
10		1	1	-	1	1	-	-	-	-
11 miesięcy <i>months</i>		1	-	1	-	-	-	1	-	1
NA 100 tys. URODZEŃ ŻYWYCH DANEJ PŁCI										
PER 100 thous. OF LIVE BIRTHS OF GIVEN SEX										
OGÓŁEM	2005	602	594	610	643	674	609	539	469	610
TOTAL	2010	454	522	380	505	590	412	376	416	332
	2011	411	481	337	389	519	250	443	424	464
	2012	435	527	338	403	525	275	482	529	431
0–27 dni <i>days</i>		311	395	222	302	381	220	325	416	226
0– 6		212	287	132	195	262	124	236	321	144
w tym 0 <i>of which</i>		136	170	99	107	144	69	177	208	144
7–13		44	54	33	40	66	14	49	38	62
14–20		28	23	33	47	39	55	x	x	x
21–27		28	31	25	20	13	28	39	57	21
28–29 dni <i>days</i>		4	8	x	7	13	x	x	x	x
1 miesiąc <i>month</i>		44	54	33	40	66	14	49	38	62
2		12	15	8	x	x	x	30	38	21
3		4	8	x	x	x	x	10	19	x
4		8	8	8	7	13	x	10	x	21
5		8	8	8	7	13	x	10	x	21
6		8	x	16	13	x	28	x	x	x
7		12	15	8	7	13	x	20	19	21
8		4	x	8	7	x	14	x	x	x
9		12	8	16	7	13	x	20	x	41
10		4	8	x	7	13	x	x	x	x
11 miesięcy <i>months</i>		4	x	8	x	x	x	10	x	21

TABL. 27 (71). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN^a
INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

PRZYCZYNY ZGONÓW	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziewczęta Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	CAUSES OF DEATHS
		na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births					
OGÓŁEM							TOTAL
2005	141	602	594	610	643	539	
2010	122	454	522	380	505	376	
2011	103	411	481	337	389	443	
w tym:							of which:
Choroby zakaźne i pasożytnicze	1	4	8	x	7	x	Infectious and parasitic diseases
Choroby układu nerwowego, narządów zmysłów i układu krążenia	3	12	x	25	7	20	Diseases of the nervous system and the sense organs and the circulatory system
Choroby układu oddechowego	3	12	16	8	13	10	Diseases of the respiratory system
w tym zapalenie płuc	2	8	8	8	7	10	of which pneumonia
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe	36	144	147	140	127	167	Congenital malformations, defor- mations and chromosomal abnormalities
w tym:							of which:
wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego	6	24	23	25	20	30	congenital malformations of the nervous system
wrodzone wady serca	15	60	62	58	54	69	congenital malformation of heart
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	51	204	271	132	195	217	Conditions originating in the peri- natal period
w tym:							of which:
zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu	39	156	209	99	174	128	disorders related to length of gestation and fetal growth
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego	6	24	31	16	7	49	respiratory disorders specific to the perinatal period
Zewnętrzne przyczyny zgonu	2	8	8	8	7	10	Injuries and poisonings by external cause

a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision)

TABL. 28 (72). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym męż- czyźni of which males	
OGÓŁEM	339	268	260	247	214	TOTAL
w tym dokonane	290	207	212	194	176	of which committed
Miasta	210	154	146	145	123	Urban areas
Wieś	129	111	114	102	91	Rural areas

a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. – w podziale na miasta i wieś – również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 by urban and rural areas – cases, in which the place of incident is unknown.

TABL. 28 (72). ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ (dok.)
SUICIDES^a REGISTERED BY THE POLICE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym męż- czyźni of which males	
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	2	6	2	1	-	14 and less
15–19	26	15	15	15	8	15–19
20–29	58	44	44	46	39	20–29
30–49	118	95	97	92	86	30–49
50–69	99	90	76	73	62	50–69
70 lat i więcej	36	17	19	17	16	70 and more

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. – w podziale na miasta i wieś – również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 by urban and rural areas – cases, in which the place of incident is unknown.

Source: data of the Voivodship Police Headquarters in Gdańsk.

TABL. 29 (73). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat Life expectancy at age specified					
	0	15	30	45	60	
MĘŻCZYŹNI						
MALES						
OGÓŁEM	2005	71,69	57,31	42,96	29,23	17,86
TOTAL	2010	72,97	58,52	44,15	30,26	18,61
	2011	73,42	58,92	44,59	30,67	18,81
	2012	73,29	58,88	44,57	30,73	18,85
Miasta		73,86	59,43	45,07	32,21	19,30
Urban areas						
Wieś		71,98	57,59	43,35	29,54	17,66
Rural areas						
KOBIETY						
FEMALES						
OGÓŁEM	2005	79,76	65,43	50,63	36,22	23,07
TOTAL	2010	80,75	66,23	51,44	36,87	23,58
	2011	80,96	66,42	51,60	37,04	23,68
	2012	80,91	66,29	51,46	36,88	23,64
Miasta		81,11	66,40	51,53	36,97	23,80
Urban areas						
Wieś		80,37	65,85	51,08	36,47	23,07
Rural areas						

TABL. 30 (74). MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odptyw ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration	
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z za- graniczy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę abroad		
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS										
OGÓŁEM	2005	30863	20094	10099	670	29790	15869	12054	1867	1073
TOTAL	2010	31957	20656	10005	1296	29308	14692	13220	1396	2649
	2011	31403	20130	9897	1376	29124	14145	13264	1715	2279
	2012	28543	18009	9246	1288	26592	12951	11867	1774	1951
Miasta	2005	18583	11413	6636	534	20529	10170	8733	1626	-1946
Urban areas	2010	18234	10839	6301	1094	19931	9054	9683	1194	-1697
	2011	17532	10294	6101	1137	19667	8613	9622	1432	-2135
	2012	16157	9293	5767	1097	17916	7858	8591	1467	-1759
Wieś	2005	12280	8681	3463	136	9261	5699	3321	241	3019
Rural areas	2010	13723	9817	3704	202	9377	5638	3537	202	4346
	2011	13871	9836	3796	239	9457	5532	3642	283	4414
	2012	12386	8716	3479	191	8676	5093	3276	307	3710
NA 1000 LUDNOŚCI PER 1000 POPULATION										
OGÓŁEM	2005	14,1	9,2	4,6	0,3	13,6	7,2	5,5	0,9	0,5
TOTAL	2010	14,1	9,1	4,4	0,6	12,9	6,5	5,8	0,6	1,2
	2011	13,8	8,8	4,3	0,6	12,8	6,2	5,8	0,8	1,0
	2012	12,5	7,9	4,0	0,6	11,6	5,7	5,2	0,8	0,9
Miasta	2005	12,6	7,7	4,5	0,4	13,9	6,9	5,9	1,1	-1,3
Urban areas	2010	12,2	7,2	4,2	0,7	13,3	6,0	6,5	0,8	-1,1
	2011	11,7	6,9	4,1	0,8	13,1	5,7	6,4	1,0	-1,4
	2012	10,8	6,2	3,9	0,7	12,0	5,2	5,7	1,0	-1,2
Wieś	2005	17,1	12,1	4,8	0,2	12,9	7,9	4,6	0,3	4,2
Rural areas	2010	17,8	12,7	4,8	0,3	12,2	7,3	4,6	0,3	5,6
	2011	17,8	12,6	4,9	0,3	12,1	7,1	4,7	0,4	5,7
	2012	15,7	11,0	4,4	0,2	11,0	6,5	4,2	0,4	4,7

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 31 (75). MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	30193	22538	7655	27923	22538	5385
TOTAL	2010	30661	22943	7718	27912	22943	4969
	2011	30027	22339	7688	27409	22339	5070
	2012	27255	20130	7125	24818	20130	4688
Miasta	2005	18049	12009	6040	18903	14912	3991
Urban areas	2010	17140	11220	5920	18737	15167	3570
	2011	16395	10520	5875	18235	14581	3654
	2012	15060	9664	5396	16449	13096	3353
Wieś	2005	12144	10529	1615	9020	7626	1394
Rural areas	2010	13521	11723	1798	9175	7776	1399
	2011	13632	11819	1813	9174	7758	1416
	2012	12195	10466	1729	8369	7034	1335

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	13,8	10,3	3,5	12,7	10,3	2,5
TOTAL	2010	13,5	10,1	3,4	12,3	10,1	2,2
	2011	13,2	9,8	3,4	12,0	9,8	2,2
	2012	11,9	8,8	3,1	10,9	8,8	2,1
Miasta	2005	12,3	8,2	4,1	12,8	10,1	2,7
Urban areas	2010	11,4	7,5	3,9	12,5	10,1	2,4
	2011	10,9	7,0	3,9	12,2	9,7	2,4
	2012	10,1	6,5	3,6	11,0	8,7	2,2
Wieś	2005	16,9	14,6	2,2	12,5	10,6	1,9
Rural areas	2010	17,5	15,2	2,3	11,9	10,1	1,8
	2011	17,5	15,1	2,3	11,8	9,9	1,8
	2012	15,5	13,3	2,2	10,6	8,9	1,7

a Zameldowania. b Wymeldowania.

a Registrations. b Deregistrations.

TABL. 34 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE

Stan w dniu 31 XII

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS

As of 1 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
Kościół Katolicki: Catholic Church:													
Kościół Rzymsko- katolicki ^c	475	480	484	484	1382	1420	1415	1424	1669724 ^d	1635835 ^d	1637705 ^d	1630608 ^d	
Kościół Grecko- katolicki ^e	16	16	16	16	7	•	•	•	•	•	•	•	
Starokatolickie: Old Catholic:													
Kościół Polsko- katolicki ^f	2	2	2	2	2	2	2	2	218	300	180	180	
Kościół Starokatolicki Mariawitów ^f	-	-	-	-	-	-	-	-	80	55	50	40	
Polski Narodowy Kościół Katolicki w RP	-	1	1	1	-	-	-	-	-	20	10	20	
Prawosławne: Orthodox:													
Polski Autokefaliczny Kościół Prawo- sławny ^g	56	58	58	58	73	102	102	108	221000	220700	220700	220700	
Protestanckie i tradycji protes- tanckiej: Protestant and Pro- testant-tradition:													
Kościół Ewangelicko- -Augsburski ^h	2	19 ⁱ	19	19	3	14 ⁱ	21	15	4000	2883 ⁱ	2323	2330	
Kościół Zielono- świątkowy	19	19	19	19	29	32	31	30	1947	2219	2306	2182	
Kościół Chrystusowy Nowoapostolski	3	3 ^k	5	5	8	10 ^k	8	8	1350	1400 ^k	1245	1245	
Kościół w Polsce	4	4	4	4	8	8	8	8	751	773	802	815	
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego ...	8	9	8	8	3	3	4	3	491	471	469	549	
Kościół Chrześcijan Baptystów ^l	7	6	6	6 ^l	12	8	7	7 ^l	482	455	487	487 ^l	
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	2	2	2	2 ^l	2	2	2	2 ^l	250	250	250	250 ^l	
Ewangeliczny Związek Braterski	-	2	2	2	-	3	3	2	-	220	250	230	
Kościół Boży w Chrystusie	1	2	3	3	4	6	6	7	50	92	160	196	

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2012 r. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą diecezji gdańskiej i pelplińskiej. d Ochrzczeni. e Dane dotyczą dekanatu słupskiego. f Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. g Dane dotyczą diecezji białostocko-gdańskiej. h Dane dotyczą diecezji pomorsko-wielkopolskiej; w 2005 r. – tylko w zakresie wyznawców. ikl Dane dotyczą: i – 2009 r.; k – 2006 r.; l – 2011 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2012. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern gdańska and pelplińska diocese. d Baptised. e Data concern słupski decanat. f Church associated in the Polish Ecumenical Council. g Data concern białostocko-gdańska diocese. h Data concern pomorsko-wielkopolska diocese; in 2005 – only in case of faithful. ikl Data concern: i – 2009; k – 2006; l – 2011.

TABL. 34 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE (cd.)

Stan w dniu 31 XII

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)

As of 1 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
Protestanckie i tradycji protes- tanckiej (dok): Protestant and Pro- testant-tradition (cont.):													
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	-	4	2	4	-	2	2	3	-	99	99	120	
Kościół Ewangelicko- -Metodystyczny c...	2	2	2	2	1	1	1	1	109	107	107	107	
Kościół Chrystusowy w RP ^d	1	1	1	1	2	2	2	3	70	50	60	60	
Centrum Chrześcijań- skie „Nowa Fala”	-	1	1 ^e	1 ^e	-	6	6 ^e	6 ^e	-	50	50 ^e	50 ^e	
Kościół Ewangelicko- -Reformowany c...	-	-	-	-	-	-	-	-	42	38	36	36	
Kościół Wolnych Chrześcijan	2	2	2	2	2	3	3	3	58	47	41	27	
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	5	5	3	4	34	27	26	26	
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	1	2	1	1	10	11	9	10	32	22	24	25	
Kościół Pentakostalny w RP	1	1	1	1 ^f	3	5	4	4 ^f	17	20	20	20 ^l	
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego	1	1	1	1	4	3	2	2	25	17	15	15	
Islamskie: Muslim:													
Muzułmański Związek Religijny w RP	1	1	1	1 ^f	1	5	5	5 ^f	•	110	110	110 ^f	
Liga Muzułmańska w RP	-	1	1 ^e	1 ^e	-	-	-	-	-	100	100 ^e	100 ^e	
Stowarzyszenie Jedności Muzuł- mańskiej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	5	3	

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2012 r. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Eklezjalnej. d Do 2010 r. – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. ef Dane dotyczą: e – 2010 r.; f – 2011 r.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2012. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Church associated in the Polish Ecumenical Council. d Until 2010 – Wspólnota Kościołów Chrystusowych w RP. ef Data concern: e – 2010; f – 2011.

TABL. 34 (78). NIEKTÓRE WYZNANIA RELIGIJNE (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SELECTED RELIGIOUS DENOMINATIONS (cont.)

As of 1 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE ^a CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS ^a	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy				wierni, wyznawcy adherents, faithful				
Dalekiego Wschodu: Far Eastern Reli- gions:													
Buddyjski Związek Diamentowej Drogi Linii Karma Kagyū	-	-	3	3 ^c	-	-	-	-	-	-	996	996 ^e	
Instytut Wiedzy o Tożsamości „Misja Czaitanii”	-	-	-	-	9	9	9	9	130	130	135	100	
Związek Buddyjski Bencien Karma Kamtzang ^d	1	-	-	-	-	-	-	-	85	90	90	90 ^e	
Międzynarodowe Towarzystwo Świadomości Kryszny	-	-	2	2	-	-	6	6	-	-	37	37	
Buddyjska Wspólnota Zen Kannon	-	-	-	-	-	-	-	-	29	31 ^e	31 ^e	31 ^e	
Światowy Uniwersytet Duchowy Brahma Kumaris w Polsce	1	-	1	1 ^c	2	2	2	2 ^c	30	30	30	30 ^e	
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30 ^e	30 ^f	30 ^f	
Szkoła Zen Kwan Um w Polsce	1	1	1	1	5	1	1	1	30	19	19	17	
Związek Buddyjski „Kanzeon” ^{gh}	-	1	1	1	1	-	-	-	12	22	16	16	
Inne: Others:													
Związek Wyznania Świadków Jehowy	117	123	123 ^f	123 ^f	-	-	-	-	127729 ⁱ	8737	8737 ^f	8737 ^f	
Kościół Chrześcijański „Słowo Wiary”	1	1	2	2	4	4	4	4	111	117	120	124	
Rodzima Wiara ^k	-	-	1	1 ^c	-	-	2	2 ^c	-	-	90	90 ^e	
Kościół Jezusa Chrystusa Świętych w Dniach Ostatnich (Mormoni)	1	1	1	1 ^c	2	5	5	5 ^c	48	25	29	29 ^e	
Karaimski Związek Religijny	1	1	-	1	-	-	-	-	25	25	26	25	
Kościół Armia Zba- wienia w RP	-	-	1	1	-	-	1	1	-	-	4	7	

a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2012 r. b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. c Dane dotyczą 2011 r. d Do 2011 r. – Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang. e Dane dotyczą 2008 r. f Dane dotyczą 2010 r. g Do 2008 r. – Stowarzyszenie Buddyjskie Sangha „Kanzeon”. h Od 2010 r. dane dotyczą jednostki w Gdańsku. i Dane dotyczą całego kraju. k Dane dotyczą oddziału Pomorze.

a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2012. b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. c Data concern 2011. d Until 2011 – Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtżang. e Data concern 2008. f Data concern 2010. g Until 2008 – Stowarzyszenie Buddyjskie Sangha „Kanzeon”. h Since 2010 data concern unit in Gdańsk. i Data concern whole country. k Data concern Pomeranian section.

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej i obejmują osoby **w wieku 15 lat i więcej** będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Badanie nie obejmuje osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych. Prezentowane dane opracowano na podstawie:

- 1) Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r. (tabl. 1(79) i 2(80));
- 2) reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności - BAEL** (tabl. 3(81) i 4(82)) przeprowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie prowadzi się metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Dane prezentowane według grup wieku obliczane są w oparciu o dokładną datę urodzenia. Dane od 2010 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo w Narodowym Spisie Powszechnym 2011 i BAEL-u stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do **aktywnych zawodowo** zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do **pracujących** zaliczono osoby które w badanym tygodniu (w Narodowym Spisie Powszechnym 2011 dotyczy okresu od 25 III do 31 III):
 - wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, a jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

W Narodowym Spisie Powszechnym 2011 do pracujących nie zaliczono pomagających członków rodzin, którzy nie wykonywali pracy w badanym tygodniu.

General notes

Economic activity of the population

1. Data on **economic activity of population** concern the actually living population and cover **persons aged 15 and more**, who are members of households in the dwellings selected on a random basis. The survey does not cover persons living in collective accommodation establishment and homeless. Presented data were compiled on the basis:

- 1) of the Population and Housing Census as of 31 III 2011 (tables 1(79) and 2(80));
- 2) of representative **Labour Force Survey - the LFS** (tables 3(81) and 4(82)). The sample survey conducted on a quarterly basis. The survey covers persons aged 15 and more, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. The survey is conducted by the continuous observation method, i.e. economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. Data presented by age groups have been calculated on the basis of the exact date of birth. The data since 2010 have been generalized on the basis of population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

2. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive in the Population and Housing Census 2011 and in the the LFS is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) **employed persons** are persons who during the reference week (in the Population and Housing Census 2011 concerns period from 25 III to 31 III):
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or conducting a family-owned business outside agriculture,
 - formally had work but did not perform it (e.g., due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in work did not exceed 3 months; moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in the LFS in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

In the Population and Housing Census 2011 contributing family workers who did not perform work during the reference week were not counted among the employed.

Podziału na pracujących w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy w BAEL-u dokonano na podstawie deklaracji osoby badanej w odniesieniu do głównego miejsca pracy;

- 2) za **bezrobotne** uznano osoby w wieku 15-74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy);
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) z pewnymi wyłączeniami w latach 2005-2009; patrz ust. 5 na str. 135,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,

Breakdown into full-time and part-time employed persons in the LFS was made on the basis of a declaration of the surveyed person in reference to the main job;

2) **unemployed persons** are persons aged 15-74 who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a fortnight period after the reference week.

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within a 3-month period as well as persons who were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

3. The activity rate is calculated as the share of the economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate is calculated as the share of unemployed persons (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (among others in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment, election or service relation);
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers) with some exceptions in years 2005-2009; see item 5 on page 135,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity excluding private farms in agriculture,

- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
- 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2002-2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005-2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby,
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

- c) *other self-employed persons, e.g., persons practising learned professions;*
- 3) *outworkers;*
- 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
- 5) *members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
- 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are employed persons on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker; **part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. Part-time paid employees in the main workplace are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning employed persons on private farms in agriculture as of 31 XII were estimated in years 2002-2009 on the basis of the results of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in years 2005-2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs,
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczenia na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.

9. Informacje zawarte w tabl. 6(84), 8(86)-11(89) nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

10. Informacje o ruchu zatrudnionych obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy, łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i do 2008 r. z urlopów bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i do 2008 r. urlopy bezpłatne) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

11. Informacje zawarte w tabl. 12(90) opracowano na podstawie badania **popytu na pracę**. Badanie to ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie zatrudnionych 1 lub więcej osób.

6. *Data regarding employees hired on the basis of an employment contract concern:*

- 1) **the employment, as of 31 XII** of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;
- 2) **the average paid employment** – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.

7. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

8. **Agents** are persons who are bound by agency agreements or by order agreements for managing entities, the scope of activity of which is described in the agreement.

9. *Data in tables 6(84), 8(86)-11(89) do not include: foundations, associations, political parties, trade unions, social organizations, employers organizations, economic and professional self-government, individual farmers, clergy as well as economic entities employing up to 9 persons.*

10. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees, as well as since 2009 including seasonal and temporary employees. These data concern the number of hires and the number of terminations and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as – for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care, unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and until 2008 from unpaid leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and until 2008 unpaid leaves) during a survey year to the number of full-time paid employees as of 31 XII from the preceding the surveyed year.

11. *Data in table 12(90) were compiled on the basis of the survey on demand for labour. This is a sample survey, which covers entities of the national economy employing 1 or more persons.*

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone;
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy;
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem bezrobotnego należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat a nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiet i 65 lat w przypadku mężczyzn, jest osobą niezatrudnioną i niewykonyującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź, jeśli jest to osoba niepełnosprawna – zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o **wydatkach Funduszu Pracy** podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. Nr 69, poz. 415, z późniejszymi zmianami). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252).

Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones that simultaneously meet the following three conditions:

- 1) the positions and jobs were actually unoccupied on the survey day;
- 2) the employer made efforts to find people willing to take up the job;
- 3) if adequate candidates were found to occupy the vacancies, the employer would readily take them in.

Newly created jobs are the jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established entities.

Unemployment

1. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 IV 2004 on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws No. 69, item 415, with later amendments), are classified as unemployed.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and is less than 60 in case of women and less than 65 in case of men, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

2. **The registered unemployment rate** is calculated as the ratio of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

3. Information concerning **Labour Fund expenditures** are given according to Law dated 20 IV 2004, on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 VI 2004 (uniform text Journal of Laws No. 69, item 415, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1 VIII 2004 are financed from state budget (on the basis on the Law dated 30 IV 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252).

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również w wypadku zbiorowym.

2. Dane według sekcji i działów PKD 2007 opracowano **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**.

3. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za **wypadek przy pracy uważa się również** nagłe zdarzenie, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego podczas:

- 1) uprawiania sportu w trakcie zawodów i treningów przez osobę pobierającą stypendium sportowe;
- 2) wykonywania odpłatnie pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania;
- 3) pełnienia mandatu posła lub senatora, pobierającego uposażenie;

Working conditions

1. **Information regarding accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or mass accident, is counted as a single accident at work.

2. Data according to sections and divisions of the NACE Rev. 2 were compiled using the **local kind-of-activity unit method**.

3. **Accident at work** is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:

- 1) during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employers, even without instructions;
- 2) when the employee remains at the disposal of the employer on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is a result of work relations.

Every accident is treated **equally to accident at work**, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- during a business trip,
- during a training within the scope of common self-defence,
- at performing tasks ordered by trade union organizations functioning at the employer.

Accident at work is also understood as a sudden incident, causing injury or death, which happened within the term of accident insurance during:

- 1) practising sports during competitions and trainings by a person receiving sport scholarship;
- 2) performance of paid work in the time of serving imprisonment sentences or temporary detentions;
- 3) carrying out a mandate by members of parliament or senate, who receive salaries;

- 4) sprawowania mandatu posła do Parlamentu Europejskiego wybranego w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) odbywania – na podstawie skierowania wydane-go przez powiatowy urząd pracy lub inny podmiot kierujący – szkolenia lub stażu związanego z pobieraniem przez absolwenta stypendium;
- 6) wykonywania przez członka rolniczej spółdzielni produkcyjnej, spółdzielni kółek rolniczych oraz przez inną osobę traktowaną na równi z członkiem spółdzielni, pracy na rzecz tych spółdzielni;
- 7) wykonywania lub współpracy przy wykonywaniu pracy na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług;
- 8) wykonywania zwykłych czynności związanych z prowadzeniem lub współpracą przy prowadzeniu działalności pozarolniczej;
- 9) wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi;
- 10) odbywania zastępczych form służby wojskowej;
- 11) nauki w Krajowej Szkole Administracji Publicznej przez słuchaczy pobierających stypendium.

4. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwale poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

5. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

6. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. pogrupowano zgodnie z zaleceniami EUROSTAT-u.

7. Wskaźnik wypadkowości jest to liczba osób poszkodowanych przypadających na 1000 pracujących; do obliczenia wskaźnika przyjęto przeciętną liczbę pracujących obliczoną jako średnia arytmetyczna 2 stanów w dniu 31 XII, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

8. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdań; przy czym:

- 4) *servicing the mandate of the European Parliament member elected in the Republic of Poland;*
- 5) *stay – on the basis of appointment issues by powiat labour office or other supervising entity – at a training or traineeship connected with a scholarship received by graduates;*
- 6) *performance of work, by members of agricultural producers' cooperatives, agricultural farmers' cooperatives and by other persons treated equally to members of cooperatives, for the benefit of these cooperatives;*
- 7) *performance or co-operation at performance of work on the basis of agency agreements, contracts of mandate or contracts of services;*
- 8) *performance of ordinary activities connected with conducting non-agricultural economic activities or co-operation at conducting them;*
- 9) *performance of religious activities or activities connected with entrusted pastoral or monastic functions by clergymen;*
- 10) *servicing supplementary forms of military service;*
- 11) *education at the National School of Public Administration by students, who receive scholarships.*

4. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

5. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

6. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact-mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact-mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

7. The accident ratio is the number of persons injured per 1000 persons employed. In calculating the ratio the average number of working persons was assumed, expressed as an arithmetic mean for two consecutive years, as of 31 XII, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

8. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health is compiled on the basis of reports:

- 1) dane obejmują zatrudnionych w jednostkach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy; działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych); opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
- 2) dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracje, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi;
- 3) do obliczenia wskaźnika na 1000 zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku badanego.

9. Za chorobę zawodową uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

Choroby zawodowe prezentowane w tabl. 23(101) podaje się od 2009 r. zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 VI 2009 r. (Dz. U. Nr 105, poz. 869).

Do obliczenia wskaźnika na 100 tys. zatrudnionych przyjęto liczbę zatrudnionych na podstawie stosunku pracy według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedzającego rok badany.

1) *data concern persons employed by entities included in the sections: agriculture, forestry and fishing (excluding private farms in agriculture, hunting, trapping and related service activities as well as marine fishing); mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction (excluding development of building projects); wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; information and communication (excluding motion picture, video and television programme production, sound recording and music publishing activities as well as other information service activities); professional, scientific and technical activities (in the scope of scientific research and development as well as veterinary activities); administrative and support service activities (in the scope of rental and leasing activities; travel agency, tour operator as well as other reservation service and related activities and other cleaning activities); education (only tertiary education); human health and social work activities (in the scope of human health activities); other service activities (in the scope of repair of computers and personal and household goods);*

2) *data concern persons exposed to factors connected with the working environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climate, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery;*

3) *the number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the surveyed year was assumed in calculating the ratio per 1000 paid employees.*

9. A disease is deemed an occupational disease if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

Occupational diseases in table 23(101) are given since 2009 according to the decree of the Council of Ministers, dated 30 VI 2009 (Journal of Laws No. 105, item 869).

The number of employees hired on the basis of an employment contract as of 31 XII from the year preceding the surveyed year was assumed in calculating the ration per 100 thous. paid employees.

Aktywność ekonomiczna ludności
Economic activity of the population

TABL. 1 (79). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.

Stan w dniu 31 III

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Nieustalony status na rynku pracy <i>Unknown status on the labour market</i>	Współczynnik aktywności zawodowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaźnik zatrudnienia ^b <i>Employment rate^b</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		razem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^c <i>unemployed^c</i>					
w tys. <i>in thous.</i>						w % <i>in %</i>			
OGÓŁEM	1903,1	1003,6	880,3	123,3	789,5	110,0	56,0	49,1	12,3
TOTAL									
miasta	1281,3	664,5	587,6	77,0	537,2	79,6	55,3	48,9	11,6
<i>urban areas</i>									
wieś	621,8	339,0	292,7	46,3	252,3	30,4	57,3	49,5	13,7
<i>rural areas</i>									
w tym w wieku produkcyjnym ^d	1468,3	979,3	857,0	122,3	389,2	99,8	71,6	62,6	12,5
<i>of which at working age^d</i>									
15-24 lata	314,5	114,7	84,7	30,0	182,2	17,7	38,6	28,5	26,1
25-34	383,9	288,4	255,2	33,2	56,4	39,2	83,6	74,0	11,5
35-44	307,9	242,1	218,7	23,4	43,9	21,9	84,7	76,5	9,7
45-54	309,1	225,3	200,8	24,5	67,1	16,7	77,1	68,7	10,9
55-64	309,6	120,7	108,8	11,9	179,7	9,2	40,2	36,2	9,8
65 lat i więcej	278,0	12,3	12,0	0,3	260,3	5,4	4,5	4,4	2,6
<i>and more</i>									
Mężczyźni	918,4	556,0	489,9	66,0	308,9	53,5	64,3	56,6	11,9
Men									
w tym w wieku produkcyjnym ^d	767,6	546,3	480,7	65,6	171,8	49,6	76,1	66,9	12,0
<i>of which at working age^d</i>									
15-24 lata	160,5	65,1	48,7	16,4	87,1	8,3	42,8	32,0	25,2
25-34	193,0	158,1	141,1	17,0	16,7	18,2	90,4	80,7	10,7
35-44	155,9	130,4	118,8	11,5	14,7	10,9	89,9	81,9	8,8
45-54	153,3	118,1	105,2	12,9	26,2	9,0	81,9	72,9	10,9
55-64	147,1	75,9	67,8	8,1	66,1	5,1	53,5	47,8	10,6
65 lat i więcej	108,6	8,4	8,2	0,2	98,2	2,1	7,9	7,7	2,2
<i>and more</i>									

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

a *Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.* b *Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate.* c *Persons aged 15–74.* d *Men aged 18–64, women aged 18–59.*

**TABL. 1 (79). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU
NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R. (dok.)**

Stan w dniu 31 III

**ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE ON THE BASIS
OF THE CENSUS^a IN 2011 (cont.)**

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Econo- mically inactive persons</i>	Nie- ustalony status na ryнку pracy <i>Unk- nown status on the labour market</i>	Współ- czynnik akty- wności zawo- dowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaź- nik zatrud- nienia ^b <i>Employ- ment rate^b</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ploy- ment rate</i>
		razem <i>total</i>	pra- cujący <i>emplo- yed</i>	bezro- botni ^c <i>unem- plo- yed^c</i>					
		w tys. <i>in thous.</i>							
Kobiety	984,7	447,6	390,4	57,2	480,6	56,5	48,2	42,1	12,8
Women									
w tym w wieku produkcyjnym ^d	700,7	432,9	376,3	56,6	217,4	50,3	66,6	57,9	13,1
<i>of which at working age^d</i>									
15-24 lata	154,1	49,6	36,0	14,0	95,1	9,4	34,3	24,9	27,4
25-34	190,9	130,3	114,1	16,2	39,7	21,0	76,7	67,1	12,4
35-44	152,0	111,8	99,9	11,9	29,2	11,0	79,3	70,9	10,6
45-54	155,8	107,2	95,6	11,6	40,9	7,7	72,4	64,6	10,8
55-64	162,6	44,8	41,0	3,8	113,6	4,1	28,3	25,9	8,5
65 lat i więcej	169,4	3,9	3,8	0,1	162,1	3,3	2,4	2,3	3,5
<i>and more</i>									

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Mężczyźni w wieku 18–64 lata, kobiety w wieku 18–59 lat.

a *Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.* b *Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate.* c *Persons aged 15–74.* d *Men aged 18–64, women aged 18–59.*

TABL. 2 (80). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R.

Stan w dniu 31 III

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawo- dowo <i>Economically inactive persons</i>	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^b <i>Activity rate^b</i>	Wskaźnik zatrud- nienia ^b <i>Employ- ment rate^b</i>	Stopa bezro- bocia <i>Unem- ployment rate</i>
		razem <i>total</i>	pra- cują- cy <i>em- ployed</i>	bezro- botni ^c <i>unem- ployed^c</i>				
OGÓŁEM^d	1903,1	1003,6	880,3	123,3	789,5	56,0	49,1	12,3
TOTAL^d								
wykształcenie: <i>education:</i>								
Wyższe	344,1	268,3	254,4	14,0	75,8	78,0	73,9	5,2
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe	366,4	239,6	214,0	25,6	126,8	65,4	58,4	10,7
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	245,1	130,4	111,4	19,0	114,7	53,2	45,5	14,5
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	427,3	273,4	232,0	41,4	153,9	64,0	54,3	15,2
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne i podstawowe	393,0	89,3	66,3	22,9	303,7	22,7	16,9	25,7
<i>Lower secondary and primary</i>								
Podstawowe nieukończone ^e	14,7	0,7	0,5	0,2	13,9	5,1	3,5	30,6
<i>Primary not completed^e</i>								
Nieustalone	112,5	1,9	1,7	0,1	0,8	x	x	x
<i>Unknown</i>								
Mężczyźni	918,4	556,0	489,9	66,0	308,9	64,3	56,6	11,9
Men								
wykształcenie: <i>education:</i>								
Wyższe	146,7	116,6	110,8	5,7	30,1	79,5	75,6	4,9
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe	177,2	131,7	119,7	12,1	45,4	74,4	67,5	9,2
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	93,5	59,4	51,8	7,5	34,1	63,5	55,5	12,7
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	267,6	192,1	165,5	26,5	75,5	71,8	61,9	13,8
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne i podstawowe	173,6	54,7	40,7	14,0	118,9	31,5	23,5	25,5
<i>Lower secondary and primary</i>								
Podstawowe nieukończone ^e	5,0	0,5	0,3	0,1	4,5	9,5	6,7	29,8
<i>Primary not completed^e</i>								
Nieustalone	54,7	1,0	1,0	0,1	0,3	x	x	x
<i>Unknown</i>								

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d W dalszym podziale nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. e Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Data excluded persons whose status on the labour market is unknown. e Including persons without school education.

TABL. 2 (80). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA NA PODSTAWIE SPISU^a W 2011 R. (dok.)

Stan w dniu 31 III

ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY EDUCATIONAL LEVEL ON THE BASIS OF THE CENSUS^a IN 2011 (cont.)

As of 31 III

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Economi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej ^b Activity rate ^b	Wskaźnik zatrud- nienia ^b Employ- ment rate ^b	Stopa bezro- bocia Unem- ployment rate
		razem total	pra- cują- cy em- ployed	bezro- botni ^c unem- ployed ^c				
					w tys. in thous.		w % in %	
Kobiety	984,7	447,6	390,4	57,2	480,6	48,2	42,1	12,8
Women								
wykształcenie: education:								
Wyzsze	197,5	151,8	143,5	8,3	45,7	76,9	72,7	5,5
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe	189,2	107,8	94,3	13,5	81,4	57,0	49,8	12,5
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	151,6	71,0	59,6	11,4	80,6	46,8	39,3	16,1
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	159,7	81,3	66,4	14,9	78,3	50,9	41,6	18,3
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne i podstawowe	219,3	34,5	25,6	8,9	184,8	15,8	11,7	25,9
<i>Lower secondary and primary</i>								
Podstawowe nieukończone ^d	9,7	0,3	0,2	0,1	9,4	2,8	1,9	32,0
<i>Primary not completed^d</i>								
Nieustalone	57,8	0,8	0,8	0,1	0,5	x	x	x
<i>Unknown</i>								

a Dane Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań; dane zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Przy obliczaniu współczynnika aktywności zawodowej i wskaźnika zatrudnienia nie uwzględniono osób o nieustalonym statusie na rynku pracy. c Osoby w wieku 15–74 lata. d Łącznie z osobami bez wykształcenia szkolnego.

a Data of the Population and Housing Census; data have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook. b Persons of unknown status on the labour market were not included at calculating the activity rate and the employment rate. c Persons aged 15–74. d Including persons without school education.

TABL. 3 (81). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ - na podstawie BAEL
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE - on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012				
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters			
				I	II	III	IV
LUDNOŚĆ w tys.	1601	1643	1711	1602	1643	1778	1823
POPULATION in thous.							
Mężczyźni	763	776	817	765	773	849	881
<i>Men</i>							
Kobiety	838	867	894	837	870	929	941
<i>Women</i>							
Aktywni zawodowo	888	904	950	867	892	1006	1034
Economically active persons							
mężczyźni	495	498	524	482	488	552	575
<i>men</i>							
kobiety	393	405	425	385	403	454	460
<i>women</i>							
Pracujący	805	827	859	777	812	919	930
<i>Employed persons</i>							
mężczyźni	449	459	479	435	447	510	524
<i>men</i>							
kobiety	356	369	380	342	365	409	405
<i>women</i>							
Bezrobotni ^a	83	76	91	91	80	87	105
<i>Unemployed persons ^a</i>							
mężczyźni	46	40	45	48	42	42	50
<i>men</i>							
kobiety	37	37	45	43	38	45	54
<i>women</i>							
Bierni zawodowo	713	739	762	735	751	772	788
Economically inactive persons							
Mężczyźni	268	278	293	283	284	297	307
<i>Men</i>							
Kobiety	445	462	469	452	467	475	482
<i>Women</i>							
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI							
ZAWODOWEJ w %	55,5	55,0	55,5	54,1	54,3	56,6	56,7
ACTIVITY RATE in %							
mężczyźni	64,9	64,2	64,1	63,0	63,1	65,0	65,3
<i>men</i>							
kobiety	46,9	46,7	47,5	46,0	46,3	48,9	48,9
<i>women</i>							
Miasta	55,2	55,3	54,7	54,1	53,1	55,3	56,2
<i>Urban areas</i>							
Wieś	56,1	54,2	57,0	54,3	56,8	59,0	57,7
<i>Rural areas</i>							

a Osoby w wieku 15-74 lata.

a Persons aged 15-74.

TABL. 3 (81). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ - na podstawie BAEL (dok.)
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE - on the LFS basis (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012				
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters			
				I	II	III	IV
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA w % EMPLOYMENT RATE in %	50,3	50,3	50,2	48,5	49,4	51,7	51,0
mężczyźni	58,8	59,1	58,6	56,9	57,8	60,1	59,5
men							
kobiety	42,5	42,6	42,5	40,9	42,0	44,0	43,0
women							
Miasta	50,2	51,2	50,0	48,9	48,8	51,0	51,2
Urban areas							
Wieś	50,6	48,6	50,5	47,6	50,9	53,0	50,6
Rural areas							
STOPA BEZROBOCIA w % UNEMPLOYMENT RATE in %	9,3	8,4	9,6	10,5	9,0	8,6	10,2
mężczyźni	9,3	8,0	8,6	10,0	8,6	7,6	8,7
men							
kobiety	9,4	9,1	10,6	11,2	9,4	9,9	11,7
women							
Miasta	9,1	7,5	8,7	9,5	8,2	7,8	9,0
Urban areas							
Wieś	9,8	10,4	11,3	12,0	10,5	10,2	12,3
Rural areas							

**TABL. 4 (82). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU
ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R. - na podstawie BAEL**
**ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL
LEVEL IN IV QUARTER 2012 - on the LFS basis**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popu- lation	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Economi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaźnik zatrud- nienia Em- ployment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
		w tys. in thous.						
OGÓŁEM TOTAL	1823	1034	930	105	788	56,7	51,0	10,2
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b	1378	1011	906	105	367	73,4	65,7	10,4
of which at working age ^b								
15-24 lata	272	100	72	27	172	36,8	26,5	27,0
25-34	366	306	279	27	60	83,6	76,2	8,8
35-44	307	268	248	21	39	87,3	80,8	7,8
45-54	278	221	198	23	57	79,5	71,2	10,4
55 lat i więcej	600	140	132	7	460	23,3	22,0	5,0
and more								

a Osoby w wieku 15-74 lata. b Mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59 lat.

a Persons aged 15-74. b Men aged 18-64, women aged 18-59.

TABL. 4 (82). AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R. - na podstawie BAEL (dok.)
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2012 - on the LFS basis (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność Popu- lation	Aktywni zawodowo Economically active persons			Bierni zawo- dowo Economi- cally inactive persons	Współ- czynnik aktyw- ności zawo- dowej Activity rate	Wskaźnik zatrud- nienia Em- ployment rate	Stopa bezro- bocia Unem- ployment rate
		ogółem total	pracujący employed	bezro- botni ^a unem- ployed ^a				
		w tys. in thous.						
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe	383	309	293	16	74	80,7	76,5	5,2
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe	392	259	233	27	133	66,1	59,4	10,4
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	212	105	93	11	108	49,5	43,9	10,5
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	453	277	241	36	177	61,1	53,2	13,0
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	382	85	69	15	297	22,3	18,1	17,6
<i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>								

a Osoby w wieku 15-74 lata.

a Persons aged 15-74.

Pracujący Employment

TABL. 5 (83). PRACUJĄCY^a
 Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number – women
OGÓŁEM	666963	744874	744321	741122	350738
TOTAL					
sektor publiczny	180547	174289	171534	171518	111248
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	486416	570585	572787	569604	239490
<i>private sector</i>					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	62215	66408	66349	66355	27966
<i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>					

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 134 i ust. 5 na str. 135.

a By actual workplace and kind of activity. b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 1 on page 134 and item 5 on page 135.

TABL. 5 (83). PRACUJĄCY ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	2005	2010	2011	2012	
				ogółem <i>total</i>	z liczby ogółem – kobiety <i>of total number – women</i>
Przemysł	164805	163781	157959	156037	50147
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe ...	148486	147346	141846	140610	46275
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	36661	59373	60000	56679	6736
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	114553	129866	125179	121946	66242
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	43335	46765	48613	48652	11872
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	17686	18942	17236	17558	11278
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	11154	14772	16011	16883	5355
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	18785	19224	22507	22863	15642
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	12697	14565	15839	15234	9163
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	21803	27311	28880	28680	13891
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^Δ	14724	21990	21966	24028	10641
<i>Administrative and support service activities</i>					
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	32150	36238	35792	36019	22985
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>					
Edukacja	61234	64422	64945	66003	51141
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	37502	41085	42026	43347	35138
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7489	8338	8662	8613	5298
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	10170	11794	12357	12225	7243
<i>Other service activities</i>					

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.

a By actual workplace and kind of activity.

TABL. 6 (84). PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			SPECIFICATION	
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy <i>employees hired on the basis of an employment contract</i>	agenci <i>agents</i>	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin <i>owners, co-owners including contributing family workers</i>		
OGÓŁEM	2005	423906	418735	519	4129	TOTAL
	2010	457058	451678	624	4487	
	2011	452491	447395	694	4118	
	2012	449819	444648	651	4230	
sektor publiczny		161323	161315	-	-	<i>public sector</i>
sektor prywatny		288496	283333	651	4230	<i>private sector</i>
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		5378	5109	-	80	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		131127	129833	#	1213	<i>Industry</i>
w tym przetwórstwo prze- mysłowe		115050	113800	#	1170	<i>of which manufacturing</i>
Budownictwo		30846	30170	-	676	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		50499	49329	#	1150	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka maga- zynowa		22854	22562	-	289	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		6921	6695	-	226	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		9614	9581	-	33	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa		16282	15618	647	17	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		11776	11759	-	17	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		10053	9861	-	192	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		14604	14492	#	111	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		35459	35458	#	#	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja		63161	63057	-	104	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		33002	32934	-	68	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		6537	6529	#	#	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa		1706	1661	-	45	<i>Other service activities</i>

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 7 (85). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	484441	535352	530996	524205	438045	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10514	8990	8973	8832	4636	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł	148742	153301	146220	141905	129142	<i>Industry</i>
przetwórstwo przemysłowe	127897	132419	125631	124315	112143	<i> manufacturing</i>
Budownictwo	28602	44565	45502	42288	29637	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	71170	81696	77853	74450	50283	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka ma- gazynowa	28083	26670	27885	28453	22198	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	9529	11367	10303	10364	6211	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja	6066	8849	9739	10881	9281	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubez- pieczeniowa	15767	15779	16316	17340	16050	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	7788	9576	11082	11036	9124	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	11694	16109	16643	16027	9543	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	10417	14658	15840	16360	14006	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	31341	35566	35053	35100	35090	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja	60271	61160	61686	63242	62367	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	33733	34715	35189	35336	32776	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5930	6916	6917	6843	6122	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa	4794	5435	5795	5748	1578	<i>Other service activities</i>

a Bez zatrudnionych za granicą.

Δ *Excluding persons employed abroad.*

TABL. 8 (86). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pełnozatrudnieni ^b Full-time paid employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time paid employees		SPECIFICATION	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women		
OGÓŁEM	2005	381841	180437	36894	20386	TOTAL
	2010	414244	198679	37434	21770	
	2011	413229	199119	34166	19675	
	2012	409984	199039	34664	22372	
sektor publiczny		146293	96066	15022	10267	public sector
sektor prywatny		263691	102973	19642	12105	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		4460	874	649	448	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł		125338	40626	4495	2282	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe ...		109641	36464	4159	2116	of which manufacturing
Budownictwo		28582	3551	1588	496	Construction
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		45695	23229	3634	2410	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa		21766	4492	796	331	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		5440	3638	1255	776	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja		8683	3001	898	494	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		14514	10681	1104	776	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		8284	4500	3475	2946	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		9117	4375	744	436	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		13027	5613	1465	758	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		33856	21682	1602	902	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja		53902	42877	9155	6450	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		30421	25690	2513	1929	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		5400	3366	1129	822	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa		1499	844	162	116	Other service activities

a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b Od 2009 łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

a Excluding economic entities employing up to 9 persons. b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 9 (87). PRZYJĘCIA DO PRACY ^a
HIRES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współczynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmujący pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powracający z urlopów wychowaw- czych ^b persons returning from child- care leaves ^b		
O G Ó Ł E M	2005	94355	36690	11698	48138	2335	24,8
T O T A L	2010	78979	33039	9970	44301	2028	18,5
	2011	87692	36017	11580	57580	1916	20,8
	2012	85169	36560	10241	55767	1825	20,2
sektor publiczny		15413	9498	1974	10517	601	9,9
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		69756	27062	8267	45250	1224	26,0
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		634	185	81	444	#	14,1
Przemysł		24866	8105	2827	15827	475	19,2
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe ... <i>of which manufacturing</i>		23097	7584	2655	14827	455	20,9
Budownictwo		8292	698	697	5952	99	27,7
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		11484	6124	1527	6608	257	24,0
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		4544	811	315	3354	33	21,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1771	1041	315	1112	17	32,5
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		2230	940	393	1637	46	27,6
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		5799	4525	795	2802	223	37,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1422	569	132	1117	22	16,3
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1950	834	396	1246	27	21,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		8485	3101	890	6222	37	67,5
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		4054	2387	594	2895	229	11,4
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja		5175	3809	586	3584	168	9,2
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		3424	2809	535	2262	165	10,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		763	477	124	504	20	14,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		276	145	34	201	#	18,1
<i>Other service activities</i>							

a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 10 (88). ZWOLNIENIA Z PRACY ^a
TERMINATIONS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number						Współ- czynnik zwolnień w % Ter- mination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to disso- lution of an employment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychowaw- czych ^b taking child-care ^b		
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee				
OGÓŁEM	2005	83480	33602	13637	12117	5326	3417	21,6
TOTAL	2010	79560	33149	14857	8210	3718	2236	18,6
	2011	87331	35124	14053	8633	5203	2154	20,6
	2012	85905	34766	15526	8006	3864	1823	20,4
sektor publiczny		18528	9354	2120	908	2028	714	11,9
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		67377	25412	13406	7098	1836	1109	25,2
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		646	164	94	18	55	#	14,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		25841	7603	4985	2160	1188	456	20,0
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		21117	6763	4555	2091	961	424	19,1
Budownictwo		9139	602	1906	827	235	40	30,7
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		12335	6407	3169	1708	166	289	25,7
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		3662	544	548	441	311	44	17,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1636	1012	204	197	18	38	29,6
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		1472	667	204	415	10	42	18,1
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		6267	4729	878	766	46	143	40,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1693	612	743	76	109	23	19,5
<i>Real estate activities</i>								

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 10 (88). ZWOLNIENIA Z PRACY ^a (dok.)TERMINATIONS ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Ter- mination rate in %
		kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dis- solution of an employ- ment contract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabili- tację retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlopów wychowaw- czych ^b taking child-care ^b	
			przez zakład pracy by employer	przez pracownika by employee			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1613	615	230	234	49	32	17,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	7883	2838	699	344	102	36	62,7
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3844	2149	273	252	562	288	10,6
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	5516	3517	1118	227	532	180	9,8
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	3458	2796	338	264	436	184	10,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	627	381	94	67	40	26	11,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	273	130	43	10	5	#	18,1
<i>Other service activities</i>							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons. b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 11 (89). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a
GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, VOCATIONAL AND GENERAL SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół Of total number – graduates				
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post- -secondary and second- -ary voca- -tional	liceów ogólno- kształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational	
OGÓŁEM	2005	10263	4837	3816	2872	1484	2091
TOTAL	2010	7680	3724	3229	1693	1292	1466
	2011	8322	3945	3418	1948	1243	1713
	2012	7773	3686	3358	1643	1288	1484
sektor publiczny		1641	1009	1140	272	182	47
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		6132	2677	2218	1371	1106	1437
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		66	23	30	30	#	#
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		2230	615	548	554	277	851
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manufacturing</i>		2095	578	468	530	267	830
Budownictwo		425	58	145	86	31	163
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		1204	698	414	314	263	213
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		229	67	83	55	49	42
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		219	147	44	75	78	22
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		313	136	237	30	40	6
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		701	444	388	119	190	4
<i>Financial and insurance activities</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 11 (89). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY ^a (dok.)
GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, VOCATIONAL AND GENERAL SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym kobiety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół Of total number – graduates			
			wyższych tertiary	policealnych i średnich zawodowych post- -secondary and second- ary voca- tional	liceów ogólno- kształcących general secondary	zasadniczych zawodowych basic vocational
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	119	41	32	30	26	31
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	339	155	233	50	25	31
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	407	231	132	64	122	89
<i>Administrative and support service activities</i>						
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	535	335	315	112	96	12
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>						
Edukacja	421	327	353	31	#	#
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	440	320	342	56	33	9
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	94	66	57	21	#	#
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa	31	23	5	16	#	#
<i>Other service activities</i>						

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 12 (90). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE W 2012 R.
VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone newly created		zlikwidowane liquidated	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jed- nostkach o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jedno- stkach o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jedno- stkach o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
OGÓŁEM	2280	288	1854	26353	15019	21290	12579
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	31	-	11	347	139	285	160
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł	1042	60	1041	6014	4518	4588	3650
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	-	-	-	11	11	56	52
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	1003	34	1003	5620	4227	4206	3308
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	32	26	32	169	151	81	77
<i>electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	7	-	6	214	129	245	213
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo	31	1	31	4052	1722	4013	2013
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	259	53	130	4754	1815	5210	2617
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	175	24	62	1718	758	954	439
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	83	11	38	880	277	1116	269
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	113	42	113	1140	969	344	185
<i>Information and communication</i>							

TABL. 12 (90). MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2012 R. (dok.)
VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOBS IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone newly created		zlikwidowane liquidated	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jed- nostkach o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób of total number in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jedno- stkach o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jedno- stkach o liczbie pracu- jących powyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	13	2	13	333	227	313	240
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	16	-	16	373	123	375	276
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	42	13	29	1736	568	912	205
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	132	35	58	2173	1644	1180	1020
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	142	14	140	517	506	225	223
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	48	19	48	971	873	861	749
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	105	2	92	762	575	519	435
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	29	-	25	324	251	141	64
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	19	12	7	259	54	254	34
<i>Other service activities</i>							

Bezrobocie Unemployment

TABL. 13 (91). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS JOB OFFERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	159900	104694	106667	114644	Total registered unemployed persons
w tym kobiety	90409	55789	60589	62837	of which women
Z liczby ogółem - bezrobotni:					Of total number - unemployed persons:
dotychczas niepracujący	27641	16342	16277	16574	previously not employed
w tym absolwenci ^a	7305	6591	6718	6577	of which graduates ^a
w tym w szkole wyższej ^b	1140	1502	1307	1296	of which in tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych	37033	28427	33415	35076	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	6868	2868	3335	4873	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	103518	41570	47059	52301	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku	26402	21075	20984	22065	possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej	7491 ^d	9683	10885	12191	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni	4660	6043	6515	6978	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^e w %	19,2	12,3	12,5	13,4	Registered unemployment rate ^e in %
Oferty pracy	1169	1653	1144	1120	Job offers

a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy. d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 137; do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2005 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a An unemployed graduate is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns graduates with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. e See general notes, item 2 on page 137; the number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture used for calculation, estimated using the results: in 2005 – of the Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (93). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA <i>BY EDUCATIONAL LEVEL</i>								
Wyższe	7338	4982	9199	6127	10229	7118	11624	8034
<i>Tertiary</i>								
Policealne i średnie zawodowe	31686	21422	21037	13239	21961	14391	23465	14905
<i>Post-secondary and vocational secondary</i>								
Średnie ogólnokształcące	12345	9089	12184	8275	12345	8634	12966	8855
<i>General secondary</i>								
Zasadnicze zawodowe	54277	26610	31673	13998	31592	15194	34094	15739
<i>Basic vocational</i>								
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	54254	28306	30601	14150	30540	15252	32495	15304
<i>Lower secondary, primary and incom- plete primary</i>								
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} <i>BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}</i>								
3 miesiące i mniej	34161	16265	37729	17772	33959	16427	36479	16882
<i>months and less</i>								
3- 6	21064	11332	20852	11502	20393	11720	21258	11528
6-12	24666	12806	20968	11206	20863	12365	21133	11570
12-24	24706	13640	17320	9907	19800	12264	20228	12402
Powyżej 24 miesięcy	55303	36366	7825	5402	11652	7813	15546	10455
<i>More than 24 months</i>								
WEDŁUG STAŻU PRACY^b <i>BY WORK SENIORITY^b</i>								
Bez stażu pracy	27641	17371	16342	9841	16277	10316	16574	10069
<i>No work seniority</i>								
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej	20170	13187	14621	9000	15156	9657	15903	9875
<i>and less</i>								
1- 5	34700	19910	25160	14205	25949	15724	28102	16341
5-10	25112	14346	15485	8309	16055	9364	17977	10252
10-20	29717	17047	17372	9025	17532	9611	19007	1002
20-30	19387	7978	11726	4416	11601	4776	12241	4903
powyżej 30 lat	3173	570	3988	993	4097	1141	4840	1395
<i>more than 30 years</i>								

a Od momentu rejestracji w urządzenie pracy. b Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3-6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. wśród bezrobotnych były 25722 osoby (w tym 10679 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. b Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3-6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2012 among the unemployed were 25722 persons (of which 10679 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 16 (94). BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	6863	3240	2142	2617	<i>Undertaking employment in intervention works</i>
w tym kobiety	3521	1996	1275	1568	<i>of which women</i>
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	2728	2160	515	954	<i>Undertaking employment in public works</i>
w tym kobiety	1697	1040	215	401	<i>of which women</i>
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	18432	24405	9057	13677	<i>Started training or traineeship</i>
w tym kobiety	10842	14384	5685	8254	<i>of which women</i>
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	•	4718	3204	3453	<i>Started a social useful works</i>
w tym kobiety	•	3120	2087	2267	<i>of which women</i>
Liczba zgłoszonych ofert pracy	67798	61467	48979	53962	Number of submitted job offers

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 17 (95). WYDATKI FUNDUSZU PRACY ^a
EXPENDITURES OF LABOUR FUND ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			w % in %		
O G Ó Ł E M	368,8	548,4	356,8	396,5	100,0	T O T A L
w tym:						<i>of which:</i>
Zasiłki dla bezrobotnych	222,2	215,4	200,8	213,2	53,8	<i>Unemployment benefits</i>
Szkolenia	15,3	25,6	6,7	8,8	2,2	<i>Training</i>
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	32,8	57,0	36,3	60,1	15,1	<i>Means for starting of economic activity and equipping of workseat</i>
Roboty publiczne	13,1	11,2	2,9	4,2	1,1	<i>Public works</i>
Prace interwencyjne	18,9	15,9	11,1	10,4	2,6	<i>Interventional works</i>
Stypendia za okres stażu	29,5	72,4	34,1	36,1	9,1	<i>Scholarships for traineeship period</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 137.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a See general notes, item 3 on page 137.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

Warunki pracy
Working conditions

TABL. 18 (96). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)

PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych light	1-3 dni days	4-20	21 dni i więcej days and more	
OGÓŁEM								
TOTAL								
OGÓŁEM	2005	5452	38	65	5349	24	1736	3451
TOTAL	2010	5991	26	49	5916	78	2036	3435
	2011	6322	29	37	6256	68	2045	3718
	2012	5702	27	44	5631	86	2130	3285
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		103	1	1	101	-	35	65
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		2228	12	21	2195	34	828	1323
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		11	1	-	10	-	2	7
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		2023	10	20	1993	27	752	1209
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		63	1	-	62	3	25	31
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		131	-	1	130	4	49	76
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								
Budownictwo		525	4	6	515	6	142	369
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		648	1	3	644	11	305	320
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		508	3	3	502	2	162	336
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		98	-	-	98	-	54	40
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		23	1	1	21	3	6	12
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		92	-	-	92	1	33	50
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		110	1	1	108	2	48	57
<i>Real estate activities</i>								

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 18 (96). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY ^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work			
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych light	1-3 dni days	4-20	21 dni i więcej days and more	
O G Ó Ł E M (dok.) T O T A L (cont.)								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	80	1	-	79	1	24	51	
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	227	-	1	226	7	84	127	
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	234	1	3	230	6	85	118	
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja	329	1	3	325	10	137	140	
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	401	1	1	399	3	149	221	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	62	-	-	62	-	27	33	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa	34	-	-	34	-	11	23	
<i>Other service activities</i>								
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)								
O G Ó Ł E M	2005	8,95	0,06	0,11	8,78	0,04	2,85	5,67
T O T A L	2010	9,00	0,04	0,07	8,89	0,12	3,06	5,16
	2011	9,22	0,04	0,05	9,13	0,10	2,98	5,42
	2012	8,34	0,04	0,06	8,24	0,13	3,11	4,80
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	13,63	0,13	0,13	13,37	-	4,63	8,60	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł	14,19	0,08	0,13	13,98	0,22	5,27	8,43	
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie	9,08	0,83	-	8,26	-	1,65	5,78	
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe	14,32	0,07	0,14	14,11	0,19	5,32	8,56	
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	9,47	0,15	-	9,32	0,45	3,76	4,66	
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	16,56	-	0,13	16,44	0,51	6,20	9,61	
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>								

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 18 (96). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY ^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem – powodujących niezdolność do pracy Of total number – accidents resulting in an inability to work		
		śmier- telnych fatal	ciężkich serious	lżejszych light	1-3 dni days	4-20	21 dni i więcej days and more
NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości) (dok.) PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate) (cont.)							
Budownictwo	9,00	0,07	0,10	8,83	0,10	2,43	6,33
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	5,24	0,01	0,02	5,21	0,09	2,47	2,59
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	10,45	0,06	0,06	10,32	0,04	3,33	6,91
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5,63	-	-	5,63	-	3,10	2,30
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja	1,40	0,06	0,06	1,28	0,18	0,36	0,73
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	4,06	-	-	4,06	0,04	1,45	2,20
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	7,08	0,06	0,06	6,95	0,13	3,09	3,67
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,78	0,03	-	2,74	0,03	0,83	1,77
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	9,87	-	0,04	9,83	0,30	3,65	5,52
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	6,52	0,03	0,08	6,41	0,17	2,37	3,29
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>							
Edukacja	5,02	0,02	0,05	4,96	0,15	2,09	2,14
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	9,39	0,02	0,02	9,35	0,07	3,49	5,18
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7,18	-	-	7,18	-	3,13	3,82
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	2,77	-	-	2,77	-	0,89	1,87
<i>Other service activities</i>							

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 19 (97). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY ^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK ^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which							
		rolnictwo, leśnic- two, ło- wiewstwo i rybacz- two <i>agricul- ture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	transport i gospo- darka magazy- nowa <i>transport and storage</i>	opieka zdrow- otna i pomoc spo- leczna <i>human health and social work activities</i>	
			razem <i>total</i>	w tym przetwó- rstwo przemy- słowe of which <i>manu- facturing</i>					
WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY CONTACT-MODE OF INJURY									
OGÓŁEM	2005	5452	111	2814	2653	341	418	427	424
TOTAL	2010	5991	110	2446	2262	586	706	390	436
	2011	6322	99	2481	2253	602	711	502	505
	2012	5702	103	2228	2023	525	648	508	401
Kontakt z prądem elektrycznym, tempe- raturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi		170	1	86	80	19	12	12	5
<i>Contact with electrical voltage, tempe- rature, hazardous substances and chemicals</i>									
w tym z preparatami chemicznymi ... <i>of which chemicals</i>		32	-	16	16	5	1	3	2
Tonięcie, zakopanie, zamknięcie		11	-	2	1	6	1	-	1
<i>Drowned, buried, enveloped</i>									
Zderzenie z lub uderzenie w: <i>Horizontal or vertical impact with or against:</i>									
nieruchomy obiekt		1546	34	530	481	143	151	165	147
<i>a stationary object</i>									
obiekt w ruchu		1140	21	495	450	122	158	104	46
<i>object in motion</i>									
w tym przez: <i>of which by:</i>									
spadający obiekt		464	12	236	221	45	61	30	16
<i>falling object</i>									
poruszający się lub transportowany obiekt		226	-	86	82	27	48	24	8
<i>moving or transported object</i>									
Kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym		1053	18	532	510	78	139	52	38
<i>Contact with sharp, pointed, rough, coarse material agent</i>									
w tym kontakt z przedmiotem ostrym <i>of which contact with sharp material agent</i>		662	9	347	339	41	108	18	13

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 19 (97). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (cd.)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł industry		budow- nictwo <i>construc- tion</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodowy- ch ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	transport i gospo- darka magazy- nowa <i>transporta- tion and storage</i>	opieka zdrow- otna i pomoc spo- łeczna <i>human health and social work activities</i>
			razem total	w tym przetwó- rstwo przemys- łowe <i>of which manu- facturing</i>				

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZY (dok.)
CONTACT-MODE OF INJURY (cont.)

Uwięzienie, zmiżdżenie	366	3	203	184	43	46	20	3
<i>Trapped, crushed</i>								
Obciążenie psychiczne lub fizyczne	752	9	242	207	55	88	89	76
<i>Physical or mental stress</i>								
w tym obciążenie układu mięśniowo- szkieletowego	678	8	221	194	49	82	81	64
<i>of which physical stress on the mus- cular-skeletal system</i>								
Przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	105	8	13	5	1	6	17	21
<i>Aggression of human or animal</i>								
Pozostałe	559	9	125	105	58	47	49	64
<i>Others</i>								

PRZYCZYNY WYPADKÓW
CAUSES OF ACCIDENTS

OGÓŁEM	2005	9925	232	5404	5112	683	814	725	604
TOTAL	2010	11139	197	4774	4441	1192	1317	698	676
	2011	11815	162	4857	4403	1207	1379	901	770
	2012	10689	225	4266	3911	1082	1311	894	618
Niewłaściwy stan czynnika materialnego <i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>		878	21	377	345	89	84	71	45
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		429	11	176	169	93	62	11	22
<i>work</i>									
stanowiska pracy		587	16	244	230	75	109	26	25
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikami materialnymi		767	12	390	366	67	113	44	29
<i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>									

a Zgłoszone w danym roku.

a Registered in a given year.

TABL. 19 (97). WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY ^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)
CONTACT-MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK ^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which						
		rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>agriculture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budownictwo <i>construction</i>	handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>	transport i gospo- darka magazy- nowa <i>transportation and storage</i>	opieka zdrowotna i pomoc spo- leczna <i>human health and social work activities</i>
			razem total	w tym przetwórstwo przemysłowe <i>of which manu- facturing</i>				
PRZYCZYNY WYPADKÓW (dok.) CAUSES OF ACCIDENTS (cont.)								
Nieużywanie sprzętu ochronnego <i>Not using protective equipment</i>	171	4	92	87	25	20	6	4
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika <i>Inappropriate wilful employee action</i>	650	13	293	273	56	94	46	26
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b <i>Inappropriate mental-physical condition of employee ^b</i>	211	5	62	57	13	27	11	28
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika <i>Incorrect employee action</i>	6068	122	2415	2217	594	672	549	368
Inne <i>Others</i>	928	21	217	167	70	130	130	71

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

a Registered in a given year. b Caused by, i.e.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 20 (98). POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE ^a
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK ON PRIVATE FARMS IN AGRICULTURE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	794	576	567	611	TOTAL
w tym wypadki śmiertelne	2	4	1	1	<i>of which fatal accidents</i>
Wydarzenia powodujące urazy:					<i>Events causing injury:</i>
upadek osób	371	286	284	276	<i>persons falling</i>
uderzenie lub przygnięcie przez spadające przedmioty	48	45	35	40	<i>persons hit or crushed by falling objects</i>
przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu	20	14	10	14	<i>persons run over, hit or caught by moving means of transport</i>
pochwycenie, uderzenie przez części ruchome maszyn i urządzeń	147	69	65	86	<i>persons caught or hit by moving parts of machinery and equipment</i>
uderzenie, przygnięcie, pogryzienie przez zwierzęta	82	76	73	87	<i>persons hit, crushed or bitten by animals</i>
działanie skrajnych temperatur	14	5	3	4	<i>influence of extreme temperatures</i>
działanie materiałów szkodliwych ...	2	-	-	4	<i>influence of hazardous materials</i>
inne wydarzenia	110	81	97	100	<i>other events</i>

^a Którym wypłacono jednorazowe odszkodowania.

Ź r ó d ł o: dane Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Who received one-off accident compensations.

S o u r c e: data of the Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 21 (99). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard						
			związane connected with				czynnikami mecha- nicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery		
			ze środowiskiem pracy working environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions				
			ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czyn- ników of which by one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czyn- ników of which by one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czyn- ników of which by one group of factors	razem total
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed									
OGÓŁEM	2005	119,1	89,1	73,0	52,0	35,0	27,4	11,2	9,7
TOTAL	2010	96,9	75,0	55,0	38,5	30,2	27,1	11,7	9,4
	2011	97,9	77,3	58,7	43,3	26,9	23,9	12,3	10,1
	2012	97,4	76,0	57,7	41,8	26,0	23,0	13,8	11,1
sektor publiczny		87,6	81,4	33,6	29,0	46,0	45,1	7,9	7,3
<i>public sector</i>									
sektor prywatny		100,2	74,4	64,6	45,5	20,1	16,6	15,5	12,2
<i>private sector</i>									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		105,0	85,5	54,0	41,4	24,5	23,8	26,4	20,2
Przemysł		145,9	107,2	99,3	70,8	26,5	21,0	20,1	15,3
<i>Industry</i>									
górnictwo i wydobywanie		118,1	88,6	118,1	88,6	-	-	-	-
<i>mining and quarrying</i>									
przetwórstwo przemysłowe		151,6	109,0	106,9	75,7	23,9	17,7	20,8	15,5
<i>manufacturing</i>									
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		67,6	62,8	10,8	8,1	48,7	48,7	8,1	6,0
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>									
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		136,1	125,1	63,8	52,7	48,9	48,9	23,4	23,4
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>									

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 139.

^a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 139.

TABL. 21 (99). ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mecha- nicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
			ze środowiskiem pracy working environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions			
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czyn- ników of which by one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czyn- ników of which by one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czyn- ników of which by one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czyn- ników of which by one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Budownictwo	98,8	85,9	34,1	24,8	41,7	39,6	23,0	21,4
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	21,5	17,8	13,2	10,8	3,1	2,5	5,1	4,5
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	124,4	110,8	45,0	32,5	68,1	67,7	11,3	10,6
Informacja i komunikacja	4,5	4,5	2,7	2,7	1,8	1,8	-	-
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	77,6	75,2	6,0	3,6	63,3	63,3	8,4	8,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	22,5	19,8	17,2	14,5	-	-	5,3	5,3
Edukacja	2,0	2,0	1,6	1,6	-	-	0,4	0,4
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	38,6	35,2	16,2	15,0	21,4	20,0	0,9	0,2

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 139.

a Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 139.

TABL. 22 (100). ZATRUDNIENI^a NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO W 2012 R.
PAID EMPLOYEES^a ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowa- dzenie oceny ryzyka zawodowego Evaluation of occupational risk	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego Elimination or limitation of occupational risk	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk		
			techniczne technical	organizacyjne organizational	ochrony indywidualnej individual protection
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed					
OGÓŁEM	328,0	155,0	52,2	69,5	91,1
TOTAL					
sektor publiczny	291,3	161,8	48,3	48,0	110,2
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	338,7	153,0	53,3	75,8	85,6
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	394,9	174,5	9,8	22,9	131,2
Przemysł	351,3	160,0	56,4	60,6	100,4
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	629,5	170,5	49,7	85,9	128,9
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	347,5	164,6	56,6	57,3	107,0
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	374,7	76,6	56,2	67,0	19,5
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	357,6	168,9	54,1	105,5	72,5
Budownictwo	348,1	175,4	44,6	90,6	109,6
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	285,1	127,0	37,7	90,1	30,8
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	354,9	192,0	80,7	104,9	152,5
Informacja i komunikacja	409,1	121,6	3,0	54,0	12,2
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	223,3	106,3	35,8	35,8	31,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	275,6	146,7	26,4	96,5	102,4
Edukacja	85,6	30,6	3,3	20,2	7,3
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	313,3	184,1	79,3	55,5	128,1
Pozostała działalność usługowa	989,6	989,6	989,6	-	145,8
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 139.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 139.

TABL. 23 (101). CHOROBY ZAWODOWE
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków Number of cases		SPECIFICATION	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 100 tys. zatrudnionych per 100 thous. paid employees		
OGÓŁEM	2005	140	28,3	TOTAL
	2010	142	25,3	
	2011	130	23,4	
	2012	130	23,7	
w tym:				<i>of which:</i>
Pylice płuc		2	0,4	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu		2	0,4	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc		1	0,2	<i>Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation</i>
Astma oskrzelowa		7	1,3	<i>Bronchial asthma</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym		8	1,5	<i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w nas- tępstwie działania czynników wys- tępujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi		3	0,5	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry		5	0,9	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy		16	2,9	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem		49	8,9	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensoneural type</i>
Zespół wibracyjny		3	0,5	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa		32	5,8	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 24 (102). KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH ^a

Stan w dniu 15 XII

PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS ^a

As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preventive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżywcze <i>Other nutrition</i>	Dodatki pieniężne <i>Special pay</i>	Skrócony czas pracy <i>Short-time work</i>	Dodatkowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Upraw- nienia wynikające z pracy w szcze- gólnych warun- kach ^b <i>Entitle- ments arising from work in particular conditions ^b</i>
OGÓŁEM	2005	27498	41246	9316	32883	1934	3934	1387
TOTAL	2010	24498	40354	5071	15355	1671	4995	2427
	2011	23520	48733	3519	14343	1551	5165	1347
	2012	23334	45164	3776	12688	1417	4750	1820
sektor publiczny		5944	8150	454	6893	904	3990	879
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		17390	37014	3322	5795	513	760	941
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		1090	1233	70	95	9	1	40
Przemysł		13942	27997	2878	5971	315	531	962
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		-	73	-	-	-	-	7
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		11279	25067	2327	4201	169	132	870
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		1404	736	264	1141	5	399	20
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>		1259	2121	287	629	141	-	65
Budownictwo		2927	5557	396	797	11	46	45
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		1277	2637	54	161	4	94	1
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		3460	4651	338	5027	174	3924	348
Informacja i komunikacja		421	728	35	-	45	80	-
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1	187	-	-	1	1	-
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		39	51	-	-	-	-	6
Edukacja		75	576	-	473	14	-	-
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		102	1547	5	164	844	73	418

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 139. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 8 on page 139. ^b Or particular character.

TABL. 25 (103). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH ^a
OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	ogółem total	w tym z tytułu wypadków przy pracy of which occupational accidents compensations	
OGÓŁEM	2005	1940	1839	2114,4	1995,2
TOTAL	2010	2017	1938	2678,4	2495,6
	2011	2269	2199	3017,5	2752,4
	2012	1776	1717	3403,0	3197,0
sektor publiczny		415	392	3560,5	3237,8
<i>public sector</i>					
sektor prywatny		1361	1325	3355,0	3184,9
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>		33	30	3187,9	3076,7
Przemysł		947	924	3407,9	3181,8
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie		3	3	4766,7	4766,7
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe		874	851	3300,3	3051,9
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		23	23	8717,4	8717,4
<i>electricity, gas, steam and air con- ditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		47	47	2723,4	2723,4
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		188	183	3981,9	3949,2
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		158	157	2953,8	2886,0
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		178	174	3592,1	3313,2
Informacja i komunikacja		8	8	2112,5	2112,5
<i>Information and communication</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>		8	7	3212,5	3185,7
Edukacja		30	30	3786,7	3786,7
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>		225	203	3095,1	2698,5
Pozostała działalność usługowa		1	1	4000,0	4000,0
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 140.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected entities kind of activities; see general notes, item 9 on page 140.

DZIAŁ VII WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzem, realizatorem filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

2. Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r. zgodnie z ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887, z późniejszymi zmianami).

3. Dane w tabl. 2(105)-5(108) opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych. Do obliczenia wynagrodzenia przyjęto sumę: wypłat wynagrodzeń osobowych za badany miesiąc z uwzględnieniem wypłat dokonanych za okresy dłuższe niż miesiąc w przeliczeniu na jeden miesiąc (np. 1/3 premii kwartalnej, 1/12: nagród i premii rocznych, wypłat z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej oraz honorariów).

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE.

CHAPTER VII WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in cooperatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television programme producers.

2. Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee include deductions for personal income taxes and contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee, introduced on 1 I 1999, in accordance with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887, with later amendments).

3. Data in tables 2(105)-5(108) were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others. For calculating wages and salaries the sum of the following were assumed: payments of personal wages and salaries for the reference month including payments made for periods longer than one month calculated per month (e.g. 1/3 of quarterly premiums, 1/12: of annual prizes and premiums, payments from profit and balance surplus in cooperatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities and fees).

Social security benefits

1. Information regarding retirement pay and pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the appropriated allocations as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures), and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds – OFE.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;
- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz byłego Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz osoby represjonowane.

3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wypłacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:

- 1) emerytury;
- 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
- 3) renty rodzinne.

4. Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

5. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych), uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i renciście na członków ich rodzin.

6. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

7. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

Information regarding retirement pay and pension benefits for farmers concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocations as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditure) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;
- 4) persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;
- 5) persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);
- 6) clergy;
- 7) professional soldiers;
- 8) the public safety functionaries, i.e., the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service as well as the former Office of State Protection;
- 9) penitentiary staff functionaries;
- 10) farmers;
- 11) war and military invalids, combatants as well as repressed persons.

3. **Retirement pay and pension benefits** (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) include:

- 1) retirement pay;
- 2) pensions resulting from an inability to work;
- 3) family pensions.

4. Retirement pay and pension benefits do not provide for the payments of retirement pays and pensions arising out of international agreements.

5. **Retirement pay and pension benefits** include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work. Benefits do not include family and nursing benefits paid to persons receiving retirement pay and pensions for their families.

6. Data regarding the **average monthly retirement pay and pension** are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

7. Data regarding benefits are given **in gross terms**, i.e., including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia
Wages and salaries

TABL. 1 (104). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	
				ogółem total	w tym pod- mioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób of which entities employing more than 9 persons
w zł in zł					
OGÓŁEM	2350,25	3138,25	3314,53	3455,09	3696,89
TOTAL					
sektor publiczny	2703,91	3815,70	4003,56	4141,40	4141,39
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	2148,77	2834,34	3008,33	3150,49	3442,08
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	2357,95	3300,03	3587,58	3958,67	4440,26
Przemysł	2388,70	3181,39	3378,25	3506,43	3643,83
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	2228,01	2946,07	3107,62	3283,15	3414,03
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	1905,94	2602,66	2711,05	2775,79	3122,86
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	1846,50	2481,42	2620,75	2752,87	3076,66
Transport i gospodarka magazynowa	2582,51	3281,75	3413,66	3578,78	4030,40
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1382,79	1855,48	1953,15	2092,94	2353,99
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	3472,70	4636,84	5198,38	5310,60	5701,58
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...	3747,29	4679,50	4931,15	5177,58	5387,02
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2497,05	3309,25	3632,49	3734,93	3895,77
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2668,16	3434,48	3538,15	3714,35	4481,70
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	1582,36	2194,20	2259,86	2470,45	2444,68
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	2979,55	4067,88	4219,77	4273,97	4274,43
Edukacja	2533,13	3453,10	3644,96	3801,69	3820,61
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2088,16	3248,68	3328,71	3354,48	3428,19
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2087,42	2873,17	3016,09	3073,62	3184,05
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	2131,73	2421,68	2489,93	2589,23	3071,38
<i>Other service activities</i>					

**TABL. 2 (105). ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.²**
**PAID EMPLOYMENT¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2012²**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women

 a – w tys. osób
in thous. persons

 b – w %
in %

O G Ó Ł E M

T O T A L

O G Ó Ł E M	a	461,7	230,0	231,7	161,5	55,9	105,6	300,2	174,1	126,1
T O T A L	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

 WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO
WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW = 3895,72 zł) DLA POLSKI

 BY WERE DETERMINED ON THE BASIS OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND
SALARIES³ (PW = 3895.72 zł) FOR POLAND

Do 1500,00 zł	Do 1500,00 zł	a	32,7	18,5	14,2	0,5	0,1	0,4	32,2	18,4	13,8
<i>zł and less</i>	<i>zł and less</i>	b	7,1	8,1	6,1	0,3	0,2	0,4	10,7	10,6	10,9
1500,01– 1947,86	1500,01– 50% PW	a	43,0	18,6	24,4	9,2	1,5	7,7	33,8	17,1	16,7
		b	9,3	8,1	10,5	5,7	2,8	7,3	11,2	9,8	13,2
1947,87– 2610,13	50– 67% PW	a	73,7	32,5	41,2	24,8	7,0	17,8	48,9	25,5	23,4
		b	15,9	14,1	17,8	15,4	12,5	16,9	16,3	14,7	18,5
2610,14– 2921,79	67– 75% PW	a	35,4	17,4	18,0	13,5	4,1	9,4	21,9	13,3	8,6
		b	7,7	7,6	7,8	8,3	7,4	8,8	7,3	7,6	6,9
2921,80– 3895,72	75–100% PW	a	96,2	46,1	50,1	40,4	12,4	28,0	55,8	33,7	22,1
		b	20,7	20,0	21,8	24,9	22,2	26,4	18,6	19,3	17,8
3895,73– 4869,65	100–125% PW	a	65,9	31,8	34,1	30,4	9,9	20,5	35,5	21,9	13,6
		b	14,3	13,8	14,7	18,9	17,7	19,5	11,8	12,6	10,7
4869,66– 5843,58	125–150% PW	a	39,4	22,2	17,2	17,6	7,8	9,8	21,8	14,4	7,4
		b	8,5	9,6	7,4	10,9	14,0	9,3	7,3	8,2	5,9
5843,59– 6817,51	150–175% PW	a	24,9	13,4	11,5	9,5	4,0	5,5	15,4	9,4	6,0
		b	5,4	5,8	4,9	5,9	7,1	5,2	5,1	5,4	4,7
6817,52– 7791,44	175–200% PW	a	14,9	9,1	5,8	5,2	2,8	2,4	9,7	6,3	3,4
		b	3,2	4,0	2,5	3,2	4,9	2,3	3,2	3,6	2,7
7791,45– 8765,37	200–225% PW	a	10,0	6,0	4,0	3,2	1,9	1,3	6,8	4,1	2,7
		b	2,2	2,6	1,7	2,0	3,4	1,2	2,3	2,4	2,1
8765,38– 9739,30	225–250% PW	a	6,2	3,1	3,1	2,0	1,0	1,0	4,2	2,1	2,1
		b	1,4	1,3	1,4	1,2	1,8	0,9	1,4	1,2	1,7
9739,31–10713,23	250–275% PW	a	4,3	2,2	2,1	1,6	0,8	0,8	2,7	1,4	1,3
		b	0,9	1,0	0,9	1,0	1,4	0,8	0,9	0,8	1,0
10713,24–11687,16	275–300% PW	a	3,5	1,8	1,7	1,1	0,7	0,4	2,4	1,1	1,3
		b	0,8	0,8	0,7	0,7	1,2	0,4	0,8	0,7	1,0
11687,17–20000,00	300% PW–20000,00	a	9,0	5,5	3,5	2,2	1,6	0,6	6,8	3,9	2,9
		b	2,0	2,4	1,5	1,4	2,9	0,5	2,3	2,2	2,3
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	2,6	1,8	0,8	0,3	0,3	0,0	2,3	1,5	0,8
<i>zł and more</i>	<i>zł and more</i>	b	0,6	0,8	0,3	0,2	0,5	0,1	0,8	0,9	0,6

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. 3 W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1947,87–2610,13 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 3 on page 175. 3 The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1947.87–2610.13 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 67.00% of the average wage and salary).

**TABL. 2 (105). ZATRUDNIENI ¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. ² (dok.)**
*PAID EMPLOYMENT ¹ BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES
FOR OCTOBER 2012 ² (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
a – w tys. osób <i>in thous. persons</i>											
b – w % <i>in %</i>											
WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ ³ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW = 4151,21 zł) DLA WOJEWÓDZTWA <i>BY WERE DETERMINED ON THE BASIS OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES ³ (PW = 4151.21 zł) FOR VOIVODSHIP</i>											
Do 1500,00 zł	Do 1500,00 zł	a	32,7	18,5	14,2	0,5	0,1	0,4	32,2	18,4	13,8
<i>zł and less</i>	<i>zł and less</i>	b	7,1	8,1	6,1	0,3	0,2	0,4	10,7	10,6	10,9
1500,01– 2075,61	1500,01– 50% PW	a	58,7	25,5	33,2	13,6	2,5	11,1	45,1	23,0	22,1
		b	12,7	11,1	14,3	8,4	4,4	10,6	15,0	13,2	17,4
2075,62– 2781,31	50– 67% PW	a	78,1	35,4	42,7	27,7	8,2	19,5	50,4	27,2	23,2
		b	16,9	15,4	18,4	17,1	14,7	18,4	16,9	15,7	18,5
2781,32– 3113,41	67– 75% PW	a	37,2	17,9	19,3	14,9	4,5	10,4	22,3	13,4	8,9
		b	8,1	7,8	8,3	9,2	8,1	9,8	7,4	7,7	7,1
3113,42– 4151,21	75–100% PW	a	93,4	45,1	48,3	40,0	12,5	27,5	53,4	32,6	20,8
		b	20,1	19,6	20,7	24,8	22,4	25,9	17,8	18,8	16,5
4151,22– 5189,01	100–125% PW	a	61,8	30,5	31,3	28,7	10,0	18,7	33,1	20,5	12,6
		b	13,4	13,2	13,5	17,8	17,8	17,7	11,0	11,8	10,0
5189,02– 6226,82	125–150% PW	a	35,3	20,2	15,1	15,3	6,9	8,4	20,0	13,3	6,7
		b	7,7	8,8	6,6	9,5	12,3	8,0	6,7	7,6	5,3
6226,83– 7264,62	150–175% PW	a	21,8	11,7	10,1	7,7	3,2	4,5	14,1	8,5	5,6
		b	4,7	5,1	4,4	4,8	5,8	4,2	4,7	4,8	4,5
7264,63– 8302,42	175–200% PW	a	13,5	8,5	5,0	4,7	2,8	1,9	8,8	5,7	3,1
		b	2,9	3,7	2,2	2,9	5,1	1,8	2,9	3,2	2,5
8302,43– 9340,22	200–225% PW	a	7,5	4,3	3,2	2,5	1,4	1,1	5,0	2,9	2,1
		b	1,6	1,9	1,4	1,5	2,6	1,0	1,7	1,6	1,7
9340,23–10378,03	225–250% PW	a	5,6	2,6	3,0	1,9	0,9	1,0	3,7	1,7	2,0
		b	1,2	1,1	1,3	1,2	1,6	0,9	1,2	1,0	1,6
10378,04–11415,83	250–275% PW	a	3,6	1,9	1,7	1,2	0,7	0,5	2,4	1,2	1,2
		b	0,8	0,8	0,8	0,8	1,2	0,5	0,8	0,7	0,9
11415,84–12453,63	275–300% PW	a	2,7	1,7	1,0	0,8	0,6	0,2	1,9	1,1	0,8
		b	0,6	0,7	0,5	0,5	1,0	0,3	0,6	0,6	0,6
12453,64–20000,00	300% PW–20000,00	a	7,2	4,4	2,8	1,7	1,3	0,4	5,5	3,1	2,4
		b	1,6	1,9	1,2	1,0	2,3	0,4	1,8	1,8	1,9
Od 20000,01 zł	Od 20000,01 zł	a	2,6	1,8	0,8	0,3	0,3	0,0	2,3	1,5	0,8
<i>zł and more</i>	<i>zł and more</i>	b	0,6	0,8	0,3	0,2	0,5	0,1	0,8	0,9	0,6

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. 3 W nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 2075,62–2781,31 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 3 on page 175. 3 The percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 2075.62–2781.31 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50.01 to 67.00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (106). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.^b*PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012^b*

GRUPY ZAWODÓW ^c OCCUPATIONAL GROUPS ^c	Zatrudnieni w % Paid employees in %			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	4151,21	4397,49	3906,78
TOTAL						
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	9,1	9,9	8,2	8821,92	9727,76	7733,09
<i>Managers</i>						
Specjaliści	26,8	17,7	35,9	4854,12	5464,26	4555,90
<i>Professionals</i>						
specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	3,4	4,7	2,1	5263,98	5713,67	4265,24
<i>science and engineering professionals</i>						
specjaliści do spraw zdrowia	4,8	1,3	8,3	4326,81	5926,57	4085,24
<i>health professionals</i>						
specjaliści nauczania i wychowania	8,5	4,3	12,8	4376,72	4684,00	4273,74
<i>teaching professionals</i>						
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	7,4	4,5	10,2	5233,72	5539,46	5100,25
<i>business and administration professionals</i>						
specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych	1,2	2,0	0,4	5470,05	5618,00	4752,22
<i>information and communications technology professionals</i>						
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	1,5	0,9	2,1	5982,73	6518,26	5746,82
<i>legal, social and cultural professionals</i>						
Technicy i inny średni personel	12,3	11,5	13,0	4044,43	4676,70	3490,76
<i>Technicians and associate professionals</i>						
średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	3,6	5,8	1,3	4802,13	5015,65	3873,35
<i>science and engineering associate professionals</i>						
średni personel do spraw zdrowia	1,0	0,5	1,6	3022,39	3364,05	2927,78
<i>health associate professionals</i>						
średni personel do spraw biznesu i administracji	6,5	4,2	8,8	3938,28	4602,93	3623,23
<i>business and administration associate professionals</i>						
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,8	0,3	1,2	2969,25	3391,40	2864,01
<i>legal, social, cultural and related associate professionals</i>						
technicy informatycy	0,4	0,7	0,1	3594,36	3604,92	3543,66
<i>information and communications technicians</i>						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. c Patrz uwagi ogólne, ust. 9 pkt 1 na str. 28.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes item 3 on page 175. c See general notes, item 9 point 1 on page 28.

TABL. 3 (106). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.^b (cd.)
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012^b (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^c OCCUPATIONAL GROUPS ^c	Zatrudnieni w % Paid employees in %			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Pracownicy biurowi	10,8	5,8	15,8	3621,26	3324,91	3729,43
<i>Clerks</i>						
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,9	1,0	4,8	3187,13	3350,99	3152,60
<i>general and keyboard clerks</i>						
pracownicy obsługi klienta	3,9	0,8	7,0	4281,74	3762,71	4342,65
<i>customer services clerks</i>						
pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	3,0	3,5	2,6	3182,58	3087,53	3308,41
<i>numerical and material recording clerks</i>						
pozostali pracownicy obsługi biura	1,0	0,5	1,4	3655,02	4183,01	3466,65
<i>other clerical support workers</i>						
Pracownicy usług i sprzedawcy	7,4	5,1	9,8	2420,79	2727,66	2263,67
<i>Service and sales workers</i>						
pracownicy usług osobistych	2,0	2,1	2,0	2511,77	2779,79	2251,40
<i>personal service workers</i>						
sprzedawcy i pokrewni	4,4	1,8	7,0	2381,52	2783,56	2276,94
<i>sales workers</i>						
pracownicy opieki osobistej i pokrewni ...	0,3	0,1	0,6	2123,87	2434,89	2073,61
<i>personal care workers</i>						
pracownicy usług ochrony	0,7	1,1	0,2	2546,26	2571,15	2431,42
<i>protective services workers</i>						
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,4	0,6	0,1	2866,82	2946,53	2382,54
<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>						
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	15,1	25,8	4,6	3141,80	3337,51	2048,88
<i>Craft and related trades workers</i>						
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	4,3	8,6	0,2	3051,13	3063,30	2436,70
<i>building and related trades workers, excluding electricians</i>						
robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	4,2	8,3	0,1	3566,08	3572,79	2856,89
<i>metal, machinery and related trades workers</i>						
rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	0,6	0,6	0,6	2594,33	2957,74	2238,59
<i>handicraft and printing workers</i>						
elektrycy i elektronicy	2,2	4,4	0,0	4091,81	4098,13	3332,02
<i>electrical and electronic trades workers</i>						
robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	3,8	3,9	3,7	2310,54	2638,09	1972,59
<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. c Patrz uwagi ogólne, ust. 9 pkt 1 na str. 28.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes item 3 on page 175. c See general notes, item 9 point 1 on page 28.

TABL. 3 (106). ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.^b (dok.)**PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012^b (cont.)**

GRUPY ZAWODÓW ^c OCCUPATIONAL GROUPS ^c	Zatrudnieni w % Paid employees in %			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł Average gross wages and salaries in zł		
	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women	ogółem total	mężczyźni men	kobiety women
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń <i>Plant and machine operators and assemblers</i>	9,5	16,2	2,9	3133,39	3208,26	2717,48
operatorzy maszyn i urządzeń wydo- bywczych i przetwórczych	3,0	4,5	1,6	3301,98	3569,66	2532,01
<i>stationary plant and machine operators</i>						
monterzy	1,1	1,1	1,0	3418,78	3966,32	2819,59
<i>assemblers</i>						
kierowcy i operatorzy pojazdów	5,4	10,6	0,3	2980,95	2970,91	3334,29
<i>drivers and mobile plant operators</i>						
Pracownicy przy pracach prostych	8,6	7,4	9,7	2301,12	2662,71	2027,03
<i>Elementary occupations</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	0,1	0,1	0,1	2903,08	3032,62	2637,74
<i>agricultural, forestry and fishery</i>						
<i>labourers</i>						
robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemysle, budownictwie i transporcie	2,7	4,4	1,1	2715,45	2860,18	2169,26
<i>labourers in mining, construction,</i> <i>manufacturing and transport</i>						

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175. c Patrz uwagi ogólne, ust. 9 pkt 1 na str. 28.

a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. b See general notes item 3 on page 175. c See general notes, item 9 point 1 on page 28.

TABL. 4 (107). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. ¹
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 ¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
OGÓŁEM										
TOTAL										
OGÓŁEM	a	4151,21	4397,49	3906,78	4238,24	4884,45	3896,43	4104,39	4241,23	3915,44
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA										
BY EDUCATIONAL LEVEL										
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	a	5741,89	6896,44	5144,73	5027,31	5955,84	4648,21	6554,28	7673,68	5811,52
<i>Tertiary with academic degree (at least doctorate) or tertiary with master degree, physician degree or equivalent</i>	b	138,3	156,8	131,7	118,6	121,9	119,3	159,7	180,9	148,4
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	a	4699,23	5748,65	3719,56	4303,95	5540,49	3693,76	4939,61	5821,32	3744,30
<i>Tertiary with engineer degree, licentiate (bachelor), econo- mist with diploma or equi- valent</i>	b	113,2	130,7	95,2	101,6	113,4	94,8	120,3	137,3	95,6
Policealne	a	3536,40	3886,85	3386,59	3447,78	4001,74	3314,55	3596,54	3846,12	3449,26
<i>Post-secondary</i>	b	85,2	88,4	86,7	81,3	81,9	85,1	87,6	90,7	88,1
Średnie zawodowe	a	3735,37	4093,14	3312,43	3759,59	4582,11	3267,12	3724,84	3963,55	3344,40
<i>Vocational secondary</i>	b	90,0	93,1	84,8	88,7	93,8	83,8	90,8	93,5	85,4
Średnie ogólnokształcące	a	3384,92	3654,15	3172,03	3223,18	3850,87	2967,39	3426,58	3623,63	3244,15
<i>General secondary</i>	b	81,5	83,1	81,2	76,0	78,8	76,2	83,5	85,4	82,9
Zasadnicze zawodowe	a	2842,33	3097,23	2155,86	3003,72	3538,91	2174,54	2806,58	3018,61	2149,21
<i>Basic vocational</i>	b	68,5	70,4	55,2	70,9	72,5	55,8	68,4	71,2	54,9
Gimnazjalne	a	2436,23	2511,58	2031,28	2541,47	2541,47	-	2428,13	2508,81	2031,28
<i>Lower secondary</i>	b	58,7	57,1	52,0	60,0	52,0	-	59,2	59,2	51,9
Podstawowe i niepełne pod- stawowe	a	2629,97	3060,13	2074,97	2594,62	3267,50	2108,47	2644,98	3000,98	2052,98
<i>Primary and incomplete primary</i>	b	63,4	69,6	53,1	61,2	66,9	54,1	64,4	70,8	52,4

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 175.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include enti-ties employing more than 9 persons; see general notes item 3 on page 175.

TABL. 4 (107). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. ¹ (dok.)
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012 ¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – ogółem = 100 total = 100	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	ogółem total	męż- czyźni men	kobiety women	
WEDŁUG WIEKU BY AGE										
24 lata i mniej <i>and less</i>	a	2655,70	2613,29	2714,31	2599,81	2926,82	2381,75	2663,99	2582,65	2789,54
	b	64,0	59,4	69,5	61,3	59,9	61,1	64,9	60,9	71,2
25-34	a	3929,84	3943,72	3915,98	3723,06	4267,06	3435,77	3994,98	3879,46	4134,98
	b	94,7	89,7	100,2	87,8	87,4	88,2	97,3	91,5	105,6
35-44	a	4561,14	4900,56	4255,42	4472,50	5178,92	4153,85	4610,75	4814,86	4345,51
	b	109,9	111,4	108,9	105,5	106,0	106,6	112,3	113,5	111,0
45-54	a	4218,20	4770,94	3765,43	4300,29	4969,45	4004,19	4145,62	4677,65	3419,29
	b	101,6	108,5	96,4	101,5	101,7	102,8	101,0	110,3	87,3
55-59	a	4189,91	4571,63	3777,86	4297,80	4968,57	3876,21	4095,40	4360,56	3632,63
	b	100,9	104,0	96,7	101,4	101,7	99,5	99,8	102,8	92,8
60-64	a	4768,91	4762,67	4811,23	5336,92	5407,45	5050,55	4366,91	4364,84	4390,86
	b	114,9	108,3	123,2	125,9	110,7	129,6	106,4	102,9	112,1
65 lat i więcej <i>and more</i>	a	6383,85	6812,98	4285,87	8023,51	8486,35	6109,04	4907,50	5389,83	2117,78
	b	153,8	154,9	109,7	189,3	173,7	156,8	119,6	127,1	54,1
WEDŁUG STAŻU PRACY BY WORK SENIORITY										
Do 1,9 roku <i>Up to</i>	a	2836,00	2946,36	2719,93	2828,80	3157,48	2644,76	2837,93	2909,53	2749,01
	b	68,3	67,0	69,6	66,7	64,6	67,9	69,1	68,6	70,2
2,0- 4,9	a	3347,80	3431,58	3263,16	3386,48	3893,20	3087,41	3335,96	3335,01	3337,10
	b	80,6	78,0	83,5	79,9	79,7	79,2	81,3	78,6	85,2
5,0- 9,9	a	4178,48	4273,97	4082,03	3906,71	4674,94	3529,25	4266,90	4197,06	4355,35
	b	100,7	97,2	104,5	92,2	95,7	90,6	104,0	99,0	111,2
10,0-14,9	a	4449,08	4682,35	4215,01	4402,04	5164,75	4027,85	4467,36	4573,61	4327,89
	b	107,2	106,5	107,9	103,9	105,7	103,4	108,8	107,8	110,5
15,0-19,9	a	4831,11	5254,19	4457,08	4621,36	5260,89	4350,05	4937,07	5252,38	4542,55
	b	116,4	119,5	114,1	109,0	107,7	111,6	120,3	123,8	116,0
20 lat i więcej <i>and more</i>	a	4255,55	4610,57	3899,46	4413,39	5070,03	4044,39	4108,08	4366,38	3663,59
	b	102,5	104,8	99,8	104,1	103,8	103,8	100,1	103,0	93,6

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 175.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include enti-ties employing more than 9 persons; see general notes item 3 on page 175.

TABL. 5 (108). MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.³
THE HIGHEST MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN PAID EMPLOYMENT¹ DECILES BY MAJOR OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012³

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)									
	pier- wszej first	drugiej second	trzeciej third	czwartej fourth	piątej (me- diana) fifth (median)	szóstej sixth	siódmej seventh	ósmej eight	dzie- wiątej ninth	
	w zł in zł									
OGÓŁEM	a	1660,42	2082,62	2511,80	2920,03	3342,25	3844,03	4464,66	5360,52	7063,51
TOTAL	b	1597,55	2109,08	2597,36	2996,01	3468,99	4019,52	4723,73	5676,33	7492,94
	c	1699,99	2062,19	2451,23	2824,80	3235,30	3686,42	4258,87	5008,70	6602,00
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	a	2957,39	3996,06	4904,10	5710,87	6586,04	7707,17	9266,42	11612,15	15659,21
Public government representatives senior officials and managers	b	2981,36	4102,79	5048,52	6050,78	7128,99	8258,88	10092,62	12702,74	16970,25
	c	2919,22	3952,33	4626,31	5374,13	6072,47	6959,59	8327,63	10656,77	13899,83
Specjaliści	a	2610,71	3057,52	3478,61	3879,86	4281,36	4711,13	5304,15	6187,14	7878,72
Professionals	b	2687,84	3341,36	3830,03	4351,98	4857,08	5389,16	6088,06	7186,81	8721,12
	c	2583,64	2988,08	3355,75	3710,71	4096,00	4443,49	4907,61	5695,92	7087,80
Technicy i inny średni personel	a	2071,28	2519,01	2844,16	3194,33	3560,53	3990,74	4520,60	5291,57	6634,68
Technicians and associate professionals	b	2289,48	2783,85	3218,18	3785,86	4219,57	4787,08	5416,86	6256,67	7598,19
	c	1982,86	2384,71	2648,71	2924,39	3222,95	3505,87	3837,33	4353,74	5252,73
Pracownicy biurowi	a	1906,10	2251,96	2567,31	2850,97	3125,09	3469,91	3921,87	4574,72	6066,45
Clerks	b	1728,26	2115,95	2437,78	2732,06	2981,81	3306,72	3701,86	4225,51	5530,31
	c	1967,59	2307,56	2611,02	2911,32	3171,57	3529,92	4017,27	4717,44	6306,30
Pracownicy usług i sprzedawcy	a	1490,23	1513,71	1741,77	1912,71	2129,64	2368,90	2672,61	3085,19	3678,54
Service and sales workers	b	1496,67	1732,11	1979,78	2217,56	2526,55	2773,63	3069,35	3485,94	4113,88
	c	1488,54	1497,38	1647,84	1811,20	1992,43	2176,10	2438,45	2798,03	3361,35
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1578,68	1778,64	2004,48	2270,42	2504,18	2792,51	3224,75	3830,01	4856,12
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1565,34	1599,09	1963,69	2376,16	2650,01	2978,47	3352,51	4174,79	4974,56
	c	1790,01	1845,01	2015,80	2138,65	2240,39	2337,51	2447,38	3061,12	3216,68
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1493,18	1683,26	1999,69	2407,77	2777,98	3175,94	3598,37	4301,07	5341,89
Craft and related trades workers	b	1496,33	1848,57	2286,29	2659,07	3012,84	3356,65	3839,56	4543,45	5531,30
	c	1486,18	1492,80	1499,42	1658,05	1806,44	1906,05	2220,95	2551,60	2937,58
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	a	1502,24	1819,50	2076,76	2472,54	2808,68	3185,05	3599,80	4183,84	5130,68
Plant and machine operators and assemblers	b	1497,87	1773,93	1999,48	2505,26	2884,48	3275,22	3746,34	4380,20	5334,09
	c	1829,95	2033,91	2227,15	2385,81	2562,51	2834,01	3117,01	3376,07	3760,60
Pracownicy przy pracach prostych	a	1494,68	1656,66	1803,03	1931,31	2047,17	2190,85	2417,27	2735,24	3397,85
Elementary occupations	b	1492,67	1657,42	1959,30	2187,13	2426,14	2680,04	3004,51	3432,55	4061,78
	c	1496,85	1656,51	1759,98	1872,70	1942,60	2024,48	2129,64	2283,98	2550,89

1 Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. 2 Patrz uwagi ogólne, ust. 9 pkt 1 na str. 28. 3 Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 175.

1 Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. 2 See general notes, item 9 point 1 on page 28. 3 See general notes, item 3 on page 175.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (109). EMERYCI I RENCIŚCI^aRETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	447496	455605	453332	452852	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacone przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	397534	413153	412201	412943	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	213859	271343	273576	276411	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	108381	66800	63606	61386	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	75294	75010	75019	75146	family pensions
Rolnicy indywidualni	49962	42452	41131	39909	Farmers

a Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Average monthly number of retirees and pensioners; excluding retirees and pensioners, who receive benefits paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior as well as the Ministry of Justice; excluding retirees and pensioners receiving benefits on the basis of international agreements.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (110). ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO^aGROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M G R A N D T O T A L					
Świadczenia w mln zł	5814,1	8320,6	8700,8	9161,3	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH					
PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	5359,4	7834,1	8213,9	8656,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1123,46	1580,15	1660,58	1746,98	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	3196,7	5492,7	5812,7	6157,4	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1245,63	1686,89	1770,58	1856,37	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	1198,5	1029,9	1030,4	1049,2	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	921,52	1284,81	1349,91	1424,38	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	964,2	1311,5	1370,9	1450,1	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	1067,10	1457,04	1522,84	1608,14	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH^b FARMERS^b					
Świadczenia w mln zł	454,7	486,5	486,9	504,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	758,41	955,08	986,42	1053,39	Average monthly retirement pay and pension in zł

a Bez emerytur i rent wypłacanych przez Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych. b Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 175.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

a Excluding retirement pay and pensions paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior as well as the Ministry of Justice; excluding retirement pay and pensions realized on the basis of international agreements. b Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 175.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożycia, wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie gospodarstwa domowe, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujących w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujących się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych. W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, dane od 2010 r. uzyskane z badania budżetów gospodarstw domowych zostały przeważone strukturą gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącą z Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (do 2009 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002).

2. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralka, lodówka itp.), na opłatę za usługi (lekarskie, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenie gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures, consumption, the furnishing of households with durable goods as well as risk of poverty, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey there are all the households, with the exception of those living in collective accommodation establishments as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintaining himself/herself, i.e., income is not combined with the income of others, regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets. In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data since 2010 obtained from the household budget survey are weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011 (until 2009 – the Population and Housing Census 2002).

2. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that each month different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, tj. gospodarstwa domowe: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura i renta).

3. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów (z pracy najemnej, ze świadczeń społecznych – z ubezpieczeń społecznych, pozostałych świadczeń społecznych), bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika (patrz uwagi ogólne do działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 2 na str. 175) oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

4. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). Do wydatków nie zalicza się funduszu remontowego.

The survey included all households within randomly selected dwellings representing socio-economic groups of the population, i.e., households of: employees, farmers, self-employed, retirees and pensioners as well as households maintained from non-earned sources (other than retirement pay and pensions).

3. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid (with income from hired labour, from social benefits – from social security benefits and from other social benefits), excluding contributions to obligatory social security paid by the insured employee (see general notes to the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 2 on page 175) as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

4. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash, with the use of cash or a credit card and on credit, the value of articles received free of charge as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets). Expenditures do not include renovation fund.

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

5. Grupowania przychodów i rozchodów gospodarstw domowych dokonano w dostosowaniu do zasad systemu rachunków narodowych, w tym wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie z Klasyfikacją Spożycia Indywidualnego według Celu do Badania Budżetów Gospodarstw Domowych (COICOP/HBS).

6. **Spożycie** artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

7. **Zagrożenie ubóstwem** – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu, jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny, zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną oryginalną skalę ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np. że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; private alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

5. Household revenues and expenditures are classified in accordance with national accounts, of which expenditures on consumer goods and services are aggregated in accordance with the Classification of Individual Consumption by Purpose for the Household Budget Survey (COICOP/HBS).

6. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households include articles purchased for cash with the use of cash or a credit card and on credit, received free of charge as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

7. Risk of poverty – a household and thus all its members have been regarded as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) was below the adopted poverty threshold. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so-called original OECD equivalence scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty thresholds (relative and subsistence minimum). According to this scale, weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0.7 – to any other person at that age and weight 0.5 – to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty threshold for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2.7 times as high as that for a 1-person household.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. relatywna granica ubóstwa wynosiła dla gospodarstw 1-osobowych 668 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) – 1802 zł, natomiast w IV kwartale 2011 r. było to 692 zł dla gospodarstw jednoosobowych oraz 1868 zł dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast w IV kwartale 2012 r. progi te wyniosły odpowiednio 693 zł oraz 1871 zł.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej. Od 2010 r., do III kwartału 2012 r. obowiązywały takie same kwoty progowe – 477 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 351 zł na 1 osobę dla gospodarstw wieloosobowych. Natomiast od IV kwartału 2012 r. kwoty te zostały ustalone na poziomie odpowiednio: 542 zł oraz 456 zł.

Minimum egzystencji, uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego. Granice ubóstwa szacowane są dla poszczególnych kwartałów; w IV kwartale 2010 r. granica ubóstwa skrajnego wyniosła dla gospodarstw 1-osobowych 466 zł, 4-osobowych (2 osoby dorosłe + 2 dzieci poniżej 14 lat) – 1257 zł, w IV kwartale 2011 r. było to 495 zł dla gospodarstw 1-osobowych oraz 1336 zł dla gospodarstw wieloosobowych, natomiast w IV kwartale 2012 r. progi te wyniosły odpowiednio: 519 zł oraz 1401 zł.

***Relative poverty threshold** is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the so-called original OECD equivalence scale. The poverty lines are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the relative poverty threshold was 668 zł for 1-person households and 1802 zł for 4-person households (2 adults + 2 children under 14), in the fourth quarter of 2011 the threshold was 692 zł for 1-person household and 1868 zł for multi-person household, while in the fourth quarter of 2012; 693 zł and 1871 zł, respectively.*

***“Legal” poverty threshold** is the amount which, according to the Law on Social Assistance (uniform text Journal of Laws 2008 No. 115, item 728, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance. Since 2010 till third quarter 2012 the line remained at the same level of 477 zł for 1-person households and 351 zł per 1 person for multi-person households. Since fourth quarter of 2012, the lines was changed to: 542 zł and 456 zł, respectively.*

***The subsistence minimum**, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which the biological existence or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme threshold is subsistence minimum estimated by the Institute of Labour and Social Studies for the 1-person employees' household. Poverty thresholds are estimated quarterly; in the fourth quarter of 2010 the extreme poverty threshold was 466 zł for 1-person households and 1257 zł for 4-person households (2 adults + 2 children under 14), in the fourth quarter of 2011 the threshold was 495 zł for 1-person household and 1336 zł for multi-person household, while in the fourth quarter of 2012: 519 zł and 1401 zł, respectively.*

TABL. 1 (111). GOSPODARSTWA DOMOWE
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem	1908	2032	2070	2141	<i>Households included in the survey</i>
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym	3,13	2,90	2,90	2,82	<i>Average number of persons in a household</i>
w tym:					<i>of which:</i>
pracujących	1,03	1,14	1,15	1,12	<i>employed</i>
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,84	0,76	0,73	0,75	<i>receiving social benefits ^a</i>
w tym emeryturę lub rentę	0,62	0,62	0,58	0,61	<i>of which retirement pay or pension</i>
pozostających na utrzymaniu	1,19	0,92	0,94	0,87	<i>dependents</i>

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

Uwaga do tablic 2–5

Dane za lata 2010-2011 skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 187.

Note to tables 2–5

Data for 2010-2011 were revised comparing to published in the previous edition of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 187.

TABL. 2 (112). PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Dochód rozporządzalny	801,08	1256,79	1298,48	1350,56	<i>Available income</i>
w tym dochód do dyspozycji ...	773,99	1212,87	1252,12	1307,24	<i>of which disposable income</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z pracy najmniej	360,79	688,28	711,63	749,64	<i>from hired work</i>
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	31,50	29,90	15,13	32,21	<i>from a private farm in agriculture</i>
z pracy na własny rachunek	88,95	132,29	171,75	154,22	<i>from self-employment</i>
ze świadczeń społecznych ^a	265,37	346,43	335,10	348,30	<i>from social benefits ^a</i>

a W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (113). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	697,11	1007,95	1070,73	1068,38	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	670,02	964,04	1024,37	1025,07	of which consumer goods and services ^a
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	195,85	244,24	257,89	261,88	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	19,46	29,79	31,81	33,34	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	36,23	53,51	56,25	53,39	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	138,90	200,52	221,44	211,93	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	36,86	58,93	56,18	55,74	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	35,74	46,95	50,65	54,41	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	25,91	28,18	31,22	of which pharmaceutical products
transport	58,86	97,62	106,53	111,15	transport
łącznie	36,95	42,66	43,17	42,11	communication
rekreacja i kultura	50,35	92,13	95,81	91,01	recreation and culture
edukacja ^b	9,63	11,63	12,51	15,32 ^c	education ^b
restauracje i hotele	11,11	20,47	22,26	26,74	restaurants and hotels
inne towary i usługi	36,70	53,59	67,86	55,67	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	30,88	33,65	33,94	of which personal care

a łącznie z kieszonkowym niewzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. b łącznie z wychowaniem przedszkolnym. c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 12,4%.

a Including pocket money not considered in items by types of expenditures. b Including pre-school education. c Relative error of estimates exceeds 10% and equals 12.4%.

TABL. 4 (114). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH
NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	7,68	6,05	5,78	5,57	Bread and cereals in kg
w tym pieczywo	5,55	4,23	4,00	3,78	of which bread
Mięso w kg	5,16	5,30	5,11	4,86	Meat in kg
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne	x	2,12	2,13	2,08	of which processed meat and other meat preparations
Ryby ^a w kg	0,49	0,42	0,39	0,40	Fish ^a in kg
Mleko ^b w l	4,52	3,90	3,65	3,66	Milk ^b in l
Jogurty i napoje mleczne w kg	0,73	0,99	1,01	0,93	Yoghurt and milk-based beverages in kg
Sery w kg	0,91	0,97	1,01	0,99	Cheese in kg
Jaja w szt.	14,60	11,83	11,29	10,83	Eggs in units
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,53	1,26	1,25	1,22	Oils and fats in kg
w tym masło	x	0,31	0,28	0,28	of which butter
Owoce ^c w kg	3,68	3,41	3,33	3,39	Fruit ^c in kg
Warzywa w kg	11,24	9,62	9,15	8,21	Vegetables in kg
w tym ziemniaki	x	4,89	4,54	3,78	of which potatoes
Cukier w kg	1,25	0,96	0,86	0,85	Sugar in kg
Napoje bezalkoholowe w l	x	8,14	8,80	8,71	Non-alcoholic beverages in l

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

a Excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products. b Excluding condensed and powdered milk. c Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (115). GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA ^a
HOUSEHOLDS FURNISHED WITH SELECTED DURABLE GOODS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	98,2	98,2	97,3	98,6	Refrigerator
Zamrażarka	26,6	45,2	35,2	33,3	Freezer
Automat pralniczy	83,1	93,8	94,6	94,4	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń	8,6	19,2	24,2	26,7	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	33,5	52,0	50,3	50,8	Microwave oven
Samochód osobowy	42,3	57,5	59,8	59,2	Passenger car
Odtwarzacz płyt kompaktowych	x	9,1	6,1	5,9	Compact disc player
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	47,8	43	40,1	35	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	98,6	98,7	98,6	97,5	Television set
Odtwarzacz DVD	x	55,9	53,9	51,0	DVD player
Telefon komórkowy	68,4	93,6	94,5	94,1	Mobile phone
Magnetowid, odtwarzacz wideo	44,3	23,4	17,1	x	Videorecorder, video player
Zestaw kina domowego	x	17,3	17,9	17,0	Home theatre system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	59,3	77,2	79,5	76,8	Satellite or cable television equipment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	52,3	53,8	51,5	Digital camera
Komputer osobisty	39,4	67,5	72,5	73,7	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu	24,8	63,9	69,1	71,0	of which with access to the Internet
w tym z dostępem szerokopasmowym	x	x	42,7	49,8	of which broadband access
Drukarka	x	41,8	42,8	37,5	Printer

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (116). WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ^a
AT-RISK-OF-POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	20,8	20,1	19,5	20,3	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	20,4	9,8	9,9	10,6	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	14,9	7,1	9,2	9,8	subsistence minimum

a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 189.

a See general notes, item 7 on page 189.

DZIAŁ IX INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Definicję **metody przedsiębiorstw** podano w uwagach ogólnych, ust. 7 na str. 27.

Dane o **urządzeniach komunalnych** dotyczą urządzeń czynnych.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych, uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **połączenia wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

3. **Zródł ulicznych** jest to urządzenie wmontowane w uliczny przewód wodociągowy, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociągowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o **korzystających z wodociągu i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociągowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

CHAPTER IX MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind of activity method**, i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transport compiled using the enterprise method.

The definition of the **enterprise method** is given in the general notes, item 7 on page 27.

Data regarding **municipal installations** concern operative installations.

2. Information regarding the water supply, the sewage and gas supply systems includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply systems** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e., conduits providing water and gas.

Data regarding the **length of the sewerage systems**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewerage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewerage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in the case of the sewage system, with the main drainage system.

3. **As street outlet** we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the **users of water supply system and sewage system** include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in the case of sewerage – sewerage inlets.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalacje gazu z sieci.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej obejmują również gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w tym również zużycie w gospodarstwach domowych prowadzących drobną działalność usługową) ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służący do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4(120) dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Informacje o komunikacji miejskiej naziemnej dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne i mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamieszką, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Data regarding the population using the water supply system, the sewage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

*Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.*

***5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity** also include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.*

***The consumption of electricity and gas from the gas supply network** in households (as consumption in households conducting small-scale service activity) is established on the basis of an estimated system of payments.*

***6. Information within the range of heating** regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic Law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).*

Data in table 4(120) apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

***Boiler-house** is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.*

***7. Information regarding urban ground transport** concerns **bus, tram and trolley-bus communication** and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses and minibuses as well as suburban and intercity service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.*

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

8. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

9. Dane o nieczystościach ciekłych dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

10. Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Zieleńce są to obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których dominującą funkcją jest wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Bilanse zasobów mieszkaniowych sporządza się dla okresów międzyspisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego (dla lat 2002-2009 przyjęto jako bazę wyjściową wyniki spisu 2002, od 2010 r. – wyniki spisu 2011), przyjmując od 2002 r. za podstawę mieszkania zamieszkałe i niezamieszkałe oraz uwzględniając przyrosty i ubytki zasobów mieszkaniowych.

Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie:

- wyników spisów powszechnych oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 20 V 2002 r. i 31 III 2011 r.,
- bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

***Transport line** is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.*

***8. Data on municipal waste** concern the waste produced in households, and also at other waste producers (excluding hazardous waste), which in respect of its character or composition is similar to the waste produced in households.*

Information on municipal waste is quoted according to the decree of the Minister of Environment dated 27 IX 2001 on catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

***9. Data on liquid waste** concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewage system.*

***10. Strolling and recreational parks** are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.*

***Lawns** are areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.*

***Estate green belts** are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.*

Dwellings

***1. The balances of dwelling stocks** are estimated for the periods between censuses on the basis of the results from last census, (for the years 2002-2009 the basis assumed were the results of 2002, census, since 2010 – the results of 2011 census), since 2002 assuming inhabited and uninhabited dwellings as a basis and considering increases and decreases of dwelling stocks.*

*Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of:*

- for 2002 based on results of the Population and Housing Census – as of 20 V 2002 and 31 III 2011,*
- the balance of dwelling stocks, as of 31 XII, in each administrative division.*

2. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dane nie obejmują lokali zbiorowego zamieszkania (hotele pracowniczych, domów studenckich i internatów, domów opieki społecznej i innych) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a z różnych względów zamieszkałych (pomieszczeń inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i innych).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeśli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o **liczbie izb w mieszkaniach** uwzględniają także izby wykorzystywane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

3. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);

2. Information regarding **dwelling stocks and completed dwellings** concerns dwellings, as well as rooms and the usable floor space in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not designed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the **number of rooms in dwellings** also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The usable floor space of a dwelling is the total usable floor space of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

3. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **companies** (of public and private sector);

4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz administracji państwowej, np. ministerstw;

5) **towarzystw budownictwa społecznego**;

6) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:

- może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
- może posiadać udział w nieruchomości wspólnej, jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których na mocy ustawy z dnia 15 XII 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku;

7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż (ale jeszcze nie sprzedane osobom fizycznym) lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o **budownictwie spółdzielni mieszkaniowych** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni, łącznie z jednorodzinnym budownictwem spółdzielczym.

5. Dane o **liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje** opracowano na podstawie:

- dla lat 2002-2009 wyników Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002 (stan w dniu 20 V 2002 r.),
- od 2010 r. wyników Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011 (stan w dniu 31 III 2011 r.).

Informacje o liczbie mieszkań wyposażonych w instalacje uwzględniają modernizację mieszkań spółdzielni mieszkaniowych, gmin, zakładów pracy, wspólnot mieszkaniowych i budownictwa społecznego czynszowego oraz szacunek przyrostu mieszkań, które zostały wyposażone w instalacje w budynkach indywidualnych w wyniku ich modernizacji.

4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock under the Management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and state administration, e.g. ministries;

5) **public building society**;

6) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:

- can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,
- can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which by the Law of 15 XII 2000 on housing cooperatives a separate ownership right for the benefit of a natural person (natural persons), exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building;

7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale (but not yet sold to natural persons) or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding **housing cooperative construction** concerns dwellings completed by all types of cooperatives, including single-family cooperative construction.

5. Data regarding **the number of dwellings fitted with installations** were compiled on the basis of:

- for years 2002-2009 the results of the Population and Housing Census 2002 (as of 20 V 2002),
- since 2010 the results of the Population and Housing Census 2011 (as of 31 III 2011).

Data regarding the number of dwellings fitted with installations include the modernization of dwellings owned by housing cooperatives, gminas, companies, condominiums and public building society dwellings as well as the estimate of the increase of dwellings which were fitted with installations in private buildings as a result of their modernization.

6. Informacje o **mieszkania, powierzchni użytkowej mieszkań** oraz o **izbach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Informacje o efektach:

- **budownictwa spółdzielczego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni;
- **budownictwa komunalnego (gminnego)** dotyczą mieszkań realizowanych w całości z budżetu gminy (głównie o charakterze socjalnym lub interwencyjnym);
- **budownictwa zakładowego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez zakłady pracy (sektora publicznego i prywatnego), z przeznaczeniem na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pracowników tych zakładów (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku (bez mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaliczanych do budownictwa indywidualnego);
- **budownictwa społecznego czynszowego** dotyczą mieszkań realizowanych przez towarzystwa budownictwa społecznego (działające na zasadzie non profit), z wykorzystaniem kredytu z Banku Gospodarstwa Krajowego (do 31 V 2009 r. – z Krajowego Funduszu Mieszkaniowego);
- **budownictwa indywidualnego** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne (prowadzące i nieprowadzące działalności gospodarczej), fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem.

6. *Information regarding dwellings, usable floor or space of dwellings as well as regarding rooms completed concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.*

Information regarding the results of:

- **cooperative construction** concerns dwellings completed by housing cooperatives, designed for persons being members of these cooperatives;
- **municipal (gmina) construction** concerns dwellings realized in full from the gmina budget (primarily with a public assistance or intervention character);
- **company construction** concerns dwellings completed by companies (of the public and private sectors), designed for meeting the residential needs of the employees of these companies (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **construction for sale or rent** concerns dwellings completed by various investors in order to achieve a profit (excluding dwellings completed by natural persons conducting economic activity included in private construction);
- **public building society** concerns dwellings built by public building societies (operating on a non-profit basis) utilizing credit from the State Bank BGK (until from 31 V 2009 – from the National Housing Fund);
- **private construction** concerns dwellings completed by natural persons (conducting or not conducting economic activity), foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent.

Infrastruktura komunalna
Municipal infrastructure

TABL. 1 (117). WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Stan w dniu 31 XII

WATER SUPPLY AND SEWERAGE SYSTEMS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć w km:				Network in km:
Wodociągowa rozdzielcza	14163,2	14316,0	14633,2	Water supply distribution
miasta	3803,0	3793,7	3853,8	urban areas
wieś	10360,2	10522,3	10779,4	rural areas
Kanalizacyjna ^a	7779,2	8291,8	8826,8	Sewerage ^a
miasta	3241,4	3289,4	3364,0	urban areas
wieś	4537,8	5002,4	5462,8	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt.:				Connections leading to residential buildings in units:
Wodociągowe	241441	250521	260387	Water supply system
miasta	111264	114081	120198	urban areas
wieś	130177	136440	140189	rural areas
Kanalizacyjne	158359	166190	175445	Sewage system
miasta	92201	94346	97798	urban areas
wieś	66158	71844	77647	rural areas
Zdroje uliczne	192	181	179	Street outlets
Miasta	72	70	70	Urban areas
Wieś	120	111	109	Rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	74,8	74,9	73,8	Consumption of water from water supply systems in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	52,8	52,6	51,6	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	35,2	35,1	34,5	per capita in m ³
Wieś w hm ³	22,0	22,3	22,2	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	80,3	79,4	79,4	Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
W tym oczyszczane	80,3	79,4	79,4	Of which treated

a Łącznie z kolektorami.

a Including collectors.

TABL. 2 (118). ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIE ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ^a
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII) w tys.	789,8	856,1	875,1	883,1	Consumers (as of 31 XII) in thous.
Miasta	583,0	617,5	636,3	639,4	Urban areas
Wieś	206,8	238,6	238,8	243,7	Rural areas
Zużycie:					Consumption:
W GWh	1691,0	1891,3	1869,5	1839,3	In GWh
miasta	1173,4	1259,6	1238,2	1216,1	urban areas
wieś	517,6	631,7	631,3	623,2	rural areas
W kWh:					In kWh:
miasta: na 1 mieszkańca	792,0	840,3	826,0	812,1	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^b	2012,7	2039,7	1946,1	1901,9	per consumer ^b
wieś – na 1 odbiorcę ^b	2502,8	2648,2	2643,7	2556,7	rural areas – per consumer ^b

^a Łącznie z gospodarstwami domowymi, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowania gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. ^b Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a Including households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agricultural. ^b The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

S o u r c e: data of the Ministry of Economy.

TABL. 3 (119). SIĘĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIE GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

Stan w dniu 31 XII

GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km	3853,4	5308,4	5499,9	5758,2	Distribution and transmission network in km
w tym przesyłowa	575,3	740,8	767,5	804,6	of which transmission
miasta	20,0	69,7	71,5	75,7	urban areas
wieś	555,3	671,1	696,0	729,0	rural areas
Miasta	2647,7	3218,8	3277,5	3370,0	Urban areas
Wieś	1205,7	2089,6	2222,4	2388,2	Rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieskalnych w szt.	85798	95768	98228	107229	Connections leading to residential and non-residential buildings in units
Miasta	75958	79769	81056	87525	Urban areas
Wieś	9840	15999	17172	19704	Rural areas
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys.	405,5	403,3	406,7	413,8	Consumers of gas from gas supply system ^a in thous.
Miasta	396,6	387,5	389,6	395,3	Urban areas
Wieś	8,9	15,8	17,1	18,5	Rural areas
Zużycie gazu z sieci ^b (w ciągu roku):					Consumption of gas from gas supply system ^b (during the year):
W hm ³	202,8	239,2	207,8	214,8	In hm ³
miasta	190,9	215,5	184,5	190,1	urban areas
wieś	11,9	23,7	23,3	24,6	rural areas
Na 1 mieszkańca w m ³	92,3	105,4	91,2	93,9	Per capita in m ³
miasta	129,0	145,9	123,1	127,0	urban areas
wieś	16,6	31,3	29,8	31,2	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (120). OGRZEWNICTWO

Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła:							<i>Heating network:</i>
przesyłowa w km.....	1022,2	1052,0	1079,2 ^a	1092,2	1053,6	38,6	<i>transmission in km</i>
Kotłownie	770	759	809	728	560	168	<i>Boiler rooms</i>
Sprzedaż energii ciepłej (w ciągu roku) w TJ	12808,1	15542,1	12827,7	13353,8	13209,8	144,0	<i>Sale of heating energy (during the year) in TJ</i>
Kubatura budynków ogrzewa- nych centralnie w dam ³	109497	113832	115087 ^a	114540	113044	1496	<i>Cubature of buildings with central heating in dam³</i>
w tym budynków miesz- kalnych	71347	76562	77073 ^a	76743	75880	863	<i>of which residential buildings</i>

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 5 (121). LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ I GAZOWEJ

POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWERAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					<i>Population in thous. – using^a:</i>
wodociągu	2017,9	2108,4	2120,0	2129,5	<i>water supply system</i>
miasta	1440,8	1468,1	1468,0	1468,0	<i>urban areas</i>
wieś	577,1	640,3	652,0	661,5	<i>rural areas</i>
kanalizacji	1607,5	1715,3	1745,8	1768,2	<i>sewage system</i>
miasta	1367,9	1400,0	1404,3	1406,3	<i>urban areas</i>
wieś	239,6	315,3	341,5	361,9	<i>rural areas</i>
gazu	1159,3	1157,8	1158,9	1141,6	<i>gas supply system</i>
miasta	1126,4	1099,1	1095,9	1074,7	<i>urban areas</i>
wieś	32,9	58,7	63,0	66,9	<i>rural areas</i>
Ludność - w % ogółu ludności ^b – korzystająca ^a z:					<i>Population - in % of total population^b – using^a:</i>
wodociągu	91,8	92,7	92,8	93,0	<i>water supply system</i>
miasta	97,3	97,9	98,0	98,0	<i>urban areas</i>
wieś	80,3	82,5	83,0	83,5	<i>rural areas</i>
kanalizacji	73,1	75,4	76,5	77,2	<i>sewage system</i>
miasta	92,4	93,4	93,7	93,9	<i>urban areas</i>
wieś	33,3	40,6	43,5	45,7	<i>rural areas</i>
gazu	52,7	50,9	50,8	49,9	<i>gas supply system</i>
miasta	76,1	73,3	73,1	71,8	<i>urban areas</i>
wieś	4,6	7,6	8,0	8,4	<i>rural areas</i>

a Dane szacunkowe. b Na podstawie bilansów.

a Estimated data. b Based on balances.

TABL. 6 (122). ODPADY KOMUNALNE ^a
MUNICIPAL WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domo- wych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane ^b w t	587350	683470	675337	646027	456429	Municipal waste collected ^b in t
zmieszane	570300	637516	622173	590987	412676	mixed
w tym wysegregowane	2462	129307	17221	118110	x	of which segregated
miasta	485437	526110	510310	471915	318556	urban areas
wieś	84863	111406	111863	119072	94120	rural areas
zebrane selektywnie	17050	45954	53163	55040	43753	collected separately
w tym:						of which:
papier i tektura	3064	5489	6665	6947	5089	paper and cardboard
szkło	5447	11940	15105	15733	13941	glass
tworzywa sztuczne	4909	8035	9345	9755	8105	plastic
metale	682	760	685	622	596	metals
wielkogabarytowe	1787	6055	4570	3976	2686	large size
biodegradowalne	-	8113	11326	12435	7838	biodegradable

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 196. b Dane szacunkowe.

a See general notes, item 8 on page 196. b Estimated data.

TABL. 7 (123). NIECZYSTOŚCI CIEKŁE ^a
LIQUID WASTE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	871	1209	1483	1487	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	351	265	365	417	urban areas
wieś	520	944	1118	1070	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	480	882	1006	977	of which from households
miasta	179	156	224	215	urban areas
wieś	301	726	782	762	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	76750	73890	71034	71820	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	901	2542	2877	3231	Household wastewater treatment systems in thous. (as of 31 XII)

a Dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 196. b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.

a Estimated data; see general notes, item 9 on page 196. b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (124). SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontrolowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	48	35	35	34	4	30	
powierzchnia w ha	283	164	193	167	29	138	<i>area in ha</i>
Zrezytywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk czynnych (w ciągu roku) w ha	-	-	-	1	-	1	<i>Reclaimed area of controlled landfill sites in operation (during the year) in ha</i>

TABL. 9 (125). KOMUNIKACJA MIEJSKA ^a

Stan w dniu 31 XII

URBAN TRANSPORT ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna - linie w km	3175	3375	3765	2985	<i>Transport network - lines in km</i>
autobusowe	2943	3093	3483	2664	<i>bus</i>
tramwajowe	116	130	130	156	<i>tram</i>
trolejbusowe	116	152	152	165	<i>trolley-buses</i>
Tabor:					<i>Fleet of:</i>
autobusy: w sztukach	643	679	690	654	<i>buses: in units</i>
liczba miejsc w tys.	70,8	70,4	76,1	73,8	<i>number of seats in thous.</i>
tramwaje: w sztukach	214	188	158	147	<i>trams: in units</i>
liczba miejsc w tys.	27,6	26,1	24,9	23,7	<i>number of seats in thous.</i>
trolejbusy: w sztukach	78	101	94	81	<i>trolley-buses: in units</i>
liczba miejsc w tys.	8,6	10,0	9,4	8,1	<i>number of seats in thous.</i>
Przewozy pasażerów ^b komunikacją naziemną (w ciągu roku) w mln	300	303	293	279	<i>Transport of passengers ^b by ground transport (during the year) in mln</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^b Dane szacunkowe.

a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. b Estimated data.

TABL. 10 (126). TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas
OGÓŁEM w ha	2979	2328	3427	2497	3428	2493	3407	2477
TOTAL in ha								
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,2	2,1	0,2	2,2	0,2	2,2	0,2	2,2
<i>in % of total area of the voivodship ^a</i>								
na 1 mieszkańca ^b w m ²	13,5	15,7	15,1	16,7	15,0	16,6	14,9	16,5
<i>per capita ^b in m²</i>								
Tereny zielni miejskiej ogólnodostępnej: <i>Generally accessible urban area green belts:</i>								
parki spacerowo-wypoczynkowe <i>strolling-recreational parks</i>	977	745	1065	780	1103	819	1108	823
zieleńce	777	411	1080	526	1038	484	1032	484
<i>lawns</i>								
Tereny zielni osiedlowej	1225	1172	1282	1191	1286	1190	1267	1170
<i>Estate green belts</i>								

ab W przypadku miast obliczono: a – w % ogólnej powierzchni miast, b – na 1 mieszkańca miast.

ab For urban areas calculated: a – in % of total urban areas space, b – per capita in urban areas.

Mieszkania**Dwellings**TABL. 11 (127). ZASOBY MIESZKANIOWE ^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010		2011	2012		
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Mieszkania w tys.	719,7	774,8	781,1	791,5	804,3	593,0	211,3
<i>Dwellings in thous.</i>							
Izby w mieszkaniach w tys.	2674,4	2881,6	2973,4	3011,1	3056,0	2115,7	940,3
<i>Rooms in dwellings in thous.</i>							
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	48906,1	53972,7	55203,9	56143,1	57230,5	37560,5	19670,0
<i>Usable floor space of dwellings in thous. m²</i>							

a Zamieszkane i niezamieszkane opracowano: na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B).

a Inhabited and uninhabited: based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 and 2012 – variant B).

TABL. 11 (127). ZASOBY MIESZKANIOWE ^a (dok.)

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS ^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010		2011	2012		
		A	B		ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:							
liczba izb w mieszkaniu..... number of rooms in a dwelling	3,72	3,72	3,81	3,80	3,80	3,57	4,45
powierzchnia użytkowa w m ² : usable floor space in m ² :							
1 mieszkania per dwelling	67,9	69,7	70,7	70,9	71,2	63,3	93,1
na 1 osobę..... per person	22,2	24,1	24,3	24,6	25,0	25,1	24,8
liczba osób ^b na: number of persons ^b :							
1 mieszkanie..... per dwelling	3,06	2,89	2,91	2,88	2,85	2,53	3,75
1 izbę per room	0,82	0,78	0,77	0,76	0,75	0,71	0,84

a Zamieszkane i niezamieszkane opracowano: na podstawie bilansów; dane za 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. z uwzględnieniem wyników spisów powszechnych z 2002 r. (porównywalnie z danymi za 2005 r. – wariant A) i z 2011 r. (porównywalnie z danymi za lata 2011 i 2012 – wariant B). b Patrz uwagi ogólne, ust 1 na str. 196.

a Inhabited and uninhabited: based on balances; data for 2010 are given in two approaches, i.e. considering results of national censuses 2002 (comparably with the data for 2005 – variant A) and 2011 (comparably with the data for 2011 and 2012 – variant B). b See general notes, item 1 on page 196.

TABL. 12 (128). MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH ^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS IN DWELLING STOCKS ^a FITTED WITH INSTALLATIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with				
		wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating
OGÓŁEM	2005	98,7	94,3	91,6	58,1	81,1
TOTAL	2010	99,2	97,7	95,2	55,8	85,7
	2011	99,2	97,7	95,3	55,6	86,0
	2012	99,2	97,8	95,4	55,5	86,2
Miasta	2005	99,7	97,6	94,2	77,0	85,6
Urban areas	2010	99,8	99,1	97,1	72,6	88,8
	2011	99,8	99,1	97,2	72,4	89,0
	2012	99,8	99,1	97,2	72,2	89,2
Wieś	2005	96,1	85,3	84,2	4,8	68,4
Rural areas	2010	97,5	93,9	89,8	8,2	77,1
	2011	97,6	94,0	90,0	8,4	77,5
	2012	97,6	94,1	90,2	8,5	77,9

a Zamieszkane i niezamieszkane; opracowano na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

a Inhabited and uninhabited; based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13 (129). DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2012 R.
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Allowances paid out to users of dwellings						
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing community	prywat- nych private	towarzystw budow- nictwa społecz- nego public building society	innych others	
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances paid out								
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł								
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł								
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	a	346302	148039	81535	57073	34168	11680	13807
TOTAL	b	64773,6	28524,6	14468,7	9620,3	6779,0	2624,9	2756,1
	c	187,04	192,68	177,45	168,56	198,40	224,73	199,61
Miasta	a	297295	135926	75411	48888	17982	11448	7640
Urban areas	b	55898,5	26302,1	13145,4	8149,2	4160,1	2565,1	1576,6
	c	188,02	193,50	174,31	166,69	231,34	224,06	206,36
Wieś	a	49007	12113	6124	8185	16186	232	6167
Rural areas	b	8875,2	2222,6	1323,3	1471,2	2618,9	59,8	1179,4
	c	181,09	183,48	216,08	179,73	161,80	257,65	191,25
W % OGÓŁEM IN % OF TOTAL								
OGÓŁEM	a	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Miasta	a	85,8	91,8	92,5	85,7	52,6	98,0	55,3
Urban areas	b	86,3	92,2	90,9	84,7	61,4	97,7	57,2
Wieś	a	14,2	8,2	7,5	14,3	47,4	2,0	44,7
Rural areas	b	13,7	7,8	9,1	15,3	38,6	2,3	42,8

TABL. 14 (130). GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo Area of grounds transferred to investors for dwelling construction			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe Area of grounds in gmina stocks for dwelling construction			
		ogółem total	w tym of which		wielorodzinne multi-family		jednorodzinne single-family	
			spółdzielcze coopera- tives	osób fizycznych of natural persons	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped	razem total	w tym uzbrojone of which deve- loped
w ha in ha								
OGÓŁEM	2005	121,2	1,5	92,4	1246,5	933,7	2585,9	814,4
TOTAL	2010	130,5	19,6	92,6	1172,6	905,1	2675,1	735,1
	2011	837,8	21,5	656,0	7101,2	4072,2	22143,4	9069,3
	2012	83,2	17,2	40,5	1117,5	865,8	2685,3	745,9
Miasta	2005	55,4	1,5	26,6	1114,3	913,5	924,3	393,9
Urban areas	2010	52,9	19,6	23,8	1044,4	865,0	873,4	401,4
	2011	471,5	19,0	338,8	6577,4	3787,3	11206,6	3970,1
	2012	58,6	17,2	17,1	1028,8	846,1	867,8	398,3
Wieś	2005	65,8	-	65,8	132,2	20,2	1661,6	420,5
Rural areas	2010	77,6	-	68,8	128,2	40,1	1801,7	333,7
	2011	366,3	2,5	317,2	523,8	284,9	10936,8	5099,2
	2012	24,6	-	23,4	88,7	19,7	1817,5	347,6

TABL. 15 (131). MIESZKANIA, KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO W 2012 R.

DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	9264	13073	11610	11249	T O T A L
Spółdzielcze	572	424	104	92	Cooperatives
Komunalne (gminne)	112	9	63	65	Municipal (gminas)
Zakładowe	2	-	44	-	Company
Indywidualne	3822	5512	4976	5224	Private
Spoleczne czynszowe	327	157	338	464	Public building society
Na sprzedaż lub wynajem	4429	6971	6085	5404	For sale or rent

TABL. 16 (132). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Mieszkania	9841	11815	11887	14194	Dwellings
miasta	7453	7865	7769	9577	urban areas
wieś	2388	3950	4118	4617	rural areas
Spółdzielcze	288	537	269	539	Cooperative
Komunalne (gminne)	183	457	99	64	Municipal (gmina)
Zakładowe	2	69	2	2	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	4551	5920	6390	7424	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	544	205	161	178	Public building society
Indywidualne	4273	4627	4966	5987	Private
miasta	1962	1552	1773	2403	urban areas
wieś	2311	3075	3193	3584	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych mał- żeństw	815	868	962	1176	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	937	901	987	1264	Urban areas
Wieś	579	810	919	1027	Rural areas
Izby	39328	46801	45062	52340	Rooms
miasta	26143	26921	25255	29631	urban areas
wieś	13185	19880	19807	22709	rural areas
Spółdzielcze	938	1729	763	1661	Cooperative
Komunalne (gminne)	417	1104	229	123	Municipal (gmina)
Zakładowe	14	258	8	16	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	13029	17466	17761	20377	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	1523	614	457	492	Public building society
Indywidualne	23407	25630	25844	29671	Private
miasta	10457	8712	8854	10287	urban areas
wieś	12950	16918	16990	19384	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m² miasta	953419	1145839	1134056	1282107	Usable floor space of dwellings in m² urban areas
wieś	609674	620870	616051	690330	urban areas
wieś	343745	524969	518005	591777	rural areas
Spółdzielcze	15773	30972	13089	30082	Cooperative
Komunalne (gminne)	8351	19316	3922	2778	Municipal (gmina)
Zakładowe	366	4302	257	375	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	277049	367945	413158	450709	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	26135	10626	8211	8906	Public building society
Indywidualne	625745	712678	695419	789257	Private
miasta	286679	248380	240193	273501	urban areas
wieś	339066	464298	455226	515756	rural areas

TABL. 16 (132). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA (dok.)

DWELLINGS COMPLETED (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m².....	96,9	97,0	95,4	90,3	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	81,8	78,9	79,3	72,1	urban areas
wieś	143,9	132,9	125,8	128,2	rural areas
Spółdzielcze	54,8	57,7	48,7	55,8	Cooperative
Komunalne (gminne)	45,6	42,3	39,6	43,4	Municipal (gmina)
Zakładowe	183,0	62,3	128,5	187,5	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	60,9	62,2	64,7	60,7	For sale or rent
Spółeczne czynszowe	48,0	51,8	51,0	50,0	Public building society
Indywidualne	146,4	154,0	140,0	131,8	Private
miasta	146,1	160,0	135,5	113,8	urban areas
wieś	146,7	151,0	142,6	143,9	rural areas

TABL. 17 (133). MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB

DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W budynkach indywidualnych In private buildings						W budynkach poza indywidualnymi In non-private buildings					
		razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms				razem total	w % razem – mieszkania o liczbie izb in % of total – dwellings with specified number of rooms					
			1	2	3	4 i więcej and more		1	2	3	4 i więcej and more		
OGÓŁEM	2005	9841	4273	0,8	3,8	9,8	85,6	5568	6,6	29,9	40,5	23,0	
TOTAL	2010	11815	4627	1,0	2,4	6,0	90,6	7188	4,7	28,9	43,3	23,1	
	2011	11887	4966	1,2	6,4	11,0	81,4	6921	7,3	35,9	36,5	20,3	
	2012	14194	5987	1,4	10,4	12,4	75,9	8207	5,7	39,9	35,2	19,2	
Miasta	2005	7453	1962	1,6	6,1	13,6	78,7	5491	6,7	29,9	40,5	22,9	
Urban areas	2010	7865	1552	1,5	3,5	6,4	88,6	6313	4,8	31,0	42,9	21,3	
	2011	7769	1773	2,7	9,1	18,3	69,9	5996	7,6	36,2	37,5	18,7	
	2012	9577	2403	3,2	22,0	19,1	55,7	7174	6,1	41,4	35,5	17,2	
Wieś	2005	2388	2311	0,2	1,8	6,5	91,5	77	x	31,2	40,2	28,6	
Rural areas	2010	3950	3075	0,7	1,8	5,9	91,6	875	3,8	13,5	46,5	36,2	
	2011	4118	3193	0,4	4,9	6,9	87,8	925	6,1	33,9	29,8	30,2	
	2012	4617	3584	0,1	2,7	7,8	89,4	1033	2,9	29,7	33,8	33,6	

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz.U. 2004 Nr 256, poz. 2572 z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późniejszymi zmianami).

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie **szkoły podstawowe** oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 **szkoły ponadgimnazjalne**, tj. 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne; ponadto szkoły ponadpodstawowe (dla absolwentów 8-letniej szkoły podstawowej) działające do zakończenia cyklu kształcenia, ujmowano w szkołach ponadgimnazjalnych.

3. Od roku szkolnego 2012/13, zgodnie z ustawą z dnia 19 VIII 2011 r. o zmianie ustaw o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 205, poz. 1026), likwidowane są stopniowo szkoły dla młodzieży i specjalne – licea profilowane, uzupełniające ogólnokształcące, technika uzupełniające oraz dla dorosłych – zasadnicze szkoły zawodowe, licea ogólnokształcące, technika, technika uzupełniające.

Ponadto od 1 IX 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych tworzonych na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 10 I 2008 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 7, poz. 38); do roku szkolnego 2003/04 dzieci miały prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

Zgodnie z ustawą z dnia 19 III 2009 r. (Dz. U. Nr 56, poz. 458, z późniejszymi zmianami), dzieci 6-letnie, na wniosek rodziców, mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej, natomiast dzieci 5-letnie mają prawo do rocznego przygotowania przedszkolnego.

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Act dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Act dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365, with later amendments).

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year, 6-year **primary schools** and 3-year **lower secondary schools** (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since the 2002/03 school year **upper secondary schools**, i.e. 2-3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools; moreover, upper secondary (post-primary) schools (for graduates from 8-year primary school) operating until the end of the education cycle in the structure of upper secondary schools.

3. Since the 2012/13 school year, according to the Law dated 19 VIII 2011 on changes to the education system acts and some other acts (Journal of Laws No. 205, item 1026), the following schools for youth and special schools have been gradually eliminated: specialized secondary schools, supplementary general secondary schools, and for adults - basic vocational schools, general secondary schools, technical secondary schools, supplementary technical secondary schools.

Moreover, since 1 IX 2004 an obligatory 1 year pre-primary education has been introduced for children at the age of 6 in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year pre-primary education groups and pre-primary points established on the basis of the decree of the Minister of National Education dated 10 I 2008 on types of other forms of pre-primary education, conditions of establishing and organising these forms as well as their functioning (Journal of Laws No. 7, item 38); until the 2003/04 school year children had a right to receive 1 year pre-primary education.

According to the Law dated 19 III 2009 (Journal of Laws No. 56, item 458, with later amendments), 6-years old children, at the request of parents, may begin learning in the first grade in primary school, while 5-years old children have a right to receive 1 year pre-primary education.

4. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; niepubliczne szkoły wyższe tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

5. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

6. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwo) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

7. Dane (poza szkołami wyższymi i dla dorosłych) prezentuje się, jeśli nie zaznaczono inaczej, łącznie ze szkołami specjalnymi.

8. **Pomieszczenia szkolne** nie obejmują pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

9. Informacje dotyczące szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **ogólnokształcących szkół artystycznych**, które prezentuje się z wyłączeniem szkół realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

10. **Szkoły dla dzieci i młodzieży** (łącznie ze specjalnymi) obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, spośród których wyróżnia się:
 - a) szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych),
 - b) szkoły filialne (bez szkół specjalnych),
 - c) szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych (bez szkół specjalnych), realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, spośród których wyróżnia się szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego (bez szkół specjalnych);
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;

4. *Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Minister of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local self-government entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.*

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

5. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

6. Data include schools and establishments managed by central (government) entities and local self-government entities (gminas, powiats and voivodship), as well as by other legal and private persons.

7. Data (excluding higher education institutions and schools for adults) are presented together with special schools, if not otherwise stated.

8. School facilities do not include classrooms in schools for adults and special schools.

*9. Information regarding art schools leading to professional certification – unless otherwise indicated – refers exclusively to **general art schools**, excluding schools providing art education only.*

10. Schools for children and youth (including special schools) include:

- 1) primary schools, of which:*
 - a) sports schools and athletic schools (excluding special schools),*
 - b) branch schools (excluding special schools),*
 - c) art schools not leading to professional certification (excluding special schools) simultaneously conducting a primary school programme;*
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);*
- 3) basic vocational schools;*
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools (excluding special schools);*
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school;*

- 6) licea profilowane;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe (bez szkół specjalnych);
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

11. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej i zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej - obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie), łącznie ze szkołami specjalnymi;
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych (3-letnie) oraz kolegia nauczycielskie (3-letnie), w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych (3-letnie) – od roku szkolnego 2005/06.

12. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (do roku akademickiego 2005/06 w systemie studiów dziennych, wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych).

Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych i kolegiami nauczycielskimi, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).
- 4) nie obejmują szkół resortu obrony narodowej.

Studentów i absolwentów wykazano zgodnie z siedzibą poszczególnych szkół wyższych łącznie z filiami, zamiejscowymi podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi.

13. Szkoły dla dorosłych kształcące w formie zaocznej oraz od roku szkolnego 2008/09 również w formie stacjonarnej – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych oraz do roku szkolnego 2000/01 – podstawowe studium zawodowe;
- 2) gimnazja dla dorosłych oraz w roku szkolnym 2000/01 - podstawowe studium zawodowe;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej;
- 6) licea profilowane dla dorosłych;

- 6) *specialized secondary schools;*
- 7) *technical secondary schools;*
- 8) *supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school;*
- 9) *general art schools leading to professional certification (excluding special schools);*
- 10) *special job-training schools.*

11. Post-secondary schools – educating in day, evening and weekend form as well as since the 2008/09 school year also full-time – include:

- 1) *post-secondary schools (1-, 2- or 3-year), including special schools;*
- 2) *foreign language teacher training colleges (3-year) as well as teacher training colleges (3-year), in which graduates do not receive the title of licentiate;*
- 3) *colleges of social work (3-year) – since the 2005/06 school year.*

12. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes (until the 2005/06 academic year - day, evening, weekend and extramural studies).

Data regarding tertiary education:

- 1) *include foreign language teacher training colleges and teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;*
- 2) *include foreigners studying in Poland;*
- 3) *do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).*
- 4) *do not include higher education institutions of national defence.*

Data on students and graduates is given according to the seats of higher education institutions including branch sections, organizational units in another location as well as teaching centres in another location.

13. Schools for adults educating in weekend form as well as since the 2008/09 school year also full-time – include:

- 1) *primary schools for adults as well as until the 2000/01 school year – primary vocational extramural studies;*
- 2) *lower secondary schools for adults as well as in the 2000/01 school year - primary vocational extramural studies;*
- 3) *basic vocational schools for adults;*
- 4) *general secondary schools for adults;*
- 5) *supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school;*
- 6) *specialized secondary schools for adults;*

7) technika dla dorosłych, łącznie z liceami zawodowymi oraz w roku szkolnym 2000/01 - średnim studium zawodowym;

8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

14. Placówki wychowania przedszkolnego są to placówki opiekuńczo-wychowawcze przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole.

Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczono:

- przedszkola,
- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, oraz od roku szkolnego 2008/09:
- zespoły wychowania przedszkolnego,
- punkty przedszkolne.

15. Prezentowane dane o nauczaniu języka mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego obejmują samodzielne szkoły dla dzieci i młodzieży mniejszości narodowych i etnicznych oraz posługujących się językiem regionalnym, jak również szkoły i zespoły międzyszkolne, w których organizowane są dodatkowe zajęcia z nauczania tych języków.

16. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych, w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są oddziały specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne) oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub w zakładach opieki zdrowotnej (łącznie z zakładami lecznictwa uzdrowiskowego).

17. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

18. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

19. Młodzieżowe ośrodki socjoterapii są placówkami dla młodzieży niedostosowanej społecznie, z zaburzeniami zachowania i zagrożonej uzależnieniem w stopniu utrudniającym realizację zadań życiowych bez udzielenia specjalnej pomocy.

20. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

7) *technical secondary schools for adults, including vocational secondary schools and in the 2000/01 school year - secondary vocational extramural studies;*

8) *supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.*

14. Pre-primary education establishments are care and educational centres designated for children aged 3 or more until primary school education, providing care and leading to preparation for learning process in school.

Pre-primary education establishments include:

- *nursery schools,*
 - *pre-primary sections in primary schools,*
- as well as since the 2008/09 school year:*
- *pre-primary education groups,*
 - *pre-primary points.*

15. Data on teaching language of national and ethnic minorities as well as regional language include independently operating schools for children and youth of national and ethnic minorities as well as students using regional language, as well as schools and interschool groups, in which additional language classes are organized.

16. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Special education occurs in special schools operating independently, in mainstream schools (in which special or integrational and mainstream sections are established) as well as in special educational centres, other educational institutions or health care institutions (including health resorts).

17. Special education centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.

18. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the youth people for independent life, compliant with legal and social norms.

19. Youth social therapy centres are centres intended for socially maladjusted youth having behavioural disorders and susceptible to addiction to a degree affecting performance of life tasks without receiving special assistance.

20. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

21. Internat to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.

22. Zadaniem wychowania pozaszkolnego jest stwarzanie młodzieży warunków sprzyjających rozwojowi zainteresowań i uzdolnień oraz rekreacji i wypoczynku w czasie wolnym od zajęć szkolnych

Do placówek **wychowania pozaszkolnego** zaliczono: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, ogniska pracy pozaszkolnej, międzyszkolne ośrodki sportowe i inne placówki publiczne i niepubliczne.

23. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o **nauczycielach akademickich** zaprezentowano według faktycznej lokalizacji uczelni oraz ich jednostek zamiejscowych i dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

24. Studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, prowadzona między innymi w uczelni, instytucie naukowym PAN, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych.

25. Studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), prowadzone przez uprawnioną jednostkę organizacyjną uczelni, instytut naukowy PAN, instytut badawczy lub międzynarodowy instytut naukowy działający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej utworzony na podstawie odrębnych przepisów, na które są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje drugiego stopnia, kończące się uzyskaniem kwalifikacji trzeciego stopnia.

26. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, wychowania pozaszkolnego oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych - prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych; absolwenci wykazani są z danego roku akademickiego; dane o studiach podyplomowych i doktoranckich oraz o nauczycielach akademickich według stanu w dniu 31 XII.

27. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

21. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A **dormitory** is an inter-school facility serving as a boarding school.

22. Extracurricular education offered young people favorable conditions to develop interests and aptitudes, and provided recreation and rest during timetable free time.

Extracurricular education establishments include: youth centres, cultural establishments for youth, extracurricular interest groups, interschool sport centres and other public and non-public establishments.

23. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding **academic teachers** is presented by actual seat of higher education institutions as well as its units in another location and concern the positions: professor, assistant professor, tutor and assistant as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

24. Post-graduate studies – a form of tertiary education designed for graduates of first and second degree studies conducted by a higher school, scientific units of the Polish Academy of Sciences, ending with obtaining post-graduate qualifications.

25. Doctoral studies (third-cycle doctoral studies) conducted by an authorized unit of higher school, scientific units of the Polish Academy of Sciences, scientific units or international scientific institute operating on the territory of the Republic of Poland created on the basis of separate provisions to which candidates are accepted who have already obtained qualifications during Master's studies and proceed to obtain third-cycle doctoral qualifications.

26. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centre, extracurricular education as well as boarding-school and dormitories, concern the beginning of the school year; data concerning graduates – the end of the school year;
- 2) tertiary education are presented as of 30 XI; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies; graduates are shown from the given academic year; data regarding postgraduate studies as well as academic teachers as of 31 XII.

27. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

Dane zbiorcze
Aggregate data

TABL. 1 (134). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	710	700	704	701	primary
gimnazja	397	415	423	424	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	18	23	25	25	special job-training
zasadnicze zawodowe	100	99	102	102	basic vocational
licea ogólnokształcące	145	143	141	138	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	3	5	5	6	supplementary general secondary
licea profilowane	94	13	13	9	specialized secondary
technika	136	111	112	108	technical secondary
					supplementary technical secondary
technika uzupełniająca	11	3	2	2	general art ^a
artystyczne ogólnokształcące ^a	9	8	8	8 ^b	post-secondary
policealne	244	198	186	180	tertiary
wyższe	28	28	28	28	for adults
dla dorosłych	247	249	243	238	
podstawowe	1	1	1	1	primary
gimnazja	4	6	7	10	lower secondary
zasadnicze zawodowe	7	8	8	9	basic vocational
licea ogólnokształcące	68	92	93	102	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	90	105	101	89	supplementary general secondary
licea profilowane	4	2	2	2	specialized secondary
technika	31	3	3	2	technical secondary
					supplementary technical secondary
technika uzupełniająca	42	32	28	23	
POMIESZCZENIA SZKOLNE ^c CLASSROOMS ^c					
Szkoły:					Schools:
podstawowe	8317	9199	9322	9363	primary
gimnazja	3828	4487	4567	4557	lower secondary
zasadnicze zawodowe	376	406	387	400	basic vocational
licea ogólnokształcące	1975	2013	1949	1970	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	-	-	3	7	supplementary general secondary
licea profilowane	433	44	26	21	specialized secondary
technika	1413	2072	2079	2043	technical secondary
					supplementary technical secondary
technika uzupełniająca	33	7	-	-	general art ^a
artystyczne ogólnokształcące ^a	8	165	165	173	post-secondary
policealne	385	858	781	946	

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 29 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 29 art schools giving only artistic education. ^c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools.

TABL. 1 (134). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)

EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE ^a					
TEACHERS ^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	10798	10711	10710	10739	primary ^b
gimnazja ^b	6683	6623	6519	6396	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	618	1031	990	947	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	2666	3076	2838	2759	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	582	71	55	38	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	1244	2699	2474	2276	technical secondary ^{bde}
policealne	412	433	482	526	post-secondary
wyższe ^f	5780	6012	5882	5839	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI					
PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^a	23256	18516	16531	16970	Pre-primary education ^a
Szkoły:					Schools:
podstawowe	157947	139022	140140	139522	primary
gimnazja	95865	76764	74428	72338	lower secondary
specjalne przysposabiające do pracy	371	687	682	690	special job-training
zasadnicze zawodowe	15924	15528	14894	13999	basic vocational
licea ogólnokształcące	40582	34420	32923	31865	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące	102	104	103	71	supplementary general secondary
licea profilowane	12537	847	650	347	specialized secondary
technika	26961	32086	31216	30399	technical secondary
technika uzupełniające	352	169	142	71	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	976	808	801	791 ⁱ	general art ^h
policealne	18796	19924	21491	22534	post-secondary
wyższe	97861	105000	103024	100674	tertiary

a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 23 na str. 214. b-e Łącznie ze szkołami: b - dla dorosłych, c - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, d - uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, e - ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. f Nauczyciele akademicy pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty. g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 34(167) na str. 243. h Dające uprawnienia zawodowe. i Ponadto 2354 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

a In the 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 23 on page 214. b-e Including: b - schools for adults, c - special job-training schools, d - supplementary respectively: general secondary schools and technical secondary schools, e - general art schools leading to professional certification. f Full-time and part-time employed academic teachers converted into full-time equivalent units. g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 34(167) on page 243. h Leading to professional certification. i Moreover, 2354 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (134). EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.)					
PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.):					<i>Schools (cont.):</i>
dla dorosłych	21246	20277	20260	18989	<i>for adults</i>
podstawowe	10	12	8	8	<i>primary</i>
gimnazja	427	697	648	634	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	685	793	861	620	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	9650	8792	9064	12587	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	4787	7966	7950	3706	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	282	50	33	18	<i>specialized secondary</i>
technika	3096	174	46	15	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	2309	1793	1650	1401	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI					
GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	28428	23309	22840		• <i>primary</i>
gimnazja	31384	24803	23845		• <i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	14	132	127		• <i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	5198	5046	4821		• <i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	12761	11352	10784		• <i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	18	44	69		• <i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	4326	274	183		• <i>specialized secondary</i>
technika	5311	7257	6873		• <i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	37	40		• <i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	135	155	153 ^b		• <i>general art ^a</i>
policealne	6361	4812	5440		• <i>post-secondary</i>
wyższe	19491	27148	28024		• <i>tertiary</i>
dla dorosłych	6471	4703	5005		• <i>for adults</i>
podstawowe	12	13	5		• <i>primary</i>
gimnazja	123	127	185		• <i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	147	175	168		• <i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	3254	1701	1895		• <i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	1047	2376	2430		• <i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	-	9	9		• <i>specialized secondary</i>
technika	1888	28	24		• <i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca	x	274	289		• <i>supplementary technical secondary</i>

a Dające uprawnienia zawodowe. b Ponadto 235 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane - z wyjątkiem szkół wyższych - Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Leading to professional certification. b Moreover, 235 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data - with the exception of the higher education institutions - of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (135). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	710	700	704	701	157947	139022	140140	139522	28428	23309	22840
Primary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	3	2	2	2	267	198	225	250	59	25	27
<i>Central (government) administra- tion entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	668	645	643	632	154400	134327	134936	133402	27892	22720	22154
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	23	28	30	34	1562	2023	2270	2811	252	275	281
<i>Associations and other social organizations</i>											
Organizacje wyznaniowe	6	6	7	7	952	1079	1306	1320	104	163	207
<i>Religious organizations</i>											
Pozostałe	10	19	22	26	766	1395	1403	1739	121	126	171
<i>Others</i>											
Gimnazja	397	415	423	424	95865	76764	74428	72338	31384	24803	23845
Lower secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	2	2	44	34	32	27	3	17	16
<i>Central (government) administra- tion entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	351	362	367	366	92791	72670	70196	68015	30465	23506	22437
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	18	19	20	20	844	981	1004	1026	252	341	329
<i>Associations and other social organizations</i>											
Organizacje wyznaniowe	11	9	11	11	1519	1589	1782	1762	458	599	584
<i>Religious organizations</i>											
Pozostałe	15	23	23	25	667	1490	1414	1508	206	340	479
<i>Others</i>											
Zasadnicze szkoły zawodowe ^a	118	122	127	127	16295	16215	15576	14689	5212	5178	4948
Basic vocational schools ^a											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	1	2	2	6	12	23	17	-	-	7
<i>Central (government) administra- tion entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	116	115	117	117	16289	15473	14708	13755	5212	5023	4717
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	-	1	1	1	-	7	4	3	-	5	-
<i>Associations and other social organizations</i>											
Pozostałe	-	5	7	7	-	723	841	914	-	150	224
<i>Others</i>											

a Łącznie ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

a Including special job-training schools.

TABL. 2 (135). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Licea ogólnokształcące ^a	148	148	146	144	40684	34524	33026	31936	12779	11396	10853
General secondary schools ^a											
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	115	110	110	106	38718	32376	30898	29615	12215	10687	10137
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	9	9	9	9	359	357	337	289	113	130	124
<i>Associations and other social organizations</i>											
Organizacje wyznaniowe	11	10	10	10	980	890	886	859	264	275	294
<i>Religious organizations</i>											
Pozostałe	13	19	17	19	627	901	905	1173	187	304	298
<i>Others</i>											
Licea profilowane	94	13	13	9	12537	847	650	347	4326	274	183
Specialized secondary schools											
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	91	11	11	7	12429	776	573	312	4308	265	152
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	1	-	-	-	21	-	-	-	6	-	-
<i>Associations and other social organizations</i>											
Pozostałe	2	2	2	2	87	71	77	35	12	9	31
<i>Others</i>											
Technika ^b	156	122	122	118	28289	33063	32159	31261	5446	7449	7066
Technical secondary schools ^b											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	5	5	5	840	903	845	878	119	194	138
<i>Central (government) administra- tion entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	144	106	107	103	27276	31106	30331	29500	5305	7072	6738
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2	1	1	1	92	32	30	23	14	9	8
<i>Associations and other social organizations</i>											
Pozostałe	4	10	9	9	81	1022	953	860	8	174	182
<i>Others</i>											
Szkoły policealne	244	198	186	180	18796	19924	21491	22534	6361	4812	5440
Post-secondary schools											
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	2	2	2	2	113	86	93	79	31	14	13
<i>Central (government) administra- tion entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	83	38	37	34	8724	3181	3094	3056	2952	1091	1157
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	12	9	9	10	521	474	449	413	311	240	258
<i>Associations and other social organizations</i>											
Pozostałe	147	149	138	134	9438	16183	17855	18986	3067	3467	4012
<i>Others</i>											

ab Łącznie ze szkołami: a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b - technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

ab Including: a - supplementary general secondary schools, b - supplementary technical secondary schools and general art school leading to professional certification.

TABL. 2 (135). SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12
	szkoły schools				uczniowie i studenci pupils and students				absolwenci graduates		
Szkoły wyższe Tertiary education	28	28	28	28	97861	105000	103024	100674	19491	27148	28024
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	8	8	8	8	72451	75180	75088	74437	14780	19146	19870
<i>Central (government) administra- tion entities</i>											
Pozostałe	20	20	20	20	25410	29820	27936	26237	4711	8002	8154
<i>Others</i>											
Szkoły dla dorosłych Schools for adults	247	249	243	238	21246	20277	20260	18989	6471	4703	5005
Jednostki administracji centralnej (rządowej)	6	6	6	7	393	430	466	428	113	147	138
<i>Central (government) administra- tion entities</i>											
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	136	85	85	76	13389	8063	7291	6131	4091	1735	1625
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	15	16	14	14	599	633	622	587	261	261	180
<i>Associations and other social organizations</i>											
Pozostałe	90	142	138	141	6865	11151	11881	11843	2006	2560	3062
<i>Others</i>											

Źródło: dane - z wyjątkiem szkół wyższych - Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data - with the exception of the higher education institutions - of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (136). UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–12 lat		99,0	95,4	94,9
13–15		98,4	96,0	95,5
16–18		94,2	93,4	93,2
19–21 lat		27,7	25,9	26,6

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (137). WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
		ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females	ogółem total	męż- czyźni males	kobiety females
		w %						in %					
BRUTTO													
GROSS													
Szkoły: Schools													
podstawowe primary	7-12	100,6	101,1	100,0	99,0	99,3	98,7	100,7	100,6	100,9	100,3	99,9	100,8
gimnazja lower secondary	13-15	101,9	103,5	101,1	100,1	101,8	98,3	99,6	101,3	97,9	99,4	101,3	97,3
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16-18	16,9	23,2	10,3	19,7	25,8	13,3	19,9	26,0	13,3	19,2	25,3	12,9
licea ogólnokształcące i profilowane ^b general and specialized secondary ^b	16-18	67,5	58,8	76,6	60,5	51,4	70,1	61,3	51,5	71,5	61,1	51,4	71,3
technika ^c technical secondary ^c	16-18	33,1	37,8	28,3	40,6	43,9	37,2	57,2	75,9	37,4	41,1	23,6	59,6
policealne post-secondary	19-21	18,7	17,1	20,3	20,1	11,3	27,2	26,0	14,4	31,0	28,3	34,3	14,6
NETTO													
NET													
Wychowanie przedszkolne ^d Pre-primary education ^d	6	98,9	99,1	98,6	80,4	82,1	78,7	69,2	72,4	65,9	67,6	71,3	63,6
Szkoły: Schools:													
podstawowe primary	7-12	98,8	98,9	98,8	95,2	95,3	95,2	94,7	94,7	94,8	94,2	94,1	94,4
gimnazja lower secondary	13-15	95,6	95,1	96,1	92,9	92,2	93,7	92,5	91,7	93,3	92,4	91,6	93,2
zasadnicze zawodowe ^a basic vocational ^a	16-18	14,4	19,5	9,1	16,8	21,7	11,6	16,7	21,8	11,4	16,1	21,1	10,9
licea ogólnokształcące i profilowane ^b general and specialized secondary ^b	16-18	52,7	42,6	63,3	41,9	32,4	52,0	41,6	31,8	52,0	41,7	32,0	51,8
technika ^c technical secondary ^c	16-18	21,5	23,9	18,9	28,6	30,4	26,7	28,8	30,6	26,9	18,5	10,3	27,1
policealne post-secondary	19-21	10,2	10,0	10,3	6,6	8,7	4,5	6,9	4,3	9,7	16,6	22,6	10,3

a-c Łącznie ze szkołami: a - specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-c Including: a - special job-training schools, b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (138). KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS

LATA YEARS SZKOŁY SCHOOLS		Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół <i>Schools equipped with computers in % of a given group of schools</i>	Pracownie komputerowe <i>Computer laboratory</i>	Komputery ^a w szkołach <i>Computers ^a in schools</i>			
				ogółem <i>grand total</i>	w tym przeznaczone do użytku uczniów <i>of which used by pupils and youth</i>		
					razem <i>total</i>	w tym z dostępem do Internetu <i>of which with Internet access</i>	
						razem <i>total</i>	w tym szeroko- pasmowy <i>of which broadband connection</i>
Podstawowe	2005/06	87,3	596	8814	6523	5154	2534
<i>Primary</i>	2010/11	93,4	715	15608	11387	10483	5964
	2011/12	93,9	718	16458	11576	10688	6017
	2012/13	94,2	713	17929	12139	11318	6483
Gimnazja	2005/06	75,3	342	5486	4110	3892	2171
<i>Lower secondary</i>	2010/11	82,9	419	8919	6425	6197	3751
	2011/12	82,0	413	9395	6617	6406	3981
	2012/13	82,1	416	9994	6757	6598	4035
Specjalne przysposabiające do pracy ...	2010/11	21,7	1	30	27	9	8
<i>Special job-training</i>	2011/12	28,0	2	42	38	18	15
	2012/13	28,0	2	46	42	38	24
Zasadnicze zawodowe	2005/06	23,0	43	738	552	507	379
<i>Basic vocational</i>	2010/11	35,4	50	1258	950	897	613
	2011/12	34,3	47	1322	913	888	635
	2012/13	41,2	53	1342	963	953	656
Licea ogólnokształcące ^b	2005/06	69,7	151	3132	2323	2232	1804
<i>General secondary ^b</i>	2010/11	74,3	176	4708	3486	3459	2498
	2011/12	69,9	168	5422	3715	3286	2362
	2012/13	72,9	158	4792	3069	3061	2454
Licea profilowane	2005/06	19,1	40	805	629	529	373
<i>Specalized secondary</i>	2010/11	46,2	8	167	143	137	98
	2011/12	38,5	5	80	72	66	27
	2012/13	33,3	3	56	47	41	-
Technika ^c	2005/06	40,4	130	2927	2133	1846	1326
<i>Technical secondary ^c</i>	2010/11	76,2	262	6885	5373	5227	4125
	2011/12	76,2	268 ^d	7411	5470	5354	4341
	2012/13	78,0	261	7557	5612	5498	4369
Policealne	2005/06	17,6	62	1235	1102	1064	715
<i>Post-secondary</i>	2010/11	46,0	121	2503	2123	2069	1383
	2011/12	49,5	105	2330	1989	1901	1470
	2012/13	55,6	115	2200	1925	1825	1390

a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół - wykazane tylko raz. bc Łącznie ze szkołami:
b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi artystycznymi
dającymi uprawnienia zawodowe. d Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In case of commonly used computers by a few schools - presented only once. bc Including: b - supplementary
general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional
certification. d Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

SOURCE: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6(139) i 7(140)

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6(139) and 7(140)

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 6 (139). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Grand total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools					zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profili- lowanych specia- lized secondary	techni- kach ^d technical second- ary ^d	policeal- nych ^e post- second- ary ^e		
		podstawowych primary			gim- nazjach lower secondary	razem total						miasta urban areas	wieś rural areas
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas									
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE													
OBLIGATORY EDUCATION													
Angielski	2005/06	215622	40,0 ^f	45,9 ^f	31,4	71,4	33,0 ^f	97,2 ^f	91,0 ^f	90,2 ^f	39,6 ^f		
<i>English</i>	2010/11	275006	90,2	92,5	86,5	88,2	46,4 ^f	97,8	98,2	94,7	43,7		
	2011/12	278413	91,8	92,6	90,4	93,5	49,6	97,0	97,2	97,7	39,2 ^f		
	2012/13	281261	94,4	95,3	92,9	94,9	49,7	95,4	100,0	98,2	54,0		
Francuski	2005/06	7878	0,2	0,3	-	0,8	0,4 ^f	10,4 ^f	6,9	5,5 ^f	0,8 ^f		
<i>French</i>	2010/11	6514	0,0	0,0	-	2,0	0,3 ^f	10,5	-	3,8	-		
	2011/12	7848	0,3	0,5	-	2,8	0,5 ^f	11,8	-	4,4	-		
	2012/13	7013	0,0	0,0	-	3,0	0,6	10,5	-	4,5	-		
Niemiecki	2005/06	133412	16,1 ^f	11,5	24,0	36,2	41,3 ^f	77,9 ^f	89,1 ^f	81,5 ^f	9,7 ^f		
<i>German</i>	2010/11	121175	11,1	9,0	14,5	64,0	36,4 ^f	68,4 ^f	93,7	78,6	1,4		
	2011/12	125400	9,0	7,4	11,5	78,9	33,2 ^f	66,5	92,0	79,8	2,4		
	2012/13	118976	7,7	7,5	8,0	78,6	33,2	63,2	94,8	81,1	2,9		
Rosyjski	2005/06	10707	0,2 ^f	0,1	0,6	0,6	15,1 ^f	6,8	10,4	11,2 ^f	0,7 ^f		
<i>Russian</i>	2010/11	6286	0,1	0,1	0,1	1,8	4,5 ^f	6,3	-	5,5	0,4		
	2011/12	6423	0,0	0,0	-	2,4	4,0 ^f	7,3	-	4,4	0,3		
	2012/13	6459	0,1	0,1	-	2,7	4,1	7,8	-	4,1	0,4		
Hiszpański	2005/06	1574	0,0	0,0	0,0	1,0	-	1,3	-	-	0,2		
<i>Spanish</i>	2010/11	2398	0,1	0,1	-	0,8	-	4,3	-	0,6	-		
	2011/12	2703	0,1	0,1	-	1,1	-	4,4	-	1,0	-		
	2012/13	3260	0,2	0,3	-	1,4	-	5,2	-	1,1	-		
Włoski	2005/06	8	-	-	-	-	-	0,0	-	-	-		
<i>Italian</i>	2010/11	281	-	-	-	0,3	-	0,3	-	-	-		
	2011/12	272	-	-	-	0,2	-	0,2	-	0,1	-		
	2012/13	428	0,0	0,0	-	0,3	-	0,4	-	0,2	-		
Inne	2005/06	3661	0,1	0,0	0,2	0,6	-	7,1	-	-	1,0 ^f		
<i>Others</i>	2010/11	1224	0,2	-	0,5	-	-	2,7	-	-	0,1		
	2011/12	1613	0,2	-	0,4	0,1	-	3,8	-	-	0,1		
	2012/13	1409	0,0	-	0,1	0,2	-	3,1	-	-	0,8		

a W roku szkolnym 2005/06 - stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b - specjalnymi przysposabiającymi do pracy od roku szkolnego 2005/06, c - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d - technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. f Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a In the 2005/06 school year - as of 31 XII. b-d Including: b - special job-training schools since the 2005/06 school year, c - supplementary general secondary schools, d - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since the 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Data have been changed in relation to data published in previous edition of the Yearbook.

TABL. 6 (139). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH ^a (dok.)
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS ^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem <i>Grand total</i>	W % ogółu uczniów w szkołach			In % of total pupils and students at schools							
		podstawowych			gimnazjach <i>lower secondary</i>	zasadniczych zawodowych ^b <i>basic vocational ^b</i>	liceach ogólnokształcących ^c <i>general secondary ^c</i>	liceach profilowanych specjalizowanych ^c <i>specialized secondary</i>	technikach ^d <i>technical secondary ^d</i>	policealnych ^e <i>post-secondary ^e</i>		
		razem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>								
NAUCZANIE DODATKOWE ^f ADDITIONAL EDUCATION ^f												
Angielski	2005/06	58760	31,0	32,4	28,8	10,0	-	0,4	0,2	0,1	-	
<i>English</i>	2010/11	11217	4,3	3,4 ^g	5,7	6,1 ^g	-	0,8	-	0,5	0,3	
	2011/12	6538	2,8	2,2	3,9	2,8	-	0,9	-	0,4	0,1	
	2012/13	4799	2,1	1,5	3,3	1,5	1,9	0,7	-	0,5	0,4	
Francuski	2005/06	1338	0,3	0,4	0,2	0,7	-	0,5	-	-	-	
<i>French</i>	2010/11	1239	0,2	0,2	0,2	0,6	-	1,1	-	0,4	-	
	2011/12	665	0,2	0,2	0,2	0,3	-	0,4	-	0,2	-	
	2012/13	825	0,2	0,2	0,1	0,3	-	0,9	-	0,4	-	
Niemiecki	2005/06	35931	11,0	10,6	11,8	19,0	-	0,6	0,2	0,1	-	
<i>German</i>	2010/11	25120	9,2	9,1	9,3	13,5	0,3	3,3	-	2,0	0,5	
	2011/12	21232	9,7	8,8	11,3	7,7	0,5	2,6	-	2,9	0,1	
	2012/13	18810	7,9	7,0	9,3	8,0	-	3,3	-	3,0	-	
Inne	2005/06	3272	0,5	0,6	0,4	1,5	-	2,5	0,3	0,1	1,1	
<i>Others</i>	2010/11	3276	0,3	0,2	0,4	1,3	0,3	5,4	-	0,1	-	
	2011/12	2408	0,4	0,4	0,3	1,1	-	3,1	0,5	0,1	0,1	
	2012/13	2343	0,6	0,6	0,5	0,7	-	2,9	-	0,3	-	

a W roku szkolnym 2005/06 - stan w dniu 31 XII. b-d Łącznie ze szkołami: b - specjalnymi przysposabiającymi do pracy od roku szkolnego 2005/06, c - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, d - technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegów nauczycielskich, nauczycielskich kolegów języków obcych i kolegów pracowników służb społecznych. f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły. g Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a In the 2005/06 school year - as of 31 XII. b-d Including: b - special job-training schools since the 2005/06 school year, c - supplementary general secondary schools, d - supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. e Since the 2010/11 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson. g Data have been changed in relation to data published in previous edition of the Yearbook.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (140). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH ^a
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS ^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkole In % of total students at school					
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic voca- tional	liceach ogólno- kształcących ^b general secondary ^b	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	
Angielski <i>English</i>	2005/06 2010/11 2011/12 2012/13	18904 24401 24469 27614	67,7 ^d 87,2 87,5 87,5	33,3 ^d 45,4 58,7 59,7	50,4 ^d 77,5 79,7 ^d 82,5	17,0 ^d 18,0 63,6 88,9	40,9 ^d 76,2 75,7 ^d 68,3
Francuski <i>French</i>	2005/06	37	-	-	0,1	-	0,4
Niemiecki <i>German</i>	2005/06 2010/11 2011/12 2012/13	7799 3515 3552 3341	31,4 ^d 13,8 14,0 16,1	38,7 ^d 30,3 37,8 ^d 37,6	25,3 ^d 14,4 13,0 ^d 12,0	47,2 ^d 82,0 36,4 -	38,0 ^d 21,0 24,1 28,0
Rosyjski <i>Russian</i>	2005/06 2010/11 2011/12 2012/13	3279 1258 1083 693	- - - -	8,6 ^d - - -	17,2 ^d 6,9 5,9 3,6	17,4 ^d - - -	11,6 ^d 1,1 0,3 0,9
Inne <i>Others</i>	2005/06 2010/11 2011/12 2012/13	115 65 335 219	- - - -	- - - -	- - - 0,1	- - - -	- - - 0,8

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 - stan w dniu 31 XII. ^b ^c Łącznie ze szkołami: ^b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c - technikami uzupełniającymi. ^d Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Ź r ó ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year - as of 31 XII. ^b ^c Including: ^b - supplementary general secondary schools, ^c - supplementary technical secondary schools. ^d Data have been changed in relation to data published in previous edition of the Yearbook.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (141). KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły podstawowe	5739	4795	4581	4382	1017	964	1022	Primary schools
w tym specjalne	2165	1645	1591	1500	519	372	376	of which special
Gimnazja	4603	3726	3579	3470	1112	1135	1110	Lower secondary schools
w tym specjalne	2309	1736	1704	1781	656	492	503	of which special
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	371	687	686	690	14	132	127	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe	1452	936	958	934	452	293	285	Basic vocational schools
w tym specjalne	1359	823	851	789	420	275	269	of which special
Licea ogólnokształcące ^b	286	385	382	377	92	124	114	General secondary schools ^b
w tym specjalne	9	122	125	71	-	49	46	of which special
Licea profilowane	183	19	7	1	35	9	2	Specialized secondary schools
w tym specjalne	40	11	5	-	11	6	-	of which special
Technika ^c	119	114	150	171	20	18	24	Technical secondary schools ^c
w tym specjalne	54	38	42	45	12	-	12	of which special
Szkoły policealne	10	14	6	6	4	14	2	Post-secondary schools
w tym specjalne	-	14	6	6	-	14	-	of which special

a Patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 213. bc Łącznie z: b - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c - technikami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a See general notes, item 16 on page 213. bc Including: b - supplementary general secondary schools, c - supplementary technical secondary schools as well as general art schools leading to professional certification.

SOURCE: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (142). SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE					
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES					
Ośrodki	26	24	24	24	Centres
Miejsca	1827	1539	1516	1447	Places
Wychowankowie	1531	1098	965	934	Residents
w tym:					of which:
niesłyszący i słabo słyszący	123	81	72	60	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	-	-	9	-	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^b	2	-	1	2	motor-skill impaired ^b
z upośledzeniem umysłowym zagrożeni niedostosowaniem społecznym	1337	892	824	796	mentally disabled
społecznie	14	36	2	1	socially maladjusted
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE					
YOUTH EDUCATION CENTRES					
Ośrodki	3	3	3	3	Centres
Miejsca	262	299	297	297	Places
Wychowankowie	261	299	348	297	Residents

a Stan w dniu 31 X. b W latach 2011 i 2012 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

a As of 31 X. b In 2011 and 2012 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

TABL. 9 (142). SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE (dok.)

SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII					
<i>YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES</i>					
Ośrodki	1	2	2	2	<i>Centres</i>
Miejsca	30	144	144	144	<i>Places</i>
Wychowankowie	26	144	106	113	<i>Residents</i>
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE					
<i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	7	14	18	19	<i>Centres</i>
Miejsca	74	543	624	676	<i>Places</i>
Wychowankowie	280	413	485	503	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym					
w stopniu głębokim	60	181	193	207	<i>with mental retardation-profound</i>
z zaburzeniami sprzężonymi	133	232	292	296	<i>with multiple disabilities</i>

a Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (143). WYCHOWANIE POZASZKOLNE
EXTRACURRICULAR EDUCATION

RODZAJE PLACÓWEK <i>KIND OF INSTITUTIONS</i>	Placówki <i>Institutions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^a</i>								
		ogółem <i>total</i>	informatycznych <i>computer science</i>	technicznych <i>technical</i>	przedmiotowych ^b <i>subject^b</i>	artystycznych <i>arts</i>	sportowych <i>sports</i>	turystyczno-krajoznawczych <i>tourist and touring</i>	innych <i>others</i>	
		OGÓŁEM	2005 ^c	29	31590	-	335	2207	10770	12199
TOTAL	2010	33	26037	415	280	1911	11559	6151	321	5400
	2011	46	23543	326	134	2616	9132	5660	134	5541
	2012	38	23517	254	139	1478	12693	3317	183	5453
Pałace młodzieży	<i>Youth centres</i>	1	2091	71	-	258	1360	223	30	149
Młodzieżowe domy kultury	<i>Youth community centres</i>	5	6614	126	109	303	5392	478	-	206
Ogniska pracy pozaszkolnej	<i>Extracurricular interest groups</i>	5	1415	57	30	-	595	77	59	597
Międzyszkolne ośrodki sportowe ...	<i>Inter-school sports centres</i>	6	3692	-	-	-	-	2449	94	1149
Pozostałe placówki ^d	<i>Other institutions^d</i>	21	9705	-	-	917	5346	90	-	3352

a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. - od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. - do 31 X) roku badanego. b Do 2007 r. nazywane naukowymi. c Stan w dniu 31 X. d Placówki specjalistyczne oraz placówki niepubliczne.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 - from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 - to 31 X) of the surveyed year. b Until 2007 called scientific. c As of 31 X. d Specialized institutions and non-public institutions.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (144). INTERNATY I BURSYP SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012/13		2005/06 ^a	2010/11	2011/12	2012/13		SPECIFICATION
	pla- cówki esta- blish- ments	miejsca beds	korzystający boarders				na 100 miejsc per 100 beds	
			ogółem total					
O G Ó Ł E M	32	3208	2723	2136	2234	2602	81	TOTAL
Internaty	27	2466	2327 ^b	1516	1605	1893	77	Boarding schools
szkoly podstawowe i gimnazja zasadnicze szkoly zawodowe i technika ^c	1	60	-	42	40	35	58	primary and lower secondary basic vocational and technical secondary ^c
licea ogólnokształcące ^d	20	1768	440	1082	1158	1386	78	general secondary ^d
Bursy	6	638	230	392	407	472	74	Dormitories
	5	742	396	620	629	709	96	

a Stan w dniu 31 X. b W dalszym podziale nieuwzględniono internatów zespołów szkół – 1657. cd Łącznie ze szkołami: c - technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, d - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a As of 31 X. b In further division data on boarding schools of schools in unitary settings are not included – 1657. cd Including: c - supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, d - supplementary general secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (145). DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	34	34	35	36	Dormitories
Miejsca	8590	7987	8204	8316	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	7382	7225	6900	6948	students
w % ogółu studentów	7,5	6,9	6,7	6,9	in % of total students
doktoranci	x	69	76	70	students of doctoral studies
w % ogółu doktoranów	x	3,3	3,4	2,9	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	5	4	4	4	Canteens
Miejsca	816	776	776	820	Seating

TABL. 13 (146). STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA ^aSTUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING SCHOLARSHIPS ^a

SZKOLY	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13			otrzy- mujący stypen- dia w % ogółu stu- dentów danego typu szkoly scholar- ship recipi- ents in % of total students of a given type of school	SCHOOLS
				ogółem ^b total ^b	w tym otrzymujący stypendia of which scholarships recipients			
					socjalne social	rektora dla naj- lepszych studen- tów vice- chan- cellor for the best students		
OGÓŁEM	26105	20917	18816	18611	9012	6398	18,5	TOTAL
Uniwersytety	7087	5516	5514	5542	2433	2062	19,3	Universities
Wyższe szkoły techniczne	4589	4276	4040	4198	2222	1394	16,6	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne	2257	1553	1992	1799	743	693	17,5	Academies of economics Higher teacher education
Wyższe szkoły pedagogiczne	2980	1816	1301	1164	698	224	29,4	schools
Uniwersytety medyczne	1429	1275	881	801	359	322	14,9	Medical universities
Wyższe szkoły morskie	2208	1680	1182	1145	640	366	18,1	Maritime universities
Akademie wychowania fizycz- nego	1138	614	497	571	282	233	18,1	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	640	464	351	377	200	131	22,2	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe	3777	3723	3058	3014	1435	973	18,9	Others

a Łącznie z cudzoziemcami; od roku akademickiego 2010/11 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. b W podziale według rodzajów stypendiów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

a Including foreigners; in the 2010/11 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. b In the division by type of scholarships one person may be included more than once.

Szkoły dla dzieci i młodzieży Schools for children and youth

TABL. 14 (147). SZKOLY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły	667	230	437	657	235	422	660	240	420	657	240	417
Schools												
w tym: of which:												
sportowe i mistrzostwa sportowego	5	5	-	7	7	-	6	6	-	6	6	-
sports and athletic branch	25	2	23	16	2	14	15	-	15	13	-	13
artystyczne ^a	1	1	-	1	1	-	1	1	-	1	1	-
arts ^a												

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

TABL. 14 (147). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) (dok.)

PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Pomieszczenia szkolne	8317	4302	4015	9199	4768	4431	9322	4828	4494	9363	4862	4501
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	7466	4181	3285	7029	3850	3179	7067	3910	3157	7100	3935	3165
<i>Sections</i>												
Uczniowie	155782	95625	60157	137377	83861	53516	138549	85258	53291	138022	84978	53044
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety	75785	46649	29136	67142	40810	26332	67887	41557	26330	67769	41510	26259
<i>of which females</i>												
w tym I klasa	24165	14751	9414	23585	14532	9053	25143	16020	9123	23116	14091	9025
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły:												
<i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa												
sportowego	1186	1186	-	2644	2644	-	2074	2074	-	2018	2018	-
<i>sports and athletic</i>												
filialne	711	42	669	408	51	357	334	-	334	282	-	282
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	253	253	-	193	193	-	223	223	-	248	248	-
<i>arts ^a</i>												
Absolwenci	27909	17326	10583	22937	13810	9127	22464	13618	8846	•	•	•
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety	13665	8501	5164	11240	6776	4464	11007	6580	4427	•	•	•
<i>of which females</i>												
w tym szkoły:												
<i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa												
sportowego	256	256	-	408	408	-	391	391	-	•	•	•
<i>sports and athletic</i>												
filialne	31	-	31	5	-	5	5	-	5	•	•	•
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	52	52	-	23	23	-	25	25	-	•	•	•
<i>arts ^a</i>												
Liczba uczniów na:												
<i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	234	416	138	209	357	127	210	355	127	210	354	127
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne	19	22	15	20	23	16	15	18	12	15	17	12
<i>classroom</i>												
1 oddział	21	23	18	20	22	17	20	22	17	19	22	17
<i>section</i>												

a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (148). GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)

LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06			2010/11			2011/12			2012/13		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	351	177	174	370	188	182	377	191	186	377	191	186
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	7	7	-	9	9	-	8	8	-	9	9	-
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposabia- jącymi do pracy ^a	6	5	1	4	3	1	4	3	1	6	3	3
<i>with job-training sections ^a</i>												
Pomieszczenia szkolne	3828	2576	1252	4487	2893	1594	4567	2940	1627	4557	2916	1641
<i>Classrooms</i>												
Oddziały	3857	2504	1353	3349	2110	1239	3259	2052	1207	3156	1973	1183
<i>Sections</i>												
Uczniowie	93556	61741	31815	75028	48841	26187	72724	47228	25496	70557	45758	24799
<i>Students</i>												
w tym kobiety	44981	29699	15282	36088	23591	12497	35115	22840	12275	34093	21913	12180
<i>of which females</i>												
w tym I klasa	30189	19759	10430	25172	16278	8894	24145	15615	8530	23477	15227	8250
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	806	806	-	1373	1373	-	882	882	-	997	997	-
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposabia- jącymi do pracy ^a	2612	2375	237	1753	1491	262	1028	788	240	1333	750	583
<i>with job-training sections ^a</i>												
Absolwenci	30728	20325	10403	24311	15865	8446	23342	15146	8196	•	•	•
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety	15124	10002	5122	11913	7785	4128	11538	7561	3977	•	•	•
<i>of which females</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego	344	344	-	304	304	-	261	261	-	•	•	•
<i>sports and athletic</i>												
z oddziałami przysposabia- jącymi do pracy ^a	833	768	65	330	239	91	413	268	145	•	•	•
<i>with job-training sections ^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of students per:</i>												
1 szkołę	267	349	183	203	260	144	193	247	137	187	240	133
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne <i>classroom</i>	24	24	25	17	17	16	16	16	16	15	16	15
1 oddział	24	25	25	22	23	21	22	23	21	22	23	21
<i>section</i>												

a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Based on 6th grade primary school.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (149). ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	77	79	80	80	Schools
Oddziały	531	595	609	584	Sections
Uczniowie	14565	14705	14048	13209	Students
w tym kobiety	4250	4645	4421	4085	of which females
w tym I klasa	6339	6235	5974	5427	of which 1st grade
Absolwenci	4778	4771	4545		• Graduates
w tym kobiety	1665	1761	1654		• of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (150). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH DLA MŁODZIEŻY
(bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	14565	14705	14048	13209	4778	4771	4545	TOTAL
Artystyczne	121	93	106	114	43	31	59	Arts
Biznes i administracja	2808	2161	1886	1606	1208	970	902	Business and administration
Inżynieryjno-techniczne	4925	5445	5202	5195	1325	1590	1464	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	3192	2098	2061	1765	934	624	582	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	961	1634	1422	1318	300	441	401	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	136	104	74	96	49	53	24	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	2422	3170	3297	3115	919	1062	1113	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18(151)–20(153)

W roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 210.

Note to tables 18(151)–20(153)

In the 2012/13 school year a recruitment to 1st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 3 on page 210.

TABL. 18 (151). LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)*GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	147	141	139	137	Schools
Oddziały	1412	1276	1225	1188	Sections
Uczniowie	40675	34402	32901	31865	Students
w tym kobiety	23744	20671	19884	19219	of which females
w tym I klasa	13873	11287	10726	10621	of which 1st grade
Absolwenci	12779	11347	10807		• Graduates
w tym kobiety	7623	6854	6578		of which females

a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (152). LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)*SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	93	12	12	9	Schools
Oddziały	450	36	29	16	Sections
Uczniowie	12497	836	645	347	Students
w tym kobiety	7307	554	442	242	of which females
w tym I klasa	3636	254	177	-	of which 1st grade
Absolwenci	4315	268	183		• Graduates
w tym kobiety	2538	168	118		of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 20 (153). TECHNIKA^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)*TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH (excluding special schools)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	143	113	113	109	Schools
Oddziały	988	1277	1243	1229	Sections
Uczniowie	27259	32217	31316	30425	Students
w tym kobiety	11306	14296	13883	13609	of which females
w tym I klasa	9113	9082	8646	8478	of which 1st grade
Absolwenci	5299	7294	6901		• Graduates
w tym kobiety	2219	3302	3105		of which females

a Łącznie z technikami uzupełniającymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Including supplementary technical secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

**TABL. 21 (154). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI TECHNIKÓW^a DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
*STUDENTS AND GRADUATES OF TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a FOR YOUTH
(excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION*

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^b	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^b
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	27259	32217	31316	30425	5299	7294	6901	TOTAL
Artystyczne	211	136	95	48	28	41	29	Arts
Nauki społeczne	4243	4249	3873	3452	887	1126	1009	Social and behavioural science
Biznes i administracja	3544	2961	3079	3220	752	669	583	Business and administration
Nauki fizyczne ^c	82	60	91	110	11	9	16	Physical sciences ^c
Informatyczne	837	4629	4694	4734	-	897	975	Computer science
Inżynieryjno-techniczne	7235	5210	4881	4791	1636	1194	1063	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	1435	973	807	680	349	327	189	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	1365	2954	3011	2930	239	618	600	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	1250	1365	1150	945	274	365	361	Agriculture, forestry and fishery
Weterynaryjne	-	75	100	136	-	14	18	Veterinary
Usługi dla ludności	6118	8516	8477	8384	960	1837	1825	Personal services
Usługi transportowe	333	550	549	556	80	87	106	Transport services
Ochrony środowiska	606	539	509	439	83	110	127	Environmental protection

^a Łącznie technikami uzupełniającymi. ^b Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).
^c Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools. ^b According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^c Among others: physics, chemistry, geology.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (155). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH <i>ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	24	29	29	30	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	23	28	28	29	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	3060	2224	2316	2602	Students
w tym kobiety	1982	1426	1491	1717	of which females
Absolwenci	510	260	260	•	Graduates
w tym kobiety	328	173	167	•	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE <i>ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION</i>					
Szkoły	9	15	15	15	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów artystycznych	3	7	7	7	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie	976	1167	1176	1180	Students
w tym kobiety	688	846	874	874	of which females
Absolwenci	135	188	195	•	Graduates
w tym kobiety	108	133	148	•	of which females

TABL. 22 (155). SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (dok.)

ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^a	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
W tym ogólnokształcące szkoły artystyczne					
Of which general art schools					
Szkoły	6	8	8	8	Schools
Uczniowie	636	808	801	791	Students
w tym kobiety	456	601	615	614	of which females
Absolwenci	91	155	153		• Graduates
w tym kobiety	71	110	117		• of which females

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

Szkoły policealne

Post-secondary schools

TABL. 23 (156). SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)

POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Szkoły	244	197	185	179	Schools
Oddziały	828	846	928	922	Sections
Uczniowie	18796	19910	21485	22528	Students
w tym kobiety	10021	13175	14445	15127	of which females
Absolwenci	6361	4798	5440		• Graduates
tym kobiety	3979	3513	3990		• of which females

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24 (157). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)

WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA

STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
OGÓŁEM	18796	19910	21485	22528	6361	4798	5440	TOTAL
Edukacja	77	252	-	137	21	-	77	Education
Artystyczne	367	371	389	480	207	77	79	Arts
Nauki społeczne	1113	370	220	238	428	73	66	Social and behavioural science
Dziennikarstwa i informacji	22	-	-	29	16	-	-	Journalism and information
Biznes i administracja	4068	6237	6259	5560	1333	1089	1321	Business and administration
Nauki fizyczne ^b	23	-	11	8	19	-	-	Physical science ^b
Informatyczne	3876	1423	1333	2038	1074	301	211	Computer science
Inżynierjno-techniczne	282	302	551	433	60	48	63	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa	-	-	1	1	19	-	-	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	245	496	587	223	111	80	123	Architecture and building
								Agriculture, forestry and fishery
Rolnicze, leśne i rybactwa	174	509	673	363	29	143	221	
Weterynaryjne	-	87	106	247	-	42	32	Veterinary
Medyczne	1589	2633	3027	4132	803	1081	1148	Health
Opieki społecznej	857	429	518	540	428	87	154	Social services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Między innymi: fizyka, chemia, geologia.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Among others: physics, chemistry, geology.

**TABL. 24 (157). UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA (dok.)**
*STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)
BY FIELDS OF EDUCATION (cont.)*

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
Usług dla ludności	3794	3718	3841	2976	1181	928	946	Personal services
Usług transportowych	227	213	29	222	52	-	-	Transport services
Ochrony środowiska	169	47	39	11	55	-	13	Environmental protection
Ochrony i bezpieczeństwa	1727	2104	2867	3639	450	368	501	Security services
Pozostałe	186	719	1034	1251	75	481	485	Others

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Szkoły wyższe

Tertiary education (university level)

TABL. 25 (158). SZKOŁY WYŻSZE
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoly Schools	Nauczyciele akade- miccy ^a Academic teachers ^a		Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
OGÓŁEM	2005/06	28	5780 ^c	97861	19491	TOTAL	
	2010/11	28	6012	105000	27148		
	2011/12	28	5882	103024	28024		
	2012/13	28	5839	100674	•		
Uniwersytety	1	1689	28684	8300	Universities		
Wyższe szkoły techniczne	1	1185	25217	5673	Technical universities		
Wyższe szkoły ekonomiczne	3	180	10303	2063	Academies of economics		
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	410	3958	1854	Higher teacher education schools		
Uniwersytety medyczne	1	967	5389	1179	Medical universities		
Wyższe szkoły morskie	1	340	6342	1510	Maritime universities		
Akademie wychowania fizycznego	1	182	3149	921	Physical academies		
Wyższe szkoły artystyczne	2	321	1698	433	Fine arts academies		
Pozostałe szkoły wyższe	17	565	15934	6091	Others		

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty, nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 23 na str. 214. b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2011/12. c Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units, teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 23 on page 214. b According to type of school – from the 2011/12 academic year. c Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 26 (159). FILIE, ZAMIEJSCOWE PODSTAWOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE ORAZ ZAMIEJSCOWE OŚRODKI DYDAKTYCZNE SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG LOKALIZACJI W ROKU AKADEMICKIM 2012/13

BRANCHES SECTIONS, BASIC ORGANIZATIONAL UNITS AND TEACHING CENTRES IN ANOTHER LOCATION OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE 2012/13 ACADEMIC YEAR BY PLACE OF RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Filie i zamiej- scowe podsta- wowe jednostki orga- nizacyjne <i>Branch sections and basic organiza- tional units in another location</i>	Zamiej- scowe ośrodki dydak- tyczne <i>Tea- ching centres in ano- ther location</i>	Studenci ^a		Students ^a		Absolwenci ^{ab}		Graduates ^{ab}	
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z liczby ogółem na studiach <i>of total number by study system</i>		ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	z liczby ogółem studiów <i>of total number study system</i>	
					stacjo- narnych <i>full- -time pro- gram- mes</i>	niesta- cjo- narnych <i>part- -time pro- gram- mes</i>			stacjo- narnych <i>full- -time pro- gram- mes</i>	niesta- cjo- narnych <i>part- -time pro- gram- mes</i>
OGÓŁEM	7	1	2953	2050	124	2829	731	555	-	731
TOTAL										
lokalizacja według województw: <i>residence by voivodships:</i>										
Pomorskie	5	-	1858	1260	124	1734	251	195	-	251
Warmińsko-mazurskie	1	-	100	72	-	100	-	-	-	-
Zachodniopomorskie	1	1	995	718	-	995	480	360	-	480

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według województw - z roku akademickiego 2011/12.

U w a g a. Ponadto na terenie województwa pomorskiego funkcjonowało 7 filii i zamiejscowych podstawowych jednostek organizacyjnych oraz 2 zamiejscowe ośrodki dydaktyczne szkół wyższych (3070 studentów i 643 absolwentów) mających siedzibę jednostki macierzystej poza województwem pomorskim.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b In the division by voivodship - from the 2011/12 academic year.

N o t e. Moreover, in pomorskie voivodship there were 7 branch sections and basic organizational units and 2 teaching centres in another location of higher education institutions (3070 students and 643 graduates) which headquarters were located outside the territory of pomorskie voivodship.

TABL. 27 (160). STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEM AND TYPE
OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which fema- les	Z liczby ogółem na studiach Of total number by study system				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time pro- grammes ^a		niestacjo- narnych ^b part-time pro- grammes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which fema- les	razem total	w tym kobiety of which fema- les		
OGÓŁEM	2005/06	97861	55346	51374	27228	46487	28118	TOTAL
	2010/11	105000	61420	57116	30811	47884	30609	
	2011/12	103024	60133	58474	31703	44550	28430	
	2012/13	100674	58971	59671	32864	41003	26107	
Uniwersytety		28684	19560	20013	13595	8671	5965	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		25217	9821	22087	8992	3130	829	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		10303	6037	1665	871	8638	5166	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		3958	2831	2578	1830	1380	1001	<i>Higher teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne		5389	3896	4258	3023	1131	873	<i>Medical universities</i>
Wyższe szkoły morskie		6342	2588	3511	1248	2831	1340	<i>Maritime universities</i>
Akademie wychowania fizycznego		3149	1431	2229	1022	920	409	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne		1698	1171	1458	994	240	177	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		15934	11636	1872	1289	14062	10347	<i>Others</i>

ab Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a - dziennych, b - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

ab Data for the 2005/06 academic years concern: a - day study system, b - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 28 (161). ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY SYSTEM AND TYPE
OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which fema- les	Z liczby ogółem na studiach Of total number by study system				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time pro- grammes ^a		niestacjo- narnych ^b part-time pro- grammes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which fema- les	razem total	w tym kobiety of which fema- les		
OGÓŁEM	2005/06	19491	12887	8487	5081	11004	7806	TOTAL
	2010/11	27148	17636	13588	7860	13560	9776	
	2011/12	28024	18310	14802	8694	13222	9616	
Uniwersytety		8300	6070	5378	3834	2922	2236	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne		5673	2148	4984	1943	689	205	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne		2063	1419	299	176	1764	1243	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne		1854	1481	1012	780	842	701	<i>Higher teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne		1179	918	845	634	334	284	<i>Medical universities</i>
Wyższe szkoły morskie		1510	874	595	266	915	608	<i>Maritime universities</i>
Akademie wychowania fizycznego		921	427	616	305	305	122	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne		433	286	352	230	81	56	<i>Fine arts academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe		6091	4687	721	526	5370	4161	<i>Others</i>

ab Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: a - dziennych, b - wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

ab Data for the 2005/06 academic years concern: a - day study system, b - evening, weekend and extramural study system.

TABL. 29 (162). NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06 ^b	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym kobiety of which females				
OGÓŁEM	5780	6012	5882	5839	2351	2639	2585	2596	TOTAL
Profesorowie	1162	1310	1321	1342	225	303	312	344	Professors
w tym z tytułem naukowym ^c	520 ^d	564	579	558	85 ^d	104	112	109	of which titled only ^c
Docenci	33 ^d	70	80	65	11 ^d	30	35	26	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	9 ^d	4	2	-	1 ^d	-	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor (HD)
Adiunkci	2112 ^d	2484	2418	2442	876 ^d	1136	1105	1133	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	175 ^d	196	210	242	48 ^d	55	67	81	of which with scientific degree of habilitated doctor (HD)
Asystenci	1153	909	806	785	549	484	429	426	Assistant lecturers
Pozostali	1320 ^d	1239	1257	1205	690 ^d	686	704	667	Others

a Pełno- i niepełnozatrudnieni w przeliczeniu na pełne etaty; nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 23 na str. 214. b Pełnozatrudnieni. c Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). d Bez wyższych szkół zawodowych.

a Full-time and part-time employed converted into full-time equivalent units; teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 23 on page 214. b Full-time employed. c Professors and associate professors (with scientific title of professor). d Excluding higher vocational schools.

TABL. 30 (163). CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY SYSTEM AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE		Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
		ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM	2005/06	442	229	32	22	TOTAL
	2010/11	1114	563	138	63	
	2011/12	1246	645	172	91	
	2012/13	1424	733	•	•	
studia: stacjonarne		1337	686	153	76	studies: full-time programmes
niestacjonarne		87	47	19	15	part-time programmes
Uniwersytety		271	161	44	32	Universities
Wyższe szkoły techniczne		293	114	28	12	Technical universities
Wyższe szkoły ekonomiczne		19	12	-	-	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		11	7	1	1	Higher teacher education schools
Uniwersytety medyczne		675	333	79	32	Medical universities
Wyższe szkoły morskie		13	6	1	1	Maritime universities
Akademie wychowania fizycznego		6	4	1	-	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		59	44	3	2	Fine arts academies
Pozostałe szkoły wyższe		77	52	15	11	Others

a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. b W podziale według form studiów i typów szkół - z roku akademickiego 2011/12.

a Also shown in the other tables regarding students and graduates. b According to study system and type of school - for the 2011/12 academic year.

TABL. 31 (164). STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13
	sluchacze ^a postgraduate students ^a				wydane świadectwa sluchaczom certificates issued to postgraduate students			doktoranci doctoral students			
O G Ó Ł E M	5893	9426	9463	8355	5144	6317	7044	1604	2040	2189	2380
TOTAL											
w tym kobiety	4418	7089	7077	6301	3776	4658	5180	845	1208	1282	1390
<i>of which females</i>											
Uniwersytety	2017	2345	2376	2123	1815	1842	1649	883	1268	1290	1313
<i>Universities</i>											
Wyższe szkoły techniczne	866	1394	1532	1454	804	1339	1292	495	508	584	627
<i>Technical universities</i>											
Wyższe szkoły ekonomiczne	419	1504	1818	1339	419	805	1663	-	-	-	-
<i>Academies of economics</i>											
Wyższe szkoły pedagogiczne	240	325	335	162	288	295	193	-	-	-	74
<i>Higher teacher education schools</i>											
Uniwersytety medyczne	13	315	245	234	12	231	196	143	173	210	243
<i>Medical universities</i>											
Wyższe szkoły morskie	165	250	195	159	129	185	114	-	-	-	-
<i>Maritime universities</i>											
Akademie wychowania fizycznego	248	179	110	56	262	34	20	46	46	45	53
<i>Physical academies</i>											
Wyższe szkoły artystyczne	8	6	5	4	3	2	-	-	7	19	33
<i>Fine arts academies</i>											
Pozostałe szkoły wyższe	1917	3108	2847	2824	1412	1584	1917	-	-	-	-
<i>Others</i>											
Instytuty naukowe PAN ^b	-	-	-	-	-	-	-	37	38	41	37
<i>Scientific institutes of the Polish Academy of Sciences ^b</i>											

a Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku - stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej - stan w dniu 31 XII. Od roku akademickiego 2012/13 - stan w dniu 31 XII. b W roku akademickim 2005/06 określane jako instytuty naukowo-badawcze i placówki PAN.

a Until the 2011/12 academic year for studies lasting: up to 1 year - as of beginning of the academic year, 1 year and longer - as of 31 XII. Since the 2012/13 academic year - as of 31 XII. b In the 2005/06 academic year - scientific-research institutes and institutions of the Polish Academy of Sciences.

TABL. 32 (165). STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG PODGRUP KIERUNKÓW STUDIÓW
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

PODGRUPY KIERUNKÓW STUDIÓW ^a	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2011/12	FIELDS OF EDUCATION ^a
	słuchacze ^b postgraduate students ^b				wydane świadectwa słuchaczom certificates issued to postgraduate students			
O G Ó Ł E M	5893	9426	9463	8355	5144	6317	7044	T O T A L
Architektury i budownictwa	22	94	149	173	21	122	127	Architecture and building
Artystyczna	8	18	44	49	3	14	-	Arts
Biologiczna	-	53	86	78	-	56	16	Life science
Dziennikarstwa i informacji	219	133	44	-	119	49	4	Journalism and information
Ekonomiczna i administracyjna	2058	3967	4095	3487	2044	2977	3462	Business and administration
Fizyczna	83	18	56	66	39	33	23	Physical science
Humanistyczna	368	120	74	92	261	180	43	Humanities
Informatyczna	224	253	380	315	133	219	361	Computer science
Inżynierjno-techniczna	91	277	237	155	49	256	166	Engineering and engineering trades
Matematyczna i statystyczna	-	64	75	126	34	29	60	Mathematics and statistics
Medyczna	84	388	263	319	12	231	244	Health
Nauczycielska	x	1162	1397	1688	-	596	1390	Teaching
Ochrony i bezpieczeństwa	-	151	240	176	26	154	186	Security services
Ochrony środowiska	73	102	15	-	94	10	16	Environmental protection
Opieki społecznej	8	-	-	-	57	-	-	Social services
Pedagogiczna	1905	2119	1637	1063	1511	1005	522	Teacher training and education science
Prawna	224	306	226	252	192	155	185	Law
Produkcji i przetwórstwa	-	-	-	45	-	2	-	Manufacturing and processing
Rolnicza, leśna i rybactwa	-	17	-	-	-	17	-	Agriculture, forestry and fishing
Społeczna	494	124	323	258	528	140	239	Social
Usług dla ludności	32	60	82	13	21	28	-	Parsonal services
Usług transportowych	-	-	40	-	-	44	-	Transport services

a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). b Do roku akademickiego 2011/12 dla studiów trwających: do 1 roku - stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej - stan w dniu 31 XII. Od roku akademickiego 2012/13 - stan w dniu 31 XII.

a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). b Until the 2011/12 academic year for studies lasting: up to 1 year - as of beginning of the academic year, 1 year and longer - as of 31 XII. Since the 2012/13 academic year - as of 31 XII.

Szkoły dla dorosłych
Schools for adults

TABL. 33 (166). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Szkoły <i>Schools</i>	Oddziały <i>Sections</i>	Uczniowie <i>Students</i>		Absolwenci <i>Graduates</i>		
			ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which females</i>	
Szkoły podstawowe	2005/06	1	1	10	-	12	-
<i>Primary schools</i>	2010/11	1	1	12	-	13	-
	2011/12	1	1	8	-	5	-
	2012/13	1	1	8	-	•	•
Gimnazja	2005/06	4	14	427	93	123	33
<i>Lower secondary schools</i>	2010/11	6	28	697	197	127	42
	2011/12	7	30	648	191	185	55
	2012/13	10	34	634	180	•	•
Zasadnicze szkoły zawodowe	2005/06	7	31	685	114	147	44
<i>Basic vocational schools</i>	2010/11	8	32	793	264	175	47
	2011/12	8	37	861	309	168	60
	2012/13	9	26	620	263	•	•
Licea ogólnokształcące ^a	2005/06	158	605	14437	6530	4301	2221
<i>General secondary schools ^a</i>	2010/11	197	680	16758	8059	4077	2194
	2011/12	194	717	17014	8395	4325	2362
	2012/13	191	659	16293	8066	•	•
Licea profilowane	2005/06	4	9	282	144	-	-
<i>Specialized secondary schools</i>	2010/11	2	4	50	27	9	5
	2011/12	2	4	33	21	9	5
	2012/13	2	4	18	14	•	•
Technika ^b	2005/06	73	224	5405	2167	1888	813
<i>Technical secondary schools ^b</i>	2010/11	35	140	1967	686	302	116
	2011/12	31	96	1696	567	313	128
	2012/13	25	84	1416	456	•	•

ab Łącznie z: a - uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, b - technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

ab Including: a - supplementary general secondary schools, b - supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

Wychowanie przedszkolne
Pre-primary education

TABL. 34 (167). WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE
PRE-PRIMARY EDUCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
Placówki	918	1124	1187	1252	Establishments
miasta	436	554	609	664	urban areas
wieś	482	570	578	588	rural areas
Przedszkola	403	494	523	570	Nursery schools
w tym specjalne	11	12	13	16	of which special
miasta	282	334	360	391	urban areas
wieś	121	160	163	179	rural areas
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	515	517	526	524	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	12	5	6	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	101	133	152	Pre-primary points
Miejsca:					Places:
Przedszkola	35513	45180	48087	51576	Nursery schools
w tym specjalne	398	278	334	368	of which special
miasta	29064	35336	37301	39368	urban areas
wieś	6449	9844	10786	12208	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	201	95	138	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	2492	3479	3802	Pre-primary points
Dzieci ^a	49163	63416	70965	74672	Children ^a
miasta	35385	44348	48324	50689	urban areas
wieś	13778	19068	22641	23983	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	23256	18516	16531	16970	of which aged: 6
5 lat	10114	17691	23312	24741	5
Przedszkola	35019	44784	46826	50556	Nursery schools
w tym specjalne	183	222	250	291	of which special
miasta	28935	35514	36631	38758	urban areas
wieś	6084	9270	10195	11798	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	10529	8142	7021	7353	of which aged: 6
5 lat	9294	12201	12377	14264	5
Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych	14144	16309	21460	20904	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	12727	10374	9475	9585	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego	x	180	78	128	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	2143	2601	3084	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3-6 lat	516	623	658	665	3-6
3-5	354	568	647	661	3-5
6 lat	989	804	692	676	6
5 lat	434	741	927	925	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3-6 lat	367	438	432	449	3-6
3-5	339	464	473	495	3-5
1 przedszkole	87	91	90	89	Nursery school
100 miejsc	99	99	97	98	100 places

U w a g a. Od roku szkolnego 2010/11 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej).

a W roku szkolnym 2005/06 w podziale według wieku nie uwzględniono dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego przy zakładach opieki zdrowotnej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

N o t e. Since the 2010/11 school year - excluding pre-primary education in the units performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions).

a In the 2005/06 school year in the division by age children in the pre-primary education establishments is health and care institutions.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI OCHRONA ZDROWIA I POMOC SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Podstawę prezentowanych w dziale danych o ochronie zdrowia stanowią:

1) ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późniejszymi zmianami), która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej. Ustawa określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z: ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),

b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami);

2) ustawa z dnia 15 VII 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. Nr 174, poz. 1039);

3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentyisty (jednolity tekst, Dz. U. 2008 Nr 136, poz. 857, z późniejszymi zmianami);

4) ustawa z dnia 27 VIII 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (jednolity tekst Dz. U. 2008 Nr 164, poz. 1027, z późniejszymi zmianami) z mocą obowiązującą od 1 X 2004 r., która reguluje warunki udzielania i zakres świadczeń zdrowotnych, zasady i tryb ich finansowania oraz działalność Narodowego Funduszu Zdrowia;

5) ustawa z dnia 28 VII 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 651 i 742);

CHAPTER XI HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. The basis of data presented in this chapter of the health care are provided by:

1) the Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112, item 654, with later amendments), replacing the Law on Care Health Facilities. The law specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Data presented in the chapter concern the units (until 2011 – health care facilities) performing health care activities in the following areas:

a) out-patient health care (out-patients departments including: health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),

b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, detoxification centres, addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry, chronic medical care homes, nursing homes, hospices and sanatoria).

Under that said law, health care activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws);

2) the Law on the Nursing and Midwiving Professions, dated 15 VII 2011 (Journal of Laws No. 174, item 1039);

3) the Law on the Occupations of Doctor and Dentist, dated 5 XII 1996 (uniform text Journal of Laws 2008 No. 136, item 857, with later amendments);

4) the Law on Health Care Services Financed from Public Funds, dated 27 VIII 2004 (uniform text, Journal of Laws 2008 No. 164, item 1027, with later amendments) with the effect from 1 X 2004, with the scope and condition for providing health services, the rules and procedure of financing them and activity of the National Health Fund;

5) the law on health resort treatment, health resorts, the areas of health resort protection and health resort gminas, dated 28 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012 item 651 and 742);

6) ustawa z dnia 8 IX 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późniejszymi zmianami), która określa zasady organizacji, funkcjonowania i finansowania systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego; dane za 2005 r. podano zgodnie z ustawą z dnia 25 VII 2001 r. (Dz. U. Nr 113, poz. 1207);

7) ustawa z dnia 6 IX 2008 r. prawo farmaceutyczne (Dz. U. Nr 4, poz. 271, z późniejszymi zmianami).

3. Dane o pracownikach medycznych dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych – od 2006 r., aptekach oraz od 2005 r. domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczających pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarkę, a przez położną – również położnego.

4. Dane o specjalistach dotyczą lekarzy i lekarzy dentyistów ze specjalizacją II stopnia oraz od 2005 r. posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 X 2005 r. w sprawie specjalizacji lekarskich i lekarzy dentyistów (Dz. U. Nr 213, poz. 1779, z późniejszymi zmianami).

5. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

Do porad chirurgicznych zaliczono porady udzielone w poradniach urazowo-ortopedycznych.

6. Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

7. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla pacjentów, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

8. Dane o łóżkach w szpitalach ogólnych nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

6) the Law on the State Emergency Medical Services, dated 8 IX 2006 (Journal of Laws No. 191, item 1410, with later amendments), specifying the organizational rules, the functioning and financing of the State Emergency Medical Services; data for 2005 – law dated 25 VII 2001 (Journal of Laws No. 113, item 1207);

7) the Pharmaceutical Law, dated 6 IX 2008 (Journal of Laws No. 4, item 271, with later amendments).

3. Data regarding medical personnel concern persons employed in: units engaged in medical activities, professional practices – since 2006, pharmacies, and since 2005 social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Data include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife – also as a male midwife.

4. Data on doctor specialists and dental specialists concern doctors with grade II specialization and since 2005 with specialists title in proper medicine domains in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 20 X 2005 on doctors and dentists specializations (Journal of Laws No. 213, item 1779, with later amendments).

5. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

Surgical consultations included consultations provided in orthopaedic trauma clinics.

6. Data on hospitals comprise health care units which until 2011 were treated as hospital branches.

7. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

8. Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

W szpitalach ogólnych (tabl. 5(172)) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 V 2012 r. (Dz. U. 2012 poz. 594). Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, szczękową, neurochirurgię, kardiochirurgię, urologię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** – oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** – oddziały pulmonologiczne.

9. Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

10. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i wyroby medyczne.

11. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

12. Dane dotyczące **ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej** obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

Szpitalne oddziały ratunkowe od 8 XI 2011 r. funkcjonują na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 3 XI 2011 r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1420); wcześniej będąc komórkami organizacyjnymi szpitali działały na podstawie przepisów o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane o **aptekach ogólnodostępnych** nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

14. Dane o **zachorowaniach** podaje się według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja), obowiązującej od 1997 r.

15. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr 45 poz. 235) opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

*In general hospitals (table 5(172)) types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 17 V 2012 r. (Journal of Laws 2012 item 594). In **surgical wards** there are included: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, maxillo-facial surgery, neurosurgery, cardiosurgery, urology as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** – observation communicable disease wards; in **tubercular wards** – pulmonology wards.*

***9.** Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.*

***10. Chronic medical care homes and nursing homes** provide 24-hours health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.*

***11. Health resort treatment** includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.*

***12.** Data concerning **emergency medical services and first-aid** includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).*

Hospital emergency wards since 8 XI 2011 have operated on the basis of decree of the Ministry of Health, dated 3 XI 2011 (Journal of Laws No. 237, item 1420); earlier operated on the basis of the regulation on health care facilities.

***13. Generally available pharmacies** do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.*

***Pharmaceutical outlets** are public sales outlets for selling prepared medicines. The assortment of medicines available in pharmaceutical outlets is precisely defined. They should be located in rural areas.*

***14.** Data regarding **disease incidence** are presented according to the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision), valid since 1997.*

***15.** According to the Law on childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws 2011 No. 45 item 235) care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries were established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.*

16. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od danych za 2012 r., prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149 poz. 887, z późniejszymi zmianami).

17. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych; zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprophylaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,
- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach**, tj. łączących zadania placówek opiekuńczych, specjalistycznych i pracy podwórkowej.

18. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa, umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
- c) zawodowa – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa); w tym:
 - zawodowa specjalistyczna – umieszcza się w niej w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,

16. Data concerning family support and foster care, since data for 2012, are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (Journal of Laws No. 149 item 887, with later amendments).

17. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **general care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres; provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an individual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,
- 3) **street work** – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) **in a combination of the forms**, i.e., combining tasks of the general care, specialized and street work centres.

18. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) foster family:

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings),
- c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children,

- zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmuje dziecko na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późniejszymi zmianami),

- zawodowa niespokrewniona z dzieckiem, wieloletnia (funkcjonuje nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.);

2) **rodzinny dom dziecka** – w tym samym czasie może w nim przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczego rodzeństwa).

19. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:

a) interwencyjnego – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjąć dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,

b) rodzinnego – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,

c) socjalizacyjnego – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,

d) specjalistyczno-terapeutycznego – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne;

- professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Art. 12a of the law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493, with later amendments),

- professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014);

2) **foster home** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

19. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

1) **care and education centre**, shall be exercised in the form of:

a) an intervention – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,

b) a family – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperates with a family foster care coordinator and a family assistant,

c) a socialization – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs; implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant; enables contacts with parents and other close persons, takes actions aimed at the child's return to a family; provides a child with access to education adjusted to its age and development skills; provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,

d) a specialist therapy – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with its developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children;

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci;
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku w tym samym czasie można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

20. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne.

Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 175, poz. 1362, z późniejszymi zmianami).

21. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasiłek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasiłek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasiłek celowy przyznawany jest w celu m.in.: zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2) **regional care and therapy centre** – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time;

3) **pre-adoptive intervention centre** – a centre where shall be placed children up to the 1 year old, requiring special care, who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

20. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons.

Types of social welfare homes and facilities are presented according to the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004 (Journal of Laws 2009 No. 175, item 1362, with later amendments).

21. Data on social benefits are presented according to the Law on Social Welfare, dated 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, covering burial costs. It may be given to a person or a family which incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (168). PRACOWNICY MEDYCZNI^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

*MEDICAL PERSONNEL^a IN 2012**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Lekarze	4492	<i>Doctors</i>
w tym kobiety	2600	<i>of which women</i>
Lekarze dentyści	647	<i>Dentists</i>
w tym kobiety	520	<i>of which women</i>
Farmaceuci	1714	<i>Pharmacists</i>
w tym kobiety	1484	<i>of which women</i>
Pielęgniarki	12570 ^b	<i>Nurses</i>
Położne	1374 ^c	<i>Midwives</i>
Fizjoterapeuci	1167 ^d	<i>Physiotherapists and rehabilitants</i>
Diagności laboratoryjni ^e	578	<i>Laboratory diagnosticians^e</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 245. b–d W tym magistrzy: b – pielęgniarstwa – 1051, c – położnictwa – 125, d – fizjoterapii i rehabilitacji – 456. e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych; w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

a See general notes, item 3 on page 245. b–d Of which masters: b – of nursing – 1051, c – of midwifery – 125, d – of physiotherapy and rehabilitation – 456. e Medical analysts and other employees by tertiary education, e.g. chemists, physicists, microbiologists.

Source: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior; in regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed in hospital's pharmacies.

TABL. 2 (169). LEKARZE SPECJALIŚCI^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

*DOCTORS SPECIALISTS^a IN 2012**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM	2947	DOCTORS OF TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:		<i>of which specialists in the field of:</i>
Anestezjologii i intensywnej terapii	179	<i>Anesthesiology and intensive therapy</i>
Chirurgii ^b	414	<i>Surgery^b</i>
Chorób płuc	73	<i>Respiratory diseases</i>
Chorób wewnętrznych	411	<i>Internal diseases</i>
Dermatologii ^c i wenerologii	42	<i>Dermatology^c and venereology</i>
Kardiologii ^c	101	<i>Cardiology^c</i>
Medycyny rodzinnej	255	<i>General practitioners</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 245. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiochirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. c łącznie ze specjalistami dziecięcymi.

a See general notes, item 3 and 4 on page 245. b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. c Including children's specialists.

TABL. 2 (169). LEKARZE SPECJALIŚCI ^a W 2012 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS ^a IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Neurologii ^{bc}	109	Neurology ^{bc}
Okulistyki	115	Ophthalmology
Onkologii ^d	19	Oncology ^d
Otolaryngologii ^{be}	62	Otolaryngology ^{be}
Pediatrici	188	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	160	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^b	102	Psychiatry ^b
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^f	156	Radiology and diagnostic imaging ^f
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	65,6	DOCTORS SPECIALISTS (in % of total doctors)
LEKARZE DENTYŚCI OGÓLEM	143	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:		of which dentists with specialization:
Chirurgii stomatologicznej	21	Oral surgery
Chirurgii szczękowo-twarzowej	3	Maxillo-facial surgery
Ortodoncji	29	Orthodontics
Periodontologii (paradontologii)	14	Periodontology (paradontics)
Protetyki stomatologicznej	38	Dental prosthetics
Stomatologii dziecięcej	10	Children's dentistry
Stomatologii zachowawczej	26	Restorative dentistry
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów)	22,1	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 245. b Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. c-f Także: c – neuropatologii, d – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, e – otorynolaryngologii, f – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 3 and 4 on page 245. b Including children's specialists. c-f Also: c – neuropathology, d – oncological pathology, children's oncology and haematology, e – otorynolaryngology, f – oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (170). AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a W 2012 R.
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	891	Out-patients departments (as of 31 XII)
miasta	697	urban areas
wieś	194	rural areas
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)	319	Medical practices ^b (as of 31 XII)
miasta	239	urban areas
wieś	80	rural areas
Porady udzielone ^c w tys.	17306,6	Consultations provided ^c in thous.
miasta	15060,7	urban areas
wieś	2245,9	rural areas
lekarskie	15502,5	doctors
w tym specjalistyczne	6339,3	of which specialized
stomatologiczne	1804,1	stomatological

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 244 i ust. 5 na str. 245. b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

a See general notes, item 2 on page 244 and item 5 on page 245. b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or with out-patients departments. c Including consultations paid by patients (non-public funds).

TABL. 4 (171). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a W 2012 R.
IN-PATIENT HEALTH CARE^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII		
FACILITIES – as of 31 XII		
Szpitala ogólne ^b	51	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	3	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	1	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	8	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	1	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	28	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	2	Nursing homes ^c
Hospicja	9	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	6	Health resort treatment - sanatoria

a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 244. b Patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 245. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego.

a See general notes, item 2 on page 244. b See general notes, item 6 on page 245. c Including psychiatric types facilities.

TABL. 4 (171). STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA ^a W 2012 R. (dok.)
IN-PATIENT HEALTH CARE ^a IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	SPECIFICATION
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII		
BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII		
Szpitala ogólne ^b	9068	General hospitals ^b
Szpitala psychiatryczne	1075	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	25	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	390	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	70	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1252	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	78	Nursing homes ^c
Hospicja	153	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe - sanatoria	1483	Health resort treatment - sanatoria
LECZENI		
IN-PATIENTS		
Szpitala ogólne ^d	384472	General hospitals ^d
Szpitala psychiatryczne	10087	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	169	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	1018	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	83	Regional centres of forensic psychiatry
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	3008	Chronic medical care homes ^c
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	151	Nursing homes ^c
Hospicja	2430	Hospices
Lecznictwo uzdrowiskowe - kuracjusze ^e w sanatoriach	23328	Health resort treatment patients ^e in sanatoria

a Patrz uwagi ogólne ust. 2 na str. 244. b Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. d Bez międzyoddziałowego ruchu chorych. e Ponadto 2706 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

a See general notes, item 2 on page 244. b Including beds and incubators for newborns. c Including psychiatric types facilities. d Excluding inter-ward patient transfers. e Moreover 2706 health resort patients were treated as out-patient.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (172). SZPITALA OGÓLNE ^a W 2012 R.
GENERAL HOSPITALS ^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	51	<i>Hospitals (as of 31 XII)</i>
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	9068	<i>Beds (as of 31 XII)</i>
na 10 tys. ludności	39,6	<i>per 10 thous. population</i>
w tym na oddziałach:		<i>of which in specified wards:</i>
Chorób wewnętrznych	1734	<i>Internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	531	<i>of which cardiological ^b</i>
Chirurgicznych	2009	<i>Surgical</i>
Pediatricznych	627	<i>Paediatric</i>
Ginekologiczno-polożniczych	852	<i>Gynaecological-obstetric</i>
Onkologicznych	209	<i>Oncological</i>
Intensywnej terapii	160	<i>Intensive therapy</i>
Zakaźnych	206	<i>Communicable</i>
Gruźlicy i chorób płuc	347	<i>Tubercular and pulmonary</i>
Dermatologicznych	74	<i>Dermatological</i>
Neurologicznych	407	<i>Neurological</i>
Psychiatrycznych	183	<i>Psychiatric</i>
Leczeni w tys.	384,5	<i>In-patients in thous.</i>
w tym na oddziałach ^c :		<i>of which in specified wards ^c:</i>
chorób wewnętrznych	89,3	<i>internal diseases</i>
w tym kardiologicznych ^b	35,9	<i>of which cardiological ^b</i>
chirurgicznych	106,7	<i>surgical</i>
pediatrycznych	29,1	<i>paediatric</i>
ginekologiczno-polożniczych	53,3	<i>gynaecological-obstetric</i>
onkologicznych	8,1	<i>oncological</i>
intensywnej terapii	3,5	<i>intensive therapy</i>
zakaźnych	7,7	<i>communicable</i>
gruźlicy i chorób płuc	10,0	<i>tubercular and pulmonary</i>
dermatologicznych	3,2	<i>dermathological</i>
neurologicznych	13,7	<i>neurological</i>
psychiatrycznych	2,0	<i>psychiatric</i>
Wypisani w tys.	372,0	<i>Discharges in thous.</i>
Zmarli w tys.	8,3	<i>Deaths in thous.</i>
Leczeni na: 10 tys. ludności	1681	<i>In-patients per: 10 thous. population</i>
1 łóżko ^d	45	<i>bed ^d</i>
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,3	<i>Average patient stay in days</i>
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach ...	234	<i>Average bed use in days</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 245. b Łącznie z oddziałami intensywnej nadzoru kardiologicznego. c Łącznie z międzydziałowym ruchem chorych. d Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 8 on page 245. b Including intensive cardiological care wards. c Including inter-ward patient transfers. d Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (173). RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA ^a

Stan w dniu 31 XII

EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	47	82	82	84	Ambulance emergency rescue teams
podstawowe	x	50	50	52	basic
specjalistyczne	x	32	32	32	specialization
Szpitalne oddziały ratunkowe	11	12	13	13	Hospital emergency wards
Izby przyjęć ^b	14	15	13	11	Admission rooms ^b
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	Medical air rescue ^c
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					Calls to the occurrence places ^d :
w tysiącach	141,2	136,6	143,6	152,7	in thousands
na 1000 ludności	64,3	60,1	63,0	66,8	per 1000 population
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					Person who received health care benefits in the place of occurrence ^d :
w tysiącach	142,1	137,5	144,8	154,5	in thousands
w tym:					of which:
dzieci i młodzież w wieku 0-18 lat	12,4	9,8	11,0	10,3	children and youth at the age of 0-18
w wieku 65 lat i więcej	x	49,8	54,6	59,6	aged 65 and more
na 1000 ludności	64,7	60,5	63,5	67,5	per 1000 population

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 246. b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. d W ciągu roku.

a See general notes, item 12 on page 246. b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. d During the year.

TABL. 7 (174). APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE ^a

Stan w dniu 31 XII

GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Apteki	579 ^b	618	654	682	Pharmacies
w tym prywatne	579 ^b	616	652	680	of which private
w tym na wsi	91	85	90	99	of which in rural areas
Punkty apteczne	13	29	30	42	Pharmaceutical outlets
w tym na wsi	13	29	30	42	of which in rural areas
Liczba ludności na:					Population per:
1 aptekę i punkt apteczny	3715 ^b	3517	3338	3163	pharmacy and pharmaceutical outlet
w tym na wsi	6913	6810	6542	5621	of which in rural areas
1 aptekę	3798 ^b	3682	3492	3358	pharmacy
w tym na wsi	7900	9133	8723	8006	of which in rural areas
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	1240 ^b	1479	1546	1569	Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets

a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 246. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a See general notes, item 13 on page 246. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 9 (176). ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA (dok.)
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS (cont.)

CHOROBY DISEASES	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population			
AIDS ^a	10	19	5	16	0,5	0,8	0,2	0,7
AIDS ^a								
Salmonellozy	1190	712	667	535	54,2	31,4	29,3	23,4
<i>Other salmonella infections</i>								
Czerwonka bakteryjna	7	1	-	-	0,3	0,0	x	x
<i>Shigellosis</i>								
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe ...	679	140	57	123	30,9	6,2	2,5	5,4
<i>Other bacterial foodborne intoxications</i>								
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1429	2228	2926	3662	311,7	265,6	545,6	712,4
<i>Acute diarrhoea in children under 2 years</i> ^b								
Szkarlatyna (płonica)	715	935	1181	2611	32,5	41,2	51,8	114,2
<i>Scarlet fever</i>								
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu	79	63	63	52	3,6	2,8	2,8	2,3
<i>Bacterial meningitis and/or encephalitis</i>								
Wirusowe zapalenie opon mózgowych <i>Viral meningitis</i>	65	85	65	95	3,0	3,7	2,9	4,2
Wirusowe zapalenie mózgu	25	8	11	6	1,1	0,4	0,5	0,3
<i>Viral encephalitis</i>								
Świnka (zapalenie przyusznicy nagminne) <i>Mumps</i>	1171	123	110	194	53,3	5,4	4,8	8,5
Włośnica	-	14	-	-	x	0,6	x	x
<i>Trichinellosis</i>								
Grypa ^c	44049	22972	50244	310134	2005,0	1011,7	2204,4	13562,2
<i>Influenza</i> ^c								
Choroby weneryczne	48	37	13	351	2,2	1,6	0,6	15,3
<i>Veneral diseases</i>								
Szczepieni przeciw wściekliznie	479	545	560	499	21,8	24,0	24,6	21,8
<i>Rabies vaccinations</i>								

a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. c Łącznie z podejrzeniami zachorowań.

Ź r ó d ł o: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

a Preliminary data because of specific features of the disease. b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. c Including influenza-like illness.

S o u r c e: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 12 (179). RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

Stan w dniu 31 XII
 FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	2398	2504	2450	2688	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1887	1929	1881	1625	<i>Related foster families</i>
dzieci ^b	2450	2463	2507	2056	<i>children^b</i>
Niezawodowe	450	399	367	861	<i>Non-professional foster families</i>
dzieci ^b	785	646	587	1231	<i>children^b</i>
Zawodowe ^c	61	176	202	202	<i>Professional foster families^c</i>
dzieci ^b	227	750	788	702	<i>children^b</i>
Rodzinne domy dziecka	x	x	x	55	Foster homes
Dzieci ^d	x	x	x	358	<i>Children^d</i>

a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych. b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, w 2012 r. – w wieku do 25 lat. c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. d W wieku do 25 lat.

a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. b Until 2011 up to the age of 18, in 2012 up to the age of 25. c Until 2011 professional, not related to the child foster families. d Up to the age of 25.

TABL. 13 (180). INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a

INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	placówki centres				wychowankowie residents				wolontariusze volunteers			
	stan w dniu 31 XII as of 31 XII											
Placówki opiekuńczo-wychowawcze ... <i>Care and education centres</i>	36	69	65	74	1063	1378	1237	1237 ^b	97	149	154	131
interwencyjne	2	1	2	3	63	14	12	55	1	16	20	15
<i>intervention</i>												
rodzinne	13	31	30	24	86	237	226	190	-	18	28	36
<i>family</i>												
socjalizacyjne	16	23	22	41	689	653	618	858	65	40	71	65
<i>socialization</i>												
specjalistyczno-terapeutyczne	x	x	x	1	x	x	x	14	x	x	x	-
<i>specialist therapy</i>												
łączące zadania placówek ^c	5	14	11	5	225	474	381	120	31	75	35	15
<i>combining tasks of the centres^c</i>												
Regionalne placówki opiekuńczo-tera- peutyczne	x	x	x	1	x	x	x	49	x	x	x	20
<i>Regional care and therapy centres</i>												

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 248. b W tym 36 wychowanków w wieku 0–3 lata i 61 w wieku 4–6 lat oraz 16 sierot i 134 niepełnosprawnych. c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

a See general notes, item 19 on page 248. b Of which 36 residents at age 0–3 and 61 at age 4–6 as well as 16 orphans and 134 disabled. c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14 (181). POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA ^a

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)	47	87	98	106	Homes and facilities (excluding branches)
Miejsca ^b :					Places ^b :
ogółem	4077	6185	6448	6601	total
na 10 tys. ludności	18,5	27,2	28,2	28,8	per 10 thous. population
Mieszkańcy ^b :					Residents ^b :
ogółem	3967	6113	6199	6400	total
w tym kobiety	1946	2360	2302	2460	of which women
w tym do 18 lat	80	177	181	187	of which up to the age of 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	376	2163	1824	2288	of which placed during the year
na 10 tys. ludności	18,0	26,9	27,1	27,9	per 10 thous. population
Osoby oczekujące na umieszczenie ...	224	832	799	823	Persons awaiting a place

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b Including branches.

TABL. 15 (182). PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES ^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii) ^b.....	47	87	98	106	Homes and facilities (excluding branches) ^b
w których mogą przebywać:					in which may be:
Osoby w podeszłym wieku	12	27	31	37	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorzy	9	12	13	18	Chronically ill with somatic disorders
Dorośli niepełnosprawni intelektualnie	12	14	14	14	Mentally retarded
Dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie	6	9	9	9	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorzy	7	12	12	13	Chronically mentally ill
Niepełnosprawni fizycznie	-	4	5	4	Physically handicapped
Matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	1	3	2	3	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomni	-	23	27	28	Homeless
Inne osoby	-	-	4	3	Other persons
Mieszkańcy w domach i zakładach dla ^c	3967	6113	6199	6400	Residents in homes and facilities for ^c
Osób w podeszłym wieku	725	1051	1177	1128	Aged persons
Przewlekłe somatycznie chorych	838	737	780	972	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	1118	973	996	960	Mentally retarded
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	500	326	335	285	Children and young mentally retarded
Przewlekłe psychicznie chorych	764	1193	1212	1323	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	-	185	194	140	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	22	70	60	64	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	-	1578	1405	1484	Homeless
Innych osób	-	-	40	44	Other persons

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. b W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. c Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. b In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few groups of residents. c Including branches.

TABL. 16 (183). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b <i>Beneficiaries ^b</i>	Udzielone świadczenia w tys. zł <i>Benefits granted in thous. zł</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M 2005	160022	180602,3	T O T A L
2010	129337	238227,2	
2011	127867	241820,2	
2012	120965	200454,9	
Pomoc pieniężna	94799	132858,3	Monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Zasiłek stały	17418	62563,3	<i>Permanent benefit</i>
Zasiłek okresowy	21316	24499,7	<i>Temporary benefit</i>
Zasiłek celowy	55658	44623,1	<i>Appropriated benefit</i>
Pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki	162	512,9	<i>Assistance to reach self-dependence and to continue education</i>
Pomoc niepieniężna	62624	67596,6	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	2092	8814,1	<i>Shelter</i>
Posiłek	53109	24393,5	<i>Meals</i>
Ubranie	433	100,6	<i>Clothing</i>
Sprawienie pogrzebu	378	896,9	<i>Burial</i>
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	6427	33227,5	<i>Attendance services and specialized attendance services</i>
Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia i na zagospodarowanie	59	163,1	<i>Assistance in gaining adequate housing conditions, gaining employment and for running one's own household</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 21 na str. 249. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Ź r ó d ł o: dane Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

^a See general notes, item 21 on page 249. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

S o u r c e: data of Social Policy Department of the Pomorskie Voivodship Office in Gdańsk.

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopisma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece przez dokonanie co najmniej jednego wypożyczenia.

2. W muzeach jako **muzealia** wykazano rzeczy ruchome i nieruchomości wpisane do inwentarza muzealiów.

Przez **wystawę** organizowaną przez muzeum i określoną odpowiednim tytułem rozumie się udostępnianie dla publiczności (osób zwiedzających) zestawu zbiorów muzealnych.

Wystawy czasowe są to wystawy urządzone na czas określony na terenie muzeum i udostępniane jednorazowo.

3. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

4. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów,
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**,
- działalność sceniczną **zespołów pieśni i tańca**.

5. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie sprawozdawczości rocznej.

6. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj stosowanego nośnika filmu (taśmy światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice wideo, nośnik cyfrowy).

General notes

Culture

1. Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute **the collection** of public libraries.

A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library by borrowing out at least one item.

2. Movable subjects and real estate registered in exhibit inventory are presented as **exhibits** in museums.

Exhibition organized by museum is understood as a correctly titled set of museum collections opened to a public (visitors) identical titled.

Temporary exhibition are exhibitions organized on given time in the museum and available only once.

3. Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.

4. Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.

Theatres include entities, distinguished in terms of their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped, comprising:

- the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,
- the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performance,
- the concert activity of **philharmonic halls, orchestras and choirs**,
- the performing activity of **song and dance ensembles**.

5. Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** is based on annual reporting data.

6. Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of the film carrier used (light-sensitive and magnetic tape and digital).

Wśród kin stałych wyróżnia się: **minipleksy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multipleksy** – posiadające 8 sal i więcej.

7. Dane o **abonentach radiowych i telewizyjnych** dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. **Termin turystyka** – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróży, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. **Baza noclegowa turystyki** dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty; od 2011 r. dane dotyczą obiektów noclegowych posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych, a także obejmują pokoje gościnne i kwatery agroturystyczne.

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. Dane o **obiektach i miejscach noclegowych turystyki** wykazano według stanu w dniu 31 VII. W informacjach nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

*Among fixed cinemas one can distinguish **mini-plexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplekses** – equipped with 8 screens and more.*

*7. Data regarding **radio and television subscribers** concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).*

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in their vehicles.

Tourism

1. **Tourism**, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term “tourism” are defined as visitors. This group comprises:

- *tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,*
- *one-day visitors, i.e., persons, who do not spend the night at the place visited.*

2. **Tourist accommodation facilities** include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilities; since 2011 data concern establishments possessing 10 and more bed places as well as include rooms for rent and agrotourism lodgings.

Hotels and similar establishments cover hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities cover: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. **Data regarding facilities and the number of beds places for tourists** are presented as of 31 VII. *Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included.*

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoji** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Sport

1. Informacje o klubach sportowych oraz uczniowskich klubach sportowych UKS i wyznaniowych klubach sportowych opracowywane są na podstawie badania cyklicznego przeprowadzane go co dwa lata.

2. Dane o **organizacjach kultury fizycznej** obejmują wybrane organizacje o ogólnopolskim zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku PZSN „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

3. W kategorii **ćwiczących** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia kilka rodzajów sportu. W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

4. W kategorii **trenerów i instruktorów sportowych** jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

4. Occupancy rate of beds or rooms is a relation of the number of beds or rooms provided in a given year to the nominal number of beds or rooms in a given year. The nominal number or beds or rooms shall mean total beds or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using collective tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

Sport

1. Information regarding sports clubs as well as student sports clubs UKS and religious sports clubs has been compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.

2. Data regarding **physical education organizations** include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs", student sports clubs UKS and religious sports clubs) and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for the persons with disabilities.

3. In the category of **persons practising sports**, one person may be indicated more than once depending upon the number of sports practised. Persons practising sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

4. In the category **coaches and sports instructors**, one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports taught.

Kultura
Culture
TABL. 1 (184). KSIĄŻKI I BROSZURY WYDANE ^a
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	Wydaw nictwa naukowe <i>Scientific publi- cations</i>	Podrę- czniki dla szkół wyższych <i>Univer- sity text- books</i>	Wydaw- nictwa zawo- dowe <i>Profes- sional publi- cations</i>	Podręcz- niki szkolne <i>School text- books</i>	Wydaw nictwa popu- larne <i>Popular science publi- cations</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>	
								razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i mło- dzieży <i>of which for children and youth</i>
Tytuły	2005	748	289	66	76	55	171	91	8
<i>Titles</i>	2010	1166	441	92	147	128	225	133	19
	2011	1091	403	59	155	167	178	129	21
	2012	1270	462	84	133	74	351	166	23
Nakład w tys. egz.	2005	1166,3	173,3	42,8	110,5	333,8	414,0	91,9	15,5
<i>Number of copies in thous.</i>	2010	2131,0	244,5	52,2	171,2	1108,3	341,3	213,5	91,7
	2011	2868,4	216,2	34,6	235,8	1921,0	293,7	167,1	45,9
	2012	1783,6	231,4	60,7	194,6	664,5	451,5	180,9	52,3

^a Według miejsca wydania.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

S o u r c e: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 2 (185). GAZETY I CZASOPISMA WYDANE ^a
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>								
			w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>			nieregularnie <i>irregularly</i>	
			6-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 mie- siące <i>bimon- thly</i>	w kwar- tale <i>quar- terly</i>	w pół- roczu <i>half- -yearly</i>		w roku <i>yearly</i>
Tytuły	2005	296	2	20	8	79	35	68	12	29	43
<i>Titles</i>	2010	370	1	19	18	99	38	83	27	40	45
	2011	350	1	18	17	94	31	88	17	49	35
	2012	364	1	17	16	89	37	90	29	53	32
Nakład w tys. egz.	2005	37856,7	21941,2	8465,3	683,8	4662,3	741,5	950,2	13,1	77,3	322,0
<i>Number of copies</i>	2010	35076,1	16988,5	8153,0	2263,4	5681,8	989,5	562,5	249,0	22,9	165,5
<i>in thous.</i>	2011	35095,5	15473,6	10079,6	2597,1	5318,4	656,4	456,8	264,1	89,5	160,0
	2012	42756,5	13436,8	8814,3	3223,4	15283,8	869,6	709,2	247,9	98,7	72,8

^a Według miejsca wydania.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

S o u r c e: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (186). BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)*PUBLIC LIBRARIES (with branches)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	346	336	330	323	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	202	198	197	192	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	104	95	81	82	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	72	66	62	64	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	6054,4	5695,7	5566,3	5472,6	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	2233,0	2140,1	2125,9	2112,8	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	364,4	309,6	321,7	353,5	<i>Borrowers ^a in thous.</i>
w tym na wsi	81,5	72,2	71,8	71,6	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans ^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	7210,8	5703,5	5764,2	5844,2	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi	1764,0	1477,8	1456,6	1457,5	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	19,8	18,4	17,9	16,5	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	21,7	20,5	20,3	20,4	<i>of which in rural areas</i>

a Łącznie z punktami bibliotecznymi. b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

a Including library service points. b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (187). MUZEA*MUSEUMS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	52	57	59	59	<i>Museums with branches ^a</i>
Muzealia ^a w tys.	323,6	488,5	519,0	549,8	<i>Museum exhibits ^a in thous.</i>
Wystawy czasowe	308	347	322	329	<i>Temporary exhibitions</i>
własne ^b	181	198	195	205	<i>own ^b</i>
obce ^c	127	149	127	124	<i>exterior ^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys. ...	1926,2	1695,3	1607,5	1754,5	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	430,4	297,4	326,4	291,6	<i>of which primary and secondary school students ^d</i>

a Stan w dniu 31 XII. b W kraju. c Krajowe i z zagranicy. d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

a As of 31 XII. b In Poland. c Domestic and foreign. d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (188). INSTYTUCJE PARAMUZEALNE*MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII)	7	9	8	8	<i>Institutions (as of 31 XII)</i>
Ogród zoologiczny	2	2	2	2	<i>Zoological garden</i>
Ogród botaniczny ^a	1	2	1	1	<i>Botanical garden ^a</i>
Rezerwaty	-	1	1	1	<i>Reserves</i>
Inne	4	4	4	4	<i>Others</i>
Zwiedzający w tys.	748,8	1073,2	1094,4	1016,4	<i>Visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	224,1	165,3	180,1	143,2	<i>of which primary and secondary schools students visiting in organized groups</i>
Ogród zoologiczny	602,8	778,9	788,9	723,3	<i>Zoological garden</i>
Ogród botaniczny ^a	4,3	86,2	5,9	5,8	<i>Botanical garden ^a</i>
Rezerwaty	-	60,0	60,0	60,0	<i>Reserves</i>
Inne	141,6	148,2	239,6	227,3	<i>Others</i>

a Łącznie z oddziałem.

a Including branch.

TABL. 6 (189). GALERIE SZTUKI
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		
				ogółem total	sektor publiczny public sector	sektor prywatny private sector
Galerie (stan w dniu 31 XII) <i>Galleries (as of 31 XII)</i>	13	23	21	18	9	9
Wystawy ^a <i>Exhibitions ^a</i>	159	267	278	259	170	89
w tym z zagranicy <i>of which foreign</i>	9	20	16	24	20	4
Ekspozycje ^a <i>Expositions ^a</i>	167	295	300	277	180	97
Zwiedzający w tys. <i>Visitors in thous.</i>	123,4	222,1	301,6	402,8	332,2	70,6

a W kraju.

a In Poland.

TABL. 7 (190). TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions ^a</i>	Miejsca na	Przedsta-	Widzowie	SPECIFICATION	
		widowni w stałej sali ^a <i>Seats in fixed halls ^a</i>	wienia i koncerty ^b <i>Perform- ances and concerts ^b</i>	i słuchacze ^b w tys. <i>Audience ^b in thous</i>		
Teatry i instytucje muzyczne	2005	15	5513	2892	624,3	Theatres and music institutions
	2010	13	5369	2641	768,8	
	2011	13	7700	2681	799,6	
	2012	13	6584	2736	811,2	
Teatry		6	3259	1845	271,0	<i>Theatres</i>
dramatyczne		3	2729	1200	176,4	<i>dramatic</i>
lalkowe		3	530	645	94,6	<i>puppet</i>
Teatry muzyczne		2	1469	357	137,1	<i>Music theatres</i>
Filharmonie		3	1706	368	213,0	<i>Philharmonic halls</i>
						<i>Symphonic and chamber</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne, chóry		2	150	160	184,7	<i>orchestras, choirs</i>
Zespoły pieśni i tańca		-	-	6	5,3	<i>Song and dance ensembles</i>
Przedsiębiorstwa estradowe	2005	9	x	838	185,9	Entertainment enterprises
	2010	4	x	131	97,7	
	2011	3	x	161	109,7	
	2012	3	x	110	141,2	

a Stan w dniu 31 XII. b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

a As of 31 XII. b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8 (191). DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE

Stan w dniu 31 XII

CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2011	2012		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Instytucje	228	226	236	270	66	204
<i>Institutions</i>						
domy kultury	44	44	42	40	23	17
<i>cultural establishments</i>						
ośrodki kultury	72	71	68	77	25	52
<i>cultural centres</i>						
kluby	23	28	26	27	15	12
<i>clubs</i>						
światlice	89	83	100	126	3	123
<i>community centres</i>						
Pracownie specjalistyczne	220	276	338	388	180	208
<i>Specialized workshops</i>						
Imprezy (w ciągu roku)	12714	11986	9057	9974	5087	4887
<i>Events (during the year)</i>						
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1355,2	1384,3	1704,6	1745,6	1287,8	457,9
<i>Event participants (during the year) in thous.</i>						
Kursy (w ciągu roku)	294	301	368	327	193	134
<i>Courses (during the year)</i>						
Absolwenci kursów (w ciągu roku)	4428	5671	5332	4466	2593	1873
<i>Course graduates (during the year)</i>						
w tym dzieci i młodzież ^a	2448	2736	2773	2336	1009	1327
<i>of which children and youth ^a</i>						
Zespoły artystyczne	688	700	564	603	333	270
<i>Artistic ensembles</i>						
Członkowie zespołów artystycznych	10239	9635	8109	8623	4801	3822
<i>Members of artistic ensembles</i>						
w tym dzieci i młodzież ^a	5880	5334	4944	4946	2605	2341
<i>of which children and youth ^a</i>						
Koła (kluby)	514	520	741	861	434	427
<i>Groups (clubs)</i>						
Członkowie kół (klubów)	13813	13675	15436	17630	9847	7783
<i>Members of groups (clubs)</i>						
w tym dzieci i młodzież ^a	6139	5095	5335	6833	3670	3163
<i>of which children and youth ^a</i>						

a W wieku poniżej 15 lat.

a Below the age of 15.

TABL. 9 (192). KINA STAŁE
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	22	14	21	22 ^a	Cinemas (as of 31 XII)
w tym miasta	22	14	21	22	of which urban areas
w tym multiplexy	4	4	4	4	of which multiplexes
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII)	56	50	61	70	Screens (as of 31 XII)
w tym miasta	56	50	61	70	of which urban areas
w tym multiplexy	34	34	34	34	of which multiplexes
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII)	14618	11675	13302	15087	Seats (as of 31 XII)
w tym miasta	14618	11675	13302	15087	of which urban areas
w tym multiplexy	8550	8521	8521	8505	of which multiplexes
Seanse	77825	77266	107597	114408	Screenings
w tym miasta	77825	77266	107597	114408	of which urban areas
w tym multiplexy	62610	63756	65136	64051	of which multiplexes
na 1 kino	3538	5519	5124	5200	per cinema
Widzowie	2151366	2515726	2785992	3014762	Audience
w tym miasta	2151366	2515726	2785992	3014762	of which urban areas
w tym multiplexy	1831364	2212010	2128321	1957551	of which multiplexes
na 1 kino	97789	179695	132666	137035	per cinema
na 1 seans	28	33	26	26	per screening

a W tym 4 miniplexy.

a Of which 4 miniplexes.

TABL. 10 (193). ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	309400	383945	410828	405107	T O T A L
Na 1000 ludności	141	169	180	177	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (194). ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	w tys. in thous.				na 1000 ludności per 1000 population			
Abonenci radiowi	518,5	410,5	408,0	411,4	236	180	179	180
<i>Radio subscribers</i>								
miasta	400,0	320,2	318,4	321,2	270	214	212	214
<i>urban areas</i>								
wieś	118,5	90,3	89,6	90,2	165	116	114	114
<i>rural areas</i>								
Abonenci telewizyjni	504,6	398,5	395,6	397,7	229	175	173	174
<i>Television subscribers</i>								
miasta	388,2	309,9	307,8	309,5	262	207	205	207
<i>urban areas</i>								
wieś	116,4	88,5	87,8	88,3	162	114	112	111
<i>rural areas</i>								

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post General Directorate.

Turystyka

Tourism

TABL. 12 (195). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	788^b	802^b	1154	1275	Facilities (as of 31 VII)
w tym całoroczne	326	399	503	522	of which open all year
Obiekty hotelowe	162	268	267	292	Hotels and similar facilities
hotele	94	144	149	170	hotels
motele	4	5	4	4	motels
pensjonaty	25	30	30	38	boarding houses
inne obiekty hotelowe	39	89	84	80	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	626^b	534^b	887	983	Other facilities
domy wycieczkowe	4	4	3	2	excursion hostels
schroniska	1	1	1	1	shelters
schroniska młodzieżowe	29	22	20	20	youth hostels
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	25	16	15	15	of which school youth hostels
kempingi	25	22	27	26	camping sites
pola biwakowe	48	28	27	28	tent camp sites
ośrodki wczasowe	251	216	200	214	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn-					
kowe	45	45	45	42	training-recreational centres
domy pracy twórczej	4	3	3	3	creative arts centres
zespoły domków turystycznych	49	61	64	80	complexes of tourist cottages
hostele	•	-	4	6	hostels
pokoje gościnne	•	•	301	365	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	•	•	77	87	agrotourism lodgings
inne obiekty	170	132	115	109	miscellaneous facilities
Miejsca noclegowe (stan w dniu					
31 VII)	85348^b	80178^b	85930	92541	Bed places (as of 31 VII)
w tym całoroczne	27914	34170	34988	38433	of which open all year
Obiekty hotelowe	13473	19905	20439	22966	Hotels and similar facilities
hotele	10463	13838	14682	16674	hotels
motele	120	166	151	155	motels
pensjonaty	969	1339	1264	1839	boarding houses
inne obiekty hotelowe	1921	4562	4342	4298	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	71875^b	60273^b	65491	69575	Other facilities
domy wycieczkowe	285	468	234	144	excursion hostels
schroniska	40	70	76	76	shelters
schroniska młodzieżowe	1908	1709	1509	1579	youth hostels
w tym szkolne schroniska					
młodzieżowe	1667	1387	1207	1276	of which school youth hostels
kempingi	6895	4491	5698	6164	camping sites
pola biwakowe	6938	3484	2638	2887	tent camp sites
ośrodki wczasowe	31183	25897	23268	25194	holiday centres
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn-					
kowe	6252	6406	7427	6918	training-recreational centres
domy pracy twórczej	194	153	152	155	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c	3345	4289	3877	5367	complexes of tourist cottages ^c
hostele	•	-	104	139	hostels
pokoje gościnne	•	•	6351	7778	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	•	•	1464	1613	agrotourism lodgings
inne obiekty	14835	13306	12693	11561	miscellaneous facilities

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 12 (195). BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)

TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	1345074^b	1628830^b	1731372	1872589	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	293811	259906	285496	360994	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	656385	959412	1037936	1178037	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	564579	765056	841954	968347	<i>hotels</i>
motele	6593	6847	5951	6048	<i>motels</i>
pensjonaty	26214	39816	35108	42473	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	58999	147693	154923	161169	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	688689 ^b	669418 ^b	693436	694552	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	11468	11538	8788	3983	<i>excursion hostels</i>
schroniska	997	1462	1133	1243	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	51027	53528	59213	53384	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	45718	49509	49093	47437	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	59204	59447	52626	58873	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	26413	15705	14141	12979	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	252208	254179	207121	211888	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	118973	108312	119112	106394	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	2437	1996	2079	2073	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c hostele	18958	24334	19123	29913	<i>complexes of tourist cottages^c hostels</i>
pokoje gościnne	•	566	2151	6397	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	•	•	11888	71158	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	147004	138351	138117	124988	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	5249226^b	5653001^b	5955278	6400863	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym	720078	640116	730715	890260	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	1417917	2021351	2266238	2636616	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	1193893	1574521	1761383	2054500	<i>hotels</i>
motele	9385	12193	8585	13052	<i>motels</i>
pensjonaty	78699	101237	90813	112416	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	135940	333400	405457	456648	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	3831309 ^b	3631650 ^b	3689040	3764247	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	38364	22497	17012	8120	<i>excursion hostels</i>
schroniska	2860	4848	4752	4887	<i>shelters</i>
schroniska młodzieżowe	124494	119517	120500	117704	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	107986	108396	106474	103758	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	226305	209514	183544	197420	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	94875	58338	56151	48236	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	1895099	1652380	1393612	1451730	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	517917	472102	583675	517631	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	19249	16043	16753	15704	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c hostele	136342	143947	123065	161416	<i>complexes of tourist cottages^c hostels</i>
pokoje gościnne	•	933	5381	13016	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	•	•	214129	270811	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	775804	931531	918783	910570	<i>miscellaneous facilities</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwatery agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (196). TURYSŒCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011 ^a	2012 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	293811^b	259906^b	285496	360994	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	233535	224139	250361	313767	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	222021	204971	229385	285511	<i>hotels</i>
motele	725	236	222	298	<i>motels</i>
pensjonaty	4149	2661	2524	5954	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	6640	16271	18230	22004	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	60276 ^b	35767 ^b	35135	47227	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	1921	1003	561	80	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	5728	3617	3082	3560	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	5053	3617	3069	3398	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	20530	14143	12475	18309	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	1579	772	573	1254	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	5619	4007	3533	5881	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	3940	4298	3586	4390	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	12	-	-	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	785	535	362	336	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	•	301	1013	3400	<i>hostels</i>
pokoje gošcinne	•	•	2995	4416	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	•	•	128	188	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	20162	7091	6827	5413	<i>miscellaneous facilities</i>
Udzielone noclegi	720078^b	640116^b	730715	890260	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	516566	521152	609325	755053	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	489735	470132	550357	682817	<i>hotels</i>
motele	1097	257	247	387	<i>motels</i>
pensjonaty	11073	8414	6590	14744	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	14661	42349	52131	57105	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	203512 ^b	118964 ^b	121390	135207	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	4522	2554	1280	258	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	13414	9617	9135	9248	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska młodzieżowe	11903	9617	9122	9077	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	51010	32592	32106	35209	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	3818	2432	1181	2929	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	34879	26973	24116	33035	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczyn- kowe	15541	11359	14537	14321	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	12	-	-	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c	4760	2179	2369	2195	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
hostele	•	568	2120	7276	<i>hostels</i>
pokoje gošcinne	•	•	10072	10924	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	•	•	473	926	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	75556	30690	24001	18886	<i>miscellaneous facilities</i>

a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. b Bez pokoi gošcinnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

a Concern establishments possessing 10 and more bed places. b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (197). WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^aOCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych w % occupancy rate of bed places in %				stopień wykorzystania pokoi w % occupancy rate of rooms in %			
Obiekty hotelowe	31,9	30,5	33,1 ^b	34,5	39,8	35,6	39,8	40,9
<i>Hotels and similar facilities</i>								
hotele	33,3	32,1	34,5	35,1	42,6	37,5	41,3	41,4
<i>hotels</i>								
motele	23,0	20,7	18,5	25,5	25,9	21,4	20,5	28,4
<i>motels</i>								
pensjonaty	29,7	30,4	28,9	29,3	29,5	35,0	34,5	35,0
<i>boarding houses</i>								
inne obiekty hotelowe	24,5	25,0	29,4	33,5	25,3	28,8	35,3	40,3
<i>other hotel facilities</i>								
Pozostałe obiekty	37,3	39,2 ^b	35,4	34,9	x	x	x	x
<i>Other facilities</i>								

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 264. ^b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

^a See general notes, item 4 on page 264. ^b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 15 (198). PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI

Stan w dniu 31 VII

CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Res- tauracje Res- taurants	Bary Bars	Stołówki Canteens	Punkty gastro- nomiczne Food stands	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005	138	257	260	79	TOTAL
	2010	215	249	227	55	
	2011	223	248	234	46	
	2012	253	227	229	64	
Obiekty hotelowe	214	142	30	24	24	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	156	110	6	16	16	<i>hotels</i>
motele	4	3	-	-	-	<i>motels</i>
pensjonaty	18	8	14	-	-	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	36	21	10	8	8	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	39	85	199	40	40	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	-	-	1	-	-	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	2	-	3	2	2	<i>youth hostels</i>
w tym szkolne schroniska mło- dzieżowe	2	-	3	2	2	<i>of which school youth hostels</i>
kempingi	3	8	3	6	6	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	1	1	-	1	1	<i>tent camp sites</i>
ośrodki czasowe	16	46	114	12	12	<i>holiday centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	10	17	23	6	6	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	-	-	1	-	-	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych	3	3	7	3	3	<i>complexes of tourist cottages</i>
pokoje gościnne	2	1	4	2	2	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	-	-	4	-	-	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	2	9	39	8	8	<i>miscellaneous facilities</i>

TABL. 16 (199). HOTELE WEDŁUG KATEGORII
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Kategorie Categories					w trakcie katego- ryzacji in the process of the catego- rization
			*****	****	***	**	*	
OGÓŁEM^a	2005	94	2	6	31	38	7	10
TOTAL^a	2010	144	6	11	50	56	11	10
	2011	149	7	10	54	57	11	10
	2012	170	7	15	64	60	12	12
Pokoje ^a	2005	4926	50	498	2384	1595	131	268
Rooms ^a	2010	6892	594	1109	2711	2030	215	233
	2011	7226	744	1116	2931	1999	201	235
	2012	8229	745	1487	3392	2111	216	278
Miejsca noclegowe ^a	2005	10463	97	978	4985	3575	266	562
Bed places ^a	2010	13838	1155	2037	5618	4068	471	489
	2011	14682	1457	2088	6168	4035	434	500
	2012	16674	1490	2823	6963	4341	482	575
Korzystający z noclegów w tys.	2005	564,6	7,9	64,9	316,9	134,7	20,2	19,9
Tourists accommodated in thous.	2010	765,1	75,7	145,5	305,8	190,4	26,5	21,2
	2011	842,0	97,5	158,3	344,9	198,2	20,1	23,0
	2012	968,3	120,1	180,1	404,9	213,9	21,2	28,1
w tym turyści zagraniczni	2005	222,0	5,0	38,5	145,5	26,1	2,7	4,2
of which foreign tourists	2010	205,0	30,4	68,3	79,7	23,2	1,2	2,1
	2011	229,4	48,6	69,1	85,3	22,4	1,3	2,8
	2012	285,5	63,6	83,5	103,4	30,4	1,3	3,2
Stopień wykorzystania w %:								
Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych	2005	33,3	45,4	37,2	37,0	27,4	32,8	26,8
bed places	2010	32,1	40,5	42,1	31,5	27,0	32,8	19,4
	2011	34,5	42,9	44,9	33,8	28,8	27,3	24,9
	2012	35,1	49,7	44,5	33,5	29,1	26,1	26,4
pokoji	2005	42,6	58,4	56,8	47,1	33,0	36,9	32,2
rooms	2010	37,5	44,3	47,9	37,4	31,7	36,8	23,5
	2011	41,3	48,3	52,2	40,0	35,6	35,4	36,4
	2012	41,4	54,3	51,5	39,2	35,7	31,6	34,7

a Stan w dniu 31 VII.

a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 17 (200). ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE

Stan w dniu 31 XII

PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ ^a				
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS ^a				
Jednostki organizacyjne	891	806	816	Organizational entities
Członkowie	50028	44568	41852	Members
Ćwiczący ^b	60241	44195	41913	Persons practising sports ^b
KLUBY SPORTOWE ^c				
SPORTS CLUBS ^c				
Jednostki organizacyjne	346	351	380	Organizational entities
Członkowie	29328	27273	24887	Members
Ćwiczący	29403	24920	24709	Persons practising sports
mężczyźni	23735	20407	19945	males
kobiety	5668	4513	4764	females
w tym juniorzy ^d	18977	15393	14659	of which juniors ^d
Sekcje sportowe	577	540	559	Sports sections
Trenerzy	439	559	580	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	21	43	51	M class (champion)
klasy I	98	132	135	I class
klasy II	320	384	394	II class
Instruktorzy sportowi	742	677	672	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	422	251	288	Other persons conducting sports activities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 264. ^b Dane szacunkowe. ^c Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^d Dane obejmują: młodzieżowców, juniorów i juniorów młodszych.

^a See general notes, item 2 on page 264. ^b Estimated data. ^c Excluding students sports clubs UKS and religious sports clubs. ^d Data include: youths, juniors and younger juniors.

TABL. 18 (201). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH ^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS ^a IN 2012

As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors
		ogółem total	z liczby ogółem of total number			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Badminton	1	22	10	21	1	1
<i>Badminton</i>						
Biathlon ^c	1	82	38	82	1	3
<i>Biathlon ^c</i>						
Boks	3	98	15	79	2	7
<i>Boxing</i>						
Brydż sportowy	6	200	21	57	2	3
<i>Bridge</i>						
Gimnastyka sportowa	3	69	34	37	2	1
<i>Artistic gymnastics</i>						

^a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Excluding students sports clubs UKS and religious sports clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines. ^c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (201). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R. (cd.)

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors
		ogółem total	z liczby ogółem of total number			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Hokej na lodzie <i>Ice hockey</i>	7	251	-	133	10	-
Jeździectwo ^c <i>Equestrian sport^c</i>	14	222	142	105	8	26
Judo <i>Judo</i>	5	434	98	305	9	4
Kajakarstwo klasyczne <i>Classic canoeing</i>	5	96	30	69	5	4
Karate ^c <i>Karate^c</i>	16	1142	392	909	3	32
Karate tradycyjne ^c <i>Traditional karate^c</i>	7	457	122	343	-	14
Kolarstwo szosowe <i>Road cycling</i>	2	46	6	36	3	1
Koszykówka <i>Basketball</i>	26	1000	270	720	33	25
Lekkoatletyka <i>Athletics</i>	37	1546	675	965	67	50
Łucznictwo <i>Archery</i>	1	18	8	16	1	-
Łyżwiarstwo figurowe <i>Figure skating</i>	2	142	128	105	8	4
Łyżwiarstwo szybkie ^c <i>Speed skating^c</i>	1	31	16	29	1	-
Narciarstwo klasyczne <i>Classic skiing</i>	1	19	9	17	-	1
Piłka nożna <i>Football</i>	174	9750	256	6089	226	171
Piłka ręczna <i>Handball</i>	12	669	245	498	29	13
Piłka siatkowa <i>Volleyball</i>	36	1212	513	778	30	28
Pływanie <i>Swimming</i>	7	213	85	88	9	4
Podnoszenie ciężarów <i>Weight lifting</i>	3	59	3	37	-	3
Rugby <i>Rugby</i>	3	275	-	185	6	13
Sport motorowy ^c <i>Motorsport^c</i>	11	173	2	41	1	14
Sport lotniczy ^c <i>Air sport</i>	11	240	18	31	-	15
Strzelectwo sportowe ^c <i>Sport shooting^c</i>	7	509	66	122	20	14
Szachy <i>Chess</i>	8	133	16	72	2	7

a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

a Excluding students sports clubs UKS and religious sports clubs. b Until 2009 defined as disciplines. c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 18 (201). WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a W 2012 R. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a IN 2012 (cont.)

As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU ^b SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors
		ogółem total	z liczby ogółem of total number			
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors		
Szermierka	1	42	16	2	12	2
<i>Fencing</i>						
Taekwon-do ITF	4	216	47	99	1	9
<i>Taekwon-do ITF</i>						
Tenis	12	761	231	389	20	14
<i>Tennis</i>						
Tenis stołowy	15	359	79	203	7	15
<i>Table tennis</i>						
Wioślarstwo	4	179	65	132	9	7
<i>Rowing</i>						
Zapasy w stylu klasycznym	4	184	2	164	3	7
<i>Greco-Roman wrestling</i>						
Zapasy w stylu wolnym	1	11	11	10	-	2
<i>Free style wrestling</i>						
Żeglarstwo ^c	24	1051	251	506	30	40
<i>Sailing^c</i>						

^a Bez uczniowskich klubów sportowych UKS i wyznaniowych klubów sportowych. ^b Do 2009 r. określane jako dyscypliny sportu. ^c Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Excluding students sports clubs UKS and religious sports clubs. ^b Until 2009 defined as disciplines. ^c A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (202). WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2010 R.

Stan w dniu 31 XII

SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2010

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych Of which adapted for the disabled	SPECIFICATION
Stadiony	101	39	<i>Stadiums</i>
w tym piłkarskie	62	24	<i>of which football</i>
Boiska do gier wielkich	287	61	<i>Fields for big games</i>
w tym piłkarskie	283	60	<i>of which football</i>
Boiska do gier małych	91	26	<i>Fields for small games</i>
koszykówki	33	14	<i>basketball</i>
piłki ręcznej	15	3	<i>handball</i>
piłki siatkowej	43	9	<i>volleyball</i>
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe	187	98	<i>Universal and multipurpose sports fields</i>
Korty tenisowe	114	35	<i>Tennis courts</i>
Hale sportowe	52	36	<i>Sports halls</i>
Sale gimnastyczne ^b	68	26	<i>Gyms^b</i>
Pływalnie	21	10	<i>Swimming pools</i>
Tory sportowe	6	1	<i>Sports tracks</i>
Lodowiska sztuczne	3	-	<i>Artificial skating rinks</i>
Ścieżki rowerowe w km	30	17	<i>Bicycle paths – length in km</i>

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z salami pomocniczymi.

^a Excluding school facilities. ^b Including auxiliary gym.

Uwagi ogólne

Nauka i technika

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:

a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,

b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),

c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;

2) **podmocyne jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;

3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;

General notes

Science and technology

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:

a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes according to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 619),

b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),

c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;

2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;

3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;

4) **szkoły wyższe;**

5) **pozostałe jednostki** – instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwale związane z działalnością B+R;

2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwale związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5(207)) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

1) **sektor rządowy** – krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego), jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),

4) **higher education institutions;**

5) **other units** – institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. *Expenditures on research and development include:*

1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;

2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

3. *Data regarding employment in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10% of their nominal working time on R&D.*

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. *Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5(207)) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following sectors of funding, from which the funding for research and development comes:*

1) **government sector** – national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,

- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** – organizacje międzynarodowe, instytuce i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. Działalność innowacyjna obejmuje całość działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia know-how, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

9. Produkt nowy jest to produkt (wyrób lub usługa), który różni się znacząco swoimi cechami lub przeznaczeniem od produktów dotychczasowych.

- 2) **business enterprise sector** – national economic entities,
- 3) **higher education sector** – national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** – national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** – international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

5. Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intra-mural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

9. A new product is a product (good or service) that differs significantly in its characteristics or intended uses from the previous products.

Produkt istotnie ulepszony jest to produkt (wyrób lub usługa) już istniejący, który został znacząco udoskonalony poprzez zastosowanie nowych materiałów, komponentów oraz innych cech zapewniających lepsze działanie produktu.

10. Wynalazek podlegający opatentowaniu – bez względu na dziedzinę techniki – jest to nowe rozwiązanie, posiadające poziom wynalazczy, tzn. niewynikające dla znawcy w sposób oczywisty ze stanu techniki, nadające się do przemysłowego stosowania.

11. Wzór użytkowy podlegający ochronie jest to nowe i użyteczne rozwiązanie o charakterze technicznym dotyczące kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci.

Społeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno – telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: przetwórstwo przemysłowe, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, budownictwo, handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, obsługa rynku nieruchomości, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), administrowanie i działalność wspierająca, pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyróbów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

A significantly improved product is an existing product (good or service) which has been significantly improved through the use of new materials, components and other characteristics that enhance the performance of this product.

10. A patentable invention – regardless of the field of technology – is any new solution which involves an inventive step, i.e. which for an expert does not obviously result from the state of the art and which is capable of industrial application.

11. An utility model eligible for protection – a new and useful solution of a technical character related to the shape, structure or assembly of an object of permanent form.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev. 2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment).

3. **Public authorities** refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. An **e-Commerce transaction** is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.

Nauka i technika
Science and technology

TABL. 1 (203). JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ
UNITS AND PAID EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

A. JEDNOSTKI

Stan w dniu 31 XII

UNITS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	54	102	128	157	T O T A L
w tym:					<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	11	21	16	26	Scientific and research-development units
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	4	3	3	#	<i>Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
Podmioty gospodarcze	31	64	93	108	Economic entities
Szkoły wyższe	11	14	11	14	Higher education institutions

B. ZATRUDNIENI ^a

EMPLOYMENT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>				pracownicy naukowo-badawczy <i>researchers</i>	technicy i pracownicy równorzędni <i>technicians and equivalent staff</i>		pozostali personel <i>other supporting staff</i>
O G Ó Ł E M	4704	4429	5091	5757	4497	851	409	T O T A L
w tym:								<i>of which:</i>
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	604	#	492	803	360	345	99	Scientific and research-development units
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	291	170	259	222	143	#	#	<i>Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
Podmioty gospodarcze	559	1033	1660	1956	1474	274	208	Economic entities
Szkoły wyższe	3506	2877	#	2933	2635	228	71	Higher education institutions

a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

a In full-time equivalents.

TABL. 2 (204). ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Stan w dniu 31 XII

EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education					pozo- stałym others
			wyższym higher					
			z tytułem naukowym profesora with title of professor	ze stopniem naukowym with scientific degree of		z tytułem zawo- dowym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with tertiary degrees below the PhD level (Master's degree, Bachelor's degree and equivalent)		
				doktora habilitowa- nego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)			
OGÓŁEM	2005	6583	479	612	2385	2508	599	
TOTAL	2010	7124	504	817	2689	2575	539	
	2011	7680	499	824	2628	3133	596	
	2012	8195	506	881	2659	3486	663	
w tym: of which:								
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	2005	751	42	28	149	347	185	
Scientific and research-development units	2010	#	#	#	#	#	#	
	2011	587	27	#	#	299	70	
	2012	979	30	44	164	555	186	
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	2005	362	33	22	99	125	83	
	2010	303	25	42	73	141	22	
Of which scientific units of the Polish Aca- demy of Sciences	2011	321	#	43	79	155	#	
	2012	290	23	34	72	#	#	
Podmioty gospodarcze	2005	873	-	-	34	654	185	
Economic entities	2010	1231	-	-	68	980	183	
	2011	1988	2	-	97	1593	296	
	2012	2139	#	#	98	1747	285	
Szkoły wyższe	2005	4923	436	584	2195	1481	227	
Higher education institutions	2010	5159	472	766	2464	1219	238	
	2011	5049	469	774	2378	1199	229	
	2012	4996	467	835	2385	1118	191	

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (205). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012				
	ogółem <i>grand total</i>				nakłady ^a <i>expenditures^a</i>			
					bieżące <i>current</i>		inwestycyjne na środki trwałe <i>capital</i>	
					razem <i>total</i>	w tym osobowe <i>of which labour costs</i>	razem <i>total</i>	w tym maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu <i>of which machinery, technical equipment, tools and transport equipment</i>
				w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	288,7	488,4	625,3	1011,1	671,6	431,2	339,5	103,5
TOTAL								
w tym: <i>of which:</i>								
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	76,5	#	111,6	152,5	125,7	73,8	26,9	22,1
Scientific and research-development units								
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	32,5	71,6	69,9	73,4	58,7	37,9	14,7	11,8
<i>Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>								
Podmioty gospodarcze	103,7	203,2	273,1	393,2	309,6	217,2	83,6	49,8
Economic entities								
Szkoły wyższe	105,0	147,0	233,5	458,4	229,5	136,6	228,9	31,5
Higher education institutions								

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (206). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010		2011		2012		SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł				
OGÓŁEM	488,4		625,3		1011,1		TOTAL
Przyrodniczych	189,5		256,9		423,3		Natural sciences
Inżynierskich i technicznych	196,2		196,7		288,0		Engineering and technology
Medycznych i nauk o zdrowiu	71,7		#		173,9		Medical and health sciences
Rolniczych	#		#		10,6		Agricultural sciences
Społecznych	16,2		22,0		70,7		Social sciences
Humanistycznych	#		7,0		44,5		Humanities

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (207). NAKŁADY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010			2011			2012			SPECIFICATION
	w mln zł			w %						
	in mln zł			in %						
OGÓŁEM	488,4	625,3	1011,1	100,0	100,0				TOTAL	
sektor:										sector:
Rządowy	220,9	295,3	387,3	45,2	38,3				Government	
Przedsiębiorstw	229,0	273,1	349,0	46,9	34,5				Business enterprise	
Szkolnictwa wyższego	#	#	#	#	#				Higher education	
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	#	#	#	#	#				Private non-profit	
Zagranica	32,8	50,0	235,6	6,7	23,3				Abroad	

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.

a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (208). NAKŁADY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)

CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF RESEARCH ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Badania Research		Prace roz- wojowe Exper- imental deve- lopment	SPECIFICATION	
		podsta- wowe basic	stoso- wane ^b applied ^b			
		w mln zł				in mln zł
OGÓŁEM	2005	211,0	65,1	33,5	112,4	TOTAL
	2010	399,0	93,6	63,7	241,8	
	2011	535,2	162,8	76,2	296,1	
	2012	671,6	204,7	105,0	362,0	
w tym:						of which:
Jednostki naukowe i badawczo-roz- wojowe		125,7	52,6	26,9	46,1	Scientific and research-development units
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk		58,7	47,8	#	#	Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences
Podmioty gospodarcze		309,6	3,6	30,8	275,3	Economic entities
Szkoły wyższe		229,5	148,1	41,6	39,8	Higher education institutions

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. b Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.

a Internal, depreciation of fixed assets. b Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (209). STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	stopień zużycia w % degree of consumption in %				
O G Ó Ł E M	75,3	74,1	80,7	79,8	TOTAL
w tym:					of which:
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	88,8	77,4	83,5	80,8	Scientific and research-development units
W tym instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	87,0	77,3	83,7	79,2	Of which scientific units of the Polish Academy of Sciences
Podmioty gospodarcze	52,5	73,8	74,1	77,8	Economic entities
Szkoły wyższe	75,6	72,5	83,5	78,8	Higher education institutions

TABL. 8 (210). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYŚLE^a W 2012 R.
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010-2012 Products – in % – introduced into the market during 2010-2012			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
O G Ó Ł E M	40,9	5,3	35,5	12,9
TOTAL				
sektor publiczny	61,7	1,4	60,3	16,3
public sector				
sektor prywatny	14,3	10,4	4,0	8,5
private sector				
W tym przetwórstwo przemysłowe	51,5	6,7	44,8	16,2
Of which manufacturing				
w tym:				
of which:				
Produkcja artykułów spożywczych	2,9	0,5	2,4	1,5
Manufacture of food products				
Produkcja odzieży	9,4	8,4	1,0	7,0
Manufacture of waring apparell				
Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	14,0	x	14,0	1,5
Manufacture of leather and related products				

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010-2012.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2010-2012.

TABL. 8 (210). UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE ^a W 2012 R. (dok.)
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY ^a IN 2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2010-2012 Products – in % – introduced into the market during 2010-2012			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.): Of which manufacturing (cont.):				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>	4,9	3,1	1,7	1,3
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	17,1	5,0	12,1	0,3
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych <i>Manufacture of rubber and plastic product</i>	2,4	x	2,4	0,8
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	13,1	12,8	0,3	9,2
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	7,2	0,3	6,9	4,1
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	3,5	0,8	2,7	2,0
Produkcja urządzeń elektrycznych	4,6	3,9	0,8	1,2
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	2,6	1,7	0,9	0,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	18,9	0,6	18,3	17,2
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	40,5	37,3	3,2	34,3
Produkcja mebli	3,3	2,3	1,0	1,4
Pozostała produkcja wyrobów	4,0	4,0	x	4,0
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>	1,7	0,9	0,9	1,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2010-2012.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices apply to products introduced into the market during 2010-2012.

TABL. 9 (211). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE ^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010–2012

INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY ^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010-2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010–2012 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010–2012</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
OGÓŁEM	27,0	19,4	9,4	19,2
TOTAL				
sektor publiczny	23,9	13,0	8,7	17,4
<i>public sector</i>				
sektor prywatny	27,4	20,0	9,5	19,4
<i>private sector</i>				
w tym: <i>of which:</i>				
Przetwórstwo przemysłowe	27,8	21,3	10,2	19,3
Manufacturing				
w tym: <i>of which:</i>				
Produkcja artykułów spożywczych	17,3	13,3	5,3	10,7
<i>Manufacture of food products</i>				
Produkcja odzieży	30,0	15,0	10,0	25,0
<i>Manufacture of waring apparell</i>				
Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	14,3	14,3	x	14,3
<i>Manufacture of leather and related products</i>				
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	23,1	19,2	7,7	11,5
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ</i>				
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	62,5	50,0	12,5	43,8
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>				
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	17,2	13,8	x	10,3
<i>Manufacture of rubber and plastic product</i>				
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	46,7	26,7	6,7	26,7
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>				
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	24,3	14,3	5,7	20
<i>Manufacture of metal products ^Δ</i>				
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	52,2	47,8	30,4	21,7
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>				
Produkcja urządzeń elektrycznych	42,9	42,9	28,6	28,6
<i>Manufacture of electrical equipment</i>				
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	38,5	28,2	15,4	23,1
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 9 (211). PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE ^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2010–2012 (dok.)

INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY ^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2010-2012 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2010–2012 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2010–2012</i>			
	ogółem <i>grand total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
Przetwórstwo przemysłowe (dok.): <i>Manufacturing (cont.):</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	33,3	22,2	16,7	33,3
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers ^Δ</i>				
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	26,3	21,1	5,3	15,8
<i>Manufacture of other transport equipment</i>				
Produkcja mebli	20,0	12,0	4,0	16,0
<i>Manufacture of furniture</i>				
Pozostała produkcja wyrobów	12,5	12,5	12,5	12,5
<i>Other manufacturing</i>				
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	17,9	17,9	7,1	14,3
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>				
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ.....	35,3	5,9	5,9	29,4
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply ^Δ</i>				
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ.....	10,3	x	x	10,3
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities ^Δ</i>				

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (212). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE ^a (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym nakłady Of which expenditures						
		Ogółem Total	na zakup on the acquisition		oprogramowania of the software	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)					
tys. zł in thous. zł								
OGÓŁEM	2005	784364	62934	24197	11971	429425	2468	27287
TOTAL	2010	1609936	129292	70884	25474	1011388	4625	49038
	2011	777387	71620	9651	#	399641	3689	23784
	2012	620046	198295	13915	31019	283968	2485	33039
W tym przetwórstwo przemysłowe		563981	175511	#	#	#	#	33039
Of which manufacturing								
w tym: of which:								
Produkcja artykułów spożywczych		30277	#	-	#	#	123	#
Manufacture of food products								
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		24888	7662	#	#	6970	7	#
Manufacture of chemicals and chemical products								
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		11518	36	-	#	7181	#	-
Manufacture of rubber and plastic product								
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		4716	#	-	#	#	-	-
Manufacture of other non-metallic mineral products								
Produkcja wyrobów z metali ^a		24313	5459	35	#	6934	382	#
Manufacture of metal products ^a								

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 10 (212). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE ^a (ceny bieżące) (dok.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY ^a (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na zakup on the acquisition		oprogramowania of the software	inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment ^c	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
		wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)					
		tys. zł in thous. zł					
W tym przetwórstwo przemysłowe (dok.): Of which manufacturing (cont.):							
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	60363	40055	#	230	#	627	737
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>							
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	10298	6651	-	111	1966	#	28
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ</i>							
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	4668	#	#	#	#	#	#
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers ^Δ</i>							
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2058	#	#	#	#	#	-
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>							

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

**TABL. 11 (213). NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ
FINANSOWANIA (ceny bieżące)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS
(current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z tego środki Of which funds			
			własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not repayable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b
OGÓŁEM	2005	784364	691897	3224	52093	37150
TOTAL	2010	1609936	844827	180945	560929	23235
	2011	777387	501382	40653	182204	53148
	2012	620046	464111	16344	118867	20724
W tym przetwórstwo przemysłowe		563981	417058	#	#	20280
<i>Of which manufacturing</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
Produkcja artykułów spożywczych		30277	18930	#	#	5136
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych		24888	#	3571	#	316
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych		11518	#	-	#	-
<i>Manufacture of rubber and plastic product</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		4716	#	-	#	-
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ		24313	17740	#	#	3534
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych		60363	55121	#	-	2789
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ		10298	8697	-	#	1380
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.^Δ</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ		4668	3835	#	#	-
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi- -trailers^Δ</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń <i>Repair and installation of machinery and equipment</i>		2058	2058	-	-	-

a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. b The others consist of budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (214). WYNAŁAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE ^a
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wynałazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	104	201	222	241	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	30	81	87	85	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	22	34	56	48	<i>utility model applications</i>
udzielone prawa ochronne	41	12	10	14	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne Information society

**TABL. 13 (215). PRZEDSIĘBIORSTWA ^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-
-TELEKOMUNIKACYJNE**

Stan w styczniu

ENTERPRISES ^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises				
Komputery ^b	91,9	97,8	94,7	94,9	<i>Computers ^b</i>
Dostęp do Internetu	85,7	96,5	94,0	92,9	<i>Internet access</i>
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	45,5	70,6	82,3	81,8	<i>Internet access via broadband connection ^c</i>
w tym mobilne łącze szerokopasmowe ...	•	19,5	26,9	37,4	<i>of which mobile broadband</i>
Własna strona internetowa	53,2	69,0	66,7	69,1	<i>Own Website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooki); w latach 2011 i 2012 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. - urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2011 and 2012 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 - handheld computers (palmtops, PDAs). ^c Since 2010 includes mobile connection via 3G technology.

TABL. 14 (216). CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a

PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in % of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z administracją publiczną	64,3	91,7	90,0	88,3	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public administration</i>
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci komputerowe	11,8	9,6	11,3	9,5	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci komputerowe	29,0	15,9	20,8	21,4	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons.

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych za zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

2. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankierów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem cen niektórych artykułów, które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach.

3. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług – VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach na terenie województwa.

Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

General notes

1. The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services.

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

2. The sources of information on **retail prices** of presented goods and services are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions.

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of some goods, which have been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on **procurement prices** concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers.

Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural products.

4. The information on **prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces** comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces of voivodship.

Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (217). WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
PRICE INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	rok poprzedni = 100 previous year = 100				
OGÓŁEM	101,7	102,6	104,1	103,4	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	103,5	105,5	104,6	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,3	106,0	103,5	103,1	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	90,7	90,7	93,6	92,6	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,2	103,6	105,9	105	Dwelling
Zdrowie	102,3	103,6	104,5	102,8	Health
Transport	103,2	106,3	107,9	106,2	Transport
Rekreacja i kultura	99,9	99,7	100,2	100,8	Recreation and culture
Edukacja	104,0	101,4	103,4	103,5	Education

TABL. 2 (218). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ryż – za 1 kg	2,69	4,43	4,09	4,37	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,29	1,88	2,16	2,21	Wheat-rye bread – per 0.5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	4,80	3,56	3,72	3,84	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,47	1,81	2,46	2,58	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	16,27	20,58	22,84	26,85	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,78	14,54	14,55	15,78	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,35	6,36	7,29	7,57	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	21,43	24,10	23,53	25,88	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	11,31	14,89	14,47	16,55	Smoked sausage – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	13,16	17,15	18,13	19,89	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	11,69	13,29	14,68	15,23	Fresh carp – per kg
Śledź solony odgłowiony – za 1 kg	8,79	9,84	10,14	12,77	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,38	2,86	2,88	2,75	Cows' milk, fat content 3–3.5%, sterilized – per l
Śmietana o zawartości tłuszczu 18% – za 200 g	1,47 ^a	1,63	1,75	1,78	Sour cream, fat content 18% – per 200 g
Ser twarogowy półtłusty – za 1 kg	9,68	13,18	13,14	13,34	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	16,67	17,45	18,67	18,47	Ripening cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt.	0,34	0,48	0,48	0,66	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	3,37	4,31	4,73	4,35	Fresh butter, fat content about 82.5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,94	6,23	6,83	7,10	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	5,09	5,72	5,22	5,53	Oranges – per kg
Jabłka ^b – za 1 kg	2,20	2,88	3,58	3,08	Apples ^b – per kg
Buraki ^b – za 1 kg	1,41	1,78	1,96	1,58	Beetroots ^b – per kg
Marchew ^b – za 1 kg	1,64	2,06	2,19	2,08	Carrots ^b – per kg
Ziemniaki ^b – za 1 kg	0,82	1,30	1,27	0,85	Potatoes ^b – per kg

a W 2005 r. w ml. b Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

a In 2005 in ml. b Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (218). CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)

RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,29	2,87	4,14	3,98	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna, mielona – za 250 g ...	4,64	6,33	7,00	7,61	Natural coffee, ground – per 250 g
Herbata czarna, liściasta – za 100 g ...	2,39	3,36	3,32	3,48	Black tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l	19,31	19,93	19,60	20,07	Pure vodka 40% – per 0,5 l
Papierosy – za 20 szt.	5,21	9,27	10,31	11,34	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowelny – za 1 kpl.	430,98	412,08	393,94	430,69	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na podszewie nieskórzanej – za 1 parę	146,72	150,48	162,80	169,93	Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na podszewie nieskórzanej – za 1 parę	144,99	152,85	148,57	150,14	Women's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę	34,14	41,48	43,50	46,64	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej – za 1 m ³	2,24	2,71	2,85	3,00	Cold water by municipal water system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospodarstw domowych (taryfa całodobowa) ^a – za 1 kWh	0,43	0,59	0,64	0,69	Electricity for households (all-day tariff) ^a – per kWh
Gaz ziemny wysokometanowy, z sieci, dla gospodarstw domowych ^b – za 1 m ³	1,52	2,48	2,63	2,90	Natural net-gas, high-methanated for households ^b – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t	504,47	729,52	794,29	818,72	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	14,71	17,59	18,51	19,22	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych – za 1 m ² p u	3,43	2,94	3,69	3,59	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1521,10 ^c	1068,18	1069,93	1091,74	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowego, na 5 kg suchej bielizny	1327,15	1131,14	1102,30	1071,42	Automatic washing machine, dry-linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	286,23	346,26	325,86	318,00	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem	168,06	185,43	188,61	180,37	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 400 g	4,47 ^d	4,24	4,29	4,31	Washing powder – per 400 g
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l	4,05	4,58	5,14	5,69	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	1,87	2,21	2,32 ^e	2,52	Regular ticket for travelling by intra- -urban bus
Przejazd taksówką osobową, taryfa dzienna – za 5 km	14,65	16,85	17,03	17,01	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	13,56	15,84	16,37	17,26	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów damskich	54,60	66,25	69,34	71,67	Women's cold wave
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	23,16	31,75	38,74	43,14	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg

ab Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: a – 100 kWh energii elektrycznej, b – 18,25 m³ gazu. c Pojemność ok. 320 l. d Za 600 g. e Dane zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

ab Including standing and variable charges with the monthly use: a – of 100 kWh of electricity, b – of 18.25 m³ of gas. c Capacity about 320 l. d For 600 g. e Data have been change in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 3 (219). PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	36,62	59,49	82,73	91,37	<i>wheat</i>
żyta	28,92	44,88	75,76	74,10	<i>rye</i>
jęczmienia	35,28	47,03	73,50	80,23	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	30,45	34,77	60,01	65,41	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyta	29,91	47,66	69,20	78,19	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	29,72	34,43	37,82	39,78	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	31,59	37,64	41,82	44,98	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	17,27	11,48	14,18	14,96	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	78,84	125,41	183,66	194,91	<i>Industrial rape and turnip rape – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	203,94	404,58	596,50	574,97	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	3,97	4,50	5,56	6,74	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	5,84	7,56	7,14	8,48	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,81	4,00	4,13	5,22	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,91	1,04	1,22	1,20	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt. ...	0,22	0,19	0,18	0,30	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (220). PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż – za 1 dt:					<i>Cereal grain – per dt:</i>
pszenicy	49,97	63,73	92,08	98,55	<i>wheat</i>
żyta	41,41	69,06	89,24	97,94	<i>rye</i>
jęczmienia	45,79	62,71	90,40	98,34	<i>barley</i>
owsa	41,12	53,26	79,63	81,44	<i>oats</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	56,75	98,40	110,09	69,36	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt</i>
Prosię na chów – za 1 szt.	124,40	141,59	110,58	146,47	<i>Piglet – per head</i>

DZIAŁ XV ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności, do której są zaliczane.

2. **Gospodarstwo rolne** to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi progami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików i pszczół.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, świń, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczół, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami zawartymi w ust. 2 prezentowane dane za 2012 r. o liczbie gospodarstw rolnych i powierzchni użytków rolnych nie obejmują posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

Dane za lata 2010 i 2011 zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika i podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2012 r.

CHAPTER XV AGRICULTURE HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE in which they are included.

2. An **agricultural holding** is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantation, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits and bees.

An **agricultural activity** includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, the presented data for 2012 on the number of agricultural holdings and the area of agricultural lands does not include owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds).

The data for the years 2010 and 2011 was changed in comparison the ones published in the previous edition of the Yearbook and was provided in conditions comparable with the data for 2012.

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211, z późniejszymi zmianami) – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych w 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkółek, (sady), szkółek drzew i krzewów ozdobnych, szkółek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samoopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach płodozmianu.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);

4. The agricultural land area includes area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211, with later amendments) – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which in 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not less than 0.1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Gross agricultural output includes:

1) **crop output**, i.e., raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);

2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

6. Dane o **produkcji, plonach i skupie**: zbóż, oraz roślin strączkowych i oleistych dotyczą ziarna, tytoniu – liści tytoniu, chmielu – chmielu surowego. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych. Kukurydzę na ziarno zaliczono do zbóż.

Rośliny **strączkowe na ziarno** obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszką, mieszanki strączkowe).

Do **upraw przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych (tj. tytoń, chmiel, cykorię). **Uprawy pastewne** obejmują: rośliny strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

7. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

8. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

2) **animal output**, i.e., production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own output, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g., feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centres and on marketplaces.

6. Data regarding the **production, yields and procurement**: of cereals, pulses and oilseeds plants cereals concern grain, tobacco – tobacco leaves, hop – raw hop. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e., wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise indicated, do not include cereal mixed. Maize designated for grain was included among cereals.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g., field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants (i.e., tobacco, hop, chicory). **Feed plants** include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip, etc.) and maize for feeds.

Data regarding the production of **animals for slaughter** concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

7. Data regarding **agricultural tractors** concern 4-wheeled and tracked tractors.

8. **Procurement of agricultural products** includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

9. Dane o atestowanych gospodarstwach ekologicznych zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 VI 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

10. Dane o użytkowaniu gruntów, powierzchni zasiewów, zbiorach i plonach ziemiopłodów, zwierzętach gospodarskich i produkcji zwierzęcej oraz o ciągnikach opracowano na podstawie sprawozdań, wyników badań reprezentacyjnych, wyników spisów rolicznych i szacunków.

11. Dane za 2010 r. w zakresie użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników i zużycia nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych opracowano na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego. Powszechny Spis Rolny przeprowadzony został we wrześniu 2010 r. według stanu w dniu 30 VI.

12. Do wycień wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne według stanu w czerwcu.

13. Lata gospodarcze obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2011/12 oznacza okres od 1 VII 2011 r. do 30 VI 2012 r.).

14. Dane prezentuje się według siedziby użytkownika.

9. Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers' registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 VI 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).

10. Data regarding land use, sown area, crop production and yields, livestock and animal-based production, as well as tractors were compiled on the basis of reports, results of sample surveys, agricultural census results and estimates.

11. Data for 2010 in terms of land use, sown area, live-stock, tractors, consumption of mineral or chemical and lime fertilizers were compiled on the basis of the results of the Agricultural Census. The Agricultural Census was conducted in September 2010 – as of 30 VI.

12. Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, unless otherwise indicated, – as of June.

13. Farming years cover the period from 1 VII to 30 VI (e.g., the 2011/12 farming year covers the period from 1 VII 2011 to 30 VI 2012).

14. Data are presented by residence of the holder.

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

1) **lasów publicznych** stanowiących własność:

a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczyste przez:

- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”), nadzorowane przez Ministra Środowiska,
- jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
- jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

b) gmin (w tym gmin mających również status miasta na prawach powiatu);

2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:

- a) osób fizycznych,
- b) wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
- c) spółdzielni produkcji rolniczej,
- d) innych osób prawnych.

Forestry

1. Information within the scope of forestry concerns:

1) **public forests** owned by:

a) the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:

- the State Forests National Forest Holding (abbreviated as “State Forests”) supervised by the Minister of the Environment,
- nature protection units (national parks),
- organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,

b) gminas (of which gminas which are also cities with powiat status);

2) **private forests** owned by:

- a) natural persons,
- b) land held in common by all or part of the residents of a village,
- c) agricultural production cooperatives,
- d) other legal persons.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Powierzchnia zalesiona obejmuje grunty pokryte uprawami, młodnikami i starszymi drzewostanami oraz plantacjami: topoli, nasiennymi i drzew szybkorosnących.

Powierzchnia niezalesiona obejmuje grunty:

- znajdujące się w produkcji ubocznej (tj. plantacje choinek, krzewów, poletka łowieckie na gruntach leśnych); przejściowo pozbawione drzewostanu i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach (tj. zręby, halizny, płazowiny);
- przewidziane do objęcia ochroną prawną (np. zaliczane do lasów śródleśne „oczka”, nieużytkowane płaty roślinności – hale i połoniny);
- przeznaczone do wyłączenia z produkcji grunty leśne wylesione (np. zalewiska i zapadiska na obszarze szkód górniczych).

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat (do 2008 r. – do 2 lat) i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 2 lata oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1-20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21-40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Szkółka leśna lub zadrzewieniowa jest to teren, na którym odbywa się produkcja sadzonek drzew i krzewów do celów odnowień i zalesień albo zadrzewień.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0.1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Wooded area includes any land covered with crops, greenwoods and older wood stands, as well as poplars, seed plantations and fast-growing tree species.

Non-wooded area includes:

- land utilised for by-production (such as: plantations of coniferous trees and bushes, and hunting fields within forest area); temporarily devoid of tree stands and designated for renewal in the nearest future (such as: felling sites, blanks, irregularly stocked open stands);
- land designated to be covered by legal protection (e.g. forest ponds, plants wasteland – mountain meadows and pastures);
- deforested forest land designated to be excluded from production (e.g. marshes and hollows in the area of mining damage).

Felling sites are areas temporarily devoid of forest stands within the past 5 years (until 2008 – 2 years) and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of forest stands for longer than 2 years as well as crops and greenwoods in the age I category (1-20 years) with plantings of up to 0.5 (full plantings at 1.0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age II category (21-40 years) with plantings of up to 0.3 inclusive, or planted with trees in the age III category (41 years and more) with plantings of up to 0.2 inclusive, excluding tree stands in the class for restocking and in the restocking class.

Forest nurseries or wooded nurseries are areas on which seedlings of trees and bushes for renewal, forestation or wooding purposes are grown.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlorębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębiami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlorębne użytkowane rębiami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębiami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew w różnym wieku i wysokości, przenikające się nawzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Poprawki i uzupełnienia są to prace hodowlane mające na celu poprawę jakości hodowlanej oraz wzmoczenie potencjału produkcyjnego upraw i młodników, w których z różnych przyczyn powstały wypadki, luki i przerzedzenia wpływające na obniżenie w przyszłości masy drzewnej drzewostanów.

Do poprawek zalicza się czynności związane z dodatkowym wprowadzaniem sadzonek w uprawach sztucznego pochodzenia w wieku do 5 lat zakładanych na powierzchniach otwartych.

Uzupełnienia polegają na dodatkowym wprowadzeniu sadzonek w starszych uprawach (ponad 5 lat) i młodnikach sztucznego pochodzenia w wieku do 20 lat.

Pielęgnowanie lasu obejmuje zespół czynności gospodarczych związanych z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu, tj. spulchnianie gleby, niszczenie chwastów w uprawach, wprowadzanie podszytów, cięcia pielęgnacyjne i poprawianie formy poszczególnych drzew (podkrzesywanie itp.), utrzymanie gleby w czarnym ugorze w plantacjach drzew szybko rosnących.

Tree stands in the restocking class are tree stands which have reached or passed felling maturity, being simultaneously utilised and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilised through nested fellings – at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially, as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands in the class for restocking include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilised through complex fellings and that require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activities connected with the utilisation, renewal and tending of the forest are conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;
- 2) natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Corrections and supplements are the breeding works aimed at improving the breeding quality and at increasing the production potential of crops and greenwoods, in which various gaps and thinnings have been created for various reasons, having an impact on the future decrease in the tree stand timber.

Corrections cover any activities connected with additional planting of seedlings in the crops of artificial origin, aged up to 5, established on open areas.

Supplements consist of additional planting seedlings of older crops (aged more than 5), and greenwoods of artificial origin, aged up to 20.

Forest tending covers a wide range of forest management activities connected with soil and tree-stand tending, such as soil loosening, weed removal in crops, brushwood planting, performing tending cuts and improving the conditions individual trees (removing lower branches or dead knots, etc.), and maintaining soil in black fallow in fast-growing tree plantations.

Nazwą **uprawy** określa się drzewostan od momentu powstania do osiągnięcia zwarcia (zazwyczaj w wieku 10 lat). Prace pielęgnacyjne właściwe dla upraw to: spulchnianie gleby, odchwaszczanie, usuwanie zbędnych sadzonek (czyszczenia wczesne) oraz poprawianie formy drzewek.

Pod pojęciem **młodnika** rozumie się drzewostan w okresie od momentu osiągnięcia zwarcia do rozpoczęcia procesu naturalnego wydzielania się drzew i oczyszczania strzał (zazwyczaj w wieku od 10 do 20 lat). Prace pielęgnacyjne właściwe dla młodników to usuwanie lub hamowanie wzrostu zbędnych, wadliwych lub przeszkadzających drzew (czyszczenia późne), formowanie strzał i koron drzew.

Wprowadzanie podszytów jest to sadzenie drzew lub krzewów, które powinny znajdować się stale w dolnej warstwie drzewostanu, spełniając w stosunku do gleby i drzewostanu głównego rolę pielęgnacyjną.

Dane dotyczące pielęgnowania lasu obejmują powierzchnie (określone szacunkowo), na których dokonywano wszystkich czynności związanych z pielęgnowaniem upraw i młodników, wprowadzaniem podszytów, formowaniem strzał i koron itp. Dane te nie obejmują powierzchni lasów, na której wykonano trzebieże (cięcia pielęgnacyjne prowadzone w drzewostanach z reguły w wieku powyżej 20 lat).

Melioracje, do których zalicza się agromelioracje i melioracje wodne, są to zabiegi mające na celu oczyszczenie powierzchni przed odnowieniem i zalesieniem, likwidację warstwy rudawca, ustalanie gleby podlegającej erozji oraz polepszenie produktywności gleby przez wprowadzanie pewnych gatunków roślin, nawożenie, odwadnianie, nawadnianie itp. Melioracje, o których mowa mają charakter lokalny i stwarzają warunki do odnowień i zalesień.

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne nasadzenia drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach. Celem ich jest produkcja drewna i użytków niedrzewnych, oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz kształtowanie krajobrazu. Do zadrzewień nie zalicza się: lasów i gruntów leśnych, gruntów przeznaczonych prawomocnymi decyzjami do zalesienia, sadów, plantacji oraz szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach (parki miejskie, lasy komunalne, zieleńce użyteczności publicznej), obszaru morskiego pasa nadbrzeżnego, ogrodów działkowych, nieruchomości otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik lesistości (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

Crops are understood as tree stands from the moment of their formation to the point of achieving density (usually at the age of 10). Tending works specific to crops include the following: soil loosening, weed removal, removal of redundant seedlings (early cleaning), and improving the condition of young trees.

Greenwoods are understood as tree stands from the point of achieving density to the initiation of the natural tree separation and trunk-cleaning process (usually between 10 – 20 years of age). Tending works specific to greenwoods include the following: removal or growth inhibition of redundant, faulty or thinning trees (later cleaning), and trunk and treetop formation.

Brushwood planting consists in planting trees and bushes which should permanently belong to the upper layer of tree stands, serving the protection function for both the soil and the main tree stand.

The data on forest tending relates to the areas (defined on the basis of estimates), on which all the activities connected with crop and greenwood tending, brushwood planting, trunk and treetop formation, etc. have been performed. The forest area on which clearings have been performed (tending cuts conducted in tree stands, in principle aged more than 20), have not been covered by the above mentioned data.

Drainage, including agro-drainage and water drainage, covers any activities aimed at clearing the surface before its renewal and planting, as well as removing the hardpan layer and eroded soil, and improving the productivity of the soil by planting certain plant species, fertilising, draining, watering, etc. Such drainage is of a local nature, and creates appropriate conditions for renewals and plantings.

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs located on public and private land outside the forest and green urban areas. Plantings are designated for the production of wood and derived materials, and for interaction on the natural environment and landscape shaping. Plantings do not include forests, forest land and land designated for afforestation, in accordance with lawful decisions, orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries, estate green belts within cities (city parks, estate forests, public utility greenery), coastal belt zones, home gardens and allotments, and trees and shrubs surrounding monumental places.

3. The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.

Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni łądowej województwa obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni łądowej województwa zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

4. Na miąższość pozyskanego drewna składa się miąższość grubizny, drewna małowymiarowego (drobnicy) i karpiny.

Do **grubizny** zalicza się drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe.

Drewno wielkowymiarowe (W) jest to drewno o średnicy górnej od 14 cm (bez kory) mierzone w pojedynczych sztukach. W zależności od jakości i wymiarów drewno wielkowymiarowe dzieli się na cztery klasy: A, B, C, D oraz dwie podklasy: drewno ogólnego przeznaczenia i drewno specjalne.

Drewno średniowymiarowe (S) jest to drewno o średnicy górnej (mierzonej bez kory) od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm, mierzone w pojedynczych sztukach, w sztukach grupowo i stosach. W zależności od jakości i wymiarów drewno średniowymiarowe dzieli się na cztery grupy:

- S1 – drewno dłuźcowe;
- S2 – drewno do przerobu przemysłowego stosowe;
- S3 – drewno do przerobu przemysłowego okrągłe;
- S4 – drewno opałowe.

Drewno małowymiarowe (drobnica; M) jest to drewno okrągłe o średnicy dolnej do 5 cm (bez kory), mierzone w sztukach grupowo lub w stosach. W zależności od jakości drewno małowymiarowe dzieli się na dwie grupy:

- M1 – drewno do przerobu przemysłowego;
- M2 – drewno opałowe.

Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.

4. Total thickness of the removed wood is composed of: merchantable timber (large timber), slash (lumber) and stump wood.

The **timber** includes large-size and medium-size round wood.

Large-size wood (L) – wood with the upper diameter of 14 cm (excluding bark), calculated in single pieces. In respect of the quality and size, the large-size wood is divided into four classes: A, B, C, D and into 2 sub-classes: general purpose wood and special purpose wood.

Medium-size wood (M) – wood with the upper diameter of 5 cm and more, and with the lower diameter of up to 24 cm, calculated in single pieces, in pieces as groups, and in stakes. In respect of the quality and size, the medium-size wood is divided into four groups:

- S1 – timber wood;
- S2 – stake wood for industrial processing;
- S3 – round wood for industrial processing;
- S4 – firewood.

Slash (S) – round wood with the lower diameter of up to 5 cm (excluding bark), calculated in pieces as groups, or in stakes. In terms of quality, slash is divided into two groups:

- M1 – slash used for industrial processing;
- M2 – firewood.

Rolnictwo
Agriculture

TABL. 1 (221). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE

A. OGÓLEM

TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006– –2010 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów ^b (stan w czerwcu) w %:					Share in total sown area ^b (as of June) in %:
zbóż podstawowych	60,2	60,2	60,8	60,0	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	60,6	61,1	61,4 ^c	61,2	of which private farms
ziemniaków	4,8	3,7	4,0	4,0	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	5,1	3,8 ^c	4,1	4,1	of which private farms
roślin przemysłowych	11,8	14,9	12,3	11,5	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	9,0	12,1	10,3	9,1	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych	35,5	38,5	36,6	38,4	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	32,9	36,9	34,6	35,8	of which private farms
ziemniaków	215	246	249	256	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	194	230	225	233	of which private farms
rzepaku i rzepiku	27,8	22,8	23,1	29,2	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	25,6	19,2	23,7	26,9	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie					Cattle, pigs, sheep and horses
w przeliczeniowych sztukach dużych ^{bd} (stan w czerwcu)	308282	298830	288098	282687	in terms of large heads ^{bd} (as of June)
w tym gospodarstwa indywidualne ...	256701	248874	235051	229215	of which private farms
Udział krów w pogłowie bydła ^b (stan w czerwcu) w %	39,7	38,8	39,9	40,2	Share of cows in cattle stocks ^b (as of June) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	39,1	37,9	39,2	39,8	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej ^b (stan w końcu lipca) w %	10,0	10,7	9,5	10,3	Share of sows in pig stocks ^b (as of the end of July) in %
w tym gospodarstwa indywidualne ...	9,3	9,6	8,4	9,9	of which private farms
Produkcja mleka krowiego na 1 krowę w l	4188	4096	4072	4325	Production of cows' milk per cow in l
w tym gospodarstwa indywidualne ...	3909	3793	3823	4130	of which private farms

a Przeciętne roczne. b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. c Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. d Patrz uwaga do tabl.11(231) na str. 316; trzoda chlewna - stan w końcu lipca.

a Annual averages. b In 2010 data of the Agricultural Census. c Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. d See note to the table 11(231) on page 316; pig stocks - as of July.

TABL. 1 (221). UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE (dok.)
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE (cont.)
B. W PRZELICZENIU NA UŻYTKI ROLNE ^a
IN TERMS OF AGRICULTURAL LAND ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010		2011	2012	SPECIFICATION
		A	B			
Gospodarstwa rolne ^b (stan w czerwcu)						<i>Agricultural holdings ^b (as of June)</i>
w tys.	70,6	60,9	41,1	42,0	40,0	<i>in thous.</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	70,3	60,7	40,9	41,8	39,8	<i>of which private farms</i>
Powierzchnia użytków rolnych ^b (stan w czerwcu) w tys. ha	778,7	807,5	750,2	739,4	747,3	<i>Agricultural land area ^b (as of June) in thous. ha</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	626,0	628,9	615,8	621,2	631,2	<i>of which private farms</i>
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych ^{bc} (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych	41,6	37,0	39,8	39,0	37,8	<i>Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads ^{bc} (as of June) per 100 ha of agricultural land</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	43,7	39,6	40,4	37,8	36,3	<i>of which private farms</i>
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso ^d (łącznie z tłuszczami i podrobami) na 1 ha użytków rolnych w kg	127,0	269,3	289,9	324,8	321,4	<i>Production of animals for slaughter in terms of meat ^d (including fats and pluck) per 1 ha of agricultural land in kg</i>
Produkcja mleka krowiego na 1 ha użytków rolnych w l	398	354	381	415	441	<i>Production of cows' milk per 1 ha of agricultural land in l</i>
w tym gospodarstwa indywidualne	405	376	384	421	458	<i>of which private farms</i>
Ciągniki rolnicze ^b (stan w czerwcu) na 100 ha użytków rolnych w szt.	5,8	5,8	6,3	•	•	<i>Agricultural tractors ^b (as of June) per 100 ha of agricultural land in units</i>
w tym gospodarstwa indywidualne ...	6,9	7,2	7,4	•	•	<i>of which private farms</i>
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{be} na 1 ha użytków rolnych w kg	124,9	122,1	131,4	139,3	138,5	<i>Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed in terms of pure ingredient ^{be} per 1 ha of agricultural land in kg</i>
w tym gospodarstwa indywidualne ...	111,9	119,6	122,1	127,3	128,0	<i>of which private farms</i>

^a Według siedziby użytkownika; dane dla 2010 r. podano w dwóch ujęciach, tj. porównywalnie z 2005 r. (wariant A) i porównywalnie z latami 2011 i 2012 (wariant B); patrz uwagi ogólne ust. 3 na str. 298 i ust. 4 na str. 299. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^c Patrz uwaga do tabl.11(231) na str. 316; trzoda chlewna - stan w końcu lipca. ^d Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej ciepłej. ^e Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2010/11, 2011/12.

^a By residence of the holder; data for 2010 given in two approaches, i.e. according to 2005 (Variant A) and according to 2011 and 2012 (Variant B); see general notes, item 3 on page 298 and 4 on page 299. ^b In 2010 data of the Agricultural Census. ^c See note to the table 11(231) on page 316; pig stocks - as of July. ^d Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. ^e Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2010/11 and 2011/12 farming years.

TABL. 2 (222). POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW ^a

Stan w czerwcu

AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE ^a

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym	SPECIFICATION	
		Total	gospodarstwa indywidualne		
		w ha	in ha		
OGÓŁEM	2010 ^b	750174	615755	TOTAL	
	2011	739379	621210		
	2012	747326	631188		
W dobrej kulturze rolnej		733657	621882	In good agricultural condition	
Pod zasiewami		575276	483412	Sown area	
Grunty ugorowane		19477	13522	Fallow land	
Uprawy trwałe		5385	4937	Permanent crops	
w tym sady		4667	4344	of which orchards	
Ogrody przydomowe		1466	1428	Kitchen gardens	
Łąki trwałe		95868	86223	Permanent meadows	
Pastwiska trwałe		36186	32361	Permanent pastures	
Pozostałe		13669	9306	Others	

a Według siedziby użytkownika; patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 299. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

a By residence of the holder; see general notes, item 4 on page 299. b Data of the Agricultural Census 2010.

TABL. 3 (223). GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH ^a

Stan w czerwcu

FARMS BY AREA GROUPS ^a

As of June

LATA YEARS	w tys. in thous.	Gospodarstwa rolne Farms								Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha	
		o powierzchni użytków rolnych – w % with agricultural land area of – in %								ogółem total	w tym użytki rolne of which agri- cultural land
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more		
OGÓŁEM											
TOTAL											
2010 ^b	41,1	1,8	12,6	21,7	22,5	15,2	8,5	12,8	4,9	17,3	15,0
2012	40,0	1,5	11,0	23,6	21,7	15,2	7,7	13,5	5,8	22,7	18,7
W tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE Of which PRIVATE FARMS											
2010 ^b	40,9	1,8	12,7	21,8	22,6	15,3	8,5	12,8	4,5	17,4	15,1
2012	39,8	1,6	11,0	23,7	21,8	15,3	7,7	13,5	5,4	18,1	15,9

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 298. b Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

a See general notes, item 2 on page 298. b Data of the Agricultural Census 2010.

TABL. 4 (224). DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe ^{a)})
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices ^{a)})

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2009	2010	2011	2005	2009	2010	2011
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
	rok poprzedni = 100				previous year = 100			
Produkcja globalna	95,6	109,8	107,2	100,7	95,5	110,6	108,2	100,1
<i>Gross output</i>								
roślinna	93,9	106,3	97,8	94,8	95,4	104,2	99,6	100,7
<i>crop</i>								
zwierzęca	98,1	115,1	118,1	107,6	95,7	120,6	117,8	99,4
<i>animal</i>								
Produkcja końcowa	93,4	109,6	108,6	104,8	92,1	112,8	108,4	102,6
<i>Final output</i>								
roślinna	88,9	103,0	95,9	101,3	88,9	103,2	95,0	107,4
<i>crop</i>								
zwierzęca	98,4	116,6	118,7	107,7	95,9	122,8	118,5	99,2
<i>animal</i>								
Produkcja towarowa	102,7	108,7	106,5	106,5	100,6	114,3	105,0	104,3
<i>Market output</i>								
roślinna	106,2	104,2	97,3	98,1	103,4	111,2	92,6	104,2
<i>crop</i>								
zwierzęca	99,4	113,2	113,8	113,5	97,5	117,3	114,4	101,4
<i>animal</i>								

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 pkt 1 na str. 29.

a See general notes, item 11 point 1 on page 29.

TABL. 5 (225). STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe ^{a)})
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices ^{a)})

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^b	2009	2010 ^b	2011	SPECIFICATION
	w % in %				
PRODUKCJA GLOBALNA					
GROSS OUTPUT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	60,1	58,6	54,1	52,9	Crop output
Zboża	24,5	27,7	20,9	26,0	Cereals
w tym zboża podstawowe	21,9	24,4	19,0	23,0	of which basic cereals
w tym: pszenica	11,8	12,3	10,7	12,4	of which: wheat
żyto	2,6	2,6	1,9	2,6	rye
jęczmień	3,0	3,9	2,1	2,9	barley
Ziemniaki	6,9	7,7	7,8	6,9	Potatoes
Przemysłowe	8,4	8,5	8,0	8,1	Industrial
w tym buraki cukrowe	4,1	1,5	1,6	1,9	of which sugar beets
Warzywa	6,6	4,5	4,6	3,1	Vegetables
Owoce	2,6	1,1	1,2	0,9	Fruit
Siano łąkowe	2,7	1,9	2,2	1,3	Meadow hay
Pozostałe	8,4	7,2	9,4	6,6	Others

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 pkt 1 na str. 29. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a See general notes, item 11 point 1 on page 29. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 5 (225). STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe ^a) (dok.)
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices ^a) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^b	2009	2010 ^b	2011	SPECIFICATION
	w % in %				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.)					
GROSS OUTPUT (cont.)					
Produkcja zwierzęca	39,9	41,4	45,9	47,1	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	21,3	26,7	30,7	33,5	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	1,4	2,4	3,3	3,9	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,1	0,1	0,4	calves
trzoda chlewna	17,1	16,4	19,1	21,4	pigs
owce	x	x	0,0	0,0	sheep
drób	2,6	7,7	8,2	7,8	poultry
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	-0,4	-0,5	0,9	-0,2	Increase in herd (basic and working)
Mleko krowie	11,9	10,1	9,2	9,3	Cows' milk
Jaja kurze	5,6	2,7	3,3	3,1	Hen eggs
Obornik	1,5	1,2	1,2	1,0	Manure
Pozostałe	0,0	1,3	0,6	0,2	Others
PRODUKCJA TOWAROWA					
MARKET OUTPUT					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	50,8	48,3	45,4	43,5	Crop output
Zboża	21,4	22,1	17,4	22,9	Cereals
w tym zboża podstawowe	20,6	21,4	16,5	21,8	of which basic cereals
w tym: pszenica	13,4	13,6	11,2	14,8	of which: wheat
żyto	2,3	2,5	1,4	1,9	rye
jęczmień	2,1	2,1	1,6	2,2	barley
Ziemniaki	5,6	7,5	8,0	6,3	Potatoes
Przemysłowe	11,1	10,6	10,4	8,1	Industrial
w tym buraki cukrowe	5,5	2,1	2,2	2,4	of which sugar beets
Warzywa	7,2	4,9	4,8	3,2	Vegetables
Owoce	3,3	1,3	1,4	1,0	Fruit
Pozostałe	2,2	1,9	3,4	2,0	Others
Produkcja zwierzęca	49,2	51,7	54,6	56,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	28,3	35,0	38,9	41,8	Animals for slaughter ^b
w tym:					of which:
bydło (bez cieląt)	1,7	3,1	4,1	4,7	cattle (excluding calves)
cielęta	0,1	0,2	0,1	0,4	calves
trzoda chlewna	22,8	21,6	23,9	26,9	pigs
owce	x	x	0,1	0,1	sheep
drób	3,5	10,0	10,6	9,7	poultry
Mleko krowie	14,6	12,1	11,2	10,8	Cows' milk
Jaja kurze	6,0	2,9	3,7	3,6	Hen eggs
Pozostałe	0,3	1,7	0,8	0,3	Others

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 pkt 1 na str. 29. b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

a See general notes, item 11 point 1 on page 29. b Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.

TABL. 6 (226). POWIERZCHNIA ZASIEWÓW ^a

Stan w czerwcu

SOWN AREA ^a

As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
OGÓŁEM	571882	568803	570351	575276	483412	TOTAL
Zboża	414407	406005	412048	415368	361234	Cereals
zboża podstawowe	347175	342663	346588	345355	295790	basic cereals
pszenica	132758	135853	132506	136392	106161	wheat
żyto	73089	56258	61637	62096	57376	rye
jęczmień	50900	43348	51410	47800	40941	barley
owies	31113	36660	34916	35708	34252	oats
pszenżyto	59315	70543	66120	63359	57060	triticale
mieszanki zbożowe	53981	49710	53163	56167	54429	cereal mixed
gryka, proso i pozostałe zbożowe	7285	9588	8415	9911	8936	buckwheat, millet and other cereals
kukurydza na ziarno	5966	4044	3882	3936	2079	maize for grain
Strączkowe	9787	13711	13526	15678	14768	Pulses
konsumpcyjne	1579	2577	1688	1935	1676	edible
pastewne ^b	8208	11134	11838	13743	13092	feed ^b
Ziemniaki	29629	20851	23057	23292	19949	Potatoes
Przemysłowe	59189	84827	70371	66294	44106	Industrial
w tym:						of which:
buraki cukrowe	12551	9880	10220	10700	8532	sugar beets
oleiste	43929	74350	59658	54955	35050	oilseeds
w tym rzepak i rzepik	43477	73315	59345	54591	34737	of which rape and turnip rape
Pastewne	41447	31953	39616	42811	32127	Feed
w tym:						of which:
okopowe	4687	889	1980	2720	2715	root plants
kukurydza na pasze	9894	14240	15979	19258	10974	maize for feeds
Pozostałe uprawy ^c	17423	11456	11733	11833	11228	Other crops ^c

a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. b Including cereal and pulse mixed for grain. c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (227). ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPŁODÓW
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPŁODY	2006–2010 ^a	2010	2011	2012		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indy- widualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t						
<i>PRODUCTION in t</i>						
Zboża	1411222	1489560	1445038	1528147	1240533	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	1240452	1318493	1267763	1326738	1058727	<i>basic cereals</i>
pszenica	607295	645667	636778	657306	478591	<i>wheat</i>
żyto	157065	162320	157156	184111	159505	<i>rye</i>
jęczmień	172135	158608	165326	166250	136744	<i>barley</i>
owies	83724	103687	96277	103808	98646	<i>oats</i>
pszenżyto	220233	248211	212226	215263	185241	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	144017	145603	149547	166423	159672	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	597152	513452	573576	596285	464812	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	484086	508105	553944	595313	480129	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	159514	167475	137328	159540	93426	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	372402	416443	336511	422140	400253	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt						
<i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Zboża	33,7	36,7	35,1	36,8	34,3	<i>Cereals</i>
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	35,5	38,5	36,6	38,4	35,8	<i>basic cereals</i>
pszenica	46,1	47,5	48,1	48,2	45,1	<i>wheat</i>
żyto	25,5	28,9	25,5	29,6	27,8	<i>rye</i>
jęczmień	31,3	36,6	32,2	34,8	33,4	<i>barley</i>
owies	24,8	28,3	27,6	29,1	28,8	<i>oats</i>
pszenżyto	32,7	35,2	32,1	34,0	32,5	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe	25,6	29,3	28,1	29,6	29,3	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	215	246	249	256	233	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	481	514	542	556	563	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	27,8	22,8	23,1	29,2	26,9	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	40,8	43,5	38,0	44,0	46,4	<i>Meadow hay</i>

a Przeciętne roczne.

a Annual averages.

TABL. 8 (228). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH ^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES ^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		VEGETABLES
				ogółem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA ^c w ha – stan w czerwcu

AREA ^c in ha – as of June

OGÓŁEM	9010	6222	6879	7557	7217	TOTAL
Kapusta	1008	659	722	806	800	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	378	113	326	356	355	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	407	211	316	352	348	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	1333	866	1079	1098	1094	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	560	233	453	488	485	<i>Beetroots</i>
Ogórki	577	377	417	474	470	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	111	60	87	107	107	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	4635	3703	3480 ^e	3876	3557	<i>Others ^d</i>

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	163729	142896	129509	134002	131739	TOTAL
Kapusta	37643	32414	27413	30777	30569	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	7375	2768	6942	7467	7462	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	7599	5131	6615	7039	6967	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	43511	35610	37306	35088	34997	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	13626	8830	11349	12182	12136	<i>Beetroots</i>
Ogórki	8004	6983	5958	6527	6481	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	1300	990	1023	1161	1160	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	44671	50170	32903	33761	31967	<i>Others ^d</i>

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	373	492	379	382	382	<i>Cabbages</i>
Kalafiory	195	245	213	210	210	<i>Cauliflowers</i>
Cebula	187	243	209	200	200	<i>Onions</i>
Marchew jadalna	326	411	346	320	320	<i>Carrots</i>
Buraki ćwikłowe	243	379	250	250	250	<i>Beetroots</i>
Ogórki	139	185	143	138	138	<i>Cucumbers</i>
Pomidory	117	165	118	108	108	<i>Tomatoes</i>
Pozostałe ^d	96	135	95	87	90	<i>Others ^d</i>

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp. e Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc. e Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 9 (229). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW ^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006-2010 ^b	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gos- podarstwa indywi- dualne <i>of which</i> private farms	
POWIERZCHNIA ^c w ha - stan w czerwcu						
<i>AREA ^c in ha - as of June</i>						
OGÓŁEM	3459	3748	4694	4178	3913	TOTAL
Jabłonie	1875	2312	2555	2439	2198	<i>Apples</i>
Grusze	259	256	404	321	321	<i>Pears</i>
Śliwy	395	270	448	312	311	<i>Plums</i>
Wiśnie	539	376	754	559	543	<i>Cherries</i>
Czereśnie	158	155	304	324	318	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	233	379	229	222	221	<i>Others ^d</i>
ZBIORY w t						
<i>PRODUCTION in t</i>						
OGÓŁEM	17126	13047	13262	18709	14263	TOTAL
Jabłka	14143	11186	11301	16760	12422	<i>Apples</i>
Gruszki	1011	670	741	861	861	<i>Pears</i>
Śliwki	990	606	596	482	481	<i>Plums</i>
Wiśnie	748	408	498	475	368	<i>Cherries</i>
Czereśnie	196	144	111	108	108	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	38	33	15	23	23	<i>Others ^d</i>
PLONY z 1 ha w dt						
<i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Jabłka	75	48	44	69	57	<i>Apples</i>
Gruszki	39	26	18	27	27	<i>Pears</i>
Śliwki	25	23	13	16	16	<i>Plums</i>
Wiśnie	14	11	7	9	7	<i>Cherries</i>
Czereśnie	12	9	4	3	3	<i>Sweet cherries</i>
Pozostałe ^d	2	1	1	1	1	<i>Others ^d</i>

a łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABL. 10 (230). POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH ^a
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF FRUIT BUSHES AND BERRY FRUIT ^a

OWOCE	2006–2010 ^b	2010	2011	2012		FRUIT
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywi- dualne of which private farms	

POWIERZCHNIA ^c w ha - stan w czerwcu

AREA ^c in ha - as of June

OGÓŁEM	3520	2298	3145	3190	3091	TOTAL
Truskawki ^d	2602	1201	1937	2007	1966	Strawberries ^d
Maliny ^e	66	153	61	65	61	Raspberries ^e
Porzeczki	557	609	693	643	598	Currants
Agrest	69	84	75	77	77	Gooseberries
Pozostałe ^f	226	251	379	398	389	Others ^f

ZBIORY w t

PRODUCTION in t

OGÓŁEM	12034	8538	6224	7303	7038	TOTAL
Truskawki ^d	9041	5720	4107	4551	4324	Strawberries ^d
Maliny ^e	151	276	141	176	163	Raspberries ^e
Porzeczki	2198	1891	1339	1767	1742	Currants
Agrest	285	307	235	271	271	Gooseberries
Pozostałe ^f	360	344	402	538	538	Others ^f

PLONY z 1 ha w dt

YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^d	35	48	21	23	22	Strawberries ^d
Maliny ^e	23	18	23	27	27	Raspberries ^e
Porzeczki	39	31	19	28	29	Currants
Agrest	41	37	31	35	35	Gooseberries
Pozostałe ^f	16	14	11	14	14	Others ^f

a Łącznie z ogrodami przydomowymi. b Przeciętne roczne. c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. e Łącznie z jeżyną bezkolcową. f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

a Including kitchen gardens. b Annual averages. c In 2010 data of the Agricultural Census. d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item "others". e Including thornless blackberry. f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (231). BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE

Stan w czerwcu
CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010 ^a	2011	2012	2005	2010 ^a	2011	2012
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms			
W SZTUKACH IN HEADS								
Bydło	189238	195639	194700	198541	170801	177892	180504	185159
<i>Cattle</i>								
w tym krowy	76826	75817	77624	79912	68074	67482	70804	73726
<i>of which cows</i>								
Trzoda chlewna ^b	1049804	845403	798099	744887	815630	609311	522458	461551
<i>Pigs^b</i>								
w tym lochy	101363	90739	75666	76875	77224	58611	44099	45488
<i>of which sows</i>								
Owce	10230	17463	14795	17184	9276	16117	13435	15845
<i>Sheep</i>								
w tym maciorki	5790	9932	9022	7765	4920	8818	7835	6646
<i>of which ewes</i>								
Konie ^c	14011	14112	11440	10746	13860	13874	11204	10587
<i>Horses^c</i>								
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	323690	298830	288098	282687	273587	248874	235051	229215
<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>								
NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w szt. PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in heads								
Bydło	•	26,1	26,3	26,6	•	28,9	29,1	29,3
<i>Cattle</i>								
w tym krowy	•	10,1	10,5	10,7	•	11,0	11,4	11,7
<i>of which cows</i>								
Trzoda chlewna ^b	•	112,7	107,9	99,7	•	99,0	84,1	73,1
<i>Pigs^b</i>								
w tym lochy	•	12,1	10,2	10,3	•	9,5	7,1	7,2
<i>of which sows</i>								
Owce	•	2,3	2,0	2,3	•	2,6	2,2	2,5
<i>Sheep</i>								
w tym maciorki	•	1,3	1,2	1,0	•	1,4	1,3	1,1
<i>of which ewes</i>								
Konie ^c	•	1,9	1,5	1,4	•	2,3	1,8	1,7
<i>Horses^c</i>								
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie)	•	39,8	39,0	37,8	•	40,4	37,8	36,3
<i>In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)</i>								

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. bc W latach 2005, 2011 i 2012: b - stan w końcu lipca, c - dane szacunkowe.
d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła - 0,8, dla trzody chlewnej - 0,15, dla owiec - 0,08, dla koni - 1,0.

a Data of the Agricultural Census 2010. bc In years 2005, 2011 and 2012: b - as of the end of July, c - estimated data.
d See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle - 0.8, for pigs - 0.15, for sheep - 0.08, for horses - 1.0.

TABL. 12 (232). DRÓB ^a

Stan w końcu roku

POULTRY ^a

End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywi- dualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	4561,9	5264,0	6376,5	4701,1	4397,7	<i>Hens in thous. heads</i>
w tym nioski	1452,6	1625,6	1459,0	1497,3	1350,0	<i>of which laying hens</i>
Gęsi w tys. szt.	30,1	25,6	31,0	36,0	36,0	<i>Geese in thous. heads</i>
Indyki w tys. szt.	198,9	83,9	93,0	101,9	79,0	<i>Turkeys in thous. heads</i>
Kaczki ^b w tys. szt.	180,1	67,9	58,4	70,0	70,0	<i>Ducks ^b in thous. heads</i>
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c						<i>Hens per 100 ha of agricultural</i>
w szt.	•	701,7	862,4	629,1	696,7	<i>land ^c in heads</i>
w tym nioski	•	216,7	197,3	200,3	213,9	<i>of which laying hens</i>

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry. ^c See general notes, item 3 and 4 on page 298 and 299.

TABL. 13 (233). PRODUKCJA ŻYWCA RZEŹNEGO ^aPRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywi- dualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK

IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt)	19,1	45,8	56,6	48,3	45,4	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	5,9	4,6	19,3	4,0	2,5	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	893,0	1562,9	1648,9	1517,6	1045,4	<i>Pigs</i>
Owce	9,7	10,1	10,4	8,2	7,9	<i>Sheep</i>
Konie	0,0	0,1	0,1	-	-	<i>Horses</i>

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ

IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt)	9,8	25,1	29,4	24,7	23,2	<i>Cattle (excluding calves)</i>
Cielęta	0,5	0,4	1,8	0,3	0,2	<i>Calves</i>
Trzoda chlewna	97,1	172,4	199,5	189,3	138,2	<i>Pigs</i>
Owce	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	<i>Sheep</i>
Konie	0,0	0,1	0,0	-	-	<i>Horses</i>
Drób	17,5	83,3	79,2	95,9	71,3	<i>Poultry</i>
Kozy i króliki	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	<i>Goats and rabbits</i>

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (234). PRODUKCJA MIĘSA ^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW
PRODUCTION OF MEAT ^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i pod- robami)	98,9	217,5	240,1	240,2	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	94,8	207,5	229,1	229,3	meat and fats
wołowe	5,1	13,2	15,2	12,8	beef
cielęce	0,3	0,2	1,1	0,2	veal
wieprzowe	75,8	134,5	155,6	147,7	pork
baranie	0,2	0,2	0,1	0,1	mutton
końskie	0,0	0,0	0,0	-	horseflesh
drobiowe	12,3	58,3	55,4	67,1	poultry
kozie i królicze ^b	1,1	1,1	1,7	1,4	goat and rabbit ^b
podroby	4,1	10,0	11,0	10,9	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
O G Ó Ł E M	•	289,9	324,8	321,4	T O T A L

^a W wadze poubojowej cieplej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

TABL. 15 (235). PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywi- dualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów	310,2	286,2	306,8	329,7	288,9	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	•	38,1	41,5	44,1	45,8	per 100 ha agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l	4037	4096	4072	4325	4130	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	447,3	311,5	329,3	278,6	251,7	Egg production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury niośki w szt.	241	205	212	183	183	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

^a See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

TABL. 16 (236). CIĄGNIKI ROLNICZE

Stan w czerwcu
 AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	W tym gospodarstwa indywidualne <i>Of which private farms</i>		SPECIFICATION
W sztukach	2005	44838	43338		<i>In units</i>
	2010 ^a	46981	45307		
Powierzchnia użytków rolnych ^b na	2005	•	•		<i>Agricultural land area ^b per tractor in ha</i>
1 ciągnik w ha	2010 ^a	16,0	13,6		

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.
 a *Data of the Agricultural Census 2010.* b *See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.*

TABL. 17 (237). ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK

CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2010/11	2011/12		SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	

W TONACH
 IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	97313	98583	102982	103502	80793	<i>Mineral or chemical fertilizers ^b</i>
azotowe	47880	58212	61051	63988	49971	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	21297	18709	20537	18067	14585	<i>phosphatic</i>
potasowe	28136	21662	21394	21447	16237	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	63253	46174	36300	29153	18094	<i>Lime fertilizers ^c</i>

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w kg

PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	•	131,4	139,3	138,5	128,0	<i>Mineral or chemical fertilizers ^b</i>
azotowe	•	77,6	82,6	85,6	79,2	<i>nitrogenous</i>
fosforowe	•	24,9	27,8	24,2	23,1	<i>phosphatic</i>
potasowe	•	28,9	28,9	28,7	25,7	<i>potassic</i>
Nawozy wapniowe ^c	•	61,6	49,1	39,0	28,7	<i>Lime fertilizers ^c</i>

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. b Łącznie z wieloskładnikowymi. c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. d Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

a *Data of the Agricultural Census 2010.* b *Including mixed fertilizers.* c *Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime.* d *See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.*

TABL. 18 (238). WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące ^a)VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices ^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
O G Ó Ł E M	1054085,0	2008824,1	2592591,3	2981662,3	2245650,2	T O T A L
Produkty roślinne	485696,4	806654,0	1042819,7	1221911,4	906032,8	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	236215,9	379428,5	645211,2	732055,5	568915,1	Cereals
w tym zboża podstawowe ^b	225425,8	367363,5	625302,1	710984,2	559062,3	of which basic cereals ^b
pszenica	172597,3	279013,5	474575,5	505266,4	393045,2	wheat
żyto	19815,4	28989,9	50686,6	86126,2	67493,2	rye
jęczmień	14638,3	27004,9	51770,0	59207,7	52657,0	barley
owies i mieszanki zbożowe	8057,2	7067,9	10571,9	13747,9	12271,7	oats and cereal mixed
pszenżyto	10317,6	25287,3	37698,1	46636,0	33595,2	triticale
w tym zboża konsumpcyjne						of which consumer and for
i paszowe	233952,7	377686,6	640288,9	726861,6	564344,9	feeds cereals
w tym zboża podstawowe ^b	223396,5	365621,6	620379,8	705827,1	554529,0	of which basic cereals ^b
pszenica	172165,1	278524,2	472707,1	503024,2	391310,1	wheat
żyto	19434,3	28783,6	50489,3	85499,1	66866,1	rye
jęczmień	14283,2	26517,6	51136,3	58870,1	52364,4	barley
owies i mieszanki						
zbożowe	7696,3	7001,7	10063,8	13361,1	11919,1	oats and cereal mixed
pszenżyto	9817,6	24794,5	35983,3	45072,6	32069,3	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^c	49,8	78,8	16,8	147,5	84,3	Edible pulses ^c
Ziemniaki	43990,5	76660,2	64430,3	89009,8	33282,4	Potatoes
Buraki cukrowe	89904,5	57881,4	79111,8	81239,6	63840,1	Sugar beets
Rzepak i rzepik	83574,0	208776,8	182304,0	242964,9	168634,8	Rape and turnip rape
Warzywa	13684,6	32934,6	31337,2	33369,4	31776,3	Vegetables
Owoce	11548,4	24524,6	27010,3	28726,2	27087,2	Fruit
Produkty zwierzęce	568388,6	1202170,1	1549771,6	1759750,9	1339617,4	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^d	375550,4	929183,3	1224714,9	1411796,5	1031712,2	Animals for slaughter ^d
bydło (bez cieląt)	24618,6	90100,2	143450,8	133073,2	122984,6	cattle (excluding calves)
cielęta	122,6	362,7	349,9	347,7	347,7	calves
trzoda chlewna	311077,3	588362,7	785639,9	918614,0	648103,8	pigs
owce	612,0	1078,0	1472,5	1262,8	1170,7	sheep
konie	42,8	158,9	95,2	-	-	horses
drób	39077,1	249120,8	293706,6	358498,8	259105,4	poultry
Mleko krowie	190058,3	241433,7	294756,3	312579,8	280765,9	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	37,1	4502,9 ^e	3930,3	4632,6	3210,7	Consumer hen eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^f w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^f in zł						
O G Ó Ł E M	•	2678	3506	3990	3558	T O T A L
Produkty: roślinne	•	1075	1410	1635	1436	Products: crop
zwierzęce	•	1603	2096	2355	2122	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Łącznie z mieszankami zbożowymi. ^c Bez materiału siewnego. ^d W wadze żywej. ^e Znaczący wzrost wartości skupu wynika ze zwiększenia liczby jednostek objętych badaniem. ^f Patrz uwagi ogólne, ust. 3 i 4 na str. 298 i 299.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Including cereal mixed. ^c Excluding sowing. ^d In live weight. ^e A substantial increase of the value of procurement was due to an increased number of entities included in the survey. ^f See general notes, item 3 and 4 on pages 298 and 299.

TABL. 19 (239). SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2011	2012		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gos- podarstwa indywi- dualne of which private farms	
Zboża w t	667947	683137	805297	849973	662154	<i>Cereals in t</i>
w tym zboża podstawowe ^a	640966	663143	780619	821634	648116	<i>of which basic cereals ^a</i>
pszenica	471065	468773	572928	552232	430207	<i>wheat</i>
żyto	68074	64462	66861	115989	91728	<i>rye</i>
jęczmień	41185	57019	70196	73678	65602	<i>barley</i>
owies i mieszanki						
zbożowe	26425	20267	17325	20894	18888	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyto	34217	52622	53309	58841	41691	<i>triticale</i>
w tym zboża konsumpcyjne						<i>of which consumer and for</i>
i paszowe	662725	680851	801064	845693	658271	<i>feeds cereals</i>
w tym zboża podstawowe ^a	635916	660857	776386	817371	644250	<i>of which basic cereals ^a</i>
pszenica	470133	468170	571408	550540	428845	<i>wheat</i>
żyto	67195	64133	66641	115389	91128	<i>rye</i>
jęczmień	40486	56388	69571	73373	65323	<i>barley</i>
owies i mieszanki						
zbożowe	25275	20137	16770	20427	18441	<i>mixed</i>
pszenżyto	32827	52029	51996	57642	40513	<i>triticale</i>
Strączkowe konsumpcyjne ^b						
w t	69	73	14	130	79	<i>Edible pulses ^b in t</i>
Ziemniaki w t	148003	222628	170346	223760	85700	<i>Potatoes in t</i>
Buraki cukrowe w t	520699	504206	557844	542993	427809	<i>Sugar beets in t</i>
Rzepak i rzepik w t	105699	166481	99254	124656	85589	<i>Rape and turnip rape in t</i>
Warzywa w t	25249	40593	38589	39964	38135	<i>Vegetables in t</i>
Owoce w t	12067	16488	10976	12488	11356	<i>Fruit in t</i>
Żywiec rzeźny ^c w t	100457	244598	290675	285033	211272	<i>Animals for slaughter ^c in t</i>
bydło (bez cieląt)	6204	20023	25803	19754	18285	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	21	48	49	41	41	<i>calves</i>
trzoda chlewna	81718	148261	190110	176052	128397	<i>pigs</i>
owce	93	157	183	156	143	<i>sheep</i>
konie	8	27	17	-	-	<i>horses</i>
drób	12413	76082	74513	89030	64406	<i>poultry</i>
Żywiec rzeźny w przeliczeniu						
na mięso (łącznie z tłuszczami) ^d w t	75744	179623	213871	209971	154783	<i>Animals for slaughter in terms</i>
of meat (including fats) ^d in t						<i>of meat (including fats) ^d in t</i>
Mleko krowie w tys. l	209957	232805	241684	260699	236086	<i>Cows' milk in thous. l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne						
w tys. szt.	168	23149 ^e	21257	15653	9935	<i>Consumer hen eggs in thous. units</i>

a Łącznie z mieszankami zbożowymi. b Bez materiału siewnego. c W wadze żywej. d Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze poubojowej ciepłej. e Znaczný wzrost skupu wynika ze zwiększenia liczby jednostek objętych badaniem.

a Including cereal mixed. b Excluding sowing. c In live weight. d Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. e A substantial increase of procurement was due to an increased number of entities included in the survey.

TABL. 20 (240). EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	35	1313	146	5782
2010	348	12048	300	10506
2011	460	16403	303	10954
2012	601	21223	293	9392

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo

Hunting

TABL. 21 (241). WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE ^a

Stan w dniu 10 III

MAJOR GAME SPECIES ^a

As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005 ^b	2010	2011	2012	GAME SPECIES
W SZTUKACH					
<i>IN HEADS</i>					
Łosie	5	54	55	104	<i>Moose</i>
Daniele	504	959	1112	1469	<i>Fallow deer</i>
Muflony	60	132	81	60	<i>Mouflons</i>
W TYSIĄCACH SZTUK					
<i>IN THOUSAND HEADS</i>					
Jelenie	10,7	14,0	15,5	17,6	<i>Deer</i>
Sarny	42,2	52,1	50,1	52,0	<i>Roe deer</i>
Dziki	12,1	17,0	18,4	17,9	<i>Wild boars</i>
Lisy	12,8	11,7	12,4	12,7	<i>Foxes</i>
Zające	11,7	16,3	18,0	20,3	<i>Hares</i>
Bazanty	4,9	5,7	5,8	5,6	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	6,1	8,1	8,0	7,2	<i>Partridges</i>

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

^b Stan w dniu 31 III.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego, w 2005 r. również Ministerstwa Rolnictwa.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests. ^b As of 31 III.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association and in 2005 also of the Ministry of Agriculture.

TABL. 22 (242). ODSTRZAŁ WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH ^a
SHOOT OF MAIN GAME SPECIES ^a

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2011/12	2012/13	GAME SPECIES
Jelenie	3298	4888	6372	7336	Deer
Daniele	90	240	359	373	Fallow deer
Sarny	10018	9906	10737	10611	Roe deer
Dziki	9468	16571	13967	17296	Wild boars
Lisy	8417	7526	6337	7176	Foxes
Zające	464	298	111	204	Hares
Bażanty	518	580	868	1015	Pheasants
Kuropatwy	12	1	10	-	Partridges

^a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. ^b Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: do roku łowieckiego 2011/12 dane Agencji Nieruchomości Rolnych, od roku łowieckiego 2012/13 dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. ^b Data exclude centres of game breeding managed by the State Forests.

S o u r c e: until the hunting year 2011/12 data of the Agricultural Property Agency, since the hunting year 2012/13 data of the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 23 (243). KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE
Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION AND HUNTING DISTRICTS
As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					Hunting clubs:
liczba ^b	140	132	132 ^c	132	number ^b
członkowie ^d	7222	3322	6953	6957	members ^d
Obwody łowieckie:					Hunting districts:
liczba	308	308	307	307	number
powierzchnia w tys. ha	1541,0	1556,5	1546,2	1541,0	area in thous. ha
w tym na gruntach leś- nych	576,4	588,1	588,7	590,8	of which on forest land

^a Stan w dniu 31 III. ^b Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. ^c Dane dotyczą 2010 r. ^d Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Ź r ó d ł o: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

^a As of 31 III. ^b Data grouped according to the seat of hunting club. ^c Data concern 2010. ^d Data grouped according to the seat of member of hunting club.

S o u r c e: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo

Forestry

TABL. 24 (244). POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH

Stan w dniu 31 XII

FOREST LAND

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w ha	674311	680482	681101	682118	T O T A L in ha
Lasy	656980	662728^a	663368	664403	Forests
Publiczne	587417	589105	589187	589214	Public
zalesione	579625	580796	580845	581029	wooded
niezalesione	7792	8309	8342	8186	non-wooded
własność Skarbu Państwa	584102	585749 ^a	585812	585821	owned by the State Treasury
zalesione	576414	577529	577570	577724	wooded
niezalesione	7688	8220	8242	8097	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwo- wych	569596	571414	571771	571886	managed by the State Forests
zalesione	562100	563397	563732	564007	wooded
niezalesione	7496	8017	8039	7879	non-wooded
parki narodowe	9782	9788	9841	9843	national parks
zalesione	9599	9601	9654	9657	wooded
niezalesione	183	187	187	187	non-wooded
własność gmin ^b	3315	3355	3375	3393	gmina ^b owned
zalesione	3212	3267	3275	3305	wooded
niezalesione	103	88	100	89	non-wooded
Prywatne	69563	73623 ^a	74181	75189	Private
zalesione	68634	71930	72436	73533	wooded
niezalesione	929	1693	1745	1656	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	17331	17754	17733	17715	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	35,9	36,2	36,2	36,3	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA W %	36,9	37,2	37,2	37,3	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP IN %

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b Dotyczy także gmin mających status miasta na prawach powiatu.

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. b It is also concerns gminas which are cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25(245), 26(246)

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2008–2012 przez Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej; dane nie są w pełni porównywalne z danymi publikowanymi w poprzednich edycjach Rocznika.

Note to tables 25(245), 26(246)

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2008–2012 by the Bureau for Forest Management and Geodesy; data are not strictly comparable with the data published in the previous editions of the Yearbook.

TABL. 25 (245). POWIERZCHNIA LASÓW**FOREST AREAS****A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW****BY AGE OF TREE STANDS**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	razem total	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							w klasie odno- wienia ^a i o bu- dowie prze- rębowej in renewal class ^a with a troug- fell con- struction
			drzewostany tree stands							
			w klasie wieku in age group							
			I (1–20 lat)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej and older)		
OGÓŁEM TOTAL	663368	97,9	11,9	16,0	25,3	16,8	13,6	11,8	2,5	
w tym: of which:										
W zarządzie Lasów Państwowych Managed by the State Forests	571774	98,0	11,8	15,4	24,1	17,4	14,8	11,6	2,9	
Lasy prywatne	74181	96,6	15,1	24,7	36,8	12,1	6,3	1,6	-	
Private forests										

a Łącznie z klasą do odnowienia.

a Including regeneration class.

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE**BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS**

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w ha in ha	w zarządzie Lasów Państ- wowych of which managed by the State Forests		
			lasy prywatne private forests		
		w % in %			
OGÓŁEM Drzewa iglaste	663368 496547	100,0 74,8	100,0 73,8	100,0 82,3	TOTAL <i>Coniferous trees</i>
w tym:					of which:
sosna	456512	68,8	67,9	75,2	pine
świerk	28106	4,2	4,2	4,3	spruce

TABL. 25 (245). POWIERZCHNIA LASÓW (dok.)

FOREST AREAS (cont.)

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE (dok.)

BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS (cont.)

GATUNKI DRZEW	Ogółem Total		W tym Of which		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	lasy prywatne private forests	
	w ha in ha	w % in %			
Drzewa liściaste	166821	25,2	26,2	17,7	<i>Broadleaved trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
buk	64113	9,7	10,5	2,5	<i>beech</i>
dąb	29373	4,4	4,6	4,2	<i>oak</i>
grab	4184	0,6	0,6	0,8	<i>hornbeam</i>
brzoza	47583	7,2	7,1	7,7	<i>birch</i>
olsza	14930	2,3	2,5	0,6	<i>alder</i>
osika	2063	0,3	0,2	1,1	<i>aspen</i>

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (246). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU

GROWING STOCK OF STANDING WOOD

A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW

BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area									
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odno- wienia ^c i o bu- dowie prze- rębowej in re- newal class ^c with a troug- fell con- struction	prze- stoje ^b hold-over trees ^b
			w klasie wieku in age group								
			I (1–20 lat)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej and older)			
O GÓŁEM	172207,0	100,0	0,8	9,8	27,7	21,0	18,6	18,4	3,1	0,6	
TOTAL											
w tym: of which:											
W zarządzie Lasów Państwowych	151955,3	100,0	0,7	9,1	25,9	21,8	20,0	18,3	3,5	0,7	
Managed by the State Forests											
Lasy prywatne	15279,2	99,9	1,8	19,1	49,7	18,0	8,5	2,8	-	0,0	
Private forests											

a W korze. b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębnością. c Łącznie z klasą do odnowienia.

a Overbark. b Trees not felled in the assumed throughfell order. c Including regeneration class.

TABL. 26 (246). ZASOBY DRZEWNE NA PNIU (dok.)

GROWING STOCK OF STANDING WOOD (cont.)

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE

BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a <i>Gross ^a total timber</i>		W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych <i>of which managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
	w tys. m ³ <i>in thous. m³</i>	w % <i>in %</i>			
OGÓŁEM	172207,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	132891,6	77,2	76,2	83,8	<i>Coniferous trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
sosna	121152,9	70,3	69,5	75,9	<i>pine</i>
świerk	7341,4	4,3	4,3	2,8	<i>spruce</i>
Drzewa liściaste	39315,4	22,8	23,8	16,2	<i>Broadleaved trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
buk	18028,1	10,5	11,4	0,7	<i>beech</i>
dąb	5837,7	3,4	3,4	4,5	<i>oak</i>
grab	715,9	0,4	0,4	1,0	<i>hornbeam</i>
brzoza	9831,0	5,7	3,6	7,9	<i>birch</i>
olsza	4126,0	2,4	2,6	1,2	<i>alder</i>
osika	284,9	0,2	0,1	0,7	<i>aspen</i>

a W korze.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

a *Overbark*.

S o u r c e: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (247). ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE

RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	las publiczne <i>public forests</i>			
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa of which owned by the State Treasury		las prywatne ^a <i>private forests^a</i>
w ha in ha								
Powierzchnia produkcyjna szkólek leśnych (stan w dniu 31 XII)	240	200	179	179	179	179	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	4916	3418	4106	4100	3765	3755	335	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	4061	2969	3790	3905	3736	3726	170	<i>renewals</i>
szuczne	3611	2754	3459	3649	3479	3478	170	<i>artificial</i>
zrębów ^b	3549	2715	3423	3624	3471	3470	153	<i>felling sites^b</i>
halizn i płazowin	62	38	35	25	8	8	17	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne	450	215	331	256	256	248	-	<i>natural</i>
zalesienia ^c	855	449	316	195	29	29	166	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	626	325	297	343	321	316	22	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielęgnowanie ^e	22194	16529	19258	19331	18680	18612	651	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw	14388	10876	12753	13291	12662	12652	629	<i>crops</i>
młodników	7315	5238	6338	5910	5910	5910	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	190	61	80	50	50	50	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje	3709	3894	4778	4068	4068	4068	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. b Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. c Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. d Dodatkowo wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. e Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. f Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a *Estimated data.* b *Including renewals protected by tree stands.* c *Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan.* d *Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings.* e *Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years.* f *Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.*

TABL. 28 (248). POZYSKANIE DREWNA ^a
REMOVALS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012			SPECIFICATION	
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>			
					razem <i>total</i>	w tym wła- sność Skarbu Pań- stwa <i>of which owned by the State Trea- sury</i>		las prywat- ne <i>private forests</i>
OGÓŁEM w dam³	2698	2940	3114	3105	3007	3004	98	TOTAL in dam³
Grubizna	2422	2712	2858	2875	2777	2774	98	Timber
Grubizna iglasta	1876	2132	2253	2256	2168	2167	88	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	909	940	1003	942	911	910	32	large-size wood
średniowymiarowe do prze- robu przemysłowego	844	1035	1058	1121	1088	1087	33	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta	546	580	605	619	609	607	10	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe	185	191	213	206	204	203	2	large-size wood
średniowymiarowe do prze- robu przemysłowego	297	287	271	289	286	285	3	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe ^b ...	276	228	256	230	230	230	-	Slash ^b
Do przerobu przemysłowego	89	44	32	31	31	31	-	Slash for industrial uses
Opałowe	187	184	224	199	199	199	-	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³	368,6	409,3	430,9	432,8	471,4	473,6	130,4	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. b Wyłącznie w lasach publicznych.

U w a g a. W prezentowanych latach nie pozyskano karpiny.

a Excluding logging (large timber) from plantings. b Exclusively in public forests.

N o t e. In presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (249). ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENI
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywatnych of which on private land	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	16	25	20	20	-	Production area of nurseries ^a in ha
Sadzenie w szt.: drzew	76462	43470	39127	33024	9543	Plantings in units of: trees
krzewów	90051	60882	61795	40502	8300	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	28740	41633	32598	33095	19745	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	3519	7490	6429	6568	3762	coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	1594	4602	3432	3600	2069	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	25221	34143	26169	26527	15983	non-coniferous
w tym drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia	7178	15192	9515	9151	5594	of which large-size general purpose wood

a Stan w dniu 31 XII. b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).

a As of 31 XII. b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (250). POŻARY W LASACH^a
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Pożary	521	277	358	247	Number of fires
w tym: podpalenia	138	57	111	69	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	203	107	134	75	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	110,8	53,7	42,9	31,3	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	35,5	21,6	19,6	9,7	of which: arsons
nieostrożność dorosłych	46,3	16,5	16,1	9,3	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha ...	0,2	0,2	0,1	0,1	Average forest areas burned by fire in ha

a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.

Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.

a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.

Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 3(253) uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji) oraz podmioty produkujące wyroby przemysłowe zaliczane do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych, ust. 7 na str. 27.

3. Przedstawione w tabl. 3(253) wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU 2008) i Listą PRODCOM, rekomendowaną przez EUROSTAT do badań produktowych w krajach członkowskich UE.

W niektórych przypadkach wyroby prezentuje się według dodatkowych grupowań, stanowiących:

- sumę niektórych pozycji PKWiU i PRODCOM-u lub ich części,
- pozycje zbiorczą utworzoną w oparciu o kryteria inne niż występujące w PKWiU i PRODCOM-ie.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. **Produkcja sprzedana** dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities” as an additional grouping.

In tables 3(253) were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections) and entities producing industrial products and included in sections other than: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

2. Data were compiled using the **enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e., by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes, item 7 on page 27.

3. Products in table 3(253) are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008) and PRODCOM List, recommended by the EUROSTAT for product surveys in EU member states.

In some cases products are presented according to additional grouping, comprising:

- the sum of some PKWiU and PRODCOM positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU and PRODCOM.

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. **Sold production** concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych, ust. 10 na str. 29.

Jako **cenę stałą** w 2012 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia (np.: słoma, wiklina, trzcina, glina), a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy i obejmują pracowników pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w zakresie **budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności (PKD 2007) do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według grup PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych, ust. 7 na str. 27.

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement;*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes, item 10 on page 29.*

***Constant prices** in 2012 (2010 average constant prices) were adopted as constant prices in 2010.*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin (e.g.: straw, wicker, reed, clay) and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data regarding **average employment and average monthly gross wages and salaries** concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement and includes full-time and part-time paid employees in terms of full-time employees.*

Construction

1. Information within the scope of **construction** concerns of economic entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the section “Construction”.

2. Data according to NACE Rev. 2 groups were compiled using the **enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes, item 7 on page 27.

3. Produkcja budowlano-montażowa dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceńiowym (tj. na rzecz obcych zleceńiodawców) przez podmioty budowlane.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o budynkach oddanych do użytkowania (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków - tylko budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków - budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy), oddanych do użytkowania w okresie od 1 I do 31 XII.

6. Dane o przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór lub stosunek służbowy) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Construction and assembly production concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contracts system (i.e. for outside clients).

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Types of Constructions (PKOB).

5. Data regarding buildings completed (by all investors) concerns:

- within the scope of the number of buildings - only newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings - newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion), completed in the period from 1 I to 31 XII.

6. Data regarding average employment and average monthly gross wages and salaries concerns hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contact, positing, appointment, election or service relation) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, in terms of full-time employees.

TABL. 1 (251). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU ^a
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		2011 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł				w % in %	
	ceny bieżące current prices					
O G Ó Ł E M	38505,5	58892,3	72382,3	79458,1	100,0	104,6
TOTAL						
sektor publiczny	12265,0	#	#	#	#	x
public sector						
sektor prywatny	26240,5	#	#	#	#	x
private sector						
Górnictwo i wydobywanie	#	481,6	548,7	805,6	1,0	137,3
Mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	34617,2	52558,2	65673,6	72248,3	90,9	104,5
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych	4077,7	5716,7	5982,7	6643,2	8,4	113,7
Manufacture of food products						
Produkcja napojów	395,4	497,9	533,8	589,2	0,7	112,3
Manufacture of beverages						
Produkcja wyrobów tekstylnych	55,7	134,6	145,8	158,5	0,2	106,2
Manufacture of textiles						
Produkcja odzieży	264,6	248,7	277,0	278,0	0,4	98,4
Manufacture of wearing apparel						
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	183,6	124,3	152,7	229,1	0,3	160,2
Manufacture of leather and related products						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1112,0	1890,4	1465,2	1523,2	1,9	105,3
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	94,4	153,5	145,3	147,7	0,2	103,0
Printing and reproduction of recorded media						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	558,5	1039,9	1279,1	1659,4	2,1	126,1
Manufacture of chemicals and chemical products						
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1587,6	2282,1	2572,5	2611,6	3,3	109,3
Manufacture of rubber and plastic products						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	743,4	1204,8	1169,4	1133,4	1,4	95,4
Manufacture of other non-metallic mineral products						
Produkcja metali	50,5	77,2	65,4	67,6	0,1	89,7
Manufacture of basic metals						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	2087,0	3250,4	3975,5	4153,2	5,2	103,0
Manufacture of metal products ^Δ						

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (251). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU ^a (dok.)
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012		2011 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
	w mln zł in mln zł				w % in %	
	ceny bieżące		current prices			
Przetwórstwo przemysłowe (dok.): Manufacturing (cont.):						
Produkcja komputerów, wyrobów elektro- nicznych i optycznych	3936,5	4521,6	5292,0	5452,8	6,9	98,1
<i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych	338,7	519,7	443,9	479,7	0,6	106,3
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	1110,0	1791,0	1759,2	2134,9	2,7	128,3
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczip ^Δ	741,2	837,0	1260,5	1217,2	1,5	93,6
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	3821,6	2864,2	3458,5	4154,6	5,2	108,2
Produkcja mebli	842,7	1010,4	989,4	972,2	1,2	95,0
<i>Manufacture of furniture</i>						
Pozostała produkcja wyrobów	232,7	197,2	394,0	443,6	0,6	100,5
<i>Other manufacturing</i>						
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1013,6	1308,3	1476,1	1701,9	2,1	112,9
<i>Repair and installation of machinery and equipment</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	2824,7	4736,6	4827,8	5095,2	6,4	105,7
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	#	1115,9	1332,2	1309,0	1,7	96,3
<i>Water supply; sewerage, waste mana- gement and remediation activities</i>						
w tym: of which:						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	#	309,3	90,3	91,7	0,1	98,2
<i>Water collection, treatment and supply</i>						
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	227,2	420,3	604,6	559,0	0,7	95,2
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (252). PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE ^a (ceny bieżące)*SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY ^a (current prices)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	38505,5	58892,3	72382,3	79458,1	T O T A L
					<i>entities with following number of</i>
podmioty o liczbie zatrudnionych:					<i>paid employees:</i>
49 osób i mniej	5212,6	6989,6	8211,1	9128,9	<i>49 persons and less</i>
50–249	8564,1	11136,9	12022,4	13498,0	<i>50–249</i>
250–499	3715,3	7110,9	9289,7	9726,4	<i>250–499</i>
500–999	10743,7	4403,0	3649,0	4229,6	<i>500–999</i>
1000 osób i więcej	10269,8	29251,9	39210,1	42875,1	<i>1000 persons and more</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (253). PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW ^a*PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS ^a*

WYROBY	2005	2010	2011	2012		PRODUCTS
				ogółem total	udział w kraju w % share in country in %	
Produkty uboju ^b wliczane do wydajności poubojowej w tys. t:						<i>Slaughter products ^b included in slaughter capacity in thous. t:</i>
bydła i cieląt	8,5	6,6	4,2	3,6	1,6	<i>cattle and calves</i>
trzody chlewnej	81,8	82,0	82,7	78,9	9,2	<i>pigs</i>
Mięso drobiowe w tys. t	45,0	75,8	73,7	75,5	3,9	<i>Poultry meat in thous. t</i>
Wędliny i kiełbasy ^c w tys. t	•	13,4	16,1	16,1	2,1	<i>Cured meats products and sausages ^c in thous. t</i>
Filety z ryb morskich, świeże lub chłodzone ^d w t	1676	1454	5288	2995	20,4	<i>Seafood fillets, fresh or refrigerated ^d in t</i>
Śledzie wędzone, włączając filety ^d w t	230	511	391	266	31,7	<i>Smoked herrings, including fillets ^d in t</i>
Konserwy rybne ^d w tys. t	30,7	47,0	50,0	46,5	93,4	<i>Canned fish ^d in thous. t</i>
Mleko płynne przetworzone łącznie z mlekiem przerzutowym do dalszej produkcji w mln l	48,5	70,6	73,4	56,1	2,1	<i>Processed liquid milk including for further processing in mln l</i>
Masło oraz inne tłuszcze otrzymywane z mleka w tys. t	1,0	0,6	0,5	0,5	0,3	<i>Butter and other fats from milk in thous. t</i>
Ser świeży niedojrzewający i twaróg w tys. t	5,8	7,9	7,5	6,3	1,6	<i>Unripened fresh cheese and curd in thous. t</i>
Jogurt ^d w tys. hl	18,3	95,8	118,3	173,9	3,9	<i>Yogurt ^d in thous. hl</i>
Produkty stosowane w żywieniu zwierząt hodowlanych w tys. t	184,2	171,4	162,5	163,3	1,9	<i>Products used to feed livestock in thous. t</i>
Pieczyno świeże ^d w tys. t	94,7	85,0	70,8	82,5	4,9	<i>Fresh bread ^d in thous. t</i>
Obuwie z wierzchami wykonanymi ze skóry w mln par	1,7	1,0	0,9	1,0	8,6	<i>Footwear with leather uppers in mln pairs</i>
Tarcica iglasta w dam ³	499,0	456,3	466,5	427,0	11,2	<i>Coniferous sawnwood in dam³</i>
Tarcica liściasta w dam ³	80,5	52,0	56,6	42,2	9,3	<i>Leafy sawnwood in dam³</i>
Okna i drzwi, ościeżnice i progki drewniane w tys. m ²	2491,1	3090,3	2964,4	2804,8	19,5	<i>Windows and doors, casings and wooden thresholds in thous. m²</i>
Masa betonowa prefabrykowana ^{de} w tys. t	986,6	1996,8	2442,0	1677,2	3,7	<i>Ready-mix concrete ^{de} in thous. t</i>
Urządzenia klimatyzacyjne w tys. szt.	16,6	32,1	43,7	73,4	27,7	<i>Air conditioning devices in thous. units</i>
Maszyny dla rolnictwa i leśnictwa do uprawy gleby w tys. szt.	•	5,9	6,6	8,4	9,0	<i>Machinery for agriculture and forestry to soil in thous. units</i>
Pojemniki i kontenery ^f w tys. szt.	•	14,6	15,9	12,5	32,3	<i>Boxes and containers ^f in thous. units</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Obejmują mięso, tłuszcze, podroby oraz części niejadalne (odpady); w wadze poubojowej ciepłej. c Bez drobiowych. d Dane opracowano metodą przedsięwzięcia. e Beton gotowy do wylania. f Włączając do przewozu płynów lub gazu przystosowane do przewozu jednym lub więcej środkami transportu.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons. b Including meat, fats, offal, animal parts unfit for human consumption; in post-slaughter warm weight. c Excluding cured poultry meat. d Data compiled using the enterprise method. e Concrete ready for covering. f Including the transport of liquids or gas for the carriage of one or more modes of transport.

TABL. 4 (254). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE ^a
AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	137865	131432	128272	T O T A L
sektor publiczny	19345	18411	16334	public sector
sektor prywatny	118521	113021	111938	private sector
Górnictwo i wydobywanie	881	879	890	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	118568	112385	112054	Manufacturing
w tym:				of which:
Produkcja artykułów spożywczych	19062	17467	17581	Manufacture of food products
Produkcja napojów	751	833	829	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	795	789	846	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	4193	3877	3420	Manufacture of wearing apparel
				Manufacture of leather and related products
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1199	1306	1826	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	10305	8478	8087	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	720	796	795	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2171	2425	2599	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	8172	7944	8003	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	4663	4407	4205	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	522	384	378	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	14149	12943	13754	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	11104	10528	9440	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	2411	1975	1911	Manufacture of electrical equipment
				Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	5785	5979	6582	
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	2228	2605	2578	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	8263	7633	7775	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	7445	6530	6032	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	1657	2339	2352	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	6735	7057	6916	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	12578	11999	9176	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	5838	6168	6153	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:				of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1329	653	631	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	2209	2704	2897	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (255). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE ^a
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w zł in zł			
O G Ó Ł E M	3314,52	3526,84	3648,18	T O T A L
sektor publiczny	4892,93	5235,71	5657,17	public sector
sektor prywatny	3056,87	3248,47	3355,03	private sector
Górnictwo i wydobywanie	7141,01	7613,38	6963,03	Mining and quarrying
Przetwórstwo przemysłowe	3068,99	3243,89	3414,50	Manufacturing
w tym:				of which:
Produkcja artykułów spożywczych	2325,23	2428,33	2518,95	Manufacture of food products
Produkcja napojów	3073,81	2965,75	3087,24	Manufacture of beverages
Produkcja wyrobów tekstylnych	2147,81	2208,52	2377,58	Manufacture of textiles
Produkcja odzieży	1774,53	1838,91	1970,35	Manufacture of wearing apparel
				Manufacture of leather and related products
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	1971,53	2028,49	2317,33	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	2380,37	2351,43	2572,78	Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2792,57	2501,07	2753,19	Printing and reproduction of recorded media
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3694,14	3754,44	3978,75	Manufacture of chemicals and chemical products
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	2853,03	3025,47	3056,33	Manufacture of rubber and plastic products
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	3008,41	2978,55	3050,78	Manufacture of other non-metallic mineral products
Produkcja metali	2735,49	2356,36	2419,53	Manufacture of basic metals
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	3060,59	3338,22	3502,92	Manufacture of metal products ^Δ
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	3189,79	3513,05	3665,64	Manufacture of computer, electronic and optical products
Produkcja urządzeń elektrycznych	3365,99	3258,41	3536,87	Manufacture of electrical equipment
				Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	3386,74	4044,32	4115,64	Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3929,75	4266,31	4509,92	Manufacture of other transport equipment
Produkcja mebli	2373,94	2365,33	2470,54	Manufacture of furniture
Pozostała produkcja wyrobów	2320,11	2848,53	2946,55	Other manufacturing
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	4003,73	4048,48	4127,03	Repair and installation of machinery and equipment
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	5238,04	5728,97	6029,35	Electricity, gas, steam and air conditioning supply
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3579,62	3816,80	3872,71	Water supply; sewerage, waste management and remediation activities
w tym:				of which:
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3907,56	3297,59	3425,87	Water collection, treatment and supply
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ	3153,91	3462,13	3385,58	Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

Budownictwo
Construction

TABL. 6 (256). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)

CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in per cent	
OGÓŁEM	3864,1	9162,1	10191,4	8848,8	100,0	TOTAL
W tym podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	2507,5	5562,3	6559,9	5710,8	64,5	<i>Of which entities employing more than 9 persons</i>
budowa budynków ^Δ	1045,1	1999,9	2258,8	1970,4	22,3	<i>construction of buildings</i>
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	801,1	1902,4	2757,0	2350,0	26,6	<i>civil engineering works specialised construction activities</i>
roboty budowlane specjalistyczne	661,3	1660,0	1544,1	1390,4	15,7	

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the pomorskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 7 (257). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)

CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakterze remontowym Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION	
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	2507,5	1846,2	661,3	TOTAL
	2010	5562,3	3863,3	1699,0	
	2011	6559,9	5349,0	1210,9	
	2012	5710,8	4163,5	1547,3	
Budynki		2542,9	1919,1	623,8	Buildings
Budynki mieszkalne		1079,8	835,0	244,8	<i>Residential buildings</i>
budynki mieszkalne jednorodzinne		121,3	69,3	52,0	<i>one-dwelling buildings</i>
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkańowe		803,2	666,3	136,9	<i>two- and more dwelling buildings</i>
budynki zbiorowego zamieszkania		155,3	99,4	55,9	<i>residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne		1463,1	1084,1	379,0	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego		54,5	46,7	7,8	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe		242,1	190,9	51,2	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe		335,9	244,1	91,8	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności		45,9	42,4	3,6	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe		397,7	308,4	89,3	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej		290,2	197,3	92,9	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne		96,8	54,4	42,4	<i>other non-residential buildings</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (257). PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Roboty o charakterze inwesty- cyjnym <i>Works with an investment character</i>	Roboty o charakterze remonto- wym <i>Works with a renovation (restoration) character</i>	SPECIFICATION
		w mln zł <i>in mln zł</i>		
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3167,9	2244,4	923,5	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	1492,0	875,9	616,1	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe	761,8	492,3	269,5	<i>highways, streets and roads</i>
drogi szynowe, drogi kolei napo- wietrznych lub podwieszanych	206,0	67,1	138,9	<i>railways, suspension and elevated railways</i>
drogi lotniskowe	7,4	5,5	1,9	<i>airfield runways</i>
mosty, wiadukty, estakady, tunele i przejścia nadziemne i podziemne	237,6	88,3	149,3	<i>bridges, elevated highways, tunnels and subways</i>
budowle wodne	279,2	222,7	56,5	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne	1322,6	1091,8	230,8	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe	757,3	633,9	123,4	<i>long-distance pipelines, commu- nication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze	565,3	457,9	107,4	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	153,2	133,9	19,3	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	200,1	142,8	57,3	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu^a na terenie województwa pomorskiego, siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the pomorskie voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (258). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA ^a
BUILDINGS COMPLETED ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Budynki ^b.....	5123	6052	5532	6136	Buildings ^b
w tym budynki mieszkalne jedno- rodzinne oraz o dwóch miesz- kaniach i wielomieszkaniowe ^c	3861	5048	4757	5198	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c</i>
miasta	2220	2109	1784	1915	<i>urban areas</i>
wieś	2903	3943	3748	4221	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	4695	5267	4820	5334	<i>Of which private buildings ^d</i>
miasta	1888	1622	1340	1437	<i>urban areas</i>
wieś	2807	3645	3480	3897	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe ^c	3627	4519	4286	4634	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c</i>
niemieszkalne	791	746	534	699	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	145	177	135	166	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura ^e w dam³.....	7530	9064	10300	11387	Cubic volume ^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jedno- rodzinne oraz o dwóch miesz- kaniach i wielomieszkaniowe ^c	4357	5290	5462	6681	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c</i>
miasta	4786	5124	6199	6726	<i>urban areas</i>
wieś	2744	3940	4101	4661	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	4027	4178	4919	5291	<i>Of which private buildings ^d</i>
miasta	1848	1406	2337	1694	<i>urban areas</i>
wieś	2179	2772	2582	3597	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednorodzinne oraz o dwóch mieszkaniach i wielo- mieszkaniowe ^c	2800	3205	3199	3617	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings ^c</i>
niemieszkalne	1116	965	1720	1667	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych	149	248	182	279	<i>of which farm buildings</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 333. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 333. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (259). BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
BUDYNKI^b					
BUILDINGS^b					
Budynki mieszkalne	4148	5048	4757	5203	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkania i wielomieszkania ^c	3861	5046	4754	5198	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	3549	4668	4394	4711	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	5	2	3	5	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	975	1004	775	933	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	58	95	55	82	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	28	44	38	46	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	246	167	150	176	Wholesale and retail trade buildings
					Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	2	4	2	8	
Budynki garaży	248	271	193	234	Garage buildings
Budynki przemysłowe	78	71	41	43	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	92	98	80	109	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	9	15	20	13	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	12	14	15	18	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	7	12	13	7	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	19	20	21	15	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	158	183	142	166	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	7	2	2	6	Buildings used as places of worship and for religious activities
KUBATURA^d w dam³					
CUBIC VOLUME^d in dam³					
Budynki mieszkalne	4475	5321	5462	6096	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednorodzinne oraz o dwóch mieszkania i wielomieszkania ^c	4357	5290	5450	6081	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^c
w tym jednorodzinne	2621	3186	2982	3223	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania	30	31	12	15	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	3056	3742	4838	5291	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	69	153	205	151	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	148	303	361	678	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	1167	628	865	1323	Wholesale and retail trade buildings
					Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	0	16	1	393	
Budynki garaży	77	100	48	52	Garage buildings
Budynki przemysłowe	571	687	546	655	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	475	779	755	1192	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	45	70	69	81	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	105	127	261	224	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	22	63	465	122	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	136	553	1046	117	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	178	260	195	279	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	42	2	17	13	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 333. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 333. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

**TABL. 10 (260). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO
W BUDOWNICTWIE ^a**
*AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES
IN CONSTRUCTION ^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie	30912	31509	29416	Average paid employment
sektor publiczny	1035	1130	1125	<i>public sector</i>
sektor prywatny	29878	30379	28291	<i>private sector</i>
Budowa budynków ^Δ	11499	12259	11801	<i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	9250	10407	9497	<i>Civil engineering works</i>
Roboty budowlane specjalistyczne	10163	8843	8118	<i>Specialised construction activities</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2984,02	3076,03	3130,03	Average monthly gross wages and salaries in zł
sektor publiczny	4110,03	4447,21	4485,90	<i>public sector</i>
sektor prywatny	2944,91	3025,02	3076,11	<i>private sector</i>
Budowa budynków ^Δ	2707,61	2799,99	2899,78	<i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	3484,53	3604,83	3750,18	<i>Civil engineering works</i>
Roboty budowlane specjalistyczne	2841,23	2836,37	2739,25	<i>Specialised construction activities</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ. GOSPODARKA MORSKA

Uwagi ogólne

Transport

1. W 2012 r. prezentowane informacje dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności PKD 2007 do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa” z wyłączeniem jednostek zaliczonych do działu „Działalność pocztowa i kurierska” (do 2008 r. zaliczonych zgodnie z PKD 2004 do sekcji „Transport, gospodarka magazynowa i łączność”).

W dziale zamieszczono także informacje o drogach publicznych pozyskiwanych z ewidencji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Dane o pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych według stanu w dniu 31 XII prezentowane są do 2001 r. według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002-2008 – przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów (CEPiK) prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji). Dane nie obejmują pojazdów wyrejestrowanych, a do 2010 r. – również pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawane w końcu danego roku.

2. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

3. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i towarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

CHAPTER XVII TRANSPORT AND COMMUNICATIONS. MARITIME ECONOMY

General notes

Transport

1. In 2012 the information presented concerns economic entities classified according to the PKD 2007/NACE Rev. 2 into section “Transportation and storage”; excluding economic entities included in division “Postal and courier activities” (until 2008 – classified according to the PKD 2004/NACE Rev. 1.1 into section “Transport, storage and communication”).

In addition, this chapter includes also information regarding public roads acquired from the General Directorate of Public Roads and Motorways. Data on road vehicles and tractors registered as of 31 XII have been presented until 2001 according to the register maintained by voivodes, while between 2002 and 2008 – by starosts, presidents of cities and mayors, since 2009 – according to central vehicle register maintained by the Ministry of Interior (until 17 XI 2011 – the Ministry of Interior and Administration). Data do not include vehicles being devoid of car registration, and up to 2010 – also vehicles having temporary permission given by the end of reference year.

2. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

3. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to be upgraded to motorway or expressway status,
- international roads,
- roads constituting other links to ensure continuity of the national road network,
- access roads leading to generally accessible border crossings serving international passenger and freight transport,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Regional roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a great significance for the voivodship and roads with a military significance not included among state roads.

District roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

4. Linia autobusowa jest stałym połączeniem drogowym dwóch krańcowych miejscowości oraz wybranych miejscowości pośrednich przy użyciu jednego lub kilku autobusów regularnie kursujących między tymi miejscowościami według ogłoszonego rozkładu.

Długość linii autobusowej jest to długość trasy w km pomiędzy dwiema krańcowymi miejscowościami niezależnie od ilości kursów autobusów odbywających się na tej linii.

5. Transport samochodowy zarobkowy obejmuje usługi świadczone odpłatnie przez podmioty, w których transport samochodowy stanowi podstawową działalność gospodarczą (przedsiębiorstwa transportu samochodowego) oraz od 2004 r. w zakresie przewozów ładunków również usługi wykonywane odpłatnie przez podmioty prowadzące podstawową działalność gospodarczą inną niż transport samochodowy (np. działalność przemysłową, budowlaną, handlową); dane o przewozach pasażerów nie obejmują przewozów taborem komunikacji miejskiej (w tym taksówkami) oraz dokonywanych przez podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

6. Dane o wypadkach drogowych pochodzą z systemu Systemu Ewidencji Wypadków i Kollizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za śmiertelną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Informacje o łączności w ujęciu rzeczowym dotyczą poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej, tj. sieci służącej do świadczenia usług telekomunikacyjnych (z wyłączeniem sieci wewnętrznej – sieci eksploatowanej przez podmioty wyłącznie na własne potrzeby lub założonej w budynkach niemieszkalnych usytuowanych na terenie jednej nieruchomości gruntowej).

Communal roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Urban roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-urban roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

4. A bus line is a permanent road connection between two extreme localities as well as between selected intermediate localities which involves using one or several buses travelling between these localities according to a defined schedule.

The length of a bus line is the length of the route, given in km, between two extreme localities regardless of the number of journeys carried out by buses on that line.

5. Road transport for hire or reward includes services for remuneration carried out by entities, for which road transport services are the basic economic activity (road transport entities) and since 2004 also services for remuneration carried out by entities with basic economic activity other than road transport (e.g. industrial, building, trade activity); data regarding transport of passengers do not include carriage by urban road transport fleet (of which by taxis) and entities employing up to 9 persons.

6. Data regarding road traffic accidents coming from Accident and Collision Register (SEWiK) kept by the National Police Headquarters and cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

A road traffic accident injury is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.

Communications

1. Information regarding communications, in tangible terms, concerns the public post office as well as operators of the public telecommunication network, i.e. the network used for rendering telecommunications services (excluding internal networks – networks used by entities exclusively for their own needs or installed in non-residential buildings located on a single piece of real estate).

2. Placówkę pocztową stanowi jednostka organizacyjna operatora publicznego lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych.

3. Usługi łączności obejmują usługi opłacone, wolne od opłat i służbowe.

Dane dotyczące przesyłek listowych obejmują: przesyłki (np. listy, kartki pocztowe) z wyłączeniem paczek pocztowych, opatrzone adresem, przedłożone do przyjęcia przez operatora pocztowego w celu przemieszczenia i doręczenia adresatowi.

4. Telefoniczne łącza główne obejmują standardowe łącza główne (abonenci telefonii przewodowej) oraz łącza w dostęпах ISDN, tj. telefoniczną sieć cyfrową z integracją usług umożliwiającą wykorzystanie tej samej sieci dla transmisji głosu, obrazu, faksów, danych.

2. Post office represents an organizational units of the public operator or its agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addressees of the consignment or the amount of money specified in the postal transfers.

3. Communication services include services paid for, free of charge and official.

Data on letter mail include mail (e.g. letters, postcards) excluding packages, containing an address for the purpose of being delivered to the addressee.

4. Telephone main line includes standard main line (fixed line telephone subscribers) and accessible ISDN (Integrated Services Digital Network), i.e., a digital phone network with integrated services making it possible to use the same network to transfer voice, image, fax and data.

Gospodarka morską

1. Dla statystycznego ujęcia poszczególnych elementów gospodarki morskiej jako całości (podmioty, pracujący) za podstawę przyjęto rodzaje działalności wybrane z niżej wymienionych sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- **sekcja A:** Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (rybołówstwo w wodach morskich),
- **sekcja C:** Przetwórstwo przemysłowe (produkcja statków i konstrukcji pływających, produkcja łodzi wycieczkowych i sportowych, naprawa i konserwacja statków i łodzi, przetwarzanie i konserwowanie ryb, skorupiaków i mięczaków),
- **sekcja G:** Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sprzedaż hurtowa pozostałej żywności włączając ryby, skorupiaki i mięczaki; sprzedaż detaliczna ryb, skorupiaków i mięczaków prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach),
- **sekcja H:** Transport i gospodarka magazynowa (transport morski i przybrzeżny pasażerski i towarów, przeładunek towarów w portach morskich, magazynowanie i przechowywanie towarów w portach morskich, działalność usługowa wspomagająca transport morski, działalność morskich agencji transportowych),
- **sekcja L:** Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (zarządy portów morskich),
- **sekcja M:** Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (badania naukowe i prace rozwojowe dla gospodarki morskiej),
- **sekcja N:** Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (wynajem i dzierżawa środków transportu wodnego),

Maritime economy

1. Concerning statistical frame of particular elements of maritime economy as a whole (entities, employees), the basis is the kind of activity selected from the following sections of NACE Rev. 2.

- **section A:** Agriculture, forestry and fishing (sea fishing),
- **section C:** Manufacturing (building of ships and floating structures; building of pleasure and sport boats, repair and maintenance of ships and boats, processing and preserving fish, crustaceans and molluscs),
- **section G:** Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles (wholesale of other food, including fish, crustaceans and molluscs; retail sale of fish, crustaceans and molluscs in specialized stores),
- **section H:** Transport and storage (sea and coastal passenger and freight water transport, cargo handling, storage of goods in seaports, services supporting maritime transport, activity of maritime transport agencies),
- **section L:** Real estate, renting and business activities (seaport's authorities),
- **section M:** Professional, scientific and technical activities (research and development for maritime economy purposes),
- **section N:** Administrative and support activities (waterborne transport equipment renting),

- **sekcja O:** Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (kierowanie w zakresie efektywności gospodarowania – urzędy morskie),
- **sekcja P:** Edukacja (edukacja morska).

2. Dane o podmiotach gospodarki morskiej dotyczą podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w systemie REGON mających siedzibę na terenie województwa pomorskiego, bez względu na miejsce prowadzonej działalności, których podstawowa działalność związana jest z szeroko rozumianą gospodarką morską. Podstawową działalność określono przy wykorzystaniu takich informacji, jak: wartość dodana, przychody ze sprzedaży, zatrudnienie, działalność przewidziana w statucie jako podstawowa.

Za podmioty gospodarki narodowej przyjmuje się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

3. Dane dotyczące **portów morskich** obejmują porty: Gdańsk, Gdynia, Ustka i Władysławowo (od 2001 r.) oraz Sopot, Hel i Krynica Morska (od 2007 r.).

Obroty ładunkowe w portach morskich to łączna ilość masy towarowej przemieszczonej przez porty w danym okresie czasu w obrocie morskim i wewnątrz krajowym.

Prezentowana jest masa brutto, tj. łącznie z opakowaniami, ale z wyłączeniem masy własnej jednostki transportującej (kontenerów i jednostek tocznych).

Informacje zawarte w tablicach dotyczą międzynarodowego i krajowego obrotu morskiego (kabo-
tażu).

Informacje o obrotach ładunkowych, ruchu pasażerów i statków pochodzą od przedstawicieli statków zawijających do portów morskich i są pozyskiwane za pośrednictwem urzędów morskich – kapitanatów, bosmanatów w zakresie wymaganym Dyrektywą Rady 95/64/WE z dnia 8 XII 1995 r. (zaktualizowana Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/42/WE z dnia 6 V 2009 r. – Dz. U. WE L 141 z 6 VI 2009 r.) w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu rzeczy i osób drogą morską.

Dane te nie uwzględniają:

- statków o pojemności brutto (GT) mniejszej niż 100,
- załadunku bunkru (tj. paliwa dla statków),
- obrotu wewnątrz krajowego, z wyjątkiem kabotażu, tj. ładunków przewożonych drogą morską pomiędzy polskimi portami morskimi,
- wagi własnej załadowanych i wyładowanych jednostek ładunkowych (np. kontenerów oraz samochodów i wagonów przewożonych w ruchu promowym).

- **section O:** Public administration and national defence; compulsory social security (management to increase the effectiveness – maritime offices),
- **section P:** Education (maritime education).

2. Data on entities of the maritime economy concern entities of the national economy registered in the REGON register based in pomorskie voivodship irrespective of the place of conducting activity, whose basic activity is connected with widely understood maritime economy. The basic activity is defined using such measures as: added value, sales revenue, number of employed persons or activity quoted as the principal in the statute.

Entities of the national economy are legal entities, i.e. legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity.

3. Data concerning **seaports** include the ports: Gdańsk, Gdynia, Ustka and Władysławowo (since 2001) as well as (since 2007) Sopot, Hel and Krynica Morska.

Cargo turnover in seaports is the total volume of commodity weight moved through the ports in a certain period of time in seaborne and domestic traffic.

The data are presented in terms of gross weight, i.e. together with the immediate packaging, but excluding the tare weight of freight units (containers and ro-ro units).

The data presented in tables concerns both international and domestic seaborne traffic (cabotage trade).

Information on cargo, passengers and ship traffic are received from representatives of ships calling at seaports and provided through the mediation of maritime offices – harbour boards and boatswain offices, within the frame required under the Directive 95/64/EC of 8 XII 1995 (amended by the Directive of the European Parliament and Council 2009/42/EC of 6 V 2009 (Journal of the European Communities No. L 141 dated 6 VI 2009) on statistical returns in respect of carriage of goods and passengers by sea.

The following data are excluded:

- ships of gross tonnage (GT) less than 100,
- loading of bunker (i.e. fuel for ships),
- domestic cargo traffic excluding coastwise trade, i.e. seaborne cargo traffic between Polish seaports,
- the tare weight of cargo units (e.g. of containers as well as of motor vehicles and wagons carried by ferries).

4. Dane o ruchu statków w portach morskich obejmują statki transportowe, do których zalicza się również barki morskie oraz statki nietransportowe pełniące funkcje transportowe.

Nie uwzględniają natomiast: statków niespełniających funkcji transportowych (np. statków szkolnych, holowników, lodotłamaczy, statków nowo wybudowanych wychodzących w morze na próby, statków o pojemności brutto (GT) poniżej 100).

5. Do statków wchodzących z ładunkiem zalicza się:

- statki towarowe przywożące ładunki do wyładowania w porcie, do którego zawijają,
- statki pasażerskie przywożące do portu pasażerów, dla których portem docelowym jest port wejścia statku.

Wszystkie pozostałe statki transportowe, tj. statki bez ładunku lub z ładunkiem nieprzeznaczonym do wyładowania w porcie wejścia statku oraz statki z pasażerami, dla których port wejścia statku nie jest portem docelowym – zalicza się do statków pod balastem (tj. bez ładunku).

6. Statki wychodzące z ładunkiem to statki, na które w danym porcie załadowano ładunki lub na które wsiedli pasażerowie rozpoczynający w tym porcie podróż. Statek, który w porcie pobierał tylko paliwo albo wodę lub statek, który wychodzi z portu z ładunkiem załadowanym w innym porcie – traktuje się jak statek bez ładunku.

7. Przez międzynarodowy obrót morski rozumie się łączną ilość ładunków będących przedmiotem międzynarodowej wymiany handlowej, przemieszczonych przez port. Są to ładunki wyładowane ze statków (w tym promów) oraz załadowane na statki (w tym promy) zarówno w związku z polskim handlem zagranicznym, jak i tranzytem. Do obrotu morskiego zaliczono również bunkier (paliwo) dostarczony na statki transportowe, obsługujące międzynarodową wymianę handlową.

8. Obrót wewnątrz krajowy oznacza łączną ilość przemieszczonych przez port ładunków, będących przedmiotem:

- krajowego obrotu morskiego (kabotażu), tj. ładunków przewożonych drogą morską w obrocie pomiędzy polskimi portami morskimi,
- krajowych obrotów lądowych (ładunki pochodzące od krajowego nadawcy i przeznaczone dla krajowego odbiorcy, np. węgiel ze Śląska przeładowany w porcie Szczecin, przeznaczony dla odbiorcy w Gryfinie),
- połowów dokonanych przez polskie podmioty rybołówstwa morskiego (jeżeli w momencie wyładowania w porcie ryby te nie są przedmiotem międzynarodowej wymiany handlowej),

4. Statistic on ship traffic through seaports comprise both cargo carrying ships including seaborne barges and non-cargo-carrying ships performing transport activities.

Data do not include ships of miscellaneous, non-cargo-carrying activities (e.g. training ships, tugboats, icebreakers, new built ships on sea trial, ships of gross tonnage (GT) below 100).

5. Ships arriving at ports with freight include:

- cargo carrying vessels entering a port to unload the cargo,
- passenger ships carrying passengers for whom the port of arrival is their destination port.

Other transport ships, i.e. ships without cargo or with cargo not to be unloaded at the port of arrival or passenger ships with passengers on board when the port of arrival is not their port of destination – are included in ships in ballast (i.e. unloaded).

6. Ships departing to sea with freight include ships loaded in the port or ships with passengers who embarked in the port. The ship which bunkered in the port or a ship with cargo loaded in another port – is treated as unloaded ship.

7. International sea turnover is a total amount of international exchange trade cargo moved through the port. The cargo includes cargo unloaded from ships (including ferries) as well as loaded on ships (including ferries) within both Polish foreign trade and transit. The seaborne traffic includes also bunker (fuel) supplied on cargo carrying ships, serving international exchange trade.

8. Domestic traffic is a total volume of cargo moved through the port, belonging to:

- domestic sea-borne traffic (coastwise trade), i.e.: seaborne cargo traffic between Polish seaports,
- domestic land traffic (cargo of a national shipper destined for national customer, e.g., coal from Silesia handled in port of Szczecin for a consignee in Gryfino),
- fish catches by Polish maritime fishing entities (if the fish caught is not the object of international trade while unloaded),

- bunkier załadowany na statki inne niż statki transportowe, obsługujące międzynarodową wymianę handlową (np. bunkier dla polskich statków rybackich lub statków kursujących w ruchu kabotażowym).

9. Drobnica są to różnego rodzaju ładunki, które można policzyć, w opakowaniu lub bez, o różnych kształtach, transportowane w mniejszych partiach lub jako pojedyncze przesyłki, zarówno wyroby gotowe jak i półfabrykaty. Drobnica dzieli się na konwencjonalną i ładunki toczne.

10. Ładunki tranzytowe są to ładunki pochodzące od nadawcy zagranicznego, dowieszone do polskiego portu morskiego i przeznaczone dla odbiorcy zagranicznego.

Tranzyt morsko-ładowy obejmuje ładunki tranzytowe, które zostały dowieszone do portu drogą morską z przeznaczeniem do dalszego transportu drogą łądową.

Tranzyt łądowo-morski obejmuje ładunki tranzytowe, które zostały dowieszone do portu drogą łądową z przeznaczeniem do dalszego transportu drogą morską.

Tranzyt morski obejmuje ładunki tranzytowe, które zostały dowieszone do portu drogą morską i w sposób pośredni lub bezpośredni przeładowane na inny statek z przeznaczeniem do dalszego transportu drogą morską.

11. Dane o morskiej flocie transportowej dotyczą statków o polskiej własności i współwłasności bez względu na podnoszoną banderę.

12. Dane o przewozach żegluga morską i przybrzeżną dotyczą przewozów w rejsach zakończonych w roku sprawozdawczym, statkami eksploatowanymi przez polskich armatorów lub operatorów, niezależnie od podnoszonej bandery.

13. Do przewozów w żegludzie regularnej zalicza się przewozy wykonane statkami liniowymi, kursującymi według ustalonego i ogłoszonego rozkładu podróży na określonej z góry trasie i zawijającymi do portów określonych w rozkładzie podróży. Do **przewozów w żegludzie nieregularnej** zalicza się przewozy wykonane statkami towarowymi żeglugi nieregularnej, tj. statkami kursującymi bez ogłoszonego rozkładu podróży i kierowanymi zgodnie z aktualnymi potrzebami przewozowymi.

14. Żegluga bliskiego zasięgu obejmuje przewozy w zasięgu bałtyckim i europejskim, natomiast żegluga dalekiego zasięgu obejmuje przewozy w zasięgu oceanicznym.

- *bunker loaded on ships other than cargo carrying ships serving the international trade (e.g., bunker for Polish fishing ships or coastwise trade ships).*

9. General cargo – *countable cargo of various nature, either packed or without packaging, of various shape, carried either in batches or as a single delivery, final or half-finished products. General cargo is divided into conventional and ro-ro cargo. General cargo reloaded by crane in lift-on, lift-off system is regarded as conventional.*

10. Transit cargo *is a cargo of foreign shipper, carried to a Polish seaport, destined for foreign consignee.*

Sea-land transit *includes a transit cargo carried to a port by sea, destined for further transport by land.*

Land-sea transit *includes a transit cargo carried to a port by land, destined for further transport by sea.*

Sea transit *includes transit cargo carried to a port by sea, reloaded indirectly or directly to another ship destined for further transport by sea.*

11. Data on cargo carrying sea fleet *concern ships of Polish property, joint ownership or share, irrespective of its flag.*

12. Data on maritime transport and coastal transport *concern transport in voyages finished in the reporting year, by ships operated by Polish ship-owners or operators, irrespective of their flag.*

13. Line traffic *includes transport realized by liners ferrying under an established and published sailing schedule on the route specified before and entering ports specified in the sailing schedule. Tramp service* *includes transport realized by cargo tramp steamers, i.e., ships operation outside a scheduled itinerary, directed according to instant transport needs.*

14. Short-sea shipping *refers to the transport at Baltic Sea and European routes, whereas deep-sea shipping refers to the transport at ocean routes.*

Do **przewozów w zasięgu europejskim** zaliczono przewozy statkami kursującymi na liniach lub trasach obejmujących porty europejskie (z wyjątkiem portów basenu Morza Bałtyckiego), azjatyckie porty basenu Morza Śródziemnego i Morza Czerwonego oraz porty Afryki Północnej leżące nad Morzem Śródziemnym i Oceanem Atlantyckim – do szerokości portu Casablanca włącznie.

Do **przewozów w zasięgu oceanicznym** zaliczono przewozy statkami kursującymi na liniach lub trasach wykraczających poza porty basenu Morza Bałtyckiego do linii Kristiansand (Norwegia) – Skagen (Dania) i poza zasięg europejski.

15. Żegluga przybrzeżna oznacza żeglugę w odległości nie większej niż 20 mil morskich od brzegu w rejonie Morza Bałtyckiego lub innego morza zamkniętego o podobnych warunkach żeglujących.

16. Dane o flocie rybackiej zaprezentowano w podziale na trawlerzy dalekomorskie, kutry i łodzie rybackie.

Dane o trawlerach dalekomorskich dotyczą statków będących własnością polskich podmiotów, łącznie ze statkami przekazanymi w czarter, użytkowanymi i zarządzanymi przez obcych armatorów.

17. Informacje o biologicznej zabudowie brzegów morskich prezentują dane z zakresu regulacji wałów wydmy. Do formowania nowych wydmy lub podwyższenia i uzupełnienia istniejących stosuje się **plotki wydmy** wykonane z prętów drewnianych, faszyny lub trzciny. W celu utrwalenia wydmy prowadzi się prace polegające na **wykładaniu chrustu** (pozyskanego z lasów w pasie technicznym, wykładanego u podnóża wydmy z plażą, chrustu iglastego i liściastego), **zatrawianiu** (sadzenie piaskownicy zwyczajnej, wydmy chrzycy nadmorskiej) i **zakrzewianiu** (wierzbą kaspijską, rokitnikiem, oliwnikiem srebrnolistnym).

18. Informacje o hydrotechnicznym umocnieniu brzegów morskich przedstawiają nowopowstałe umocnienia, bez rozbudowy, remontów i zabezpieczeń już istniejących.

Opaska brzegowa jest to budowa usytuowana równolegle do linii brzegowej, w postaci wałów, głazów lub bloków betonowych, murów oporowych, ścianek szczelnych, okładziny, pojemników z tworzyw sztucznych wypełnionych piaskiem, palisad umacnianych faszyną i kamieniami.

Rzędna korony jest to wysokość morskich budowli hydrotechnicznych mierzona od średniego poziomu morza.

Sztuczne zasilanie plaży – działalność mająca na celu uzupełnianie strat w materiale budującym brzeg morski. Polega na dostarczaniu refulatu (piasku z dna morskiego lub z toru wejściowego do portu) na wybrane odcinki brzegu.

European range transport includes transport by ships sailing on lines or routes which encompass European ports (excluding Baltic Sea basin ports), Asian ports of the Mediterranean Sea basin and the Black Sea basin as well as ports of North Africa located on the Mediterranean Sea and the Atlantic Ocean up to the latitude of the port of Casablanca inclusive.

Ocean range transport includes transport by ships sailing on lines or routes outside Baltic Sea ports basin to the Kristiansand (Norway) – Skagen (Denmark) line and European ports.

15. Coastal shipping means shipping at a distance not exceeding 20 nautical miles from the shore in the Baltic Sea range or another closed sea with similar navigation conditions.

16. Data regarding fishing fleet are presented in division into deep sea trawlers cutters and fishing boats.

Data regarding deep-sea trawlers concerns ships being a property of Polish shipowners, including ships in charter, used and managed by foreign shipowners.

17. Information regarding biological coast management presents data on dune dykes shaping. Sand-drift fences made of fascine, wood rods or reed are used to form new dunes or replenish the existing ones. Strengthening of the dunes involves laying coniferous and deciduous brush (taken from forests in technical zone) at the junction between the dune and beach face, sowing grass (beach grass, seaside lyme-grass) and planting shrubs (Caspian willow, sea-buck-thorn, silver-leafed oleaster).

18. Information regarding hydrotechnical coast strengthening presents new made structures without extensions, repairs or protecting the existing ones.

Sea-wall is a structure situated parallel to the shore line, in a shape of dikes, stone or concrete block walls, revetments, tight partitions, facings, plastic containers filled with sand, fascine and stone strengthened palisades.

Coping ordinate is the height of sea hydrotechnical constructions measured from the average sea level.

Artificial beach nourishment is an activity aiming at reducing losses in coast building material. It consists in extracting sand from the bottom of the sea or from the port entrance fairway and moving it to some parts of the shore.

Transport
Transport

TABL. 1 (261). LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE ^a

Stan w dniu 31 XII

RAILWAY LINES OPERATED ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM ^b	1259	1241	1238	1237	TOTAL ^b
Normalnotorowe	1259	1241	1238	1237	Standard gauge
w tym zelektryfikowane	451	456	455	457	of which electrified
jednotorowe	887	879	869	868	single track
dwu- i więcej torowe	372	362	369	369	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	6,9	6,8	6,8	6,8	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (262). DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI

Stan w dniu 31 XII

HARD SURFACE PUBLIC ROADS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o na- wierzchni ulep- szonej of which improved	
					w km in km	
OGÓŁEM	11499	12224	12391	12575	11497	TOTAL
miejskie	2551	2700	2673	2765	2652	urban
zamiejskie	8948	9524	9718	9811	8844	non-urban
Krajowe	820	921	919	909	908	National
miejskie	188	185	184	174	173	urban
zamiejskie	632	736	735	735	735	non-urban
Wojewódzkie	1834	1796	1803	1794	1793	Regional
miejskie	283	273	275	270	270	urban
zamiejskie	1551	1523	1528	1524	1523	non-urban
Powiatowe	5616	5303	5288	5274	5052	District
miejskie	765	554	558	552	549	urban
zamiejskie	4851	4749	4730	4722	4503	non-urban
Gminne	3229	4204	4381	4598	3744	Communal
miejskie	1315	1688	1656	1769	1661	urban
zamiejskie	1914	2516	2725	2829	2083	non-urban

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

TABL. 3 (263). POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE ^a

Stan w dniu 31 XII

*REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS ^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. szt. <i>in thous. units</i>				
O G Ó Ł E M ^b	951,4	1313,8	1384,1	1427,3	T O T A L ^b
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe	724,9	1011,1	1066,5	1107,3	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	4,6	6,0	6,3	6,3	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	140,5	180,5	189,5	191,3	<i>Lorries and road tractors ^c</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze	40,0	56,0	57,9	56,6	<i>Balast and agricultural tractors</i>
Motocykle	35,9	51,6	54,8	57,0	<i>Motorcycles</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 344. b Bez trolejbusów. c Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

a See general notes, item 1 on page 344. b Excluding trolley-buses. c Including vans.

S o u r c e: data of the Ministry of Interior.

TABL. 4 (264). LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ ^a

Stan w dniu 31 XII

*REGULAR BUS COMMUNICATION LINES ^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	1388	1186	883	802	<i>National: number</i>
długość w km	78030	63132	45793	43204	<i>length in km</i>
dalekobieżne: liczba	32	29	22	24	<i>long distance: number</i>
długość w km	14668	13331	10357	10983	<i>length in km</i>
regionalne: liczba	321	236	190	121	<i>regional: number</i>
długość w km	24955	17640	13268	9686	<i>length in km</i>
podmiejskie: liczba	961	895	651	632	<i>suburban: number</i>
długość w km	37521	31751	21889	22225	<i>length in km</i>
miejskie: liczba	74	26	20	25	<i>urban: number</i>
długość w km	886	410	279	310	<i>length in km</i>
Międzynarodowe: liczba	10	2	2	2	<i>International: number</i>
długość w km	12132	844	844	768	<i>length in km</i>

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport services.

TABL. 5 (265). TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY ^a
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa:					National communication:
Przewozy ładunków w tys. t	2558	3575	5207	4927	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	102	208	192	190	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	45187	42075	33971	32674	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	31	32	31	26	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa:					International communication:
Przewozy ładunków w tys. t	1017	2666	3280	4209	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km	1177	1239	1284	1181	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów w tys. osób	123	6	9	6	Transport of passengers in thous.
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km	1147	569	738	2047	Average transport distance per passenger in km

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 345.

a See general notes, item 5 on page 345.

TABL. 6 (266). WYPADKI DROGOWE ^a I ICH OFIARY
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS ^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	3074	2674	2916^b	2766	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^c	32,3	20,4	22,2	19,4	Per 10 thous. registered motor vehicles and tractors ^c
Ofiary wypadków	4324	3626	3951	3750	Road traffic casualties
Śmiertelne	266	200	222	179	Fatalities
na 100 tys. ludności	12,1	8,7	9,7	7,8	per 100 thous. population
Ranni	4058	3426	3729	3571	Injured
na 100 tys. ludności	184,7	150,9	163,6	156,2	per 100 thous. population

a Zarejestrowane przez policję. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

c Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Policji.

a Registered by the police. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. c Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters.

TABL. 7 (267). WYPADKI DROGOWE ^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYŃ I RODZAJÓW POJAZDÓW
ROAD ACCIDENTS ^a BY CULPRITS, MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	SPECIFICATION
Wypadki	2916	2766	Accidents
Z winy kierujących pojazdami	2270	2162	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu	727	684	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu	590	560	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	143	119	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego	300	286	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami	168	167	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych	326	286	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię	185	174	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	320	318	<i>Others ^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami	2270	2162	<i>Vehicles of drivers being accident culprits</i>
Samochody osobowe	1787	1744	<i>Passenger cars</i>
Motocykle	102	67	<i>Motorcycles</i>
Rowery	107	109	<i>Bicycles</i>
Motorowery	76	53	<i>Motor-bicycles</i>
Samochody ciężarowe	149	130	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	49	59	<i>Other vehicles ^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników	313	270	<i>Accidents involving intoxicated road users</i>
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących	160	132	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi	116	101	<i>of passenger cars</i>
motocyklami	11	8	<i>of motorcycles</i>
rowerami	14	11	<i>of bicycles</i>
motorowery	13	8	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi	4	2	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami	2	2	<i>of other vehicles</i>
Pieszonych	80	81	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowane przez policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons.

^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 8 (268). RUCH PASAŻERÓW¹ W PORCIE LOTNICZYM GDAŃSK
PASSENGER TRAFFIC¹ AT GDAŃSK AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE a - ogółem b - w tym samolotami polskimi	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION a - total b - of which by polish aircraft
Pasażerowie przybyli ² z portów w tys.:					<i>Passenger arrivals² from airports in thous.:</i>
krajowych a	98613	120128	146651	295953	<i>domestic</i>
..... b	97192	120128	146630	293382	
zagranicznych a	234780	981827	1071584	1142603	<i>foreign</i>
..... b	46383	95350	54824	50590	
Pasażerowie odprawieni ³ do portów w tys.:					<i>Passenger departures³ to airports in thous.:</i>
krajowych a	95913	118883	146601	292636	<i>domestic</i>
..... b	94361	118883	146561	289350	
zagranicznych a	238587	994090	1090887	1166944	<i>foreign</i>
..... b	44873	59229	56330	52614	

¹ Dane nie obejmują dzieci w wieku do 2 lat. ^{2,3} Pasażerowie, dla których port gdański jest: 2 – portem zakończenia podróży rozpoczętej w porcie krajowym lub zagranicznym, 3 – portem rozpoczęcia podróży kończącej się w porcie krajowym lub zagranicznym.

Źródło: dane Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy sp. z o.o.

¹ Data not include children up to the age of 2. ^{2,3} Passengers for whom the gdański airport is: 2 – the final destination of a journey begun at a domestic or foreign airport, 3 – the point of departure for a journey terminating at a domestic or foreign airport.

Source: data of Gdańsk Lech Wałęsa Airport.

TABL. 9 (269). PRZEŁADUNEK¹ ŁADUNKÓW W PORCIE LOTNICZYM GDAŃSK
FREIGHT LOADED AND UNLOADED¹ AT GDAŃSK AIRPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE a - ogółem b - w tym samoloty polskie	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION a - total b - of which polish aircraft
	w t in t				
Ładunki przybyłe z portów:					<i>Freight arrivals from airports:</i>
krajowych a	472	682	678	719	<i>domestic</i>
..... b	472	682	667	719	
zagranicznych a	1736	1960	2015	2152	<i>foreign</i>
..... b	993	31	20	16	
Ładunki odprawione do portów:					<i>Freight departures to airports:</i>
krajowych a	353	725	1016	825	<i>domestic</i>
..... b	353	725	1016	825	
zagranicznych a	898	1120	1233	1155	<i>foreign</i>
..... b	599	27	20	11	

¹ W lotach komunikacyjnych.

Źródło: dane Portu Lotniczego Gdańsk im. Lecha Wałęsy sp. z o.o.

¹ In transport flights.

Source: data of Gdańsk Lech Wałęsa Airport.

Łączność

Communications

TABL. 10 (270). PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a
BASIC POSTAL SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Placówki dla usług pocztowych (stan w dniu 31 XII)	476	508	504	499	<i>Postal service offices (as of 31 XII)</i>
miasta	214	231	242	246	<i>urban areas</i>
wieś	262	277	262	253	<i>rural areas</i>
Nadane (w ciągu roku):					<i>Mailed (during the year):</i>
przesyłki listowe polecone ^{bc} w tys.	22583	26515	25196	28141	<i>registered letters^{bc} in thous.</i>
paczki ^b w tys.	1538	1158	1041	1119	<i>packages^b in thous.</i>
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	8205	2804	782	3133	<i>Postal transfers paid^b in thous.</i>
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	25444	11356	9386	9354	<i>Payments to bank accounts in thous.</i>

^a Dane dotyczą poczty publicznej (operator publiczny). ^b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. ^c W latach 2010-2012 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością.

^a Data concern the public post office (public operator). ^b In overturn within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. ^c In 2010-2012 including insured letters.

TABL. 13 (273). STATKI WCHODZĄCE I WYCHODZĄCE Z PORTÓW MORSKICH ^a
SHIPS ARRIVING AT AND DEPARTURING FROM SEAPORTS ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Statki wchodzące Ships arriving				Statki wychodzące Ships departing			
		z ładunkiem with cargo		pod balastem in ballast		z ładunkiem with cargo		pod balastem in ballast	
		statki ships	pojemność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojemność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojemność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojemność w tys. NT capacity in thous. NT
OGÓŁEM	2005	3456	15145	2785	14783	3922	22578	2336	7558
TOTAL	2010	7742	30884	2187	11298	8002	32548	1947	9309
	2011	7482	35879	1822	7764	7263	34284	2062	9425
	2012	6765	35835	2030	9154	7192	33900	1603	10907
w tym: of which:									
Gdańsk	2005	1310	4296	1356	9866	1784	11405	890	2871
	2010	2040	12185	1259	7271	2470	14822	811	4398
	2011	2158	12065	1094	4907	2246	11855	1027	5199
	2012	1974	12868	1153	4964	2225	11521	887	6121
Gdynia	2005	2137	10847	1416	4912	2122	11169	1437	4683
	2010	3299	18400	876	4021	3164	17430	1048	4901
	2011	3177	23538	687	2854	2887	22154	981	4222
	2012	2741	22732	837	4186	2927	22151	659	4777

^a Do 2005 r. – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym; od 2006 r. – w wyniku zmiany metodologii badań – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym i krajowym.

^a Until 2005 – ships arriving in international traffic; since 2006 – as a result of methodology change – ships arriving in international and domestic traffic.

TABL. 14 (274). STATKI WCHODZĄCE DO PORTÓW MORSKICH ^a WEDŁUG BANDER
SHIPS ARRIVING AT SEAPORTS ^a BY FLAGS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012		
	statki ships	pojemność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojemność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojemność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojemność capacity	
								w tys. NT in thous. NT	w % in %
OGÓŁEM	6241	29928	9929	42182	9304	43643	8795	44989	100,0
TOTAL									
w tym: of which:									
Gdańsk	2666	14162	3299	19456	3252	16972	3127	17833	39,6

^a Do 2005 r. – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym; od 2006 r. – w wyniku zmiany metodologii badań – statki wchodzące w ruchu międzynarodowym i krajowym.

^a Until 2005 – ships arriving in international traffic; since 2006 – as a result of methodology change – ships arriving in international and domestic traffic.

TABL. 14 (274). STATKI WCHODZĄCE DO PORTÓW MORSKICH^a WEDŁUG BANDER (cd.)SHIPS ARRIVING AT SEAPORTS^a BY FLAGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012		
	statki ships	pojem- ność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojem- ność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojem- ność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojemność capacity	
		w tys. NT in thous. NT		w % in %					
Bandera polska <i>Polish flag</i>	153	155	705	170	650	138	581	122	0,3
Bandera obca <i>Foreign flag</i>	2513	14008	2594	19286	2602	16834	2546	17711	39,4
w tym ^b : of which ^b :									
Antiqua & Barbuda <i>Antiqua & Barbuda</i>	267	351	345	1094	314	906	330	1053	2,3
Bahama <i>Bahamas</i>	261	2743	400	4405	409	3975	379	3538	7,9
Cypr <i>Cyprus</i>	90	730	153	660	119	475	95	392	0,9
Dania <i>Denmark</i>	97	169	111	1943	136	2502	144	6606	14,7
Gibraltar <i>Gibraltar</i>	62	127	171	947	160	697	159	814	1,8
Grecja <i>Greece</i>	25	852	27	910	10	313	22	722	1,6
Holandia <i>Netherlands</i>	205	423	199	775	211	583	249	511	1,1
Liberia <i>Liberia</i>	79	1259	112	1372	101	1202	121	1606	3,6
Malta <i>Malta</i>	115	879	134	677	151	681	191	1017	2,3
Norwegia <i>Norway</i>	163	708	111	606	115	632	110	1333	3,0
Panama <i>Panama</i>	84	812	41	454	36	332	49	542	1,2
Singapur <i>Singapore</i>	12	388	27	538	39	342	39	329	0,7
Szwecja <i>Sweden</i>	44	135	62	252	56	224	43	321	0,7
Wielka Brytania ^c <i>United Kingdom^c</i>	195	504	143	1117	168	1276	138	2383	5,3
Wyspy Marshalla <i>Marshall Islands</i>	44	679	26	306	24	578	47	1098	2,4

a Do 2005 r. – statki wchodzące w ruch międzynarodowym; od 2006 r. – w wyniku zmiany metodologii badań – statki wchodzące w ruch międzynarodowym i krajowym. b Ujęto statki obcych bander, których łączna pojemność w 2012 r. przekroczyła 300 tys. NT. c Łącznie z wyspą Man.

a Until 2005 – ships arriving in international traffic; since 2006 – as a result of methodology change – ships arriving in international and domestic traffic. b Only ships of the foreign flags which exceeded total 300 thous. NT capacity in 2012 were included. c With Man Island.

TABL. 14 (274). STATKI WCHODZĄCE DO PORTÓW MORSKICH ^a WEDŁUG BANDER (dok.)SHIPS ARRIVING AT SEAPORTS ^a BY FLAGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012		
	statki ships	pojem- ność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojem- ność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojem- ność w tys. NT capacity in thous. NT	statki ships	pojemność capacity	
		w tys. NT in thous. NT		w % in %					
Gdynia	3553	15759	4175	22421	3864	26391	3578	26918	59,8
Bandera polska	305	483	903	214	764	162	595	131	0,3
<i>Polish flag</i>									
Bandera obca	3248	15276	3272	22206	3100	26229	2983	26787	59,5
<i>Foreign flag</i>									
w tym ^b :									
<i>of which ^b:</i>									
Antiqua & Barbuda	472	951	447	1359	397	914	444	1212	2,7
<i>Antiqua & Barbuda</i>									
Bahama	342	3804	424	3772	381	5324	383	6009	13,4
<i>Bahamas</i>									
Cypr	112	249	241	787	193	662	215	679	1,5
<i>Cyprus</i>									
Finlandia ^c	97	100	261	2305	335	3595	237	2687	6,0
<i>Finland ^c</i>									
Holandia	306	693	257	1008	283	1188	308	1247	2,8
<i>Netherlands</i>									
Liberia	20	152	74	740	73	706	90	787	1,7
<i>Liberia</i>									
Malta	88	322	105	903	130	643	107	603	1,3
<i>Malta</i>									
Niemcy	74	96	142	601	107	387	87	582	1,3
<i>Germany</i>									
Panama	100	601	51	667	81	1045	54	1001	2,2
<i>Panama</i>									
Singapur	10	20	34	321	49	455	54	522	1,2
<i>Singapore</i>									
Szwecja	425	4083	536	6004	402	7825	385	7428	16,5
<i>Sweden</i>									
Wielka Brytania ^d	214	983	51	245	97	510	108	1127	2,5
<i>United Kingdom ^d</i>									
Włochy	29	64	20	513	33	738	33	2104	4,7
<i>Italy</i>									
Wyspy Marshalla	24	140	14	215	37	488	31	392	0,9
<i>Marshall Islands</i>									

^a Do 2005 r. – statki wchodzące w ruch międzynarodowym; od 2006 r. – w wyniku zmiany metodologii badań – statki wchodzące w ruch międzynarodowym i krajowym. ^b Ujęto statki obcych bander, których łączna pojemność w 2012 r. przekroczyła 300 tys. NT. ^c Łącznie z wyspami Aland. ^d Łącznie z wyspą Man.

^a Until 2005 – ships arriving in international traffic; since 2006 – as a result of methodology change – ships arriving in international and domestic traffic. ^b Only ships of the foreign flags which exceeded total 300 thous. NT capacity in 2012 were included. ^c With Aland Islands. ^d With Man Island.

TABL. 15 (275). OBROTY ŁADUNKOWE W PORTACH MORSKICH WEDŁUG GRUP ŁADUNKÓW^a
CARGO TURNOVER IN SEAPORTS BY CARGO GROUPS^a

GRUPY ŁADUNKÓW	2006	2010	2011	2012	CARGO GROUPS
	w tys. t in thous. t			w % in %	
OGÓŁEM					
TOTAL					
OGÓŁEM	34494,9	38782,4	36515,2	37590,9	100,0 GRAND TOTAL
Masowe ciekłe	14741,4	16191,4	12362,9	11754,8	31,3 <i>Liquid bulk goods</i>
w tym ropa naftowa	9773,9	11550,7	7686,9	7520,1	20,0 <i>of which crude oil</i>
Masowe suche	11176,4	11986,3	12392,3	12604,7	33,5 <i>Dry bulk goods</i>
w tym węgiel i koks	5196,3	4962,4	3154,9	4248,6	11,3 <i>of which coal and coke</i>
Kontenery duże	4278,6	7363,8	8912,9	10357,4	27,6 <i>Containers</i>
Toczne samobieżne	1664,9	1387,6	1318,0	1343,2	3,6 <i>Roll-on self-propelled cargo</i>
Toczne niesamobieżne	946,4	512,2	600,9	486,9	1,3 <i>Roll-on non self-propelled cargo</i>
Pozostałe ładunki drobnicowe	1687,2	1341,2	928,3	1043,9	2,8 <i>Other general cargo</i>
W tym: <i>Of which:</i>					
GDAŃSK					
RAZEM	22033,5	26421,2	23512,9	24379,4	100,0 TOTAL
Masowe ciekłe	13320,9	14778,4	11237,4	11030,9	45,2 <i>Liquid bulk goods</i>
w tym ropa naftowa	9756,9	11421,2	7602,0	7479,5	30,7 <i>of which crude oil</i>
Masowe suche	7060,0	6664,0	7017,3	6958,6	28,5 <i>Dry bulk goods</i>
w tym węgiel i koks	4204,9	3355,4	1776,7	1919,3	7,9 <i>of which coal and coke</i>
Kontenery duże	539,9	3927,8	4560,0	5600,4	23,0 <i>Containers</i>
Toczne samobieżne	221,8	346,1	326,6	263,4	1,1 <i>Roll-on self-propelled cargo</i>
Toczne niesamobieżne	6,9	14,5	21,2	31,1	0,1 <i>Roll-on non self-propelled cargo</i>
Pozostałe ładunki drobnicowe	884,0	690,4	350,4	495,0	2,0 <i>Other general cargo</i>
GDYNIA					
RAZEM	12455,7	12346,1	12991,6	13186,9	100,0 TOTAL
Masowe ciekłe	1419,2	1399,9	1116,3	721,7	5,5 <i>Liquid bulk goods</i>
w tym ropa naftowa	15,7	116,5	75,7	38,4	0,3 <i>of which crude oil</i>
Masowe suche	4116,4	5322,2	5375,0	5625,2	42,7 <i>Dry bulk goods</i>
w tym węgiel i koks	991,4	1607,0	1378,3	2329,3	17,7 <i>of which coal and coke</i>
Kontenery duże	3738,7	3435,9	4352,9	4757,0	36,1 <i>Containers</i>
Toczne samobieżne	1443,0	1041,6	991,4	1079,8	8,2 <i>Roll-on self-propelled cargo</i>
Toczne niesamobieżne	939,4	497,7	579,7	455,8	3,5 <i>Roll-on non self-propelled cargo</i>
Pozostałe ładunki drobnicowe	798,9	648,8	576,4	547,4	4,2 <i>Other general cargo</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 347.

a See general notes, item 3 on page 347.

TABL. 16 (276). MIĘDZYNARODOWY OBRÓT MORSKI WEDŁUG GRUP ŁADUNKÓW, RELACJI PRZEŁADUNKOWYCH I PORTÓW^a W 2012 R.
INTERNATIONAL SEA TURNOVER BY CARGO GROUPS, HANDLING DIRECTIONS AND PORTS^a IN 2012

GRUPY ŁADUNKÓW	Ogółem <i>Total</i>		Wyladunek <i>Unloading</i>	Zaladunek <i>Loading</i>	CARGO GROUPS
	w tys. t <i>in thous. t</i>	w % <i>in %</i>	w tys. t <i>in thous. t</i>		
O G Ó Ł E M					
T O T A L					
O G Ó Ł E M	36739,3	100,0	20732,6	16006,7	G R A N D T O T A L
Masowe ciekłe	11496,9	31,3	7148,0	4348,9	<i>Liquid bulk goods</i>
w tym ropa naftowa	7337,9	20,0	6538,8	799,1	<i>of which crude oil</i>
Masowe suche	12023,9	32,7	6891,4	5132,5	<i>Dry bulk goods</i>
w tym węgiel i koks	4001,4	10,9	1483,6	2517,8	<i>of which coal and coke</i>
Kontenery duże	10348,5	28,2	5132,2	5216,3	<i>Containers</i>
Toczne samobieżne	1343,2	3,7	790,3	552,9	<i>Roll-on self-propelled cargo</i>
Toczne niesamobieżne	486,9	1,3	318,5	168,4	<i>Roll-on non self-propelled cargo</i>
Pozostałe ładunki drobnicowe	1039,8	2,8	452,1	587,7	<i>Other general cargo</i>
W tym: <i>Of which:</i>					
GDAŃSK					
RAZEM	23757,4	100,0	13758,5	9998,9	TOTAL
Masowe ciekłe	10790,3	45,4	6850,4	3939,8	<i>Liquid bulk goods</i>
w tym ropa naftowa	7299,5	30,7	6500,4	799,1	<i>of which crude oil</i>
Masowe suche	6578,9	27,7	3833,9	2745,0	<i>Dry bulk goods</i>
w tym węgiel i koks	1847,2	7,8	413,0	1434,2	<i>of which coal and coke</i>
Kontenery duże	5600,4	23,6	2786,1	2814,3	<i>Containers</i>
Toczne samobieżne	263,4	1,1	166,2	97,2	<i>Roll-on self-propelled cargo</i>
Toczne niesamobieżne	31,1	0,1	12,6	18,5	<i>Roll-on non self-propelled cargo</i>
Pozostałe ładunki drobnicowe	493,4	2,1	109,3	384,1	<i>Other general cargo</i>
GDYNIA					
RAZEM	12961,0	100,0	6953,2	6007,8	TOTAL
Masowe ciekłe	706,7	5,5	297,6	409,1	<i>Liquid bulk goods</i>
w tym ropa naftowa	38,4	0,3	38,4	-	<i>of which crude oil</i>
Masowe suche	5424,2	41,9	3036,7	2387,5	<i>Dry bulk goods</i>
w tym węgiel i koks	2154,2	16,6	1070,6	1083,6	<i>of which coal and coke</i>
Kontenery duże	4748,1	36,6	2346,1	2402,0	<i>Containers</i>
Toczne samobieżne	1079,8	8,3	624,1	455,7	<i>Roll-on self-propelled cargo</i>
Toczne niesamobieżne	455,8	3,5	305,9	149,9	<i>Roll-on non self-propelled cargo</i>
Pozostałe ładunki drobnicowe	546,4	4,2	342,8	203,7	<i>Other general cargo</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 347.

a See general notes, item 3 on page 347.

TABL. 17 (277). OBRÓT ŁADUNKÓW TRANZYTOWYCH WEDŁUG GRUP ŁADUNKÓW I RELACJI PRZEŁADUNKOWYCH

TURNOVER OF TRANSIT CARGOES BY CARGO GROUPS AND HANDLING DIRECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym Of which		
			masowe ciekłe liquid bulk goods	kontenery duże containers	pozostałe ładunki drobnicowe other general cargo
			w tys. t in thous. t		
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	2010	12267	9967	2198	76
GRAND TOTAL	2011	2010	4	1933	28
	2012	3449	2	3143	271
Gdańsk		3425	2	3132	259
Gdynia		24	-	12	12
WYŁADUNEK UNLOADING					
RAZEM	2010	2858	1730	1104	3
TOTAL	2011	1051	0	1014	2
	2012	1630	1	1582	16
Gdańsk		1621	1	1573	16
Gdynia		9	-	9	0
ZAŁADUNEK LOADING					
RAZEM	2010	9409	8237	1094	73
TOTAL	2011	959	4	919	26
	2012	1819	1	1561	255
Gdańsk		1804	1	1558	243
Gdynia		15	-	3	11

TABL. 18 (278). OBRÓT ŁADUNKÓW TRANZYTOWYCH¹ WEDŁUG WYBRANYCH KRAJÓW TRANZYTUJĄCYCHTURNOVER OF TRANSIT CARGOES¹ BY SELECTED TRANSIT COUNTRIES

WYSZCZEGÓLNIENIE		2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
		w tys. t				
		in thous. t				
a - wyładunek						a - unloading
b - załadunek						b - loading
OGÓŁEM	a	65	1756	29	37	TOTAL
	b	9368	8319	30	241	
w tym:						of which:
Niemcy	a	2	1730	0	5	Germany
	b	0	-	-	0	
Czechy	a	9	4	1	-	Czech Republic
	b	176	47	19	9	
Rosja	a	10	10	13	12	Russia
	b	9107	8238	6	3	
Słowacja	a	0	0	0,0	-	Slovakia
	b	56	8	5	229	
Ukraina	a	29	8	11	17	Ukraine
	b	26	0	0	-	

1 W transzycie morsko-ładowym (wyładunek) i łądowo-morskim (załadunek).

1 In sea-land (unloading) and land-sea (loading) transit.

TABL. 19 (279). KONTENERY W MIĘDZYNARODOWYM OBROTCIE MORSKIM
CONTAINERS IN INTERNATIONAL SEA TURNOVER

WIELKOŚĆ KONTENERÓW		Ogółem	Puste	Z ładunkiem	SIZE OF CONTAINERS
		Total	In ballast	With cargo	
		w szt. in units			
O G Ó Ł E M					
T O T A L					
Kontenery 20'	2005	113144	25447	87697	Containers 20'
	2010	217408	48787	168621	
	2011	268399	59401	208999	
	2012	300885	53035	247850	
Kontenery 40'	2005	158858	30991	127867	Containers 40'
	2010	361338	62501	298837	
	2011	474315	116962	357353	
	2012	614090	173389	440701	
Kontenery >20' i <40'	2005	2705	56	2649	Containers >20' and <40'
	2010	711	209	502	
	2011	904	445	459	
	2012	1182	376	806	
Kontenery >40'	2005	9483	2788	6695	Containers >40'
	2010	20319	8296	12023	
	2011	25255	10515	14740	
	2012	26713	11958	14755	
Nieznane kontenery duże	2011	25	1	24	Unknown large containers
W tym wyładunek					
Of which unloading					
Kontenery 20'	2005	57277	2405	54872	Containers 20'
	2010	110106	3034	107072	
	2011	135629	4470	131159	
	2012	151103	9931	141172	
Kontenery 40'	2005	77426	19246	58180	Containers 40'
	2010	176049	28359	147690	
	2011	233153	58935	174218	
	2012	303456	90017	213439	
Kontenery >20' i <40'	2005	79	49	30	Containers >20' and <40'
	2010	443	69	374	
	2011	638	326	312	
	2012	623	325	298	
Kontenery >40'	2005	4712	2533	2179	Containers >40'
	2010	10062	7689	2373	
	2011	12188	8953	3235	
	2012	13323	8225	5098	
Nieznane kontenery duże	2011	24	-	24	Unknown large containers

TABL. 19 (279). KONTENERY W MIĘDZYNARODOWYM OBROcie MORSKIM (dok.)
CONTAINERS IN INTERNATIONAL SEA TURNOVER (cont.)

WIELKOŚĆ KONTENERÓW		Ogółem	Puste	Z ładunkiem	SIZE OF CONTAINERS
		Total	In ballast	With cargo	
		w szt. in units			
W tym GDAŃSK					
Of which					
Kontenery 20'	2005	14495	4127	10368	Containers 20'
	2010	94433	15564	78869	
	2011	125301	22161	103140	
	2012	158938	21713	137225	
Kontenery 40'	2005	21552	5402	16150	Containers 40'
	2010	203783	34269	169514	
	2011	274472	78281	196191	
	2012	376190	121205	254985	
Kontenery >20' i <40'	2005	174	54	120	Containers >20' and <40'
	2010	226	62	164	
	2011	164	70	94	
	2012	2	-	2	
Kontenery >40'	2005	2421	1002	1419	Containers >40'
	2010	3355	1354	2001	
	2011	4464	2041	2423	
	2012	9810	4893	4917	
Nieznane kontenery duże	2011	24	-	24	Unknown large containers
W tym wyładunek					
Of which unloading					
Kontenery 20'	2005	4156	513	3643	Containers 20'
	2010	43680	732	42948	
	2011	61399	2279	59120	
	2012	79473	6802	72671	
Kontenery 40'	2005	7530	3388	4142	Containers 40'
	2010	95134	17692	77442	
	2011	132907	31417	101490	
	2012	187060	54932	132128	
Kontenery >20' i <40'	2005	53	47	6	Containers >20' and <40'
	2010	219	62	157	
	2011	70	70	-	
	2012	2	-	2	
Kontenery >40'	2005	1119	909	210	Containers >40'
	2010	1303	837	466	
	2011	1960	569	1391	
	2012	4757	1308	3449	
Nieznane kontenery duże	2011	24	-	24	Unknown large containers

TABL. 20 (280). WAHANIA SEZONOWE ^a OBROTÓW ŁADUNKOWYCH W PORTACH MORSKICH WEDŁUG MIESIĘCY W 2012 R.

SEASONAL FLUCTUATIONS ^a OF FREIGHT TURNOVER IN SEAPORTS BY MONTHS IN 2012

MIESIĄCE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>		MONTHS
		Gdańsk	Gdynia	
	w % <i>in %</i>			
I	72,0	64,7	85,6	I
II	77,9	74,9	83,6	II
III	92,0	89,3	97,2	III
IV	83,9	81,5	88,3	IV
V	83,0	75,7	96,6	V
VI	80,7	73,9	93,4	VI
VII	110,9	112,4	108,5	VII
VIII	108,0	114,3	96,0	VIII
IX	126,3	135,2	109,8	IX
X	116,1	119,6	109,4	X
XI	139,9	147,4	126,1	XI
XII	109,2	111,2	105,6	XII

^a Wielkość przeładunków w poszczególnych miesiącach w stosunku do miesięcznego średniego poziomu przeładunków w skali roku.

^a Freight turnover in particular months in relation to average monthly level of yearly freight turnover.

TABL. 21 (281). MIĘDZYNARODOWY RUCH PASAŻERÓW W PORTACH MORSKICH

INTERNATIONAL PASSENGER TRAFFIC IN SEAPORTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Przyjazdy do kraju ^a	291878	294537	314761	328839	Arrivals to Poland ^a
w tym przez port:					<i>of which through the port of:</i>
Gdańsk	98849	77868	73427	73313	Gdańsk
Gdynia	193029	215260	241334	255524	Gdynia
Wyjazdy z kraju ^b	299169	297403	318479	322913	Departures from Poland ^b
w tym przez port:					<i>of which through the port of:</i>
Gdańsk	99449	79039	74903	73408	Gdańsk
Gdynia	199720	216935	243576	249505	Gdynia

^a Pasażerowie, którzy na statkach pasażerskich, towarowych i promach: a – przyjechali z portów zagranicznych do portów polskich jako portów docelowych, b – wyjechali z portów polskich do portów zagranicznych.

^a In regard to passengers of passenger ships, cargo ships and ferries who: a – arrived from foreign ports to Polish ports, as ports of destination, b – departed from Polish ports to foreign ports.

TABL. 22 (282). MORSKA FLOTA TRANSPORTOWA WEDŁUG WIEKU STATKÓW

Stan w dniu 31 XII

MARITIME TRANSPORT FLEET BY AGE OF SHIPS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2011	2012				
	ogółem total				statki w wieku age of ships			
					15 lat i mniej and less	16-20	21-25	26 lat i więcej and more
Statki	18	15	18	18	9	3	4	2
<i>Ships</i>								
w tym statki do przewozu ładunków stałych	18	15	18	18	9	3	4	2
<i>of which dry cargo ships</i>								
Nośność w tys. DWT	312,4	284,7	338,3	322,4	227,6	15,9	55,3	23,6
<i>Deadweight in thous. DWT</i>								
Przeciętna nośność w tys. DWT	17,4	19,0	18,8	17,9	22,8	5,3	13,8	11,8
<i>Average tonnage in thous. DWT</i>								

TABL. 23 (283). MORSKA FLOTA TRANSPORTOWA WEDŁUG WIELKOŚCI STATKÓW

Stan w dniu 31 XII

MARITIME TRANSPORT FLEET BY DEADWEIGHT TONNAGE OF SHIPS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Grupy nośności w tys. DWT Groups of deadweight in thous. DWT				SPECIFICATION
		poniżej 10 below	10-17	18-24	powyżej 25 over	

		STATKI SHIPS					
OGÓŁEM	2005	18	5	4	6	3	TOTAL
	2010	15	4	2	5	4	
	2011	18	7	1	5	5	
	2012	18	8	1	3	6	
W tym statki pływające pod banderą obcą	2005	18	5	4	6	3	Of which ships under foreign flag
	2010	15	4	2	5	4	
	2011	16	5	1	5	5	
	2012	16	6	1	3	6	
w tym:							<i>of which:</i>
Cypr		6	-	-	1	5	<i>Cyprus</i>
Malta		8	5	-	2	1	<i>Malta</i>

		NOŚNOŚĆ w tysiącach DWT DEADWEIGHT in thousand DWT					
OGÓŁEM	2005	312,4	36,9	59,6	127,2	88,7	TOTAL
	2010	284,7	32,0	28,3	102,8	121,6	
	2011	338,3	41,2	15,6	102,8	178,7	
	2012	322,4	46,6	15,6	66,5	193,7	
W tym statki pływające pod banderą obcą	2005	312,4	36,9	59,6	127,2	88,7	Of which ships under foreign flag
	2010	284,7	32,0	28,3	102,8	121,6	
	2011	334,1	37,0	15,6	102,8	178,7	
	2012	316,3	40,5	15,6	66,5	193,7	
w tym:							<i>of which:</i>
Cypr		173,9	-	-	22,1	151,8	<i>Cyprus</i>
Malta		123,2	37,0	-	44,4	41,8	<i>Malta</i>

TABL. 24 (284). PRZEWOZY ŁADUNKÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW ŻEGLUGI I ZASIĘGÓW PŁYWANIA
TRANSPORT OF CARGOES BY MARITIME TRANSPORT FLEET BY KIND OF SHIPPING AND RANGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
PRZEWOZY w tysiącach ton					
<i>TRANSPORT in thousand tonnes</i>					
OGÓŁEM	2848	584	637	667	TOTAL
Żegluga regularna	2812	510	570	613	Liner trade
zasięg:					range:
europejski	1950	-	-	-	Europe
oceaniczny	862	510	570	613	Ocean
Żegluga nieregularna	36	74	67	54	Tramping
zasięg oceaniczny	36	74	67	54	ocean range
PRACA PRZEWOZOWA w milionach tonomil					
<i>VOLUME OF TRANSPORT in million of ton-miles</i>					
OGÓŁEM	9920	5740	7401	7954	TOTAL
Żegluga regularna	9812	5527	7200	7792	Liner trade
zasięg:					range:
europejski	1364	-	-	-	Europe
oceaniczny	8448	5527	7200	7792	Ocean
Żegluga nieregularna	108	213	201	1625	Tramping
zasięg oceaniczny	108	213	201	1625	ocean range
ŚREDNIA ODLEGŁOŚĆ PRZEWOZU JEDNEJ TONY ŁADUNKU w milach					
<i>AVERAGE TRANSPORT DISTANCE PER TONNE OF CARGO in miles</i>					
OGÓŁEM	3483	9829	11619	11925	TOTAL
Żegluga regularna	3489	10837	12632	12711	Liner trade
zasięg:					range:
europejski	700	-	-	-	Europe
oceaniczny	9800	10837	12632	12711	Ocean
Żegluga nieregularna	3000	2878	3000	3010	Tramping
zasięg oceaniczny	3000	2878	3000	3010	ocean range

TABL. 25 (285). PRZEWOZY ŁADUNKÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ WEDŁUG RELACJI PRZEWOZÓW
TRANSPORT OF CARGOES BY MARITIME TRANSPORT FLEET BY CARGO RELATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w tys. t in thous. t				
OGÓŁEM	2848	584	637	667	TOTAL
w tym:					of which:
przewozy ładunków polskiego handlu zagranicznego	1197	-	-	-	Polish foreign trade cargo transports
przewozy ładunków obcych przechodzących tranzytem przez porty polskie	14	-	-	-	foreign cargo transports transiting through Polish ports
W relacji z portami polskimi	1211	-	-	-	In relation to Polish ports
przywóz	541	-	-	-	import
wywóz	670	-	-	-	export
Pomiędzy portami zagranicznymi	1637	584	637	667	Between foreign ports

TABL. 26 (286). PRZEWOZY ŁADUNKÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ WEDŁUG GRUP TOWAROWYCH
TRANSPORT OF CARGOES BY MARITIME TRANSPORT FLEET BY CARGO GROUPS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012		SPECIFICATION
	w tys. t in thous. t				w % in %	
O G Ó Ł E M	2848	584	637	667	100,0	TOTAL
Masowe suche	80	74	67	54	8,1	Dry bulk goods
w tym rudy	-	56	37	25	3,7	of which ores
Drobnica	2768	510	570	613	91,9	General cargo
w tym:						of which:
kontenery duże	1739	-	-	-	x	large containers
pozostałe ładunki drobnicowe	1018	510	570	613	91,9	other general cargo

TABL. 27 (287). PRZEWOZY PASAŻERÓW MORSKĄ FLOTĄ TRANSPORTOWĄ W KOMUNIKACJI
MIĘDZYNARODOWEJ
TRANSPORT OF PASSENGERS BY MARITIME TRANSPORT FLEET IN INTERNATIONAL
TRANSPORT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
LICZBA PASAŻERÓW NUMBER OF PASSENGERS					
O G Ó Ł E M	163905	132822	128132	130079	TOTAL
w tym promami Polskiej Żeglugi Bałtyckiej na liniach:					of which ferries of Polish Baltic Shipping Co. on lines:
Gdańsk-Nynäshamn	81994	67270	64683	65254	Gdańsk-Nynäshamn
Nynäshamn-Gdańsk	81900	65552	63449	64825	Nynäshamn-Gdańsk
PRACA PRZEWOZOWA w tys. pasażeromil TRANSPORT WORK in thous. passenger-miles					
O G Ó Ł E M	46423	37588	36261	36812	TOTAL
w tym promami Polskiej Żeglugi Bałtyckiej na liniach:					of which ferries of Polish Baltic Shipping Co. on lines:
Gdańsk-Nynäshamn	23204	19037	18305	18467	Gdańsk-Nynäshamn
Nynäshamn-Gdańsk	23178	18551	17956	18345	Nynäshamn-Gdańsk

Ź r ó d ł o: dane Polskiej Żeglugi Bałtyckiej S.A. Polferries.

S o u r c e: data of Polish Baltic Shipping Co. Polferries.

TABL. 28 (288). ZAMÓWIENIA I PRODUKCJA STATKÓW
ORDERS AND PRODUCTION OF SEA VESSELS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2011		2012	
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Polska = 100 Poland = 100	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Polska = 100 Poland = 100	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Polska = 100 Poland = 100	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	Polska = 100 Poland = 100
Zamówienia na statki (stan w dniu 31 XII): Orders of sea vessels (as of 31 XII):								
w szt. in units	45	51,7	20	95,2	20	90,9	20	90,9
nośność (DWT) w tys. t deadweight (DWT) in thous. t	1019	46,4	•	•	•	•	•	•
pojemność brutto (GT) w tys. gross tonnage (GT) in thous.	1206	53,5	48	57,1	78	•	89	•
CGT w tys. CGT in thous.	837	50,4	94	79,8	147	•	167	•
Produkcja statków ^a : Production of sea vessels ^a :								
w szt. in units	18	64,3	22	91,7	13	92,9	15	100,0
pojemność brutto (GT) w tys. gross tonnage (GT) in thous.	464	62,3	38	97,9	36	50,1	85	100,0

a Statki o GT 100 i więcej.

Źródło: dane Centrum Techniki Okrętowej w Gdańsku.

a Vessels of GT 100 and more.

Source: data of the Naval Technology Centre in Gdańsk.

TABL. 29 (289). MORSKA FLOTA PRZYBRZEŻNA WEDŁUG WIEKU STATKÓW

Stan w dniu 31 XII

MARITIME COASTAL FLEET BY AGE OF SHIPS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Statki w wieku Ships aged					SPECIFICATION
		15 lat i mniej and less	16-25	26-40	41 lat i więcej and more		
Statki	2005	13	2	5	3	3	Ships
	2010	15	-	2	3	10	
	2011	15	-	3	4	8	
	2012	17	1	2	4	10	
Pojemność brutto w GT	2005	3540	225	2054	848	413	Gross tonnage in GT
	2010	4720	-	820	1352	2548	
	2011	4122	-	1178	1931	1013	
	2012	4324	23	926	2144	1231	

TABL. 30 (290). PRZEWOZY PASAŻERÓW ŻEGLUGĄ PRZYBRZEŻNĄ
TRANSPORT OF PASSENGERS BY COASTAL SHIPPING

WYSZCZEGÓLNIENIE		Liczba pasażerów <i>Number of passengers</i>	Praca przewozowa w pas·milach <i>Volume of transport in pass·mile</i>	Średnia odległość przewozu 1 pasażera w milach <i>Average transport distance of passenger in miles</i>	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	2005	190,1	2383,4	12,5	TOTAL
	2010	242,9	4875,2	20,1	
	2011	218,0	4957,2	22,7	
	2012	207,0	4460,4	21,5	
W komunikacji międzynarodowej	2005	28,6	1502,6	52,5	<i>In international transport</i>
	2010	4,2	458,7	108,3	
	2011	4,0	355,6	88,0	
	2012	3,6	313,9	87,2	
Pomiędzy portami polskimi	2005	161,5	880,8	5,5	<i>Between Polish ports</i>
	2010	238,6	4416,5	18,5	
	2011	214,0	4601,6	21,5	
	2012	203,5	4146,5	20,4	

TABL. 31 (291). MORSKA FLOTA RYBACKA

Stan w dniu 31 XII

SEA FISHING FLEET

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Trawlery dalekomorskie	3	4	3	3	<i>Deep-sea trawlers</i>
Kutry	164	108	106	103	<i>Cutters</i>
Łodzie rybackie ^a	352	305	306	305	<i>Fishing boats ^a</i>
w tym motorowe	323	284	285	284	<i>of which motor boats</i>

a Bez nielicencjonowanych łodzi pomocniczych.

Ź r ó d ł o: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.

a Excluding unlicensed auxiliary boats.

S o u r c e: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.

TABL. 32 (292). KUTRY WEDŁUG PORTÓW MACIERZYSTYCH

Stan w dniu 31 XII

CUTTERS BY HOME PORTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – kutry b – moc w kW	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION a – cutters b – power in kW
O G Ó Ł E M	a	164	108	106	TOTAL
	b	39145	28437	27394	
Gdańsk	a	5	4	4	<i>Gdańsk</i>
	b	1397	1116	1116	866
Gdańsk – Górki Wschodnie	a	4	1	1	<i>Gdańsk – Górki Wschodnie</i>
	b	787	281	281	305
Gdańsk – Górki Zachodnie	a	5	4	4	<i>Gdańsk – Górki Zachodnie</i>
	b	994	1052	1052	1052
Gdynia	a	10	-	-	<i>Gdynia</i>
	b	2887	-	-	-

TABL. 32 (292). KUTRY WEDŁUG PORTÓW MACIERZYSTYCH (dok.)

Stan w dniu 31 XII

CUTTERS BY HOME PORTS (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION a – cutters b – power in kW
a – kutry	b – moc w kW					
Hel	a	13	10	8	8	<i>Hel</i>
	b	4576	3844	3005	3005	
Jastarnia	a	17	14	14	14	<i>Jastarnia</i>
	b	3257	2990	2990	2990	
Łeba	a	17	10	10	10	<i>Łeba</i>
	b	3164	1871	1871	1871	
Ustka	a	33	26	26	27	<i>Ustka</i>
	b	6388	5514	5336	5664	
Władysławowo	a	60	39	39	36	<i>Władysławowo</i>
	b	15695	11769	11743	10914	

Źródło: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.

Source: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.
TABL. 33 (293). ŁODZIE RYBACKIE^a WEDŁUG BAZ RYBACKICH

Stan w dniu 31 XII

FISHING BOATS^a BY FISHING BASES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Wiosłowe <i>Rowing boats</i>	Motorowe <i>Motor boats</i>		SPECIFICATION
				w szt. <i>in units</i>	moc w kW <i>power in kW</i>	
OGÓŁEM	2005	352	29	323	14310	TOTAL
	2010	305	21	284	13023	
	2011	306	21	285	13139	
	2012	305	21	284	12918	
Chałupy		8	6	2	75	<i>Chałupy</i>
Chłapowo		4	2	2	9	<i>Chłapowo</i>
Dębki		5	-	5	67	<i>Dębki</i>
Gdynia		1	-	1	121	<i>Gdynia</i>
Górki Wschodnie		1	-	1	12	<i>Górki Wschodnie</i>
Hel		12	3	9	438	<i>Hel</i>
Jantar		6	-	6	186	<i>Jantar</i>
Jastarnia		32	2	30	763	<i>Jastarnia</i>
Jelitkowo		1	-	1	21	<i>Jelitkowo</i>
Kąty Rybackie		11	-	11	600	<i>Kąty Rybackie</i>
Kąty Rybackie – plaża ^b		7	-	7	218	<i>Kąty Rybackie – beach^b</i>
Krynica Morska		6	-	6	202	<i>Krynica Morska</i>
Krynica Morska – plaża ^b		8	-	8	363	<i>Krynica Morska – beach^b</i>
Kuźnica		28	4	24	663	<i>Kuźnica</i>
Łeba		21	-	21	1005	<i>Łeba</i>
Mechelinki		8	-	8	251	<i>Mechelinki</i>

a Bez nielicencjonowanych łodzi pomocniczych. b „Plaża” oznacza bazę rybacką znajdującą się od strony Zatoki Gdańskiej (dotyczy miejscowości położonych na Mierzei Wiślanej).

a Excluding unlicensed auxiliary boats. b “Beach” stands for fishing base located inside Gdańsk Bay (refers to places situated on Vistula sand reef).

TABL. 33 (293). ŁODZIE RYBACKIE^a WEDŁUG BAZ RYBACKICH (dok.)

Stan w dniu 31 XII

FISHING BOATS^a BY FISHING BASES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Wiosłowe Rowing boats	Motorowe Motor boats		SPECIFICATION
			w szt. in units	moc w kW power in kW	
Mikoszewo	2	-	2	13	Mikoszewo
Obłuże	6	-	6	146	Obłuże
Oksywie	5	-	5	129	Oksywie
Orłowo	4	-	4	63	Orłowo
Piaski	12	1	11	876	Piaski
Piaski – plaża ^b	11	-	11	386	Piaski – beach ^b
Puck	3	1	2	73	Puck
Rewa	3	-	3	100	Rewa
Rowy	6	-	6	216	Rowy
Sopot	6	-	6	149	Sopot
Stegna	3	-	3	35	Stegna
Swarzewo	6	-	6	124	Swarzewo
Szutowo - plaża ^b	1	-	1	44	Szutowo – beach ^b
Świbno	8	-	8	466	Świbno
Ustka	48	-	48	3543	Ustka
Władysławowo	22	2	20	1567	Władysławowo

a Bez nielicencjonowanych łodzi pomocniczych. b „Plaża” oznacza bazę rybacką znajdującą się od strony Zatoki Gdańskiej (dotyczy miejscowości położonych na Mierzei Wiślanej).

Źródło: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.

a Excluding unlicensed auxiliary boats. b “Beach” stands for fishing base located inside Gdańsk Bay (refers to places situated on Vistula sand reef).

Source: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.

TABL. 34 (294). POŁOWY RYB I INNYCH ORGANIZMÓW MORSKICH WEDŁUG OBSZARÓW MORSKICH I SEKTORÓW WŁASNOŚCI

FISHING AND CATCHING OTHER SEA WATER CREATURES BY SEA REGIONS AND OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Grand total	Bałtyk i zalewy The Baltic Sea and bays	Atlantyk ^a Atlantic ^a		Pacyfik połud- niowo- wschodni Pacific, Southeast	SPECIFICATION	
			razem total	w tym antar- ktyczny of which Antarctic			
w tys. t in thous. t							
OGÓŁEM	2005	76,0 ^b	64,0 ^b	12,0	4,4	-	TOTAL
	2010	126,0	65,4	26,8	6,9	33,8	
	2011	132,9	63,8	68,5	3,0	0,7	
	2012	124,4	65,3	59,1	-	-	
Sektor publiczny	2005	15,2	10,0	5,2	4,4	-	Public sector
	2010	16,1	9,2	6,9	6,9	0,1	
	2011	9,7	6,6	3,0	3,0	-	
	2012	6,2	6,2	-	-	-	
Sektor prywatny	2005	60,8 ^b	51,7 ^b	20,7 ^b	5,4	-	Private sector
	2010	109,9	56,2	19,9	0,0	33,8	
	2011	123,3	57,2	65,4	-	0,7	
	2012	118,2	59,1	59,1	-	-	

a Łącznie z połowami kutrowymi. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Źródło: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.

a Including cutter fishing. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

Source: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.

TABL. 35 (295). POŁOWY RYB I INNYCH ORGANIZMÓW MORSKICH WEDŁUG WYBRANYCH GATUNKÓW
FISHING AND CATCHING OTHER SEA WATER CREATURES BY SELECTED SPECIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w t in t				
O G Ó Ł E M	76049	126036	132944	124443	T O T A L
w tym:					of which:
Dorsze	8864	10530	7303	12746	Cods
Śledzie	6899	10940	13140	13411	Herrings
Szproty	45935	42346	39900	38873	Sprats

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Ź r ó d ł o: dane Morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

S o u r c e: data of the Sea Fisheries Institute in Gdynia.

TABL. 36 (296). BIOLOGICZNA ZABUDOWA BRZEGÓW MORSKICH
BIOLOGICAL MANAGEMENT OF COASTS

LATA YEARS	Budowa i utrwalanie wydm Building and preservation of dunes			
	plotki wydymotwórcze w m fence sand-drift in m	wykładanie chrustu brush covering	zatrawienie grass sowing	zakrzewienie w tys. szt. shrubs planting in thous. units
		w ha in ha		
2005	67985	24,6	11,5	25,8
2010	58884	22,3	9,1	24,0
2011	67782	20,9	12,2	13,5
2012	90324	32,1	15,6	23,8

Ź r ó d ł o: dane urzędów morskich w Gdyni i Słupsku.

S o u r c e: data of the Maritime Offices in Gdynia and Słupsk.

TABL. 37 (297). HYDROTECHNICZNE UMOCNIEŃ BRZEGÓW MORSKICH^a
HYDROTECHNICAL STABILIZATION OF COASTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Opaska brzegowa Sea-wall		Sztuczne zasilanie plaży Artificial beach nourishment	
		długość length	rzędne korony coping ordinate	długość length	objętość odłożonego refulatu w dam ³ volume of extracted silt in dam ³
		w m in m			
Chałupy	2005	-	-	900	125
Gdańsk	2005	-	-	640	73
	2010	-	-	1500	70
	2012	890	4,3	-	-
Gdynia – Babie Doły	2011	-	-	1200	59
	2012	-	-	1400	226
Jastarnia	2005	-	-	700	72
	2010	-	-	2400	221
	2012	-	-	1600	150
Jastrzębia Góra	2010	48	3,2	-	-
	2012	800	4,0-6,3	-	-

a Ukończone w danym roku.

a Completed in a given year.

TABL. 37 (297). HYDROTECHNICZNE UMOCNIECIA BRZEGÓW MORSKICH ^a (dok.)HYDROTECHNICAL STABILIZATION OF COASTS ^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Opaska brzegowa Sea-wall		Sztuczne zasilanie plaży Artificial beach nourishment	
		długość length	rzędne korony coping ordinate	długość length	objętość odłożonego refulatu w dam ³ volume of extracted silt in dam ³
		w m in m			
Kąty Rybackie	2011	1080	2,6	-	-
	2012	200	2,3	1500	70
Kuznica	2005	-	-	2400	274
	2010	-	-	600	41
	2011	-	-	1400	240
	2012	-	-	500	73
Łeba	2005	-	-	600	97
	2010	-	-	1100	57
	2011	-	-	1700	104 ^b
	2012	-	-	1100	91
Ostrowo	2011	2300	4,2	-	-
Sopot	2005	-	-	640	73
Ustka	2005	164	3,5	300	52
	2010	-	-	900	58
	2011	-	-	1000	65
	2012	-	-	1400	213
Władysławowo	2005	-	-	900	140
	2010	-	-	1200	143
	2011	-	-	600	126
	2012	-	-	700	108

a Ukończone w danym roku. b Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.
Źródło: dane urzędów morskich w Gdyni i Słupsku.

a Completed in a given year. b Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.
Source: data of the Maritime Offices in Gdynia and Słupsk.

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową i gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:

- punktach sprzedaży detalicznej,
- hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;

2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj.: urzędom, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP), wydzielając sprzedaż w placówkach gastronomicznych. W odróżnieniu od grupowań występujących w klasyfikacji COICOP wyodrębnia się „towary nieżywnościowe”.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny, narzędzia i urządzenia rolnicze, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy sztuczne), materiały budowlane itp.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność, napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

General notes

1. Information in this chapter concerns all entities of the national economy conducting trade and catering activity.

Trade enterprise is understood as an economic entity the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE Rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

1) sales of consumer and non-consumer goods in:

- retail sales outlets,
- wholesale stores as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual needs of the purchaser;

2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e.: government offices, institutions, nurseries, nursery schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP), separating sales in catering establishments. As opposed to groupings in the COICOP classification “non-foodstuff goods” are presented separately.

3. The division of **commodities into consumer and non-consumer** goods has made on the following basis, non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., agricultural machinery, tools and equipment, seeds, animal feeding-stuffs, plant protection chemicals, artificial fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages, tobacco as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

4. Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonery), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału **sklepów według form organizacyjnych** dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 m² do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hypermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechnie są to sklepy o powierzchni sal sprzedażowych od 120 m² do 399 m², prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz dodatkowo często nabywanych towarów nieżywnościowych.

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb (np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.)

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m², prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku oraz często nabywanych towarów nieżywnościowych.

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

4. Data regarding the **wholesale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.

5. The division of **stores by organizational form** was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores divided into separate departments, each selling a broad and universal assortment, particularly non-foodstuff goods, with a sales area of 2000 m² and more for department stores and from 600 m² to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales area from 400 m² to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hypermarkets are stores with a sales area 2500 m² and more, selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores with a sales area between 120 and 399 m², primarily selling foodstuff goods for daily consumption and additionally often purchased non-foodstuff goods.

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g., clothing, home furnishings, car parts, furniture, sport goods, etc.).

Other stores are stores in which the sales area covers no more than 119 m² which conduct sales activity within the scope of common food-stuffs and often purchased non-foodstuff goods.

The division of shops by voivodships was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Shops include generally available pharmacies.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż 6 miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. Dane o działalności handlowej, w tym informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek w skali kraju. Dane o sprzedaży hurtowej, działalności gastronomicznej i magazynach handlowych dotyczą wyłącznie jednostek o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

9. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

10. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (plac, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta ponawiana jest w kolejnych sezonach.

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than 6 months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. Data regarding trade activity, including information about shops and petrol stations are compiled based of reporting. For entities employing up to 9 persons, the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities on the country scale. Data regarding wholesale, catering activity and trade warehouses concern exclusively entities employing more than 9 persons.

9. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

10. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or daily (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and street where trade outlets conduct activity for a period up to 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (298). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**

RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M w mln zł	19734,0	28395,8	31219,2	33299,4	T O T A L in mln zł
W tym udział przedsiębiorstw handlowych ^a :					Of which share of trade enterprises ^a :
w milionach złotych	4216,3	10287,4	11087,9	12332,6	in million zlotys
w %	21,4	36,2	35,5	37,0	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	8982	12505	13697	14562	PER CAPITA in zł

a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (299). SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW WEDŁUG GRUP^a (ceny bieżące)
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	8974,1	16574,5	19295,8	20489,4	TOTAL
	W % IN %				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	77,0	72,7	68,9	71,7	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe	21,8	18,8	15,7	13,3	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	4,3	3,4	3,0	2,3	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	50,9	50,5	50,2	56,1	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	23,0	27,3	31,1	28,3	Non-consumer goods

a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises conducting trade activity (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (300). SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a (ceny bieżące)
WHOLESALE IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
O G Ó Ł E M	25032,5	35009,3	41296,9	43808,1	TOTAL
	W % IN %				
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	10,4	14,3	12,6	12,1	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	5,0	2,2	1,4	1,0	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	84,6	83,5	86,0	86,9	Non-foodstuff goods ^b

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons. b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (301). SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^{ab}

Stan w dniu 31 XII

SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^{ab}

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Sklepy	21368	21642	20343	21754	Shops
Domy towarowe	2	1	2	2	Department stores
Domy handlowe	25	18	11	9	Trade stores
Supermarkety	159	286	317	336	Supermarkets
Hipermarkety	28	42	44	40	Hypermarkets
Sklepy powszechnie	336	347	327	272	Grocery stores
Sklepy wyspecjalizowane	1103	1903	1975	2082	Specialized shops
Pozostałe sklepy ^c	19715	19045	17667	19013	Other shops ^c
Stacje paliw	447	426	487	501	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 376. b Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. c Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 5 on page 376. b According to location of shop/petrol station. c Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including generally available pharmacies.

TABL. 5 (302). GASTRONOMIA ^a
CATERING ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Placówki gastronomiczne (stan w dniu 31 XII)	570	702	678	723	Catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje	175	234	215	230	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł	288974	538533	603711	700122	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej	209278	429896	486703	563165	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych	41756	73394	76087	89653	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (303). MAGAZYNY HANDLOWE ^a

Stan w dniu 31 XII

TRADE WAREHOUSES ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				Secured warehouses:
liczba	1633	1267	1284	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	853,0	804,8	1087,5	storage area in thous. m ²
Magazyny zadaszone:				Roofed warehouses:
liczba	192	180	236	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	57,0	72,9	165,2	storage area in thous. m ²
Place składowe:				Storage sites:
liczba	327	264	242	number
powierzchnia składowa w tys. m ²	668,2	403,0	621,5	storage area in thous. m ²
Silozy i zbiorniki:				Silos and reservoirs:
liczba	1330	390	304	number
pojemność w dam ³	186,0	121,5	424,8	capacity in dam ³

a Hurtu i rozdzielcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 persons.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (304). TARGOWISKA

Stan w dniu 31 XII

MARKETPLACES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					Permanent marketplaces:
liczba	98	92	93	89	number
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	90	87	88	87	of which with predominance of small-retail sales
powierzchnia w tys. m ²	445,0	358,9	366,4	365,3	area in thous. m ²
w tym sprzedażowa	252,5	193,2	195,6	194,4	of which sales area
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej w tym na targowiskach czynnych codziennie	4323	3223	4098	4093	permanent small-retail sales outlets of which at marketplaces opened daily
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	576	281	293	254	Seasonal marketplaces ^a (during the year)
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	9078	9650	9615	9232	Annual receipts from marketplace fees in thous. zł

a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

a Number of marketplaces or places located on streets and squares opened periodically.

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 330).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji, zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Revenue from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenue from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenue from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenue, i.e., revenue not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenue from social activities, revenue from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenue, i.e., revenue from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreciation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenue from total activity include:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;

- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności społecznej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanych z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz do 2009 r. inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e., surplus of the value of sold fixed assets over the revenue from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenue and costs of obtaining revenue from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczoną, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego. Rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4(308) obliczono następująco:

1) **wskaznik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;

2) **wskaznik rentowności obrotu:**

- brutto jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
- netto jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;

3) **wskaznik płynności finansowej:**

- **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
- **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych),
- **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

- *the current part, i.e., the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,*
- *the deferred part, i.e., a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.*

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. *The economic relations presented in table 4(308) were calculated as follows:*

1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenue from total activity to revenues from total activity;

2) **turnover profitability rate:**

- *gross as the relation of the gross financial result to revenue from total activity,*
- *net as the relation of the net financial result to revenue from total activity;*

3) **financial liquidity indicator of:**

- **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities (excluding special funds),
- **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities (excluding special funds),
- **third degree** as the relation of current assets (inventories, short-term dues, short-term investments and short-term deferred expenditure) to short-term liabilities (excluding special funds).

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych - kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych - fundusz założycielski,
- w spółdzielniach - fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych - kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital - in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital - in state owned enterprises,
- participation fund - in cooperatives,
- owners' capital - in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (305). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	93208,8	151101,8	180873,2	193294,2	Revenues from total activity
sektor publiczny	22509,4	44057,4	56045,0	61979,1	public sector
sektor prywatny	70699,4	107044,4	124828,2	131315,1	private sector
w tym:					of which:
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wytworów i usług)	53855,2	89885,9	108506,7	116408,0	Net revenues from sale of products (goods and services)
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	34754,9	55765,7	65629,1	68612,0	Net revenues from sale of goods and materials
Przychody finansowe	2875,3	2743,7	3723,3	4963,6	Financial revenues
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	88617,6	143632,2	173441,8	184098,0	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	21551,1	42225,1	54018,0	59157,0	public sector
sektor prywatny	67066,5	101407,1	119423,8	124941,0	private sector
w tym:					of which:
Koszt własny sprzedanych produktów (wytworów i usług)	54687,5	92462,2	110759,8	118636,1	Cost of products sold (goods and services)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	30021,1	46228,5	55640,3	58007,9	Value of goods and materials sold
Koszty finansowe	2457,3	2689,2	4559,0	4758,6	Financial costs
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	4591,2	7469,6	7431,4	9196,2	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	958,3	1832,3	2027,0	2822,1	Public sector
Sektor prywatny	3632,9	5637,3	5404,4	6374,2	Private sector
Zyski nadzwyczajne	8,8	54,2	12,6	3,6	Extraordinary profits
Sektor publiczny	2,2	42,9	2,7	0,3	Public sector
Sektor prywatny	6,6	11,3	9,9	3,3	Private sector
Straty nadzwyczajne	9,2	40,8	12,8	4,5	Extraordinary losses
Sektor publiczny	1,4	31,6	2,2	0,1	Public sector
Sektor prywatny	7,8	9,2	10,6	4,4	Private sector
Wynik finansowy brutto	4590,8	7483,0	7431,2	9195,3	Gross financial result
sektor publiczny	959,1	1843,6	2027,5	2822,3	public sector
sektor prywatny	3631,7	5639,4	5403,7	6373,0	private sector
Zysk brutto	5227,8	8636,4	9096,7	10553,7	Gross profit
Strata brutto	637,0	1153,4	1665,5	1358,4	Gross loss
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto ^a	806,7	1100,9	1079,5	1499,2	Obligatory encumbrances on gross financial result ^a
Sektor publiczny	237,0	213,2	212,6	412,5	Public sector
Sektor prywatny	569,7	887,7	866,9	1086,7	Private sector
Wynik finansowy netto	3784,1	6382,1	6351,7	7696,0	Net financial result
sektor publiczny	722,1	1630,4	1814,9	2409,8	public sector
sektor prywatny	3062,0	4751,7	4536,8	5286,3	private sector
Zysk netto	4421,5	7493,0	7883,7	9070,8	Net profit
Strata netto	637,4	1110,9	1532,0	1374,8	Net loss

a Obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

a Include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 also other payments resulting from separate regulations.

TABL. 2 (306). PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto ^a <i>Obligatory encum- brances on gross financial result^a</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
OGÓŁEM	2005 93208,8	88617,6	4590,8	806,7	3784,1
TOTAL	2010 151101,8	143632,2	7483,0	1100,9	6382,1
	2011 180873,2	173441,8	7431,2	1079,5	6351,7
	2012 193294,2	184098,0	9195,3	1499,2	7696,0
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1001,7	830,9	171,8	2,1	169,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	104213,1	98987,5	5225,0	848,3	4376,6
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe	85248,4	81322,3	3925,3	568,0	3357,3
<i>of which manufacturing</i>					
Budownictwo	9548,5	8850,7	697,9	139,8	558,0
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	54814,9	53813,1	1000,4	191,9	808,6
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	8108,9	7732,2	376,7	77,5	299,2
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	582,0	555,3	26,7	8,7	18,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja	3974,5	3705,1	269,4	61,6	207,7
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2901,6	2242,3	659,3	37,6	621,7
<i>Financial and insurance activities</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3415,0	2963,5	451,5	62,4	389,0
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1451,0	1288,4	162,7	31,6	131,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1592,3	1483,3	109,0	23,8	85,2
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	139,4	137,3	2,2	1,3	0,8
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1221,4	1197,7	23,7	6,5	17,1
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	136,4	143,8	-7,4	0,6	-8,0
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	193,6	166,9	26,7	5,3	21,3
<i>Other service activities</i>					

a Obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

a Include income tax on legal and natural persons as well as until 2009 also other payments resulting from separate regulations.

TABL. 4 (308). RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the			
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree	
				w % in %			
OGÓŁEM	2005	95,1	4,9	4,1	28,7	97,8	141,5
TOTAL	2010	95,1	5,0	4,2	36,6	99,9	154,4
	2011	95,9	4,1	3,5	31,1	94,4	149,6
	2012	95,2	4,8	4,0	37,4	100,9	156,7
sektor publiczny		95,4	4,6	3,9	51,1	102,6	169,5
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		95,1	4,9	4,0	32,6	100,4	152,2
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		82,9	17,2	16,9	46,3	141,1	318,2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		95,0	5,0	4,2	31,3	99,2	162,8
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		95,4	4,6	3,9	23,7	86,7	160,6
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		92,7	7,3	5,8	33,5	104,7	189,7
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		98,2	1,8	1,5	18,5	78,7	136,2
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		95,4	4,6	3,7	58,1	136,0	147,9
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		95,4	4,6	3,1	27,2	58,8	91,9
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		93,2	6,8	5,2	48,0	108,9	126,1
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		77,3	22,7	21,4	77,5	99,2	104,4
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		86,8	13,2	11,4	193,1	247,6	288,4
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		88,8	11,2	9,0	86,6	184,4	221,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		93,2	6,8	5,4	34,6	76,3	84,1
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja		98,5	1,5	0,6	63,9	166,1	185,9
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		98,1	1,9	1,4	61,2	129,8	142,9
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		105,4	-5,4	-5,9	16,5	61,6	81,7
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		86,2	13,8	11,0	209,3	304,8	329,7
<i>Other service activities</i>							

TABL. 5 (309). AKTYWA OBROTOWE PRZEDSIĘBIORSTW (dok.)

Stan w dniu 31 XII

CURRENT ASSETS OF ENTERPRISES (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	Zapasy Stocks					Należności krótkoterminowe <i>Short-term dues</i>		Inwe- stycje krótkoter- minowe <i>Short- -term invest- ments</i>	Krótko- termi- nowe roz- liczenia między- okresowe <i>Short- -term inter- period settle- ments</i>
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>				razem <i>total</i>	w tym z tytułu dostaw i usług <i>of which from deli- veries and ser- vices</i>		
			materiały <i>materials</i>	półpro- dukty i produkty w toku <i>semi- finished products and pro- ducts in progress</i>	produkty gotowe <i>finished products</i>	towary <i>goods</i>				
<i>w mln zł</i>					<i>in mln zł</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	623,2	30,4	12,7	1,9	3,1	12,1	308,7	255,4	256,7	27,4
<i>Administrative and support service activities</i>										
Edukacja	68,3	2,5	0,9	0,1	-	1,6	37,5	27,0	23,4	4,8
<i>Education</i>										
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	271,6	17,0	12,8	0,2	-	1,4	130,5	119,2	116,3	7,8
<i>Human health and social work activities</i>										
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	27,9	4,1	1,4	0,7	0,4	1,5	15,4	11,4	5,6	2,7
<i>Arts, entertainment and recre- ation</i>										
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	91,5	6,3	3,1	0,3	0,5	2,4	26,5	25,1	58,1	0,6

TABL. 6 (310). KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		W tym Of which				wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year
		Ogółem Total	kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplementary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	
			w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2005	38173,3	17229,6	13087,4	-155,1	3788,3
TOTAL	2010	60548,1	26169,0	23210,0	135,8	6374,3
	2011	66820,1	26383,7	26246,5	2155,9	6312,0
	2012	73525,0	28508,5	27325,1	4482,1	7715,6
sektor publiczny		30262,3	11260,4	8254,7	7260,5	2404,2
public sector						
sektor prywatny		43262,7	17248,1	19070,4	-2778,4	5311,4
private sector						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1197,7	125,6	613,1	25,4	172,0
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł		36045,1	8565,2	14195,5	6582,0	4337,6
Industry						
w tym przetwórstwo przemysłowe		22463,9	4829,6	8682,6	3966,8	3323,3
of which manufacturing						
Budownictwo		3012,8	856,4	1692,1	-552,0	660,3
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		8073,7	4152,2	3775,2	-1024,7	776,5
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		2556,2	1511,9	715,8	-198,9	286,3
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		420,4	375,9	49,1	-146,7	18,0
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		1747,4	832,7	693,2	-18,8	209,2
Information and communication						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		8533,8	6028,9	1083,0	41,1	616,9
Financial and insurance activities						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		9722,9	5142,8	3342,2	-25,0	388,9
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		598,9	227,4	235,8	-20,1	131,0
Professional, scientific and technical activities						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		787,1	147,6	536,2	6,3	85,2
Administrative and support service activities						
Edukacja		37,6	12,9	19,6	-1,1	0,8
Education						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		560,9	403,1	229,5	-131,6	17,1
Human health and social work activities						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		55,5	104,2	11,9	-51,1	-5,7
Arts, entertainment and recreation						
Pozostała działalność usługowa		174,9	21,5	133,0	-2,8	21,3
Other service activities						

TABL. 7 (311). KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓŁEK ^a

Stan w dniu 31 XII

SHARE CAPITAL OF COMPANIES ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie Of which estate of				
		Skarbu Państwa the State Treasury	państwowych osób prawnych state legal persons	krajowych osób fizycznych domestic natural persons	osób zagra- nicznych foreign persons	
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	10984,9	1322,8	1337,1	1588,1	2589,0
TOTAL	2010	21771,4	6076,4	2531,6	2638,5	3699,5
	2011	22296,4	5325,2	1918,1	3005,4	3979,9
	2012	24481,2	5533,4	2011,7	3387,1	4300,4
sektor publiczny		11492,5	5413,7	1894,4	733,9	22,9
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		12988,7	119,6	117,4	2653,2	4277,5
<i>private sector</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		111,6	3,5	6,8	44,4	29,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		8204,6	859,6	1452,0	1031,6	2171,3
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe		4502,0	189,2	57,6	1010,3	1816,3
<i>of which manufacturing</i>						
Budownictwo		518,4	0,8	40,9	147,2	80,2
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		3509,7	0,3	121,2	629,7	1040,2
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		1371,2	46,4	290,1	294,7	249,1
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		298,8	67,8	16,5	132,1	55,3
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		815,0	1,2	-	64,8	319,8
<i>Information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		6184,3	4182,7	2,2	797,2	116,4
<i>Financial and insurance activities</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2615,3	310,3	42,5	87,9	66,5
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		194,8	51,9	0,0	33,2	57,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		134,9	-	0,2	21,6	42,1
<i>Administrative and support service activities</i>						
Edukacja		9,6	-	0,1	0,9	0,0
<i>Education</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		391,3	8,9	39,4	77,2	51,9
<i>Human health and social work activities</i>						
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		100,1	-	-	23,2	5,3
<i>Arts, entertainment and recreation</i>						
Pozostała działalność usługowa		21,5	-	-	1,3	15,4
<i>Other service activities</i>						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (312). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW

Stan w dniu 31 XII

LIABILITIES OF ENTERPRISES

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deliveries and services	
		w mln zł	in mln zł				
OGÓŁEM	2005	24986,6	5391,8	3492,0	19594,8	3484,2	10168,8
TOTAL	2010	53536,4	21663,4	15050,5	31873,0	6888,2	15135,2
	2011	64356,5	26812,7	20853,7	37543,8	8577,7	18167,8
	2012	65473,0	28517,9	20673,4	36955,0	9466,0	17283,4
sektor publiczny		21484,8	11891,7	7198,3	9593,2	2388,1	3848,7
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		43988,2	16626,3	13475,1	27361,9	7077,9	13434,7
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		452,3	257,6	188,7	194,7	92,6	65,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		29055,1	11112,2	7451,8	17943,0	3843,9	8537,0
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		22099,4	7317,9	6751,4	14781,5	3492,9	7005,0
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		9408,0	6543,1	6204,3	2864,8	576,9	1422,7
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		10707,6	1604,8	1206,7	9102,8	3037,8	5201,2
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		3113,5	1601,4	894,5	1512,1	298,9	724,0
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		620,8	456,8	452,8	164,0	57,8	54,9
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		1972,7	1078,5	321,9	894,2	192,6	352,1
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		5804,6	3963,5	2523,4	1841,1	711,1	105,5
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2346,2	1279,0	904,4	1067,2	92,6	425,7
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		364,0	34,4	29,7	329,7	26,2	137,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		1081,3	334,6	273,0	746,7	474,9	117,5
<i>Administrative and support service activities</i>							
Edukacja		40,5	3,4	2,6	37,1	10,0	8,4
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		350,4	155,5	141,5	194,9	34,7	101,8
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		107,2	72,6	58,9	34,6	9,0	14,2
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		48,8	20,5	19,3	28,3	7,0	15,1
<i>Other service activities</i>							

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, a w szczególności: gromadzenie dochodów i przychodów publicznych, wydatkowanie środków publicznych, finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów oraz województwa), zaciąganie zobowiązań angażujących środki publiczne, zarządzanie środkami publicznymi, zarządzanie długiem publicznym oraz rozliczenia z budżetem Unii Europejskiej.

Podstawę prawną określającą te procesy stanowiła do 2009 r. ustawa z dnia 30 VI 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, z późniejszymi zmianami), a od 2010 r. obowiązuje ustawa z dnia 27 VIII 2009 r. o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 885, z późniejszymi zmianami) i przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. 2009 Nr 157, poz. 1241, z późniejszymi zmianami). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 594),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 595),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 596),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. 2010 Nr 80, poz. 526, z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 II 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207, z późniejszymi zmianami).

2. Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego są określane w uchwale budżetowej przez właściwe organy stanowiące na rok kalendarzowy (budżetowy), w terminach i na zasadach określonych w ustawach ustrojowych oraz w ustawie o finansach publicznych.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

General notes

1. Public finance include the processes connected with accumulation and allocation of public funds, and in particular: collecting and accumulating revenue, spending public funds, financing of loan needs of the state budget and of the budgets of local self-government entities (gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship), incurring liabilities involving public funds, managing public funds and public debt, as well as settlements with the European Union budget.

The legal basis defining the above mentioned processes until 2009 provided the Law on Public Finances, dated 30 VI 2005 (Journal of Laws No. 249, item 2104, with later amendments) and since 2010 the Law on Public Finances dated 27 VIII 2009 (uniform text Journal of Laws 2013 item 885, with later amendments) and regulations introducing the Law on Public Finances (Journal of Laws 2009 No. 157, item 1241, with later amendments). With respect to the financial management of local self-governments, the legal basis is additionally provided by the following:

- the Law on Gmina Self-government dated 8 III 1990 (uniform text Journal of Laws 2013 item 594),
- the Law on Powiat Self-government dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2013 item 595),
- the Law on Voivodship Self-government dated 5 VI 1998 (uniform text Journal of Laws 2013 item 596),
- the Law on Incomes of Local Self-government Entities dated 13 XI 2003 (uniform text Journal of Laws 2010 No.80, item 526, with later amendments),
- the Minister of Finance Regulation of 3 II 2010 on Budgetary Reporting (Journal of Laws No. 20, item 103),
- the Minister of Finance Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenues and Expenditures, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207, with later amendments).

2. Revenue and expenditure of the budgets local self-government entities are determined in the budgetary law passed by relevant councils for a period of one calendar year (a budgetary year) within the periods and in accordance with the principles set forth in statutory acts and in the Law on Public Finances.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

3. Na dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) dochody z tytułu udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i osób fizycznych,
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny, podatek od środków transportowych, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze,
 - d) środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł,
- 2) dotacje ogółem obejmujące:
 - a) dotacje celowe, w tym:
 - z budżetu państwa na zadania własne, na zadania z zakresu administracji rządowej, na zadania realizowane na zasadzie porozumień z organami administracji rządowej,
 - na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań,
 - otrzymane z funduszy celowych,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (paragrafy 200, 620 według szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r., Dz. U. Nr 38, poz. 207),
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

4. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

5. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

3. Budget revenue of local self-government entities comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) revenue from shares in receipts from corporate and personal income taxes,
 - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, of which the tax on real estate, the agricultural tax, the forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, treasury fee, service fee receipts arising from the Financial Statute, the Service Law and the Marketplace Law,
 - c) revenue from property, e.g., revenue from renting and leasing and similar agreements,
 - d) funds for additional own tasks from other sources;
- 2) designated subsidy:
 - a) from the state budget, i.a. for:
 - government administration-related tasks, own tasks and tasks realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - tasks realized on the basis of agreements between local self-government entities,
 - for financial assistance between local self-government entities for additional financing of own tasks,
 - received from the appropriated funds,
 - b) provided under the programmes financed with participation of European funds and other foreign funds that are not reimbursable, and payments from the European funds budget (sections 200, 620 of the detailed classification of income, expenses, revenue and expenditure, and funds from foreign sources, in force on the basis of the decree of the Minister of Finance dated 2 III 2010, Journal of Laws No. 38, item 207),
- 3) general subsidy from the state budget, comprising: equalisation, educational, compensating, balancing, and regional parts.

4. Budget expenditure of local self-government entities are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditures, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- allocations for organizational and legal units operating within local self-government entities' budgets,
- expenditure on debt servicing,
- expenditure related to granting endorsements and guarantees.

5. Information concerning local self-government entities budgets is compiled on the basis of Financial Reports the Ministry of Finance.

TABL. 1 (313). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu Cities with powiat status	Powiat	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	6187135,3	2601046,4	2406710,2	788284,3	391094,4
TOTAL	2010	10026794,5	4244341,0	3780106,3	1277760,6	724586,6
	2011	10649786,6	4560106,6	3806826,1	1404525,5	878328,4
	2012	11645659,7	4671534,3	4798879,7	1288096,3	887149,4
Dochody własne		5481760,7	2102596,8	2589955,5	375239,1	413969,3
Own revenue						
w tym:						
of which:						
Udziały w podatku dochodowym		2172084,4	675037,5	1033083,7	183335,2	280628,1
<i>Share in income tax</i>						
od osób prawnych		342658,6	35548,8	78668,5	7415,8	221025,5
<i>corporate</i>						
od osób fizycznych		1829425,7	639488,7	954415,1	175919,4	59602,5
<i>personal</i>						
Podatek od nieruchomości		1170220,6	633948,3	536272,3	x	x
<i>Tax on real estate</i>						
Podatek rolny		89153,5	87859,3	1294,2	x	x
<i>Agricultural tax</i>						
Podatek od środków transportowych		60743,5	36633,2	24110,3	x	x
<i>Tax on means of transport</i>						
Podatek od czynności cywilnoprawnych		118884,8	45818,5	73066,3	x	x
<i>Tax on civil law transactions</i>						
Oplata skarbowa		26147,3	12918,8	13228,5	x	x
<i>Treasury fee</i>						
Dochody z majątku		551059,8	185981,5	285206,7	16011,4	63860,2
<i>Revenue from property</i>						
w tym dochody z najmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze		166425,7	64131,1	86241,0	11536,2	4517,4
<i>of which revenue from renting and leasing and similar agreements</i>						
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł		56975,2	42549,7	10001,3	4141,9	282,3
<i>Funds for additional financing of own tasks from other sources</i>						

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (313). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem	3130820,8	1065837,0	1413261,4	283421,2	368301,2
Total allocations					
Dotacje celowe	1502163,1	799230,5	339937,1	219537,6	143457,9
<i>Designated subsidy</i>					
z budżetu państwa	1382680,9	763486,3	314369,6	188582,6	116242,4
<i>from the state budget</i>					
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej	1078064,0	609502,8	253093,8	134701,0	80766,4
<i>government administration</i>					
własne	302080,0	152974,2	60510,9	53118,9	35476,0
<i>own</i>					
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	2536,9	1009,3	764,9	762,7	-
<i>realized on the basis of agreements with government administration bodies</i>					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego	61218,8	26920,8	20133,3	10624,4	3540,3
<i>realized on the basis of agreements between local self-government entities</i>					
otrzymane z państwowych funduszy celowych received from state appropriated funds	29300,0	4029,1	5169,3	3201,7	16899,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań	28963,4	4794,3	264,9	17128,9	6775,3
<i>for financial assistance between local self-government entities for additional financing of own tasks</i>					
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b	1628657,9	266606,6	1073324,3	63883,7	224843,3
<i>Allocations from sections 200 and 620 ^b</i>					
Subwencja ogólna z budżetu państwa	3033078,2	1503100,5	795662,8	629436,0	104878,9
General subsidy from the state budget					
W tym część oświatowa	2505789,5	1184065,6	765829,7	518550,8	37343,4
<i>Of which on educational tasks</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 pkt 2b na str. 394.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. b See general notes, item 3 point 2b on page 394.

TABL. 2 (314). DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.
REVENUE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
			prawach powiatu Cities with powiat status		
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM	11645659,7	4671534,3	4798879,7	1288096,3	887149,4
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	370123,7	150349,8	99981,3	2353,9	117438,7
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	6704,2	3153,3	2144,4	1347,1	59,4
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	23275,2	13992,6	9282,6	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	1255543,2	60912,6	1070418,5	46621,8	77590,3
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	707286,6	218708,6	392714,4	33537,4	62326,2
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	130226,0	3140,6	103715,9	22349,1	1020,4
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	68195,7	28141,0	16565,1	8561,6	14928,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	161410,7	42876,9	52679,0	65854,8	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	3840363,5	1593389,4	1751459,3	213796,7	281718,1
<i>Revenue from legal persons, natural persons and other entities without legal personality and expenses connected with their collection</i>					
Różne rozliczenia	3204677,6	1528180,9	805079,5	633255,6	238161,6
<i>Various accounts</i>					
Oświata i wychowanie	180142,3	93966,9	65244,6	19098,8	1832,0
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	128911,0	4914,8	13562,2	51190,6	59243,4
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1020119,7	676404,2	218361,8	120068,9	5284,8
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	115276,9	46741,2	29600,8	35603,6	3331,3
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	48059,9	22671,4	6284,4	18480,6	623,5
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	143802,4	88855,3	43671,5	10953,0	322,6
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	83403,2	30015,0	48468,7	777,4	4142,1
<i>Culture and protection of national heritage</i>					
Kultura fizyczna	79452,6	29838,1	49172,9	441,6	-
<i>Physical education</i>					

a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (315). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Województwo
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	6222985,7	2629136,7	2346127,8	805029,7	442691,5
TOTAL	2010	11014459,5	4672183,6	4116993,6	1353273,6	872008,7
	2011	11606567,0	4809216,7	4427917,3	1415350,2	954082,8
	2012	11933886,2	4755546,3	4942040,3	1316451,3	919848,3
Wydatki bieżące		8954102,8	3881425,8	3363500,3	1160514,3	548662,4
Current expenditure						
w tym:						
<i>of which:</i>						
Dotacje		913646,3	281062,1	323128,1	73467,7	235988,4
<i>Allocations</i>						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		22588,8	14540,0	7294,2	754,6	-
<i>of which for self-government budgetary establishments</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		1082026,5	773264,6	244016,9	58797,0	5948,0
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		6604170,2	2700551,3	2612439,8	1005839,0	285340,1
<i>Current expenditure of budgetary entities</i>						
w tym:						
<i>of which:</i>						
wynagrodzenia		3308780,3	1458188,6	1148813,7	593894,1	107883,9
<i>wages and salaries</i>						
w tym osobowe		2983486,2	1311168,9	1043313,4	531352,2	97651,7
<i>of which personal</i>						
pochodne od wynagrodzeń ^b		595837,9	278883,2	197585,4	100344,7	19024,6
<i>derivatives of wages and salaries ^b</i>						
zakup materiałów i usług		2172169,3	768421,6	1072753,8	215305,2	115688,7
<i>purchase of materials and services</i>						
wydatki na obsługę długu		244689,3	87983,9	114953,3	20757,1	20995,0
<i>expenditures on debt servicing</i>						
Wydatki majątkowe		2979783,4	874120,5	1578540,0	155937,0	371185,9
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		2855624,0	857926,7	1501834,4	154947,0	340915,9
<i>Of which investment expenditure ^c</i>						

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. b Including contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. c Including allocations for financing investment tasks of self-government budgetary establishments.

TABL. 4 (316). WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2012 R.
EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES BUDGETS BY DIVISIONS IN 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na	Powiaty Powiats	Województwo Voivodship
			prawach powiatu Cities with powiat status		
w tys. zł in thous. zł					
OGÓŁEM	11933886,2	4755546,3	4942040,3	1316451,3	919848,3
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	474296,9	233770,8	108765,7	2341,7	129418,7
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	20703,3	3257,3	3678,0	1551,5	12216,5
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	9759,6	8441,4	450,6	-	867,6
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	2172099,4	278963,5	1492532,3	130497,0	270106,6
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	493394,5	170888,4	239781,6	18840,1	63884,4
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	185168,3	13388,9	150333,2	17595,1	3851,1
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	903397,9	435731,1	256049,1	134264,8	77352,9
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw- pożarowa	227820,9	70074,0	90295,3	67026,6	425,0
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	245525,7	88343,5	115394,3	20792,9	20995,0
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	99616,4	33320,8	61963,5	3969,3	362,8
<i>Various accounts</i>					
Oświata i wychowanie	3405417,9	1739357,4	1189684,8	443693,5	32682,2
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	252090,4	38771,7	39017,4	55636,3	118665,0
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1456175,2	856352,7	393041,2	201380,2	5401,1
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	217041,6	56408,1	57749,8	63759,5	39124,2
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	299005,6	64880,1	95506,5	129837,8	8781,2
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	515143,4	288616,1	216093,9	8288,9	2144,5
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	500040,3	199720,5	204886,7	7148,7	88284,4
<i>Culture and protection of national heritage</i>					
Kultura fizyczna	309948,1	116972,1	179920,3	4310,3	8745,4
<i>Physical education</i>					

a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 5 (317). PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH
REVENUE AND COSTS OF SELF-GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na	Powiaty	Woje-
		Total	Gminas ^a	prawach powiatu	Powiats	wództwo
		w tys. zł in thous. zł				
Przychody	2011	359576,7	123942,2	230408,3	5226,2	-
Revenue	2012	356596,9	118521,3	234045,0	4030,6	-
w tym:						
of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług		295452,5	88400,3	204991,9	2060,3	-
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		21230,6	13206,4	7269,6	754,6	-
<i>Allocations from local self-government entities' budgets^b</i>						
Koszty	2011	382621,9	144539,8	233417,5	4664,6	-
Costs	2012	371056,6	128028,8	238738,9	4288,9	-
w tym:						
of which:						
Materiały i usługi		193634,2	51715,0	140059,9	1859,3	-
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych		511,5	334,5	177,0	-	-
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłaty nadwyżek do budżetów jednostek samorządu terytorialnego		245,4	245,4	-	-	-
<i>Surplus payments to local self-government entities' budgets</i>						

a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

a Excluding revenue and costs of self-government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. b Including allocations from the state budget as well as payments within the European funds budget.

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Informacje o nakładach inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995).

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np.: budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

General notes

Investments

1. Information regarding investment outlays was compiled according to the principles of the system of national accounts, according to recommendations of European System of National and Regional Accounts (ESA 1995).

Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among other, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (included exclusively in data expressed at current prices), except for interests not included in outlays on fixed assets by units that used International Accounting Standards (IAS), implemented since 1 I 2005.

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g.: residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami) – nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu stanowiące środki trwałe podmiotów je użytkujących (leasingobiorców) zaliczono do nakładów tych podmiotów.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo: mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończonych w końcu i na początku danego roku.

Środki trwałe

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

3. Since 2002 – due to amendment of the Accounting Act, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments) – investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units.

4. The value of investment outlays incurred by:

- legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- legal persons and organizational entities without legal personality, employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction was estimated.

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e., do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as fixed assets, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land, regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez **wartość brutto** środków trwałych w **bieżących cenach ewidencyjnych** według stanu w dniu 31 XII od 1995 r. należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

Wartość brutto w cenach odtworzenia została ustalona w wyniku aktualizacji (wyceny) środków trwałych w gospodarce narodowej dokonanej według stanu w dniu 1 I 1995 r. zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 20 I 1995 r. w sprawie amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, a także aktualizacji wyceny środków trwałych (Dz. U. Nr 7, poz. 34).

3. Dane według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowane zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

4. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2009 Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami), niektóre przedmioty leasingu zaliczane są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców).

2. The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).

The gross value of fixed assets at current book-keeping prices is understood as of 31 XII since 1995:

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
 - *before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
 - *after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,*
- *in units that use International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.*

The gross value at replacement prices was established as a result of the revaluation of fixed assets in the national economy made as of 1 I 1995, in accordance with the decisions of the decree of the Ministry of Finance, dated 20 I 1995, regarding the depreciation of fixed assets and intangible fixed assets, as well as the revaluation of fixed assets (Journal of Laws No. 7, item 34).

3. Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section "Manufacturing" all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section "Manufacturing". An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section "Real estate activities".

4. Since 2002 – due to amendment of the Accounting Act, dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2009 No. 152, item 1223, with later amendments), some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee).

5. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych z liczbą pracujących do 9 osób, gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych oraz budowli wodnych – ustalono szacunkowo.

6. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
- 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
- 3) środki transportu;
- 4) pozostałe środki trwałe, tj. zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).

5. The gross value of fixed assets:

- of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons, was compiled on the basis of statistical reports,
- of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons, private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations and water structures, was estimated.

6. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) civil engineering works (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

Inwestycje
Investments

TABL. 1 (318). NAKŁADY INWESTYCYJNE ^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	13062,1	13943,3	14855,1	T O T A L
sektor publiczny	6930,5	6928,5	6700,4	public sector
sektor prywatny	6131,6	7014,8	8154,7	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	221,3	279,9	310,5	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3813,3	3302,5	3691,4	Industry
górnictwo i wydobywanie	84,5	91,4	153,3	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2270,9	1675,0	1799,0	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	822,0	888,8	1154,2	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	635,9	647,3	584,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	400,3	623,7	342,8	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	798,2	949,4	946,7	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b ...	2868,7	3283,2	2780,6	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	120,8	147,7	251,0	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	276,4	371,0	447,7	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	193,1	234,7	225,2	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2127,5	2141,0	3068,7	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	175,1	155,1	337,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	291,3	335,2	409,8	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	325,4	412,9	632,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	467,1	468,0	494,4	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	335,3	284,9	298,5	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	610,3	905,1	575,6	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	38,0	49,0	42,2	Other service activities

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

a According to investment location. b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (319). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES ^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	7162,4	7478,5	7606,7	T O T A L
sektor publiczny	3475,9	3107,8	3238,3	public sector
sektor prywatny	3686,5	4370,7	4368,4	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	92,1	145,3	152,8	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	3383,9	2799,4	3117,6	Industry
górnictwo i wydobywanie	78,0	84,5	152,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	2191,9	1571,0	1631,7	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	795,3	837,5	1129,0	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	318,7	306,4	204,9	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	320,0	293,4	254,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	580,4	747,3	781,9	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1058,0	1570,8	1299,3	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	64,5	92,1	68,1	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	245,9	346,6	416,0	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	103,4	140,8	143,4	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	680,0	695,2	475,6	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	73,0	67,0	115,5	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	259,7	283,7	361,4	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1,2	2,4	0,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	9,8	14,8	15,9	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	210,2	192,4	222,8	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	66,5	77,3	172,8	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	13,8	10,0	8,6	Other service activities

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (320). NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W tym <i>Of which</i>			SPECIFICATION	
		budynki i budowle <i>buildings and structures</i>	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia <i>machinery, technical equipment and tools</i>	środki transportu <i>transport equipment</i>		
w mln zł <i>in mln zł</i>						
OGÓŁEM	2010	8110,7	4021,8	3041,3	820,0	TOTAL
	2011	8645,9	4687,9	2563,3	1238,6	
	2012	7135,9	3760,4	2554,8	769,5	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		153,7	82,6	40,4	27,7	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>
Przemysł		3534,4	1922,5	1347,9	241,1	<i>Industry</i>
górnictwo i wydobywanie		140,1	67,0	11,9	61,1	<i>mining and quarrying</i>
przetwórstwo przemysłowe		1461,0	513,5	823,4	119,9	<i>manufacturing</i>
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i go- rącą wodę ^Δ		1724,6	1217,7	455,5	35,7	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		208,7	124,3	57,1	24,4	
Budownictwo		256,2	140,6	70,9	41,7	<i>Construction</i>
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		693,8	346,9	271,7	74,3	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>
Transport i gospodarka magazynowa		590,1	270,3	179,1	137,0	<i>Transportation and storage</i>
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		46,2	35,5	8,5	1,0	<i>Accommodation and catering^Δ</i>
Informacja i komunikacja		403,3	67,2	323,5	12,6	<i>Information and communication</i>
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		97,4	26,7	58,9	11,2	<i>Financial and insurance activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		482,0	416,9	51,1	4,9	<i>Real estate activities</i>
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		93,1	56,8	30,9	5,1	<i>Professional, scientific and technical activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		352,9	126,3	22,2	200,4	<i>Administrative and support service activities</i>
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		0,7	-	0,7	-	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>
Edukacja		15,6	11,6	2,2	1,8	<i>Education</i>
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		214,5	125,8	79,9	7,1	<i>Human health and social work activities</i>
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		168,1	129,0	37,2	0,8	<i>Arts, entertainment and recreation</i>
Pozostała działalność usługowa		34,1	1,7	29,7	2,7	<i>Other service activities</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (321). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH ^a (bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS ^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
O G Ó Ł E M	139259,8	152216,5	163301,8	T O T A L
sektor publiczny	57581,2	67174,5	74750,8	public sector
sektor prywatny	81678,6	85042,0	88551,0	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5480,4	5737,1	5832,0	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	40923,1	45679,0	48583,2	Industry
górnictwo i wydobywanie	982,3	1042,0	1115,0	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	26428,9	30560,5	31583,5	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	8667,5	8435,7	9992,1	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	4844,4	5640,8	5892,6	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	4154,5	4343,5	3754,3	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	8396,8	8059,5	8695,0	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa ^b	24701,7	26253,3	28274,0	Transportation and storage ^b
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2101,9	2426,3	2685,4	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	3255,0	5120,9	5430,7	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1432,6	1593,4	1589,0	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	30681,6	32846,1	33863,3	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1263,3	1319,1	1523,7	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1538,3	1481,9	2160,2	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5194,4	5546,2	6401,4	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	4834,0	5297,0	6142,9	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2735,6	3233,0	3781,8	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1919,9	2580,6	3858,4	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	646,7	699,6	726,6	Other service activities

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (322). WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH ^a
(bieżące ceny ewidencyjne)

Stan w dniu 31 XII

GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES ^a (current book-keeping prices)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	75078,1	83233,7	87615,5	TOTAL
sektor publiczny	24844,1	31987,8	35627,8	public sector
sektor prywatny	50234,0	51245,9	51987,7	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1466,0	1648,3	1655,6	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	36433,8	40808,2	43302,7	Industry
górnictwo i wydobywanie	946,1	986,9	1053,6	mining and quarrying
przetwórstwo przemysłowe	24508,8	28577,3	29442,1	manufacturing
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	8358,6	8114,1	9608,6	electricity, gas, steam and air conditioning supply
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	2620,3	3129,9	3198,4	water supply; sewerage, waste management and remediation activities
Budownictwo	3121,4	3071,9	2390,0	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	6599,0	6154,0	6612,2	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	7684,0	8516,3	9367,8	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1652,3	1889,2	2047,2	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja	2940,8	4770,7	5049,0	Information and communication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1259,4	1398,0	1389,2	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	9137,0	9836,5	9300,1	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	446,8	422,9	520,3	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1189,8	1094,5	1614,2	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	10,4	12,5	13,7	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	215,8	183,4	204,9	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2111,1	2562,3	3026,4	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	697,3	748,7	1000,3	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	113,2	116,3	121,9	Other service activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995). W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

2. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

3. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

4. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

5. Zużycie pośrednie obejmuje wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, z wyjątkiem środków trwałych, których zużycie jest rejestrowane jako amortyzacja środków trwałych. Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

6. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

7. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z dochodu mieszanego brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem ponoszone przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995). The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

2. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

3. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

4. Gross output includes the value of goods and services produced by all national institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

5. Intermediate consumption includes the value of goods and services consumed as outlays in the production process, excluding fixed assets, the consumption of which is registered as depreciation of fixed assets. Intermediate consumption is presented at purchasers' prices.

6. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including **internal turnover** is accepted.

7. Gross primary income in the households sector is comprised of gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees borne by all national institutional units, i.e. wages and salaries jointly with contributions to compulsory social security and health security paid by employees, contributions to compulsory social security paid by employers and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

8. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne inne niż transfery socjalne w naturze (świadczenia z ubezpieczeń społecznych pieniężne, świadczenia z pomocy społecznej pieniężne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

9. Grupowanie danych według województw i podregionów w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

10. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

- 1) sektor przedsiębiorstw, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),
- 2) sektor instytucji finansowych i ubezpieczeniowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz działalnością ubezpieczeniową,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa oraz przedsiębiorstwa publiczne, które zgodnie z metodologią ESA 1995 spełniają kryteria zaliczania do sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

8. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits other than social transfers in kind (social security benefits in cash, social assistance benefits in cash) and other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

9. Data grouping by voivodships and subregions according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

10. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

- 1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),
- 2) financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as in insurance activity,
- 3) general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance as well as entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public enterprises which accordingly to the ESA 1995 methodology fulfill criteria of including in the sector,
- 4) households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,
- 5) non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and units of religious organizations.

11. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” w zakresie produkcji ukrytej dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej (głównie w działalności usługowej).

12. Dane z rachunków regionalnych za lata 2009 i 2010 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu zastosowania w obliczeniach liczby ludności opracowanej na bazie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Ponadto zrewidowane zostały dane dotyczące dochodów w sektorze gospodarstw domowych za 2010 r. ze względu na zmiany wprowadzone przez Narodowy Bank Polski w bilansie płatniczym w zakresie wynagrodzeń i dochodów z tytułu własności.

13. Dane na 1 mieszkańca za lata 2009-2011 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

14. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2011 r.”.

11. The estimation of the “hidden economy” is included in the regional accounts in the field of the concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work (primarily within the service activity).

12. Data from the regional accounts for the years 2009 and 2010 were changed in relation to previously published data on account of applying in calculations number of population which was compiled on the basis of the Population and Housing Census 2011 results.

Moreover, data concerning income in the households sector for 2010 were revised due to changes introduced by the National Bank of Poland in the balance of payments in the range of wages and salaries as well as property income.

13. Data per capita for the years 2009-2011 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the Population and Housing Census 2011.

14. Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication “Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2011”.

TABL. 1 (323). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)

GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł in mln zł			w % in %		
O G Ó Ł E M	76332	79602^a	86206	x	x	x
TOTAL						
W tym wartość dodana brutto	67834	70109^a	75727	100,0	100,0	100,0
Of which gross value added						
w tym sektor:						
of which sector:						
przedsiębiorstw	32717	34168	37341	48,2	48,7 ^a	49,3
<i>non-financial corporations</i>						
instytucji rządowych i samorządowych	10064	10447 ^a	10899	14,8	14,9	14,4
<i>general government</i>						
gospodarstw domowych	22637	22462 ^a	24289	33,4	32,0	32,1
<i>households</i>						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1730	2026	2277	2,6	2,9	3,0
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł	15758	16796 ^a	19082	23,2	24,0	25,2
<i>Industry</i>						
w tym przetwórstwo przemysłowe	13557	13991 ^a	16152	20,0	20,0	21,3
of which manufacturing						
Budownictwo	6071	6499	6762	8,9	9,3	8,9
<i>Construction</i>						

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

TABL. 1 (323). PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące) (dok.)
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2009	2010	2011	2009	2010	2011
	w mln zł in mln zł			w % in %		
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	21712	21352 ^a	22742	32,0	30,5	30,0
<i>Trade; repair of motor vehicles ^a; transportation and storage; accommodation and catering ^a; information and communication</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a	6162	6796 ^a	7295	9,1	9,7	9,6
<i>Financial and insurance activities; real estate activities</i>						
Pozostałe usługi	16401	16641 ^a	17569	24,2	23,7	23,2
<i>Other services</i>						
NA 1 MIESZKAŃCA ^b	33771	35057 ^a	37822	x	x	x
PER CAPITA ^b						

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. b W złotych.

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook. b In zlotys.

TABL. 2 (324). PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)
BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION OF INCOME ACCOUNT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010 ^a	2011	SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł			
Produkcja globalna	158545	171444	196813	Gross output
Zużycie pośrednie	90711	101335	121086	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	67834	70109	75727	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	28092	29271	30705	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	39169	39989	44119	Gross operating surplus

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych poprzedniej edycji Rocznika.

a Data have been changed in relation to data published in the previous of the Yearbook.

TABL. 3 (325). NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010 ^a	2011	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	51565	52476	55337	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	22813	23110	24279	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	48953	50285	52983	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	21658	22145	23246	per capita in zł

a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

a Data have been changed in relation to data published in the previous edition of the Yearbook.

DZIAŁ XXIII PRYWATYZACJA. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

Prywatyzacja

1. Proces prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych – z wyjątkiem byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej – prowadzony jest na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz. U. Nr 118, poz. 561, z późniejszymi zmianami), która zastąpiła ustawę z dnia 13 VII 1990 r. o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych oraz:

- ustawy z dnia 25 IX 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1991 Nr 18, poz. 80, z późniejszymi zmianami),
- ustawy z dnia 30 IV 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. Nr 44, poz. 202, z późniejszymi zmianami).

2. Na podstawie wymienionych aktów prawnych stosuje się trzy zasadnicze **metody postępowania** z przedsiębiorstwami państwowymi:

1) komercjalizację, tj. przekształcenie przedsiębiorstwa:

a) w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa w celu:

- prywatyzacji pośredniej (kapitałowej) poprzez sprzedaż akcji lub udziałów,
- wniesienia akcji lub udziałów do narodowych funduszy inwestycyjnych – NFI,
- prywatyzacji poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym (od 2004 r.) polegającej na zbywaniu akcji w drodze subskrypcji prywatnej lub otwartej,
- innym;

b) do 30 IV 2004 r. w spółkę z udziałem wierzycieli powstałą w wyniku konwersji wierzytelności na udziały;

2) **prywatyzację bezpośrednią** polegającą na rozporządzeniu przez organ założycielski wszystkimi składnikami materialnymi i niematerialnymi majątku przedsiębiorstwa (sprzedaż, wniesienie do spółki, oddanie do odpłatnego korzystania);

3) **likwidację** przedsiębiorstwa **ze względów ekonomicznych**.

3. Odrębnym procesom – w myśl ustawy z dnia 19 X 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst Dz. U. 2004 Nr 208, poz. 2128, z późniejszymi zmianami) – podlega majątek byłych państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączony do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (ZWRSP), którym dysponuje Agencja Nieruchomości Rolnych w celu restrukturyzacji i prywatyzacji.

CHAPTER XXIII PRIVATIZATION. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

Privatization

1. The process of privatizing state owned enterprises – except former state farms – is conducted on the basis of the Law on the Commercialization and Privatization, dated 30 VIII 1996 (Journal of Laws No. 118, item 561, with later amendments), which replaced the Law on the Privatizing of State Owned Enterprises, dated 13 VII 1990 as well as:

- the Law on State Owned Enterprises, dated 25 IX 1981 (Journal of Laws 1991 No. 18, item 80, with later amendments),
- the Law on National Investment Funds and Their Privatization, dated 30 IV 1993 (Journal of Laws No. 44, item 202, with later amendments).

2. On the basis of the legal acts mentioned above three **basic methods** are used relatively to state owned enterprises:

1) commercialization, i.e. the transformation of an enterprise:

a) into a sole-shareholder company of the State Treasury for the purpose of:

- indirect (capital) privatization through the sale of shares or holdings,
- the transfer of shares or holdings to the national investment funds – NIF,
- privatization by the taking up shares in higher founder's capital (since 2004) based on the disposal of shares on the way of private or open subscription,
- others;

b) until 30 IV 2004 into a company with creditors' participation established as a result of debt conversion on holdings;

2) **direct privatization** based on the disposition, by the founding body, of all tangible and intangible asset components of an enterprise (sale, transfer to a company, leasing);

3) **the liquidation of an enterprise due to economic reasons**.

3. Processes – based on the Law on the Management of Agricultural Real Estate of the State Treasury, dated 19 X 1991 as well as changes in some laws (uniform text Journal of Laws 2004 No. 208, item 2128, with later amendments) – consist in the assets of former state farms being incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury (APSST), which is administered by the Agricultural Property Agency for the purpose of restructuring and privatization.

Podmioty gospodarki narodowej

1. Prezentowane w tablicach dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

2. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591, z późniejszymi zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763, z późniejszymi zmianami) w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

Rejestr REGON jest aktualizowany na podstawie wniosków zgłaszanych przez podmioty, na których ciąży prawny obowiązek dokonywania zgłoszeń do rejestru, dotyczących wpisu, skreślenia oraz zmian cech objętych wpisem. Kompletność i aktualność rejestru uzależniona jest od terminowej realizacji ww. obowiązku.

Prywatyzacja

Privatization

Entities of the national economy

1. The data presented in tables concerning **entities of the national economy** entered in the REGON register include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE Rev. 2 sections according to the predominant kind of activity.

2. The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 591, with later amendments) and the provisions of the decree of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763, with later amendments) on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of cooperation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

The REGON register is updated on the basis of applications submitted by entities legally obliged to apply for entries in and deletions from the register, and also for updating their entries in terms of their description. The completeness and correctness of the register is contingent on the timely compliance with the above-mentioned obligation.

**TABL. 1 (326). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE^a OBJĘTE PROCESEM PRYWATYZACJI W OKRESIE
OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.
STATE OWNED ENTERPRISES^a INCLUDED IN THE PRIVATIZATION PROCESS
FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012**

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W % <i>In %</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM	300	100,0	TOTAL
Skomercjalizowane	79	26,3	<i>Commercialized</i>
Objęte prywatyzacją bezpośrednią	133	44,3	<i>Included in direct privatization</i>
w tym sprywatyzowane	130	43,3	<i>of which privatized</i>
Poddane likwidacji	88	29,3	<i>Subject to liquidation</i>
w tym zlikwidowane	50	16,7	<i>of which liquidated</i>

^a Bez państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej włączonych do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

^a Excluding state farms incorporated into the Agricultural Property Stock of the State Treasury.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 2 (327). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE SPRYWATYZOWANE METODĄ BEZPOŚREDNIA I ZLIKWIDOWANE W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.
STATE OWNED ENTERPRISES PRIVATIZED BY THE DIRECT METHOD AND LIQUIDATED FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Sprywatyzowane Privatized					Zlikwidowane Liquidated
	ogółem total	w wyniku as a result of				
		sprzedaży majątku sale of assets	wniesienia majątku do spółki Skarbu Państwa transfer of assets to a company of the State Treasury	oddania majątku do odpłatnego korzystania leasing	zastosowania mieszanych sposobów zbycia majątku use of combined methods for disposal of assets	
OGÓŁEM TOTAL	130	33	23	70	4	50
w tym: of which:						
Przetwórstwo przemysłowe	43	9	14	20	-	8
<i>Manufacturing</i>						
Budownictwo	20	1	2	17	-	9
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	22	8	2	10	2	14
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa	19	6	3	10	-	8
<i>Transportation and storage</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	15	5	•	10	•	4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 3 (328). SPÓŁKI POWSTAŁE W WYNIKU KOMERCJALIZACJI PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH I ICH PRYWATYZACJA W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.
COMPANIES ESTABLISHED AS A RESULT OF THE COMMERCIALIZATION OF STATE OWNED ENTERPRISES AND THEIR PRIVATIZATION FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	77	TOTAL
powstałe w celu:		established for the purpose of:
prywatyzacji ^a	72	privatization ^a
innym	5	other
W tym sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)	32	Of which indirectly (capital) privatized
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	5	of which with foreign capital participation

a Pośredniej (kapitałowej), poprzez obejmowanie akcji oraz wniesienia do NFI.

Źródło: dane Ministerstwa Skarbu Państwa.

a Indirect (capital) privatization, by the taking up shares and transfer to NIF.

Source: data of the Ministry of Treasury.

TABL. 4 (329). SPÓŁKI POWSTAŁE NA BAZIE MAJĄTKU SPRYWATYZOWANYCH BEZPOŚREDNIO I ZLIKWIDOWANYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH W OKRESIE OD 1 VIII 1990 R. DO 31 XII 2012 R.

COMPANIES ESTABLISHED ON THE BASIS OF THE ASSETS OF DIRECTLY PRIVATIZED AND LIQUIDATED STATE OWNED ENTERPRISES FROM 1 VIII 1990 TO 31 XII 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE	Spółki Companies	SPECIFICATION
OGÓŁEM	112	TOTAL
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wnie- sienia majątku przedsiębiorstw państwowych ...	17	Companies with State Treasury participation esta- blished from the transfer of assets of state owned enterprises
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	2	of which with foreign capital participation
Spółki pracownicze ^a	95	Employee companies ^a

a Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością lub akcyjne użytkujące odpłatnie majątek sprywatyzowanych bezpośrednio i zlikwidowanych przedsiębiorstw państwowych, do których przystąpiła większość pracowników tych przedsiębiorstw.

a Limited liability and joint stock companies leasing the assets of directly privatized and liquidated state owned enterprises in which the majority of employees of those state owned enterprises participated.

TABL. 5 (330). PRZEDSIĘBIORSTWA PAŃSTWOWE WEDŁUG STANU PRAWNO-ORGANIZACYJNEGO ^a W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

STATE OWNED ENTERPRISES BY LEGAL AND ORGANIZATIONAL STATUS ^a IN 2012

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which					
		w prywa- tyzacji bezpó- redniej in direct privati- zation	w likwidacji in liqui- dation	w upad- łości in bank- ruptcy	w postępo- waniu na- prawczym in sani- tation procedure	pod zarządem under mana- gement	bez zmian prawno- organiza- cyjnych without legal and organiza- tional changes
OGÓŁEM	4	1	-	3	-	-	-
TOTAL							
Przetwórstwo przemysłowe	2	-	-	2	-	-	-
<i>Manufacturing</i>							
Budownictwo	1	-	-	1	-	-	-
<i>Construction</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	1	1	-	-	-	-	-
<i>Transportation and storage</i>							

a Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 414.

a See general notes, item 2 on page 414.

Podmioty gospodarki narodowej
Entities of the national economy

TABL. 6 (331). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	226421	260202	258197	265033	TOTAL
sektor publiczny	9947	7903	7830	7954	public sector
sektor prywatny	216474	252299	250367	257079	private sector
w tym:					of which:
Przedsiębiorstwa państwowe	43	8	7	6	State owned enterprises
Spółki	32926	38426	39801	41675	Companies
w tym:					of which:
handlowe	17724	22027	23051	24565	commercial
cywilne	15111	16304	16654	17012	civil
Spółdzielnie	1118	1062	1036	1039	Cooperatives
Fundacje	533	787	883	981	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	4303	5378	5599	5881	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	169453	193855	189788	192616	Natural persons conducting economic activity

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (332). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>	
		Ogółem <i>Grand total</i>	razem <i>total</i>	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym <i>of which</i>					
					razem <i>total</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>		spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>		spółdzielnie <i>co-operatives</i>
						jednoosobowe Skarbu Państwa <i>sole-shareholder companies of the State Treasury</i>	z udziałem kapitału zagranicznego <i>with foreign capital participation</i>			
O G Ó Ł E M	2005	226421	56968	43	17724	30	3492	15111	1118	169453
TOTAL	2010	260202	66347	8	22027	26	4151	16304	1062	193855
	2011	258197	68409	7	23051	19	4225	16654	1036	189788
	2012	265033	72417	6	24565	16	4382	17012	1039	192616
w tym: <i>of which:</i>										
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		5334	1229	-	556	1	159	360	108	4105
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>										

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 7 (332). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

 ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej Legal persons and organizational entities without legal personality							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe state owned enterprises	w tym of which						spółdzielnie co-operatives
				razem total	spółki handlowe commercial companies		spółki cywilne civil law partnerships			
					w tym of which	z udziałem kapitału zagranicznego with foreign capital participation				
			jednoosobowe Skarbu Państwa sole-holder companies of the State Treasury							
Przemysł Industry	30133	7444	3	5000	3	1088	2211	113	22689	
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing	28511	6489	3	4238	2	924	2100	111	22022	
Budownictwo Construction	33166	4952	1	3245	5	372	1446	216	28214	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ Trade; repair of motor vehicles ^Δ	59933	13539	1	6821	-	1465	6554	125	46394	
Transport i gospodarka magazynowa Transportation and storage	17290	1867	1	1110	3	216	720	8	15423	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ Accommodation and catering ^Δ	13362	2142	-	675	-	170	1422	9	11220	
Informacja i komunikacja Information and communication	6649	1701	-	1215	1	140	456	11	4948	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa Financial and insurance activities	8868	949	-	602	-	64	228	47	7919	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ Real estate activities	18657	16265	-	1057	1	171	355	324	2392	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	23081	4071	-	2413	2	273	1520	30	19010	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ Administrative and support service activities	6316	1288	-	805	-	142	443	15	5028	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne Public administration and defence; compulsory social security	1243	1237	-	4	-	-	-	-	6	
Edukacja Education	8793	4460	-	190	-	21	273	5	4333	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities	12896	1213	-	441	-	27	369	13	11683	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją Arts, entertainment and recreation	4371	2400	-	260	-	36	249	11	1971	
Pozostała działalność usługowa Other service activities	14926	7646	-	171	-	38	406	4	7280	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 8 (333). SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Spółki kapitałowe Companies			Spółki osobowe ^a Partnerships ^a			
		razem total	akcyjne joint stock	z ograni- czoną odpowie- dzial- nością with limited liability	razem total	w tym of which		
						jawne unlimited partner- ships	komandy- towe limited partner- ships	
OGÓŁEM	2005	17724	16319	716	15603	1405	1276	60
TOTAL	2010	22027	19826	773	19053	2201	1688	331
	2011	23051	20672	798	19874	2379	1701	456
	2012	24565	21962	816	21146	2603	1722	567
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		556	536	10	526	20	16	3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		5000	4578	203	4375	422	295	105
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		4238	3864	181	3683	374	276	82
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		3245	2967	136	2831	278	160	78
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		6821	5942	142	5800	879	743	123
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		1110	998	34	964	112	91	15
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		675	588	7	581	87	63	21
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		1215	1138	65	1073	77	47	27
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		602	525	59	466	77	33	22
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2413	2151	72	2079	262	91	70
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		805	747	11	736	58	35	19
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		1057	868	41	827	189	76	59
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		4	4	-	4	-	-	-
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja		190	175	4	171	15	14	1
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		441	347	9	338	94	40	10
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		260	243	21	222	17	8	9
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		171	155	2	153	16	10	5
<i>Other service activities</i>								

a W tym 115 spółek partnerskich i 199 spółek komandytowo-akcyjnych.

a Of which 115 professional partnerships and 199 limited joint-stock partnerships.

TABL. 9 (334). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE ^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED ^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą natural persons conduc- ting economic activity
		spółki companies					cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie coopera- tives	
		w tym of which			z ograni- czoną odpowie- dzial- nością with limited liability				
		razem total	handlowe companies	akcyjne joint stock					
OGÓŁEM	2005	18608	1361	731	4	667	629	2	16029
TOTAL	2010	27486	1907	1292	26	1056	614	8	24445
	2011	24829	2033	1452	23	1165	580	9	21765
	2012	25261	2203	1696	21	1414	505	13	20765
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		294	66	56	-	53	9	4	224
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł		2910	342	307	4	261	35	1	2565
<i>Industry</i>									
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		2716	238	210	3	170	28	1	2476
Budownictwo		3709	215	178	4	148	37	3	3490
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ		4853	487	327	-	273	160	2	4361
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>									
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		1234	90	67	-	59	23	-	1144
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2097	129	67	-	58	62	1	1963
<i>Accommodation and catering ^Δ</i>									
Informacja i komunikacja		793	159	140	7	123	19	-	633
<i>Information and communication</i>									
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>		910	87	71	2	53	16	1	815
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		687	109	96	2	63	13	-	216
<i>Real estate activities</i>									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2030	281	218	1	188	63	-	1748
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 9 (334). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE ^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED ^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą natural persons conducting economic activity	
		spółki companies							
		razem total	w tym of which				cywilne civil law partnerships		spółdzielnie cooperatives
			handlowe companies		w tym of which				
razem total	akcyjne joint stock		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability						
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	991	109	86	1	70	22	-	881	
<i>Administrative and support service activities</i>									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne	15	-	-	-	-	-	-	1	
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>									
Edukacja	1963	32	19	-	19	13	-	517	
<i>Education</i>									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	1158	50	38	-	22	12	1	1085	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	341	23	14	-	14	9	-	244	
<i>Arts, entertainment and recreation</i>									
Pozostała działalność usługowa	1276	24	12	-	10	12	-	878	
<i>Other service activities</i>									

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (335). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE ^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED ^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą natural persons conduc- ting economic activity
		spółki companies					cywilne civil law partner- ships	spół- dzielnie coopera- tives	
		w tym of which			z ograni- czoną odpowie- dzial- nością with limited liability				
		razem total	razem total	akcyjne joint stock					
OGÓŁEM	2005	14919	601	91	7	72	507	17	14135
TOTAL	2010	16811	410	189	7	128	219	9	16218
	2011	26659	632	431	22	279	201	37	25676
	2012	18496	323	200	13	114	123	9	18000
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		170	7	2	-	2	5	2	160
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł		2208	43	38	3	25	5	3	2157
<i>Industry</i>									
w tym przetwórstwo przemysłowe of which manufacturing		2143	37	33	3	21	4	3	2102
Budownictwo		3178	48	35	7	22	13	-	3128
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		4861	91	47	1	23	44	2	4766
<i>Trade; repair of motor vehicles ^Δ</i>									
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>		1182	16	11	-	5	5	-	1166
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering ^Δ</i>		2021	16	3	1	1	13	-	2005
Informacja i komunikacja		374	16	11	-	6	5	-	357
<i>Information and communication</i>									
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa		690	5	4	-	2	1	-	685
<i>Financial and insurance activities</i>									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		156	13	7	-	4	6	1	135
<i>Real estate activities</i>									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1112	35	23	-	13	12	1	1075
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 10 (335). PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE ^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI (dok.)

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED ^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem <i>Grand total</i>	W tym <i>Of which</i>						osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>natural persons conducting economic activity</i>
		spółki <i>companies</i>						
		razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>					
			handlowe <i>companies</i>				cywilne <i>civil law partnerships</i>	
			razem <i>total</i>	akcyjne <i>joint stock</i>	z ograniczoną odpowiedzialnością <i>with limited liability</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	555	14	10	-	8	4	-	540
<i>Administrative and support service activities</i>								
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	16	-	-	-	-	-	-	1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>								
Edukacja	447	1	-	-	-	1	-	380
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	444	5	4	1	1	1	-	426
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	230	4	1	-	1	3	-	216
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa	852	9	4	-	1	5	-	803
<i>Other service activities</i>								

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

a Excluding persons tending private farms in agriculture.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF POMORSKIE VOIVODSHIP IN 2012

As of 31 XII

GDAŃSK miasta na prawach powiatu
cities with powiat status

— granica województwa
border of voivodship

— granice powiatów
borders of powiats

— granice gmin
borders of gminas

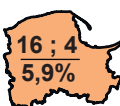
PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS) W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

DIVISION OF THE POMORSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS) IN 2012

As of 31 XII

Liczba powiatów; liczba miast na prawach powiatu
Udział liczby ludności ^a w %

Number of powiats; number of cities with powiat status
Share of number of population ^a in %

PODREGIONY (NTS 3): SUBREGIONS (NTS 3):

Gdański

Powiaty Powiats (NTS 4):

- gdański (8)
- kartuski (8)
- nowodworski (5)
- pucki (7)
- wejherowski (10)

Słupski

Powiaty Powiats (NTS 4):

- bytowski (10)
- chojnicki (5)
- człuchowski (7)
- łęborski (5)
- słupski (10)

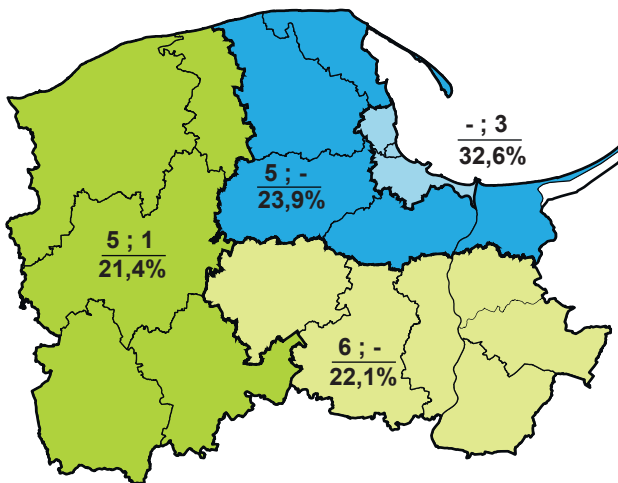
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):

- City with powiat status (NTS 4):
Słupsk (1)

Starogardzki

Powiaty Powiats (NTS 4):

- kościerski (8)
- kwidzyński (6)
- malborski (6)
- starogardzki (13)
- sztumski (5)
- tczewski (6)

Trójmiejski

Miasta na prawach powiatu (NTS 4):

- Cities with powiat status (NTS 4):
Gdańsk (1)
Gdynia (1)
Sopot (1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).
In the brackets the number of gminas (NTS 5) is given.

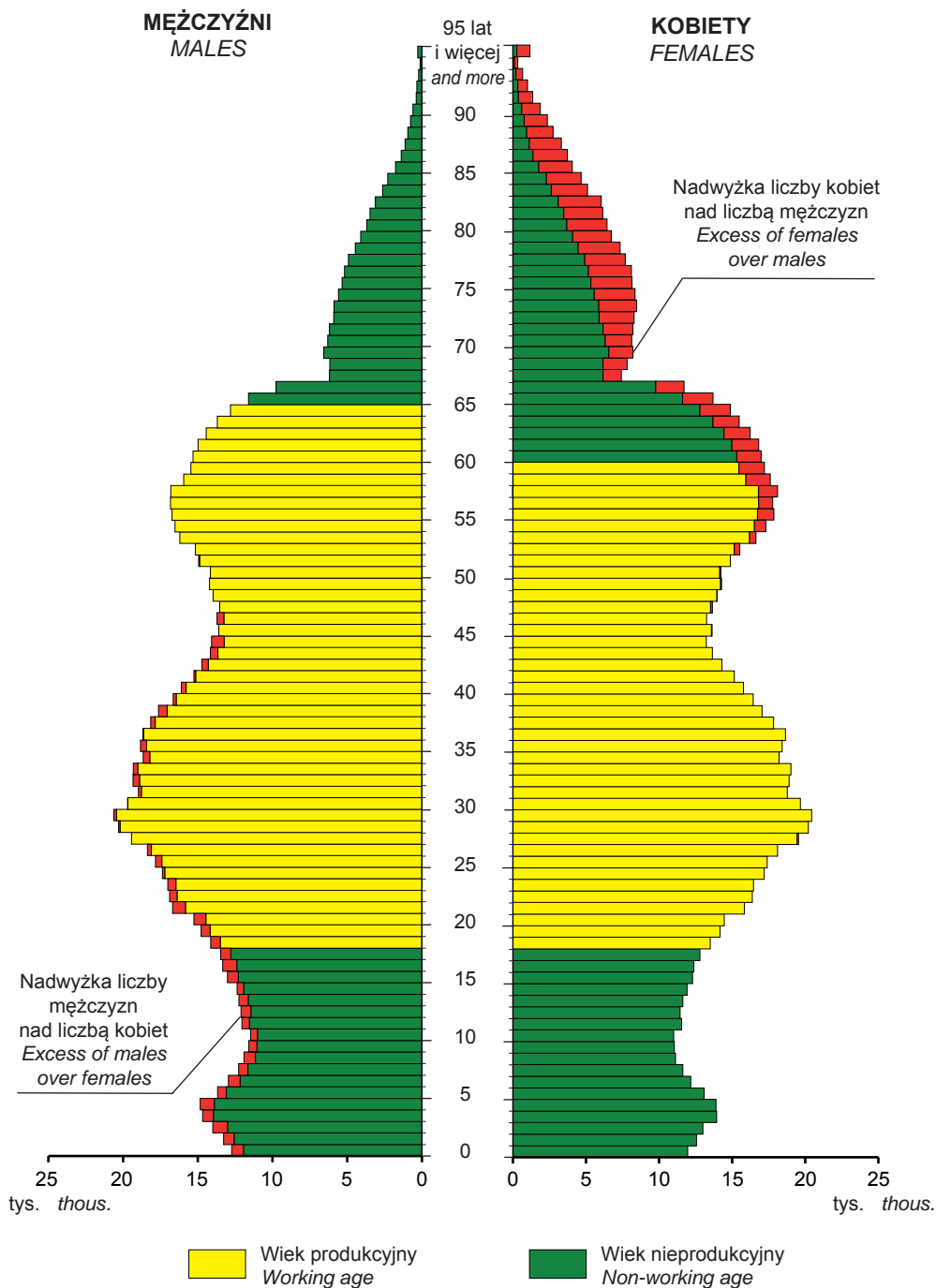
^a Odpowiednio: województwa w ogólnej liczbie ludności kraju; podregionu w ogólnej liczbie ludności województwa.
^a Respectively: in the voivodship in total number of population in the country; in the subregion in total number of population in the voivodship.

LUДНОŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2012 R.

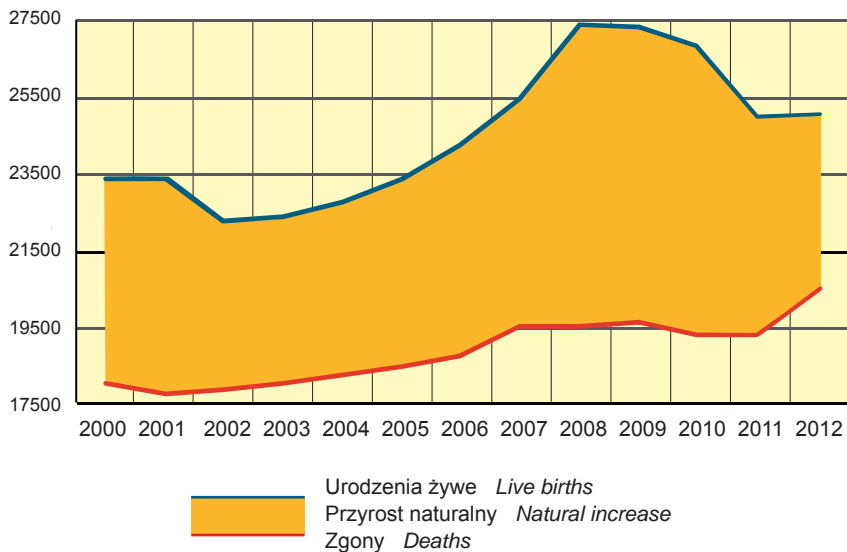
Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY SEX AND AGE IN 2012

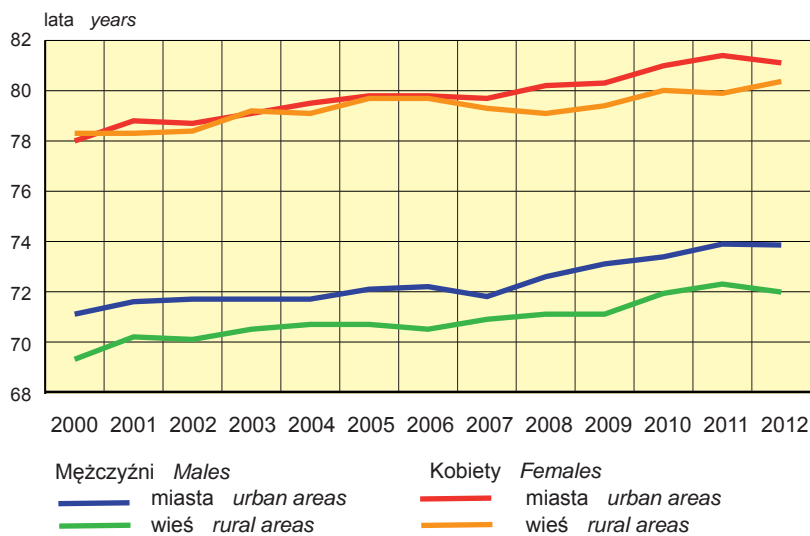
As of 31 XII

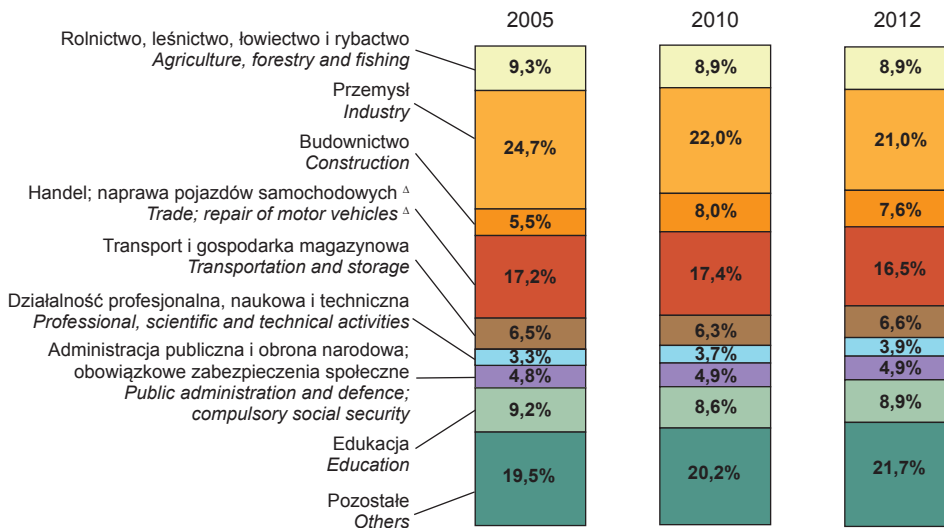
RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT AGE OF 0

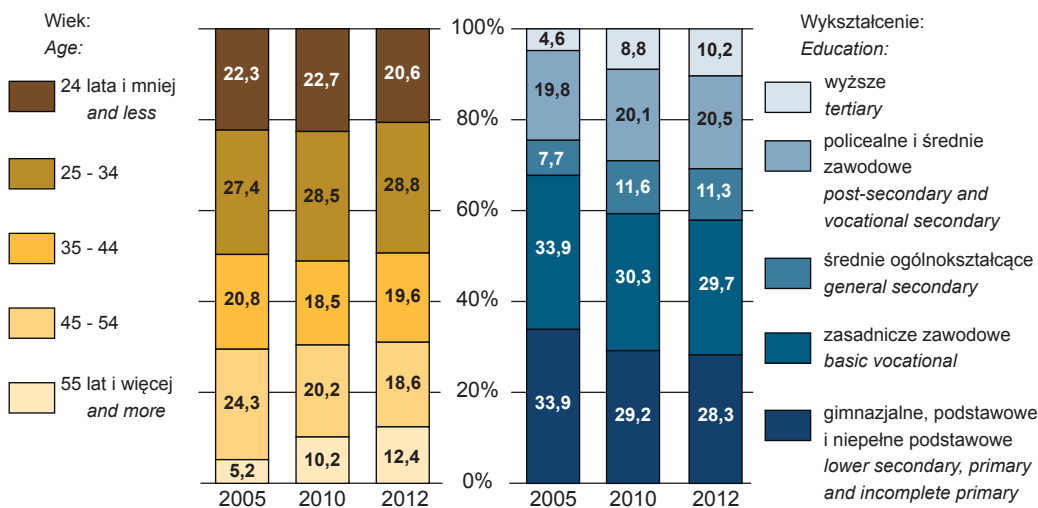

STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY SECTIONS
 As of 31 XII

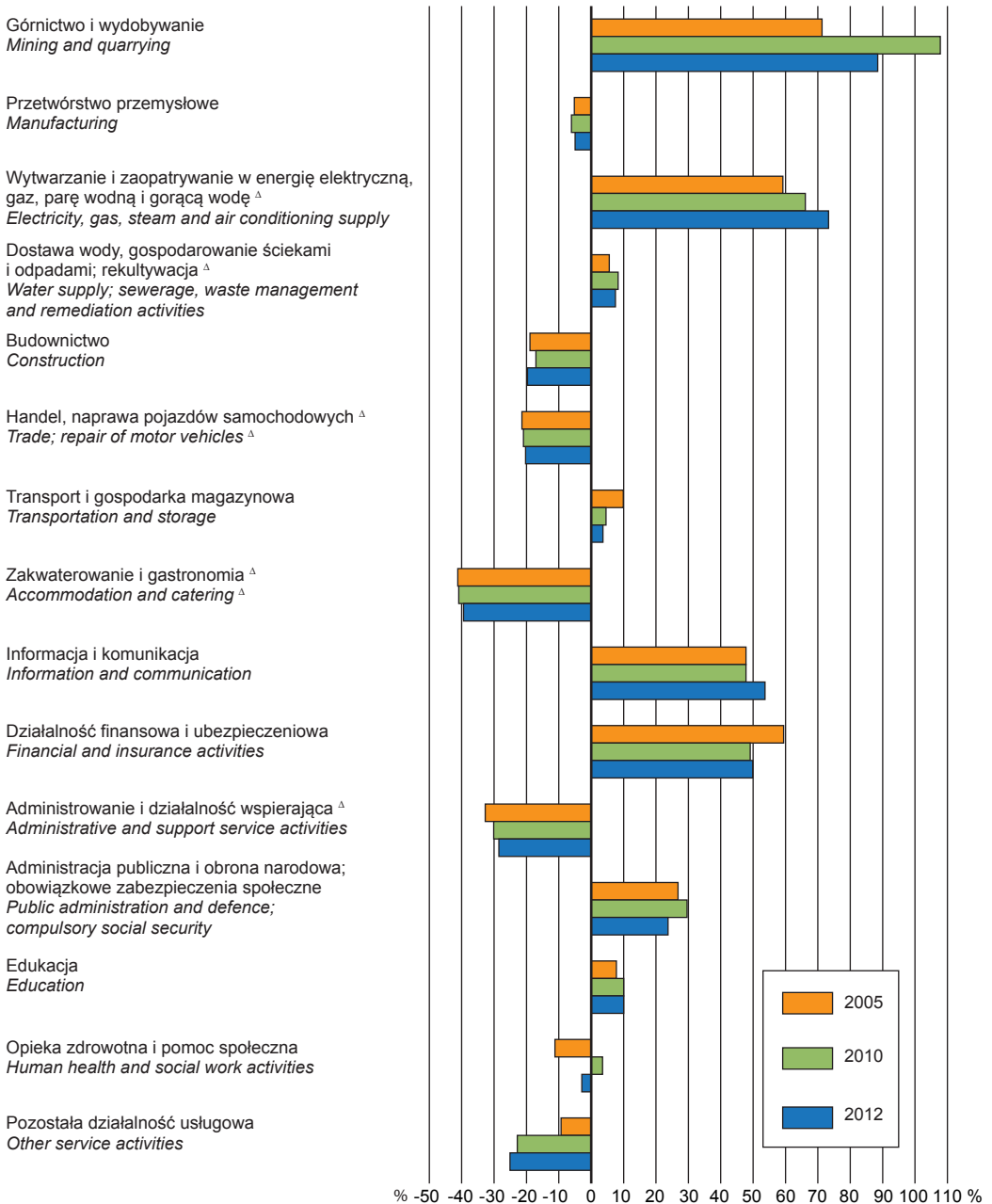
^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; z pracującymi w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie – dane szacunkowe.
^a By actual workplace and kind of activity; with the employed persons on private farms in agriculture – estimated data.

**STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH
 WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
 Stan w dniu 31 XII
**STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
 BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL**
 As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ
W WYBRANYCH SEKCJACH OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA
W WOJEWÓDZTWIE ^a**

**RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES
IN SELECTED SECTIONS FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES
IN VOIVODSHIP ^a**

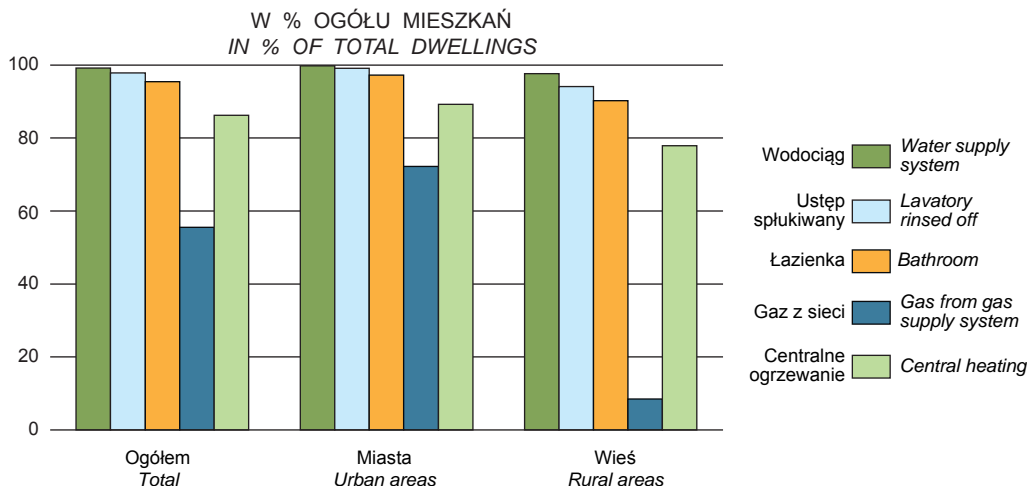
^a Dotyczy przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto.
^a Concern monthly average gross wages and salaries.

MIESZKANIA^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2012 R.

Stan w dniu 31 III

DWELLINGS^a FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2012

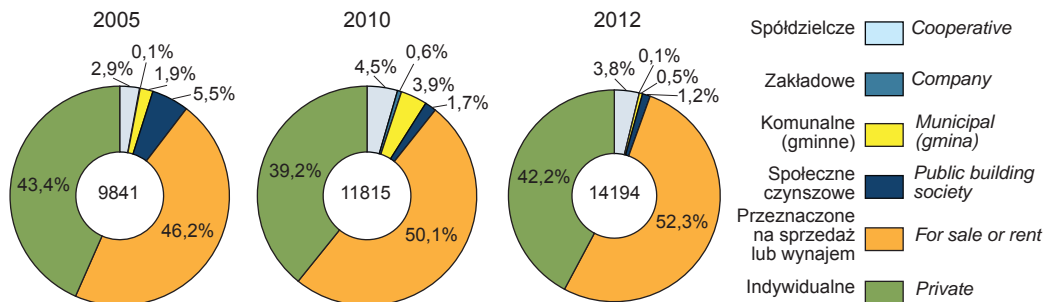
As of 31 III

^a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.
^a Based on balances of dwelling stocks.

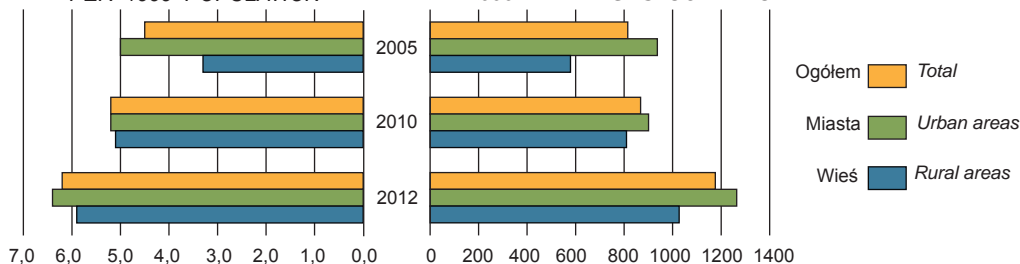
MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG FORM BUDOWNICTWA

DWELLINGS COMPLETED BY TYPE OF CONSTRUCTION

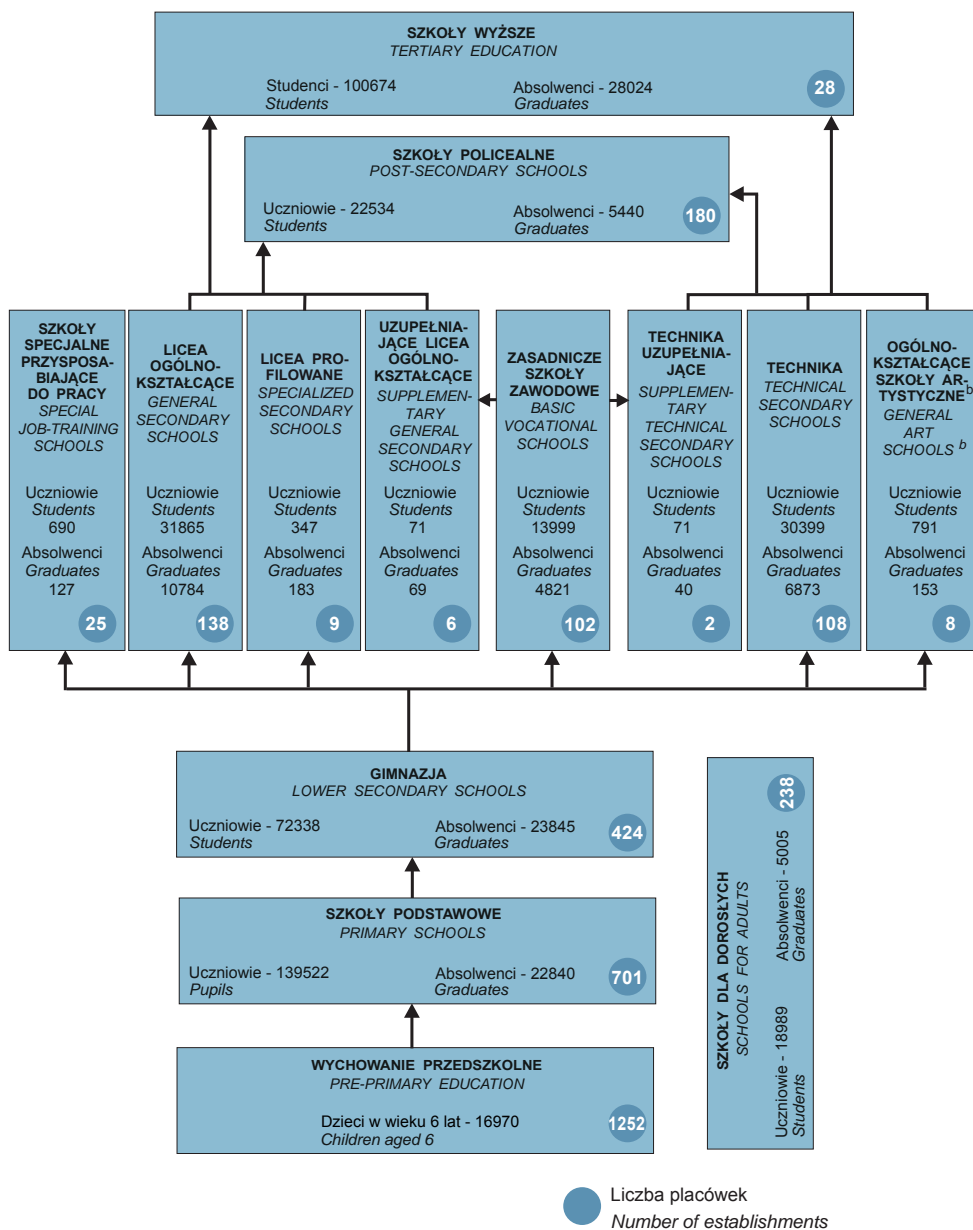
NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

NA 1000 ZAWARTYCH MAŁŻEŃSTW
PER 1000 MARRIAGES CONTRACTED

EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2012/2013 ^a

EDUCATION BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2012/2013 SCHOOL YEAR ^a

^a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2011/2012. Dające uprawnienia zawodowe.

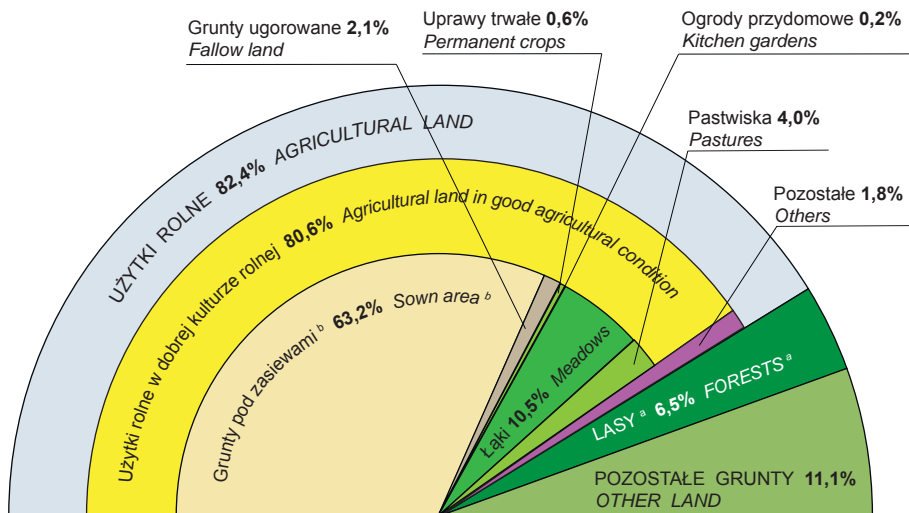
^a As of beginning of the school year; including special schools. Graduates from the 2011/2012 school year.
^b Leading to professional certification.

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2012 R.

Stan w czerwcu

LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2012

As of June

a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

a Including land connected with silviculture. b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

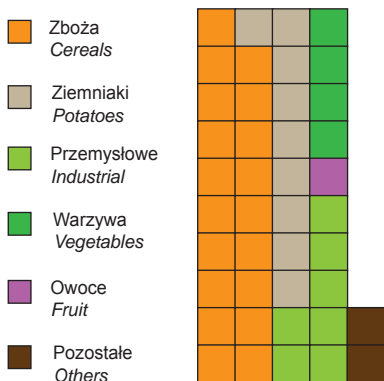
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2011 R.

(ceny stałe 2010 r.)

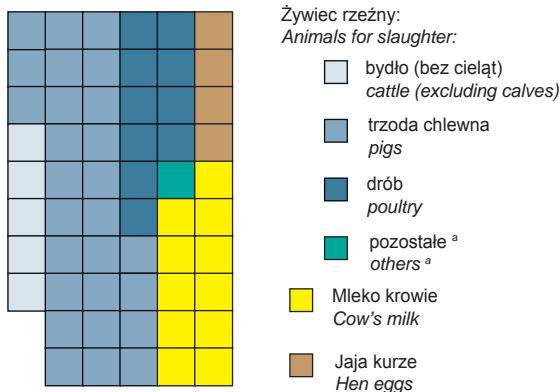
STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2011

(constant prices 2010)

PRODUKCJA ROŚLINNA - 42%
CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA - 58%
ANIMAL OUTPUT

Żywiec rzeźny:

Animals for slaughter:

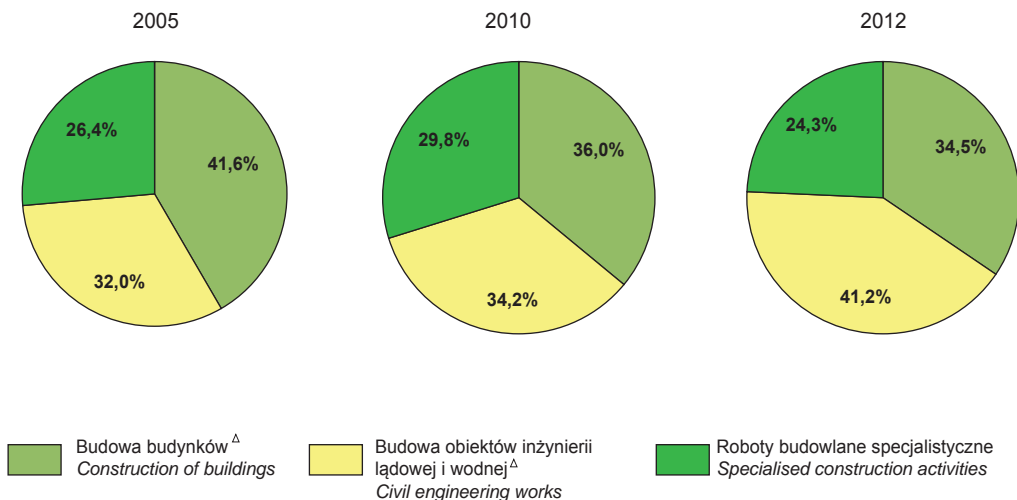
- bydło (bez cieląt) (cattle (excluding calves))
- trzoda chlewna (pigs)
- drób (poultry)
- pozostałe (others)
- Mleko krowie (Cow's milk)
- Jaja kurze (Hen eggs)

a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.

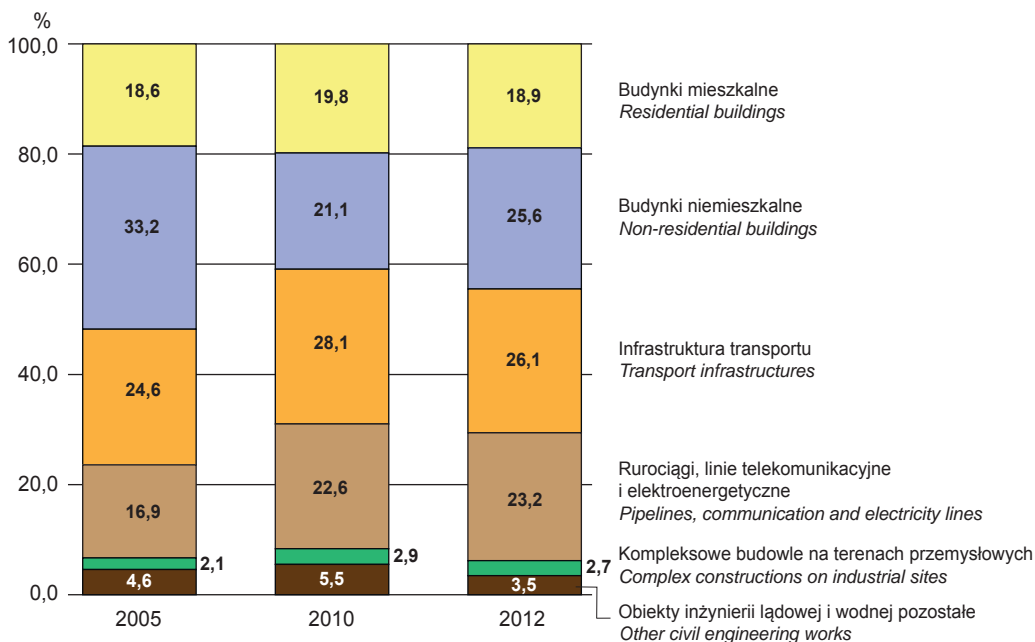
a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION ^a
(current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW *BY DIVISIONS*

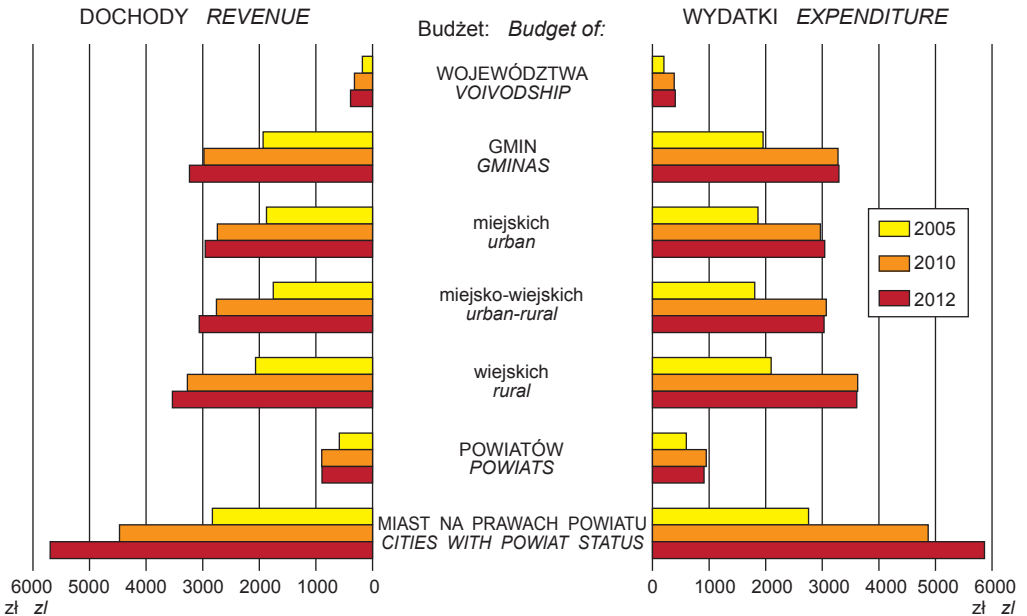
WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTIONS

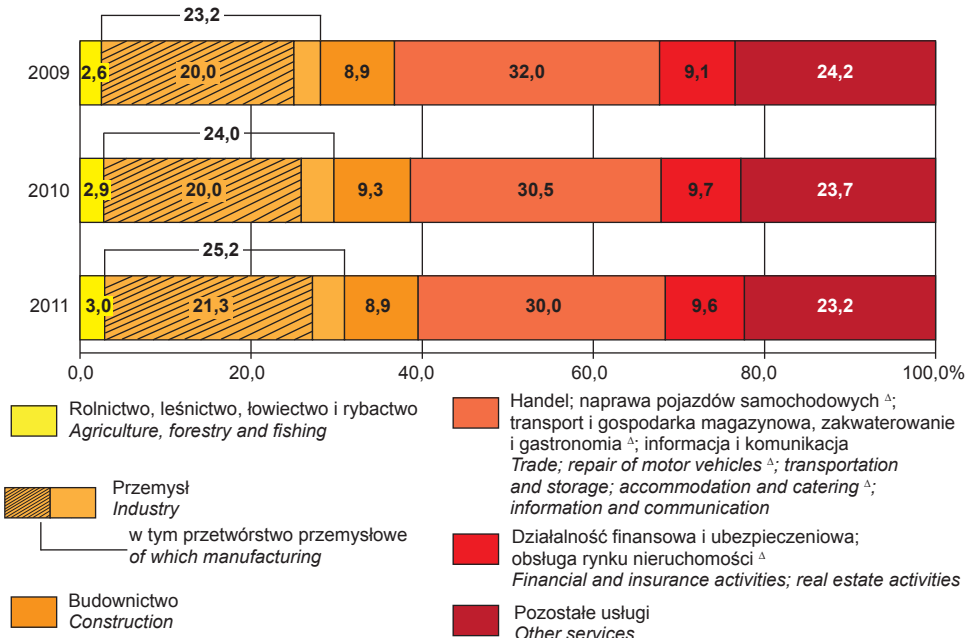
^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa pomorskiego, siłami własnymi bez podwykonawców. Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the Pomorskie Voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

**DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU
TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA**
*REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL SELF-GOVERNMENT ENTITIES
BUDGETS PER CAPITA*

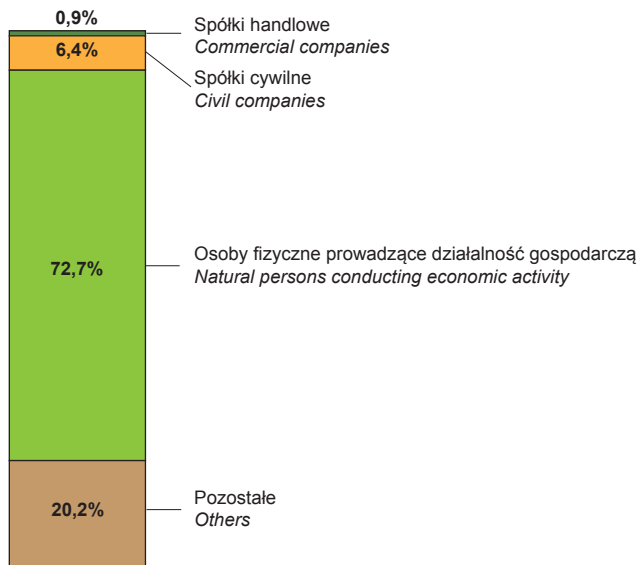

**STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO
WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)**
*STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED
BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)*

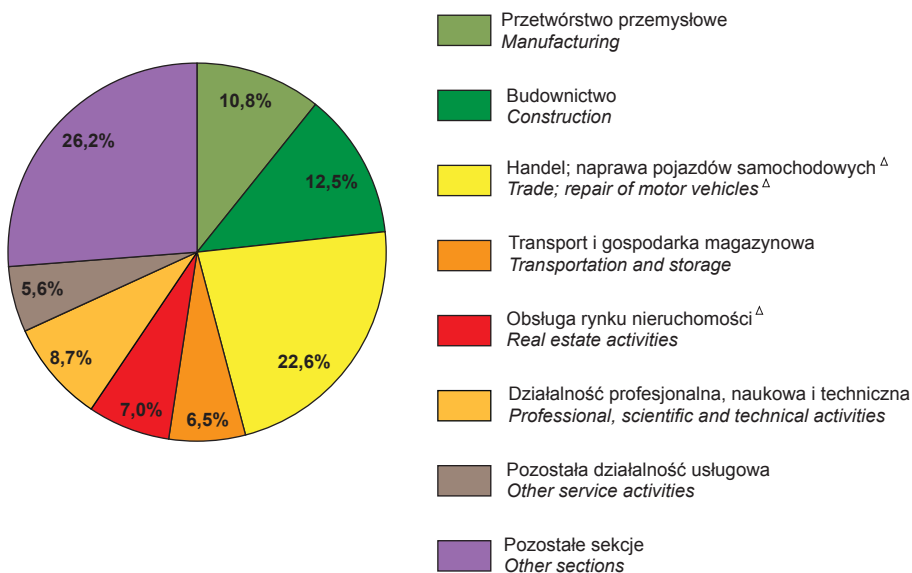

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2012 R.
 Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2012
 As of 31 XII

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI
BY SECTIONS

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.